

ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
ของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน
เขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2

นางธัญลักษณ์ เบญจบริรักษ์กุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2551

**Experience – Based Instructional Packages on Reading Enhancement
Activities of Preschool Children Using Puppet Story Show
for Teachers in Bangkok Educational Service Area 2**

Mrs. Thanyaphat Bentaborirakkun

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Technology and Communications**

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2008

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต2

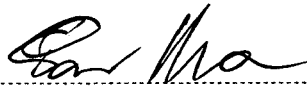
ชื่อและนามสกุล นางธันยาภัทร์ เบญจบริรักษ์กุล

แขนงวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

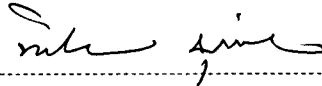
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. ทิพย์เกสร บุญอ่ำไพ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาพรรณ เอี่ยมสุภานิต
3. ศาสตราจารย์ ดร.ชัยขงค์ พรหมวงศ์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิตม ทาแดง)

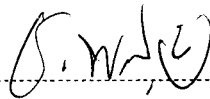
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์เกสร บุญอ่ำไพ)

กรรมการ

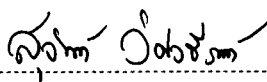
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาพรรณ เอี่ยมสุภานิต)

กรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.ชัยขงค์ พรหมวงศ์)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

วันที่ 12 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2552

ชื่อวิทยานิพนธ์ ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
 โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษา
 กรุงเทพมหานคร เขต2

ผู้วิจัย นางธันยาภัทร์ เบญจบริรักษ์กุล **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีและสื่อสาร
 การศึกษา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์เกสร บุญอ่ำไพ (2) ศาสตราจารย์ ดร.ชัยวงศ์
 พรหมวงศ์ (3) รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาพรรณ เอี่ยมสุภานิต **ปีการศึกษา** 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง กิจกรรม
 ส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่
 การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85 (2) ศึกษาความก้าวหน้าทางการ
 เรียนของผู้รับการฝึกอบรม ด้วยชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็ก
 ปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ และ (3) ศึกษาความคิดเห็นของผู้รับการฝึกอบรม ที่มี
 ต่อชุดการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดง
 นิทานประกอบหุ่นมือ

กลุ่มตัวอย่างคือครูผู้สอนระดับปฐมวัยในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร
 เขต 2 จำนวน 39 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) ชุด
 ฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบ
 หุ่นมือ สำหรับครูผู้สอนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 (2) แบบทดสอบก่อนและหลังการ
 ฝึกอบรม และ (3) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการฝึกอบรมที่มีต่อชุดฝึกอบรมแบบอิง
 ประสบการณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม E_1/E_2 การ
 ทดสอบค่าที ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็ก
 ปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน 3 หน่วยประสบการณ์มีประสิทธิภาพ
 84.73/83.50, 85.53/83.00 และ 86.13/83.50 เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 85/85 (2) ผู้รับการฝึกอบรมมี
 ความก้าวหน้าทางการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 และ (3) ผู้รับการฝึกอบรมมีความ
 กิดเห็นต่อความเหมาะสมของชุดฝึกอบรมในระดับมาก

คำสำคัญ ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

Thesis title: Experience – Based Instructional Packages on Reading Enhancement Activities of Preschool Children Using Puppet Story Show for Teachers in Bangkok Educational Service Area 2

Researcher: Mrs. Thanyaphat Bentaborirakkun; **Degree:** Master of Education (Educational Technology and Communications); **Thesis advisors:** (1) Dr. Tipkesorn Boonumpai, Associate Professor; (2) Dr. Chaiyong Brahmawong, Professor; (3) Dr. Prapapun Iamsupasit, Associate Professor; **Academic year:** 2008

ABSTRACT

The objectives of this study were to: (1) develop experience based training packages on reading enhancement activities of preschool children using puppet story show for teacher in Bangkok Educational Service Area 2 to meet the 85/85 efficiency criterion; (2) investigate the learning progress of trainees learning from the experience based training packages; and (3) investigate the trainees' opinions toward the experience-based training packages.

The research sample consisted of 39 early childhood education teachers in Bangkok Educational Service Area 2, obtained by multi-stage random sampling. The instruments used were (1) the experience-based training packages on reading enhancement activities of preschool children using puppet story show for teachers in Bangkok Educational Service Area 2; (2) achievement tests for pre-testing, formative testing, and post-testing; and (3) a questionnaires to investigate the trainees' opinions toward the appropriateness of the experience-based training packages. The statistics used were the E_1/E_2 efficiency index, mean, standard deviation, and t-test.

The research findings showed that (1) the three units of the developed experience-based training packages had efficient at 84.73/83.50, 85.53/83.00 and 86.13/83.50 respectively, thus meeting the predetermined 85/85 efficiency criterion; (2) the trainees achieved significant learning progress at the .05 level; and (3) the trainees rated the appropriateness of experience-based training packages at the high level.

Keywords: Experience-based training package, Reading enhancement activities of preschool children

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยการสนับสนุน และการให้คำปรึกษา เป็นอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์เกสร บุญอ่ำไพ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาพรธรรม เอี่ยมสุภานิต และ ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ด้วยความเอาใจใส่ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.นิคม ทาแดง ที่กรุณาให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่อง ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณอาจารย์แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ในระดับบัณฑิตศึกษา อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป

นอกจากนี้ประโยชน์ที่พึงได้จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่บิดามารดาและครอบครัวของผู้วิจัยที่มีส่วนสนับสนุนผู้วิจัยในทุกด้านรวมทั้งทุกท่านที่มีส่วนร่วมในความสำเร็จของงานวิจัยนี้

ชั้นยาภัทร์ เบลูจบริรักษ์กุล

ตุลาคม 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
การฝึกอบรม	7
ชุดฝึกอบรม	15
ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์	23
กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	46
นิทาน	51
หุ่นมือ	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	58
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	64
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	64
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล	86
การวิเคราะห์ข้อมูล	87

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	88
ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์	88
ผลการวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	90
ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการฝึกอบรม	91
บทที่ 5 ดัชนีแบบชิ้นงาน	95
ภาคที่ 1 บทนำ	96
ภาคที่ 2 รายละเอียดประสบการณ์	100
ภาคที่ 3 คู่มือเผชิญประสบการณ์	233
บทที่ 6 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	286
สรุปการวิจัย	286
อภิปรายผล	290
ข้อเสนอแนะ	291
บรรณานุกรม	293
ภาคผนวก	299
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	300
ข แบบฟอร์มแบบประเมินสื่อของผู้ทรงคุณวุฒิ	302
ค ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของผู้ทรงคุณวุฒิ	316
ง แบบสอบถามความคิดเห็น ที่มีต่อชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์	323
จ ตารางแสดงจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม ที่เลือกตอบแบบสอบถามความคิดเห็น	326
ฉ คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ คะแนนจากแบบทดสอบก่อน-หลังฝึกอบรม และคะแนนความก้าวหน้า ในการทดลองแบบเดี่ยว (n = 3)	330
ช คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ คะแนนจากแบบทดสอบก่อน-หลังฝึกอบรม และคะแนนความก้าวหน้า ในการทดลองแบบกลุ่ม (n = 6)	333
ซ คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ คะแนนจากแบบทดสอบก่อน-หลังฝึกอบรม และคะแนนความก้าวหน้า ในการทดลองแบบสนาม (n = 30)	337

ฉ

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ฉ ตารางวิเคราะห์วัสดุประสงค์เชิงพฤติกรรม.....	344
ประวัติผู้วิจัย	348

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงหน่วยเนื้อหาและหน่วยประสบการณ์	66
ตารางที่ 3.2 แสดงหน่วยประสบการณ์ ประสบการณ์หลัก ประสบการณ์รอง	66
ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ จากการทดลองแบบเดี่ยว	88
ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ จากการทดลองแบบกลุ่ม	89
ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ จากการทดลองแบบสนาม	90
ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ความก้าวหน้าของผู้รับการฝึกอบรม วิเคราะห์จากคะแนนเฉลี่ย จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ความแตกต่างระหว่างคะแนนแบบทดสอบ ก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ จำแนกตามหน่วย	91
ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการฝึกอบรม	92

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นหัวใจของการพัฒนาทักษะทางภาษา และมีความสำคัญ กล่าวคือ เป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ จะเห็นได้ว่าการอ่านเป็นสิ่งสำคัญที่ควรปลูกฝัง และส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านตั้งแต่ยังเป็นเด็ก เพื่อให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์มีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล ฉลาด และรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น การอ่านควรได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ก่อนเข้าโรงเรียน ยิ่งเร็วเท่าไรก็ยิ่งได้ผลดีเท่านั้น (ไพพรรณ อินทนิล 2546 : 90)

1.1 สภาพที่พึงประสงค์

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ นับได้ว่าเป็นหัวใจของการพัฒนาทักษะทางภาษา และมีความสำคัญอย่างยิ่ง เด็กที่อ่านได้ย่อมได้รับการยอมรับ และการอ่านช่วยให้รอบรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงทางสังคม การสื่อสาร การพยากรณ์อากาศ การปรับปรุงชีวิต ชิงสังคมเจริญ และเปลี่ยนแปลงขึ้นเพียงใด การอ่านก็ยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น (บันลือ พฤษะวัน 2538 : 10-11) ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2544 ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการอ่าน และกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน จึงได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในมาตรา 24 (3) และ (5) ว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ (กรมวิชา 2546 : 12) ครูผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมตามศักยภาพ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านมากยิ่งขึ้น โดยโรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้ครูผู้สอน และผู้เรียนสามารถเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสมในแต่ละวัย โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีพัฒนาการด้านต่าง ๆ เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะพัฒนาการทางภาษา มีความเจริญงอกงามเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องกัน โดยเฉพาะพัฒนาการด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน ซึ่งเป็นทักษะพัฒนาการที่ครูจะต้องเข้าใจในธรรมชาติการเรียนรู้หลักการสอน ตลอดจนเลือกใช้กิจกรรมเพื่อให้เหมาะสมกับความสนใจ และความสามารถของเด็ก (วาโร เพ็งสวัสดิ์ 2544 : 177)

1.2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่านในปัจจุบัน สถานศึกษาต่าง ๆ ได้มีการรณรงค์ให้นักเรียนรักการอ่าน ตัวอย่างเช่น โครงการวางทุกงานอ่านทุกคน ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา การจัดกิจกรรมสัปดาห์ห้องสมุด การแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นการส่งเสริมให้รักการอ่านมากขึ้น

แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือวิธีการสอนนั้น ผู้สอนมักจะใช้วิธีสอนที่เน้นแต่การสอนอ่าน ที่มีได้มุ่งเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ขาดกิจกรรมที่สร้างและส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ไม่มีการนำสื่อ หรือวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ส่งเสริมการอ่าน การวัด การประเมินก็มุ่งแต่ความรู้ ความจำจากการอ่านเป็นพื้น ไม่มีวิธีการที่จะพัฒนาการอ่านจนบังเกิดเป็นนิสัยอย่างแท้จริง (ถนอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล 2535 : 17)

1.3 ปัญหาที่เกิดขึ้น

จากผลการสำรวจขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังมีปัญหาในการอ่าน ประเทศไทยเป็นประเทศที่ด้อยพัฒนาด้านการอ่านหนังสือ โดยให้สถิติว่าเมืองไทยเฉลี่ยแล้วอ่านหนังสือคนละ 6 หน้ากระดาษต่อปี และพบว่าประเทศไทยมีผู้ที่อายุมากกว่า 6 ปี ไม่อ่านหนังสือถึง 22.4 ล้านคนหรือเกือบ 40% ของประชากร เยาวชนที่มีอายุ 10-14 ปี กว่า 60% ให้เหตุผลในการไม่อ่านหนังสือนอกจากหนังสือเรียนว่า เพราะไม่ชอบ และไม่สนใจ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2550)

ในปีการศึกษา 2549 ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลโดยการสังเกตการสอน และสัมภาษณ์ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ถึงสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนไม่มีนิสัยรักการอ่าน พบว่า สาเหตุประการหนึ่งคือ ครูไม่ใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย ไม่มีเทคนิคการเรียนการสอนที่สนองต่อความต้องการของเด็กมาใช้ในการสอนอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2546) ได้ศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยพบว่า ครูไม่ใช้สื่อที่สื่อเรื่องราวที่เหมาะสมให้เด็กรักการอ่าน มุ่งแต่สอนให้เด็กอ่านเพื่อให้อ่านออกเขียนได้

1.4 ความพยายามในการแก้ปัญหา

การพัฒนาทักษะทางภาษาให้เด็กปฐมวัย มีกิจกรรมหลายลักษณะที่สามารถจัดได้ โดยการจัดกิจกรรมต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก สภาพแวดล้อม พัฒนาการของเด็กแต่ละบุคคลตามวัย สำหรับเด็กในช่วงอายุ 5-6 ขวบ กิจกรรมที่จัดสำหรับพัฒนาภาษาของเด็ก อาทิ กิจกรรมการเล่านิทาน การหาหนังสือให้เด็ก การร้องเพลง เล่าเรื่อง เล่าข่าวและเหตุการณ์ การแสดงบทบาทสมมุติ และการเล่นเกมการศึกษาเกี่ยวกับภาพและสัญลักษณ์ (วารกรณ์ รักรวิชัย

2540 : 77-78) ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นการเสริมประสบการณ์ให้กับเด็กได้เรียนรู้ภาษาอย่างสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันวิสาข์ ไวทยรุ่งโรจน์ (2534) ที่กล่าวว่า เด็กปฐมวัยต้องการแบบอย่างในความประพฤติ สนใจในนิทาน เรื่องชวนคิด เทพนิยาย และเรื่องจริง เด็กหญิงจะชอบเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน เด็กชายชอบเรื่องผจญภัย เรื่องตื่นเต้น รวมทั้งเรื่องที่ส่งเสริมจินตนาการ และความคิด

1.5 แนวทางที่ผู้วิจัยคิดจะดำเนินการแก้ปัญหา

จากการศึกษาปัญหาในการสร้างนิสัยที่รักการอ่านของเด็กนั้น ครูผู้สอนนับเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กสนใจที่จะอ่านหนังสือ ประกอบกับการใช้นิทานเป็นตัวเชื่อมโยงเรื่องราวต่าง ๆ ที่จะทำให้เด็กเกิดความประทับใจและปฏิบัติตาม จึงได้พัฒนาชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยอิงระบบการสอนแบบอิงประสบการณ์ที่ ศ.ดร.ชัยขงค์ พรหมวงศ์ พัฒนาขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นชุดฝึกอบรมที่เน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีส่วนร่วม เฝหิชญ ผจญ และเผชิญประสบการณ์ด้วยตนเองตามลำดับขั้น และทราบผลการเผชิญแต่ละประสบการณ์ นอกจากนี้ยังรวมทั้งการนำชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นไปทดสอบหาประสิทธิภาพในสถานการณ์จำลอง โดยมีการวางแผนและกำหนดขั้นตอนในการดำเนินงานการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาและนำมาปรับปรุง ก่อนนำไปใช้ในสถานการณ์จริง นอกจากนี้ยังสามารถประเมินการเรียนรู้ของผู้รับการฝึกอบรมว่าเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญมากน้อยเพียงใด เพื่อให้เป็นต้นแบบในการพัฒนาชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ และแก้ปัญหามูลค่าของโรงเรียนขาดความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบหุ่นมือ รวมทั้งทำให้ได้ข้อสรุปที่แท้จริงอันจะนำไปสู่การพัฒนาระบบการฝึกอบรมในเรื่องดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากจุดเด่นของการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรที่จะทำวิจัยเรื่องดังกล่าว

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.2.1 เพื่อสร้างชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต2ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.2.2 เพื่อศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้รับการฝึกอบรม ด้วยชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ

2.2.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้รับการฝึกอบรม ที่มีต่อชุดการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ชุดฝึกอบรมเรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85

3.2 ผู้ได้รับการฝึกอบรมที่อบรมด้วยชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ มีผลสัมฤทธิ์หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ผู้รับการฝึกอบรมมีความคิดเห็นในเรื่องความเหมาะสมของชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา

4.2 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 684 คน

4.3 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 39 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

4.4 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย เป็นเนื้อหาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย และการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ นำมาพัฒนาเป็นชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ ซึ่งมีหน่วย
ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง 3 หน่วยประสบการณ์ คือ

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ

หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็ก
ปฐมวัย

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1 เครื่องมือที่เป็นต้นแบบชิ้นงาน คือ ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรม
ส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่
การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยอีกระบบการสอนแบบอิงประสบการณ์

5.2 เครื่องมือวัดผลกระทบท คือ แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม แบบสอบ-
ถามความคิดเห็นของผู้รับการอบรมที่มีต่อชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

5.3 เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล คือ เครื่องมือวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม
แบบอิงประสบการณ์ โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ ตามเกณฑ์การหาประสิทธิภาพ E_1/E_2
เครื่องมือวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าของผู้รับการอบรม โดยการหาค่า t-test และ
เครื่องมือวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการอบรมที่มีต่อชุดฝึกอบรมแบบอิง
ประสบการณ์ โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะ และเป็นคำจำกัดความเชิงปฏิบัติการที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้
ผู้อ่านเข้าใจความหมายตรงกับที่ผู้วิจัยต้องการในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

6.1 ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ หมายถึง ชุดสื่อประสมที่จัดเตรียมไว้สำหรับ
กำหนดแนวทางการเผชิญประสบการณ์ เพื่อให้ผู้รับการอบรมทราบถึงประสบการณ์หลัก
ประสบการณ์รอง ภารกิจ/งาน และ ขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนเผชิญประสบการณ์ โดยใช้ สื่อ
หลักในการค้นคว้า คือ ประมวลสาระ และสื่อเสริมอื่นๆ เพื่อให้การเผชิญประสบการณ์บรรลุตาม
วัตถุประสงค์ โดยผ่านการทดสอบประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 85/85

6.2 กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน หมายถึง การกระทำต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนเกิดความสนใจ และเห็นความสำคัญในการอ่าน พยายามพัฒนาการอ่านของตนเองจนมีนิสัยรักการอ่าน

6.3 เด็กปฐมวัย หมายถึง ผู้เรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 4 – 7 กำลังศึกษาในระบบโรงเรียนในระดับปฐมวัย

6.4 การจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ หมายถึง กิจกรรมการเล่านิทานที่ครูเป็นผู้เล่าให้เด็กฟัง โดยใช้หุ่นที่ใช้นิ้วมือ มือ และแขนเป็นแกน โดยเนื้อหาของนิทานผู้เขียนบทได้พัฒนาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และเห็นความสำคัญของการอ่าน

6.5 ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ หมายถึง เกณฑ์ระดับประสิทธิภาพที่ประเมินพฤติกรรมของผู้รับการฝึกอบรม ที่เกณฑ์ประสิทธิภาพ 85/85 โดย 85 ตัวแรกหมายถึง ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัด และการประกอบกิจกรรมระหว่างฝึกอบรม และ 85 ตัวหลัง หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังการฝึกอบรม

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ได้รูปแบบการฝึกอบรม เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน อีกรูปแบบหนึ่งที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหา เวลา ผู้รับการฝึกอบรม

7.2 ได้ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ และมีความเหมาะสมกับการฝึกอบรมเรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน

7.3 เพื่อเป็นแนวทางในการผลิตชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์สำหรับครูในเรื่องอื่นต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ของเด็กปฐมวัยโดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือสำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในสาระสำคัญ คือ (1) การฝึกอบรม (2) ชุดฝึกอบรม (3) ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ (4) กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน (5) นิทาน (6) หุ่นมือ และ (7) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่มุ่งเนื้อหาสาระที่มี วัตถุประสงค์เฉพาะในระยะเวลาอันจำกัด และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ตรงตาม ความต้องการ ซึ่งจะต้องมีการวางแผน และการปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักการ เพื่อให้สอดคล้องกับเรื่อง ที่ต้องการอบรม และจะต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ จึงจะบังเกิดผลสูงสุดตามต้องการ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2538: 51-53)

ในการจัดฝึกอบรมของส่วนราชการต่าง ๆ นั้น การฝึกอบรมจะส่งผลและเอื้ออำนวย ประโยชน์ให้กับองค์กรได้เพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และทัศนคติที่มีต่องานของ บุคลากรผู้รับผิดชอบทางการฝึกอบรมเป็นสำคัญ บุคลากรดังกล่าวนี้ส่วนใหญ่ก็คือเจ้าหน้าที่ ฝึกอบรมของหน่วยงานต่าง ๆ ดังนั้นการฝึกอบรมจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้องค์กรเกิดความ มั่นคงและผลึกคั่นองค์กรให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยความมั่นใจ ความสำคัญจึงอยู่ที่ว่าการฝึกอบรมที่ดี จะต้องสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบุคคล ให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ขององค์กรให้ได้ (เอกสารฝึกอบรมนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรมสรรพากร 2539 : 1) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาที่ เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม คือ ความหมาย วัตถุประสงค์ รูปแบบ ประเภท วิธีการฝึกอบรม ความสำคัญ และกระบวนการฝึกอบรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ความหมายของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นวิธีการพัฒนาบุคลากรอย่างหนึ่ง ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ ดังนี้

วิจิตร อาวะกุล (2537 : 24) การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการที่จะส่งเสริมสมรรถภาพของบุคคล (พนักงาน ข้าราชการ) ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะส่งผลโดยตรงไปยังผลงานของสถาบัน สังคม ประชาชน

ชัยวงศ์ พรหมวงศ์ (2538: 151) กล่าวว่า การฝึกอบรม เป็นกระบวนการพัฒนาความรู้และประสบการณ์ ทักษะ ค่านิยม คุณธรรม และทักษะความชำนาญเฉพาะด้านของบุคลากรที่ไม่สามารถจะทำได้ โดยกระบวนการเรียนการสอนโดยปกติ เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมคิด บางโม (2538: 20) ได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมว่า หมายถึง ขบวนการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคล โดยมุ่งเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและทัศนคติ อันจะนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานการทำงานให้สูงขึ้น ทำให้บุคคลมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และ องค์การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

ชาญ สวัสดิ์สาตี (2539 :14) การฝึกอบรม คือ กระบวนการที่เป็นระบบที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงาน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของบุคคล ให้ดีขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นอีก อันจะเป็นประโยชน์ต่อ “งาน” ที่รับผิดชอบในปัจจุบัน และหรืองานที่กำลังจะได้รับมอบหมายให้ทำในอนาคตโดยตรง

สมชาติ กิจธรรยงค์ และอรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2539: 13) กล่าวว่า การฝึกอบรม คือ กระบวนการในการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เสริมสร้างทักษะ และแลกเปลี่ยนทัศนคติตามความมุ่งหวังที่กำหนดไว้ อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งอาจจะเป็นการเรียนการสอนในชั้นเรียนหรือในสถานการณ์ที่ทำงานก็ได้

อาชญญา รัตนอุบล (2540 : 4) กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง การพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ ทัศนคติ ค่านิยม และทักษะความชำนาญของบุคคลในหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง หรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง เพื่อให้บุคคลนั้นๆสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

คาร์เตอร์ วี กู๊ด (Carter V. Good 1973: 163) ได้กล่าวว่า การฝึกอบรม คือ กระบวนการที่ช่วยให้บุคคลอื่นมีทักษะและความรู้ โดยจัดขึ้นภายใต้ภาวะเงื่อนไขบางประการ และไม่ถึงกับทำอะไรใหญ่โตแบบที่นักเรียนเรียนทักษะและความรู้กันในสถานศึกษาทั่วไป

จากความหมายที่กล่าวมานี้พอสรุปได้ว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการพัฒนาบุคลากรขององค์กรให้มีความรู้ทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัยให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตรงกับความต้องการขององค์กร

1.2 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมจะจัดดำเนินการเมื่อมีความจำเป็นเกิดขึ้น ซึ่งหมายถึงภาวะที่ไม่พึงปรารถนาเกิดขึ้นในหน่วยงาน มีจุดอ่อนมีปัญหาหรือสิ่งบกพร่องอันไม่พึงปรารถนาในการทำงาน ซึ่งอาจแก้ไขได้โดยการฝึกอบรมเพื่อให้บุคลากรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นตามความต้องการของหน่วยงาน เป็นกรรมวิธีที่ช่วยให้เกิดความมั่นใจ เพิ่มขวัญและกำลังใจ ตลอดจนเพิ่มพูนประสิทธิภาพของงานให้สูงขึ้น เสริมสร้างวิชาการอันทันสมัยให้กับบุคลากร ประหยัดรายจ่ายได้มาก เนื่องจากจัดขึ้นในระยะเวลาอันสั้นภายใต้งบประมาณอันจำกัด ฝึกอบรมเฉพาะเรื่องที่ต้องการเสริมความรู้ทักษะและประสบการณ์ให้บุคลากร ได้เรียนรู้เพิ่มเติมเท่านั้น

ปัจจุบันการฝึกอบรมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับหน่วยงานหรือสถาบันต่าง ๆ และจะมีความจำเป็น และสำคัญมากขึ้นตามลำดับเพราะความเจริญความเปลี่ยนแปลงของสังคม และวิทยาการที่ทันสมัย การฝึกอบรมจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ซึ่งเนาวรัตน์ พลาไยน้อย (2532: 140) มีความเห็นว่าวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมประกอบด้วย 3 ประการ ดังนี้ คือ เพื่อให้รู้ลักษณะงานขององค์กรนั้น ๆ เพื่อแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน และเพื่อให้มีความทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2538: 154) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมจำแนกเป็นวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะ โดยวัตถุประสงค์ทั่วไปของการฝึกอบรมมุ่งพัฒนาให้บุคลากรสามารถดำเนินการกิจที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าทันเทคโนโลยี และวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงไป ส่วนวัตถุประสงค์เฉพาะเป็นวัตถุประสงค์ในวงแคบที่รับผิดชอบข่ายของการฝึกอบรมมาเป็นหลักในการกำหนดวัตถุประสงค์ โดยจัดตามกลุ่มเป้าหมายของผู้รับการฝึกอบรมตามเนื้อหาสาระและภารกิจ

และนอกจากนี้ สมชาย กิจขรรจงศ์ และ อรรถจริย์ ฌ ตะแก้วทุ่ง (2539: 18-20) ได้กล่าวถึงเหตุผลที่ต้องจัดให้มีการอบรมว่า เพื่อให้บุคคลในองค์กรสามารถทำประโยชน์แก่องค์กรหน่วยงาน ทีมงาน ได้เต็มที่ เนื่องจาก การฝึกอบรมช่วยทำให้ผู้รับการอบรมได้รับความรู้ความเข้าใจ ทักษะความชำนาญจากหลักการ และวิธีการทำงานดีขึ้น และมีทัศนคติที่ถูกต้อง เข้าใจธรรมชาติของทีมงาน พฤติกรรมคนและสังคมด้วย

จากที่ได้กล่าวมานี้พอสรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม คือ การมุ่งพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตามความต้องการเมื่อ

บุคลากรเหล่านั้นได้รับการพัฒนาแล้วจะทำให้การปฏิบัติงานในหน่วยงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 รูปแบบ ประเภทและวิธีการฝึกอบรม

1.3.1 รูปแบบการฝึกอบรม

ชัยขงค์ พรหมวงศ์(2538: 160)ได้จำแนกรูปแบบการฝึกอบรมเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1) การฝึกอบรมที่ยึดวิทยากรเป็นศูนย์กลาง เป็นการฝึกอบรมที่วิทยากรเป็นผู้กำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ ดำเนินการถ่ายทอด และประเมิน โดยผู้รับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในกระบวนการน้อยที่สุด

2) การฝึกอบรมที่ยึดผู้รับการฝึกอบรมเป็นศูนย์กลาง เป็นการฝึกอบรมที่ผู้รับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์การฝึกอบรม และมีส่วนร่วมในการเรียนด้วยตนเองมากที่สุด วิทยากรเป็นเพียงผู้ชี้ทาง และประสานกิจกรรมการฝึกอบรม

3) การฝึกอบรมที่ยึดความรู้และประสบการณ์เป็นศูนย์กลาง เป็นรูปแบบของการฝึกอบรมที่ให้ศูนย์กลางของการฝึกอบรมอยู่ที่เนื้อหาสาระ โดยไม่คำนึงว่าวิทยากรหรือผู้รับการฝึกอบรมจะเป็นศูนย์กลางของการฝึกอบรม

โดยสรุป การฝึกอบรมจำแนกเป็น 3 รูปแบบ คือ การฝึกอบรมที่ยึดวิทยากรเป็นศูนย์กลาง การฝึกอบรมที่ยึดผู้รับการฝึกอบรมเป็นศูนย์กลาง และการฝึกอบรมที่ยึดความรู้และประสบการณ์เป็นศูนย์กลาง

1.3.2 ประเภทการฝึกอบรม

วิจิตร อาวะกุล (2537 : 82) การฝึกอบรมบุคลากรทำได้หลายวิธี โดยการให้การศึกษาในโรงเรียน สถาบันการศึกษาของรัฐ และเอกชน เป็นการอบรมหรือพัฒนาบุคคลก่อนที่จะไปทำงานในหน่วยงาน หรือฝึกอบรมก่อนปฏิบัติการ นอกจากนี้จะอาศัยสถาบันการศึกษาทั่วไปแล้ว หน่วยงานอาจตั้งสถาบันเฉพาะขึ้นได้ เช่น โรงเรียนนายอำเภอ โรงเรียนสัตวแพทย์ โรงเรียนการไปรษณีย์ เป็นต้น เพื่อเป็นการเตรียมคนของตนเข้าทำงานในหน่วยงานนั้น โดยเฉพาะการฝึกอบรมจึงอาจแบ่งประเภทการฝึกอบรมออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้ การฝึกอบรมก่อนการทำงาน การอบรมปฐมนิเทศ การฝึกอบรมก่อนเข้าทำงาน การฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติการหรือประจำการ การฝึกอบรมเฉพาะเรื่องเฉพาะวิชา และการอบรมพิเศษ

1) การฝึกอบรมก่อนการทำงาน (Pre - Service Training or Pre – Entry Training) หมายถึง การศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานในโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย ซึ่งจัดการศึกษาจัดหลักสูตรให้สนองความต้องการของตลาด เช่น การแพทย์ วิศวกรรม นักเคมี เศรษฐกิจ ฯลฯ

การศึกษาประเภทนี้ไม่ได้สอนให้นักศึกษาจบออกมาเพื่อทำงานหรือบริการประชาชนโดยตรงแต่สอนเน้นหนักไปในเนื้อหาเชิงวิชาการเทคนิค ส่วนการทำงาน วิธีปฏิบัติงานในโรงงาน เป็นหน้าที่ของหน่วยงาน และนักศึกษาต้องไปหาประสบการณ์เอง ซึ่งสิ่งนี้เป็นปัญหาที่องค์กรต้องจัดการฝึกอบรมให้

2) การอบรมปฐมนิเทศ (Orientation) เป็นการอบรมให้แก่บุคคลที่เข้ามาทำงานใหม่ ในระยะแรกยังไม่รู้อะไรในหน่วยงาน เป็นการแนะนำให้ทราบเกี่ยวกับ นโยบาย วัตถุประสงค์ ประวัติความเป็นมาของหน่วยงาน ผู้บริหาร โครงสร้าง การทำงาน สภาพของการจ้าง เป็นการขจัดข้อสงสัยต่าง ๆ ช่วยให้พนักงานใหม่ได้รู้จักคุ้นกับหน่วยงาน อันจะเป็นประโยชน์แก่การประสานงาน และการสร้างความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันดียิ่งขึ้น เกิดความอบอุ่น มีความเชื่อมั่นในการทำงาน มีขวัญ และกำลังใจในการทำงานสูงขึ้น

3) การฝึกอบรมก่อนเข้าทำงาน (Induction Training) เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญงาน และประสบการณ์เบื้องต้นของสาขางานนั้น โดยเฉพาะ เป็นการอบรมด้านเทคนิค หรือวิธีทำงานเฉพาะเรื่อง

4) การฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติการหรือประจำการ (In - service Training) หมายถึง การจัดการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ความชำนาญงานในหน้าที่ที่ตนทำให้มากยิ่งขึ้น ในขณะที่บุคคลยังดำรงตำแหน่งอยู่ โดยหน่วยงานเป็นผู้จัดขึ้นเองเป็นครั้งคราว เช่น การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น

5) การฝึกอบรมเฉพาะเรื่องเฉพาะวิชา (Specific Training) เป็นการอบรมเทคนิคปลีกย่อย หรือรายละเอียดเฉพาะเรื่อง เช่น การอบรมเทคนิค “การตรวจตัวอ่อน” “การปรับโมดูล” ฯลฯ ซึ่งเป็นการอบรมรายละเอียดเฉพาะเรื่อง ที่จัดทำเป็นพิเศษของหน่วยงานเพื่อเสริมงานหลักให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

6) การอบรมพิเศษ (Special Training) เป็นการอบรมรายการพิเศษ ที่นอกเหนือจากการอบรมหลักขององค์กร ทั้ง 5 ข้อ ดังกล่าวข้างต้น เช่น การอบรมอาสาสมัคร บรรเทา สาธารณภัย อบรมลูกเสือชาวบ้าน เป็นต้น รวมถึงการอบรมเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวมหรือการอบรมให้บริการแก่บุคคลภายนอกหน่วยงาน

ชัยขงศ์ พรหมวงศ์ (2537 : 16) ได้จำแนกประเภทการฝึกอบรมออกเป็นหลายแนวทาง ดังนี้ จำแนกตามกลุ่มผู้รับการฝึกอบรม จำแนกตามเนื้อหาสาระและประสบการณ์ จำแนกตามวิธีการและเทคนิคการฝึกอบรม และจำแนกตามสถานที่ในการฝึกอบรม

1) จำแนกตามกลุ่มผู้รับการฝึกอบรม เป็นการฝึกอบรมกลุ่มใหญ่ การฝึกอบรมกลุ่มย่อย การฝึกอบรมหัวหน้างาน การฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงาน ฯลฯ

2) จำแนกตามเนื้อหาสาระและประสบการณ์ ได้แก่ การฝึกอบรมความรู้พื้นฐาน การฝึกอบรมการสร้างหรือพัฒนาทักษะความชำนาญ และการฝึกอบรมการจัดการชั้นสูง เช่น การฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น การฝึกอบรมการเป็นผู้นำ การฝึกอบรมการบริหาร และจัดการองค์กร เป็นต้น

3) จำแนกตามวิธีการและเทคนิคการฝึกอบรม อาจจำแนกเป็นการฝึกอบรมแบบบรรยาย การฝึกอบรมแบบการสัมมนา การฝึกอบรมแบบรายกรณี และการฝึกอบรมแบบแก้ปัญหา เป็นต้น

4) จำแนกตามสถานที่ในการฝึกอบรม อาจจำแนกเป็นการอบรมในห้องฝึกอบรม การฝึกอบรมในสถานการณ์จำลอง การฝึกงาน การสังเกต การดูงาน การฝึกขณะปฏิบัติงานจริง

โดยสรุป การฝึกอบรมสามารถจำแนกออกเป็น 4 แนวทางคือ จำแนกตามกลุ่มผู้รับการฝึกอบรม จำแนกตามเนื้อหาสาระและประสบการณ์ จำแนกตามวิธีการและเทคนิคการฝึกอบรม และจำแนกตามสถานที่ในการฝึกอบรม

1.3.3 วิธีการฝึกอบรม

ชัยขงศ์ พรหมวงศ์ (2538: 162) กล่าวว่า วิธีการ และเทคนิคการฝึกอบรม เปลี่ยนแปลงไปตามรูปแบบ และประเภทของการฝึกอบรม ซึ่งประกอบด้วย

1) วิธีการฝึกอบรมแบบบรรยาย เป็นวิธีการฝึกอบรมที่วิทยากรถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ ทักษะ และความชำนาญด้วยการบรรยายให้ผู้รับการฝึกอบรมฟังอาจเป็นการพูดสั้นๆ หรือการบรรยายประกอบสื่อโสตทัศน์

2) วิธีการฝึกอบรมแบบสัมมนา เป็นวิธีการฝึกอบรมที่ใช้เทคนิคการสัมมนา เป็นเครื่องมือด้วยการให้สมาชิกช่วยกันระดมความคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหา หรือเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานในขอบข่ายสาระที่กำหนด

3) วิธีการฝึกอบรมแบบช้คกลุ่ม เป็นการฝึกอบรมที่ใช้พลังกลุ่มในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ โดยวิทยากรกำหนดประเด็นเนื้อหาสาระให้สมาชิกที่เข้ารับการอบรม ดำเนินงานเพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย

4) วิธีการฝึกอบรมแบบสาธิต เป็นการฝึกอบรมเพื่อมุ่งให้สมาชิกทำเป็นด้วยการสาธิตหรือทำให้ดู แล้วให้สมาชิกฝึกตาม

5) วิธีการฝึกอบรมแบบสถานการณ์จำลอง เป็นการจัดสถานการณ์เลียนแบบสถานการณ์จริง เพื่อให้สมาชิกรับประสบการณ์ที่เลียนแบบสถานการณ์จริง

6) วิธีการฝึกอบรมแบบโครงการ เป็นการฝึกอบรมที่ให้ผู้รับการฝึกอบรมพัฒนาโครงการอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่เริ่มจากการเขียนโครงการ พัฒนาเครื่องมือ วิธีการและขั้นตอนจนครบกระบวนการ

7) วิธีการฝึกอบรมแบบแก้ปัญหา เป็นการฝึกอบรมแบบอิงปัญหา เพื่อให้สมาชิกหาทางแก้ปัญหาที่กำหนดให้ โดยใช้ความรู้จากแหล่งต่างๆ ที่กำหนดให้ในชุดฝึกอบรม

8) วิธีการฝึกอบรมแบบรายกรณี เป็นการฝึกอบรมที่ให้ผู้สมาชิกศึกษารายกรณี ที่เตรียมไว้ให้ ซึ่งจะต้องกำหนดให้ตรงกับวัตถุประสงค์

9) วิธีการฝึกอบรมแบบการพัฒนาโครงการจากกรณีงาน เป็นการผสมผสานวิธีการฝึกอบรมแบบสถานการณ์จำลอง แบบแก้ปัญหา แบบรายกรณี แบบกลุ่มสัมพันธ์ และวิธีการฝึกอบรมพื้นฐานอื่นๆ เพื่อให้สมาชิกพัฒนาโครงการจากสถานการณ์จำลองที่กำหนดขึ้น

10) วิธีการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์เป็นการอบรมที่กำหนดประสบการณ์ที่คาดหวังสำหรับผู้รับการอบรม เพื่อให้ผู้รับการอบรมได้เผชิญ ผจญ และเผชิญประสบการณ์ ด้วยการเสาะแสวงหาความรู้ที่เป็นเนื้อหาสาระประกอบภารกิจ งาน และทักษะความชำนาญจากแหล่งวิทยาการที่ได้มีการชี้แนะแหล่ง หรือจัดเตรียมไว้ให้ได้ประสบการณ์ที่กำหนด

1.4 ความสำคัญของการฝึกอบรม

ชาอู สวัสดิ์สาตี (2539: 15) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นวิธีการพัฒนาบุคคลอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้คนมีคุณภาพ และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น การฝึกอบรมจึงเป็นสิ่งสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับทุกหน่วยงาน ในสภาวะการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันสูงมาก อาจประมวลประโยชน์ของการฝึกอบรมได้ดังนี้

1) ไม่มีสถาบันการศึกษาใดที่สามารถสอน และผลิตนักศึกษาให้สามารถเข้าปฏิบัติงานในหน่วยงานต่าง ๆ ได้ทันทีหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว จึงจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมให้บุคคลผู้เริ่มเข้าทำงานใหม่ ๆ มีแนวทางในการทำงานที่ถูกต้องตามขั้นตอนในการปฏิบัติงานขององค์กรนั้น

2) การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว เช่น การเปลี่ยนแปลงของเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งบุคลากรจำเป็นต้องก้าวตามให้ทันตามการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

3) การฝึกอบรม จะช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้ เพิ่มเติมประสบการณ์ ทำให้บุคคลเหมาะสมกับงานยิ่งขึ้น และช่วยเพิ่มผลผลิต หน่วยงานจะได้ผลงานมากขึ้น เพราะผู้ปฏิบัติงานทำงานได้มาตรฐาน

4) การฝึกอบรม ช่วยในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ และความสามัคคีกลมเกลียวกันในการทำงาน ช่วยในการติดต่อประสานงาน และให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างผู้รับการฝึกอบรม และผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานเดียวกัน

5) การฝึกอบรมช่วยให้บุคคลได้มีโอกาสพัฒนาบุคลิกภาพของตนให้เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ ช่วยลดเวลาในการเรียนรู้ วิธีการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้น้อยลง

6) ช่วยลดความสิ้นเปลืองและประหยัดค่าใช้จ่ายได้มาก เพราะการฝึกอบรมจะจัดขึ้นในช่วงเวลาอันสั้น แต่สามารถเรียนรู้เนื้อหาสาระรวมทั้งขั้นตอนและวิธีการต่าง ๆ ได้มาก

7) ช่วยเสริมสร้างสุขภาพ และความปลอดภัยสำหรับผู้ปฏิบัติงาน สามารถลดอุบัติเหตุและความเสียหายต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามความต้องการของหน่วยงานได้

ความสำคัญของการฝึกอบรมดังกล่าวข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การฝึกอบรมเป็นแนวทางในการทำงานที่ถูกต้องตามขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ใ้บุคคลากรของหน่วยงานก้าวตามทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้เพิ่มเติมประสบการณ์ ช่วยในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ มีโอกาสพัฒนาบุคลิกภาพตนเอง ลดความสิ้นเปลือง เสริมสร้างสุขภาพ เป็นความสำคัญยิ่งทั้งในปัจจุบันและอนาคต สามารถทำให้หน่วยงานมีความเจริญ และมั่นคงได้ เป็นวิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันทรงคุณค่ายิ่ง

1.5 กระบวนการฝึกอบรม

กระบวนการฝึกอบรมตามทฤษฎีของ ชาญ สวัสดิ์สาตี (2539 : 33) Cham 's Training Process Model ได้แบ่งเป็น 4 ขั้นตอนใหญ่ ดังนี้ การหาความจำเป็นในการฝึกอบรม การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม การจัดดำเนินการฝึกอบรม และการประเมินและติดตามผลการฝึกอบรม

1.5.1 การหาความจำเป็นในการฝึกอบรม หมายถึง สถานการณ์ ปัญหา หรือข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานของบุคคลที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการขาดความรู้ ความสามารถ ทักษะ หรือทัศนคติที่ต้องการ และที่ถูกต้องในการปฏิบัติงาน อันเป็นผลให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ ในหน่วยงานหรือองค์การนั้น ไม่บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งความรู้ความสามารถ ทักษะ หรือทัศนคติที่ถูกต้องและที่ต้องการในการปฏิบัติงานนั้น สามารถแก้ไขปรับปรุง หรือพัฒนาได้โดยอาศัยการฝึกอบรม

1.5.2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง การกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตรฝึกอบรม นับตั้งแต่วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม หัวข้อวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรฝึกอบรม ขอบเขตของหัวข้อวิชาต่าง ๆ เทคนิคหรือวิธีการฝึกอบรมที่ใช้ รวมถึงระยะเวลาของแต่ละหัวข้อวิชา และระยะเวลาของการฝึกอบรม ตลอดทั้งหลักสูตร ฯลฯ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิด

การเรียนรู้ มีทักษะ และเปลี่ยนแปลงทัศนคติ หรือพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมนั้น

1.5.3 การจัดดำเนินการฝึกอบรม เป็นขั้นตอนที่สามของกระบวนการฝึกอบรม ซึ่งจะต้องมีการวางแผนการจัดดำเนินการฝึกอบรม โดยระบุกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในช่วงเวลาก่อนการฝึกอบรม ระหว่างการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม

1.5.4 การประเมินและติดตามผลการฝึกอบรม เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่มีความสำคัญมากขั้นตอนหนึ่ง เพราะเป็นการตรวจสอบข้อมูลทั้งหมดทุกขั้นตอนในกระบวนการฝึกอบรม ที่ผ่านมามีรายละเอียดต่าง ๆ มากซึ่งต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ

โดยสรุป ขั้นตอนของการฝึกอบรมแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ การหาความจำเป็นในการฝึกอบรม การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม การจัดดำเนินการฝึกอบรม และการประเมิน และติดตามผลการฝึกอบรม

2. ชุดฝึกอบรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับชุดฝึกอบรม ได้แก่ ความหมาย ความสำคัญ ประเภทของชุดฝึกอบรม ความสัมพันธ์ของทฤษฎีการเรียนรู้กับการผลิตชุดฝึกอบรม แนวคิดในการผลิตชุดฝึกอบรม และการผลิตชุดฝึกอบรม ได้อธิบายรายละเอียดของหัวข้อต่างๆ ดังนี้

2.1 ความหมายของชุดฝึกอบรม

ชุดฝึกอบรม (Training Package) เป็นการจัดระบบฝึกอบรมที่ช่วยให้ผู้รับการฝึกอบรมสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ชุดฝึกอบรมที่ผู้ฝึกอบรมใช้บรรยาย หรือจัดกิจกรรม การฝึกอบรมในชุดฝึกอบรมจะประกอบด้วย คู่มือการใช้ชุดฝึกอบรม แบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน สื่อที่ใช้ในกิจกรรมการฝึกอบรมทั้งหมดที่จำเป็นต้องใช้ในระบบการฝึกอบรม รวมทั้งสื่อที่ผู้ฝึกอบรมใช้บรรยาย สาทิต และสื่อที่ผู้รับการฝึกอบรมใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้

ชุดฝึกอบรมที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีทั้งชุดฝึกอบรมที่ใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลัก เรียกว่า “ชุดเอกสารฝึกอบรม” และชุดฝึกอบรมที่ใช้สื่อประสมเป็นสื่อหลัก เรียกว่า “ชุดฝึกอบรม” ในด้านการใช้ชุดฝึกอบรม เน้นการใช้ทฤษฎีการรับสารของ บี.เอฟ.สกินเนอร์(B.F.Skinner) ตามทฤษฎีบทเรียนโปรแกรม คือ การให้ผู้รับการฝึกอบรมได้เรียนรู้ทีละน้อยเป็นขั้นเป็นตอน ด้วยการเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกับประสบการณ์ตรง หรือได้มีโอกาสลงมือทำหรือคิดได้ด้วยตนเอง (ชัยวงศ์ พรหมวงศ์ 2538: 151-153)

โดยทั่วไปชุดฝึกอบรม หมายถึง ชุดวัสดุ อุปกรณ์ที่มีการกำหนดขั้นตอนในการนำสื่อ และกิจกรรมเข้ามาใช้ในการฝึกอบรมให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระที่จัดฝึกอบรม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้ผู้รับการฝึกอบรมมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ความสำคัญของชุดฝึกอบรม

ในการจัดอบรมแต่ละครั้งเครื่องมือที่เป็นกลไกในการดำเนินการอบรม คือชุดฝึกอบรม ชัยขงค์ พรหมวงศ์ (2538 : 41) ได้กล่าวถึงความสำคัญของชุดฝึกอบรมมีดังนี้

2.2.1 เป็นเครื่องมือในการรับประกันประสิทธิภาพการฝึกอบรม ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเกณฑ์ที่กำหนด

2.2.2 สามารถจัดการฝึกอบรมที่อิงระบบมากกว่าอิงตัวบุคคล โดยทั่วไปการจัดการฝึกอบรมที่จะให้เกิดผลสำเร็จนั้นมักเผชิญวิทยาการที่มีชื่อเสียง เพื่อให้การฝึกอบรมนั้นน่าสนใจ วิทยาการจะใช้ความสามารถเฉพาะตัว ซึ่งจำนวนของวิทยาการประเภทนี้จะมีอยู่น้อยและนับวันจะเริ่มลดน้อยลง ดังนั้นผู้รับการฝึกอบรมจึงเป็นเพียงบุคคลกลุ่มน้อยเท่านั้นที่จะมีโอกาสที่ดีที่ได้รับการฝึกอบรมกับวิทยาการที่มีคุณภาพเช่นนั้น ดังนั้นชุดฝึกอบรมที่ผลิตขึ้นนี้จะเหมือนเครื่องมือที่จะช่วยให้การดำเนินการฝึกอบรมสามารถดำเนินไปได้ตามปกติ โดยไม่มุ่งเน้นวิทยาการเป็นศูนย์กลาง

2.2.3 ช่วยให้การวางแผนการฝึกอบรมเป็นไปอย่างมีระบบ โดยมีการใช้เครื่องมือเพื่อให้การฝึกอบรมสามารถดำเนินไปตามเป้าหมายในรูปแบบที่ต้องการ เช่น การยึดสมาชิกผู้รับการฝึกอบรมเป็นศูนย์กลาง และการยึดวิทยาการเป็นศูนย์กลาง

2.2.4 ทำให้การฝึกอบรมไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงบุคลิกภาพทางอารมณ์ของวิทยาการว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะมีผลต่อการเรียนรู้ในการฝึกอบรม

โดยสรุป ชุดฝึกอบรมมีความสำคัญคือเป็นเครื่องมือการรับประกันประสิทธิภาพการฝึกอบรม ช่วยให้การดำเนินการฝึกอบรมดำเนินไปได้ตามปกติตามแผนการฝึกอบรมที่วางไว้และไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงบุคลิกภาพของวิทยาการที่จะมีผลต่อการเรียนรู้ในการฝึกอบรม

2.3 ประเภทของชุดฝึกอบรม

ในปัจจุบันจะพบเห็นชุดฝึกอบรมหลายประเภท ซึ่งจำแนกออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภท คือ

2.3.1 ชุดฝึกอบรมประกอบการบรรยาย

เป็นชุดฝึกอบรมที่มีการกำหนดกิจกรรมใช้ประกอบการฝึกอบรมแบบบรรยายเพื่อเปลี่ยนบทบาทของวิทยาการให้พูดน้อยลง และเปิดโอกาสให้ผู้รับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมการฝึกอบรมมากขึ้นเนื่องจากเป็นชุดฝึกอบรมที่วิทยาการเป็นผู้ใช้บางครั้งจึง

เรียกว่า ชุดฝึกอบรมสำหรับวิทยากร ชุดฝึกอบรมที่ใช้ประกอบการบรรยายจะมีเนื้อหาเพียงอย่างเดียว โดยแบ่งหัวข้อที่จะบรรยาย และประกอบกิจกรรมตามลำดับขั้น สื่อที่ใช้อาจเป็น บัตรคำ สไลด์ประกอบเสียง เทปบันทึกเสียง เทปบันทึกภาพ และกิจกรรมกลุ่มย่อย เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมได้อภิปรายตามปัญหา และหัวข้อที่วิทยากรกำหนดให้ในการใช้ชุดฝึกอบรมประเภทนี้จะบรรจุไว้ในกล่องที่มีขนาดพอเหมาะกับการฝึกอบรม อย่างไรก็ตามหากเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่มีราคาแพงหรือมีขนาดไม่เหมาะสม แดก หรือเสียหายได้ง่าย หรือเป็นสิ่งมีชีวิตจะไม่นำมาใส่ไว้ในชุดฝึกอบรม แต่จะระบุในคำชี้แจงเพื่อให้วิทยากรจะต้องเตรียมไว้ล่วงหน้าก่อนทำการฝึกอบรม

2.3.2 ชุดฝึกอบรมสำหรับกิจกรรมกลุ่มการบรรยาย

ปัจจุบันนี้มิได้ถือว่าวิทยากรเป็นแหล่งความรู้หลักต่อไปแล้ว ดังนั้น วิทยากรที่พูดไม่เก่งจึงไม่ต้องกังวลว่าตนเองจะเป็นวิทยากรที่ดีไม่ได้ เพราะวิทยากรจะทำหน้าที่เป็นผู้เตรียมสภาพการณ์ และเป็นผู้ประสานงานการฝึกอบรม วิทยากรไม่จำเป็นต้องเป็นผู้แสดงอีกต่อไป ผู้รับการฝึกอบรมจะฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมซึ่งจะมีการเปิดโอกาสให้ผู้รับการฝึกอบรมประกอบกิจกรรมร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในห้องฝึกอบรมกิจกรรมที่เรียกว่าห้องฝึกอบรมแบบ ศูนย์ฝึกอบรม ชุดการฝึกอบรมสำหรับกิจกรรมกลุ่มบรรยายจะประกอบด้วยชุดย่อยที่มีจำนวนเท่ากับจำนวนศูนย์ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วย ในแต่ละศูนย์มีสื่อครบชุดตามจำนวนผู้รับการฝึกอบรมในศูนย์กิจกรรมนั้น ๆ สื่อที่ใช้ในศูนย์จัดไว้ในรูปของสื่อประสมอาจใช้ป็นสื่อรายบุคคลหรือสื่อสำหรับกลุ่ม ผู้รับการฝึกอบรมทั้งศูนย์จะใช้ร่วมกันได้ผู้รับการฝึกอบรมที่ศึกษาจากชุดการฝึกอบรมสำหรับกิจกรรมกลุ่มการบรรยาย กลุ่มต้องการความช่วยเหลือจากวิทยากรเพียงเล็กน้อยในระยะเริ่มฝึกอบรมเท่านั้น หลังจากที่เริ่มเคยชินต่อวิธีการใช้แล้ว ผู้รับการฝึกอบรมจะสามารถช่วยเหลือกันและกันได้ระหว่างประกอบกิจกรรมการฝึกอบรม หากมีปัญหาผู้รับการฝึกอบรมสามารถซักถามวิทยากรได้เสมอ

2.3.3 ชุดฝึกอบรมรายบุคคล

เป็นชุดฝึกอบรมที่จัดระบบขึ้นเพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมใช้ฝึกอบรมด้วยตนเองตามลำดับที่ระบุไว้ โดยมีห้องฝึกอบรมพิเศษที่เรียกว่าห้องฝึกอบรมรายบุคคลที่มีคูหาจัดเตรียมไว้ ผู้รับการฝึกอบรมจะนำชุดฝึกอบรมไปใช้ในคูหา เมื่อมีปัญหาระหว่างการฝึกอบรม ผู้รับการฝึกอบรมจะปรึกษากันได้วิทยากรพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือทันทีในฐานะผู้ประสานงาน ผู้รับการฝึกอบรมสามารถนำชุดฝึกอบรมประเภทนี้ไปใช้ศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยมีวิทยากรคอยให้ความช่วยเหลือ ชุดฝึกอบรมรายบุคคลจะสามารถฝึกฝน และส่งเสริมนิสัยของผู้รับการฝึกอบรมในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (ชัยขงค์ พรหมวงศ์ : 2538)

โดยสรุป ชุดฝึกอบรมมี 3 ประเภท ได้แก่ ชุดฝึกอบรมประกอบการบรรยาย ชุดฝึกอบรมสำหรับกิจกรรมกลุ่มการบรรยาย และชุดฝึกอบรมรายบุคคล

2.4 ความสัมพันธ์ของทฤษฎีการเรียนรู้กับการผลิตชุดฝึกอบรม

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตชุดฝึกอบรม แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ กลุ่มเชื่อมโยงนิยม และกลุ่มประสบการณ์นิยม

2.4.1 กลุ่มเชื่อมโยงนิยม (S-R Theories)

เชื่อว่าพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นผลจากการที่เอ็กต์บุคคลได้รับตัวแห่หรือสิ่งเร้าแล้วตอบสนองมีปฏิกริยาระหว่างตัวแห่ กับการตอบสนองเป็นไปแบบลูกโซ่ โดยมีการเสริมแรงคอยช่วยให้พฤติกรรมดำเนินต่อไปไม่หยุดชะงัก จนในที่สุดผู้เรียนก็จะบรรลุวัตถุประสงค์ และเกิดการเรียนรู้ขึ้น

2.4.2 กลุ่มประสบการณ์นิยม (Gestalt Theories)

เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากความจำเป็นที่ต้องแก้ปัญหาเพื่อความอยู่รอดของชีวิตนั้นคือ ต้องลงมือกระทำเพื่อปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม หรืออีกนัยหนึ่ง เมื่อได้เสาะแสวงหาประสบการณ์แล้วการเรียนรู้จะเกิดขึ้น ทฤษฎีการเรียนรู้นี้เป็นกระบวนการที่ผู้เรียน ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

สรุปได้ว่าทฤษฎีการเรียนรู้ทั้ง 2 กลุ่มนี้ สามารถนำมาใช้ร่วมกันได้เพื่อช่วยสร้างบรรยากาศในการฝึกอบรมที่น่าสนใจและเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้รับการฝึกอบรม โดยอาศัยการเลียนแบบ การวางเงื่อนไข และการเรียนรู้จากเนื้อหาและประสบการณ์ของผู้รับการฝึกอบรม

2.5 แนวคิดในการผลิตชุดฝึกอบรม

แนวคิดในการผลิตชุดฝึกอบรม ประกอบด้วยแนวคิดที่สำคัญ โดยอิงมาจากแนวคิดในการผลิตชุดการสอน ดังนี้

แนวคิดที่ 1 ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล นักการศึกษาได้นำหลักจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความต้องการ ความถนัด และความสนใจของผู้รับการฝึกอบรมเป็นสำคัญ ความแตกต่างระหว่างบุคคล มีหลายด้าน คือ ความสามารถทางสติปัญญาความต้องการ ความสนใจ ร่างกาย อารมณ์ สังคม เป็นต้น ในการจัดการฝึกอบรม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลนั้น วิธีการที่เหมาะสมที่สุด คือ การจัดการฝึกอบรมรายบุคคล หรือการฝึกอบรมตามเอกัตภาพ การศึกษาโดยเสรี การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ล้วนเป็นวิธีการเปิดโอกาส ให้ผู้รับการฝึกอบรมมีอิสระในการเรียนตามสติปัญญา ความสามารถ และความสนใจ โดยมีวิทยากรคอยแนะนำช่วยเหลือตามความเหมาะสม

แนวคิดที่ 2 การฝึกอบรมเกิดจากการเปลี่ยนแปลง โดยเปลี่ยนจากการยึดวิทยากรเป็นศูนย์กลางมาเป็นการยึดผู้รับการฝึกอบรมเป็นศูนย์กลางแทน โดยมีการจัดแหล่งความรู้ และประสบการณ์ให้ผู้รับการฝึกอบรมศึกษาด้วยการใช้แหล่งความรู้จากสื่อแบบต่างๆ การฝึกอบรมด้วยวิธีนี้ วิทยากรจะถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้รับการฝึกอบรมเพียงหนึ่งในสามของเนื้อหาทั้งหมดอีกสองส่วนผู้รับการฝึกอบรมจะศึกษาด้วยตนเองจากสิ่งที่วิทยากรเตรียมไว้ในชุดฝึกอบรม

แนวคิดที่ 3 การใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ในรูปของการจัดระบบการใช้สื่อการฝึกอบรมหลายอย่างมาช่วยในการฝึกอบรมให้เหมาะสม และใช้เป็นแหล่งความรู้สำหรับผู้รับการฝึกอบรมแทนการให้วิทยากรเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้รับการฝึกอบรมอยู่ตลอดเวลา แนวทางใหม่จึงเป็นการผลิตสื่อการฝึกอบรมแบบประสมให้เป็นชุดฝึกอบรม

แนวคิดที่ 4 ปฏิริยาสัมพันธ์ระหว่างวิทยากรกับผู้รับการฝึกอบรม เดิมผู้รับการฝึกอบรมเป็นเพียงฝ่ายรับความรู้จากวิทยากรเท่านั้น แทบจะไม่มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่อเพื่อนๆ และวิทยากร ผู้รับการฝึกอบรมจึงขาดทักษะในการแสดงออก และการทำงานเป็นกลุ่ม จึงได้มีการนำเอากระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการฝึกอบรม เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้รับการฝึกอบรมได้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งนำมาสู่การผลิตสื่อออกมารูปของชุดฝึกอบรม

แนวคิดที่ 5 การจัดสภาพแวดล้อมการฝึกอบรม โดยยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ โดยจัดสภาพการณ์ออกมาเป็นการฝึกอบรมแบบโปรแกรม ซึ่งหมายถึงระบบการฝึกอบรมที่เปิดโอกาสให้ผู้รับการฝึกอบรมแสดงกิจกรรม ดังนี้

- 1) ได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 2) ได้ทราบว่าความคิดสนใจหรือการปฏิบัติงานของตนถูกหรือผิดอย่างไร
- 3) ได้รับการเสริมแรงที่ทำให้นักเรียนภาคภูมิใจที่ได้ทำถูกหรือคิดถูกอัดจะทำให้เกิดการกระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกในอนาคต

4) ได้เรียนรู้ที่ละขั้นตามความสามารถ และความสบายใจของผู้เรียนเอง

การจัดสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ทั้ง 4 ประการที่กล่าวมาแล้วนี้จะต้องมีเครื่องมือช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งชุดฝึกอบรมก็ถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่ง ประเภทและแนวคิดของชุดฝึกอบรมนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทาง และเป็นพื้นฐานในการผลิตชุดฝึกอบรมอื่น ๆ ได้เช่นเดียวกัน (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ผู้ประสานงานแขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สัมภาษณ์ 13 พฤษภาคม 2538 : อ้างถึงใน เวทีการ์ เหลืองเจริญศรี : 2542)

โดยสรุปแนวคิดในการผลิตชุดฝึกอบรมประกอบด้วย 5 แนวคิด ได้แก่

- (1) ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (2) การฝึกอบรมที่ยึดผู้รับการฝึกอบรมเป็นศูนย์กลาง

(3) การใช้โสตทัศนูปกรณ์ในรูปแบบของการจัดระบบ (4) เปิดโอกาสให้ผู้รับการฝึกอบรมได้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน และ(5)การจัดสภาพแวดล้อมการฝึกอบรมโดยยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้รับการฝึกอบรม

2.6 การผลิตชุดฝึกอบรม

2.6.1 ขั้นตอนในการผลิตชุดฝึกอบรม มีดังนี้

- 1) วิเคราะห์เนื้อหา โดยการกำหนดเนื้อหา และประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการ
- 2) กำหนดหน่วยหรือคาบในการฝึกอบรม กำหนดหน่วยการฝึกอบรม แบ่งเนื้อหาวิชาการออกเป็นหน่วยการฝึกอบรม โดยประมาณเนื้อหาวิชาที่จะให้วิทยากรสามารถถ่ายทอดความรู้แก่ผู้รับการฝึกอบรม ได้ครบถ้วนทั้งภาคทฤษฎี และการปฏิบัติ
- 3) กำหนดหัวเรื่อง วิทยากรจะต้องถามตัวเองว่าในการฝึกอบรมแต่ละหน่วยควรให้ประสบการณ์อะไรบ้างแก่ผู้รับการฝึกอบรม แล้วกำหนดหัวเรื่องออกมาเป็นหน่วยย่อย และลำดับขั้นตอนให้เหมาะสม
- 4) กำหนดแนวคิด การกำหนดแนวคิดจะต้องสอดคล้องกับหน่วย และหัวเรื่อง โดยสรุปแนวความคิด สาระ และหลักเกณฑ์สำคัญ ไว้เพื่อเป็นแนวทางการจัดเนื้อหาฝึกอบรมให้สอดคล้องกัน
- 5) กำหนดวัตถุประสงค์ ให้สอดคล้องกับหัวเรื่องมักจะกำหนดในรูปวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไข พฤติกรรม และเกณฑ์การเปลี่ยนพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง
- 6) กำหนดกิจกรรม การกำหนดกิจกรรมการฝึกอบรมจะต้องกำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อให้วิทยากรทราบว่าผู้รับการฝึกอบรมจะต้องประกอบกิจกรรมอะไรบ้าง จึงจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- 7) กำหนดการประเมิน ต้องประเมินให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อให้วิทยากรทราบว่าหลังจากที่ผู้รับการฝึกอบรมผ่านกิจกรรม ผู้รับการฝึกอบรมได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่
- 8) เลือกและผลิตสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม การเลือกและผลิตสื่อเพื่อการฝึกอบรมทั้ง สื่อวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่วิทยากรใช้เป็นสื่อในการฝึกอบรม เมื่อผลิตสื่อสำหรับการใช้ในการฝึกอบรมของแต่ละหัวเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ
- 9) ทดสอบประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม และปรับปรุง เพื่อเป็นการประกันว่าชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการฝึกอบรม วิทยากรจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้น โดย

คำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับการฝึกอบรมให้บรรลุผล ดังนั้นในการกำหนดเกณฑ์จำเป็นต้องคำนึงถึงกระบวนการและผลลัพธ์ โดยกำหนดตัวเลขเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการประกอบกิจกรรมของผู้รับการฝึกอบรมต่อคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบหลังการฝึกอบรม

10) นำมาใช้จริง การใช้ชุดฝึกอบรมที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้แล้วก็สามารถนำไปใช้ฝึกอบรมกับผู้รับการฝึกอบรมได้ตามประเภทของชุดฝึกอบรม โดยมีการกำหนดขั้นตอนการใช้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทำแบบทดสอบก่อนการฝึกอบรม

ขั้นที่ 2 นำเข้าสู่เรื่อง

ขั้นที่ 3 ประกอบกิจกรรม

ขั้นที่ 4 สรุปผลการฝึกอบรม

ขั้นที่ 5 ทำแบบทดสอบหลังจากฝึกอบรม

ขั้นตอนทั้งหมดนี้เป็นการเตรียมแผนการเกี่ยวกับการฝึกอบรม แต่ถ้าจะให้สรุปอย่างกว้าง ๆ เกี่ยวกับขั้นตอนหลักในการผลิตชุดฝึกอบรมนั้น มีขั้นตอนอยู่ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน ขั้นการเตรียมการ ขั้นดำเนินการ และขั้นการประเมิน

2.6.2 องค์ประกอบชุดฝึกอบรม

ศาสตราจารย์ ดร.ชัยขงค์ พรหมวงศ์ (ชัยขงค์ พรหมวงศ์ : 2538) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลักที่สำคัญของชุดฝึกอบรมว่า เป็นการรวบรวมสิ่งต่างๆ เข้าด้วยกัน ให้เป็นชุดฝึกอบรมเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมให้ได้ผลตามที่ต้องการ ผลที่เกิดจากกระบวนการฝึกอบรมที่ไม่สามารถมองเห็นได้แต่อาจจะวัดหรือสังเกตได้เมื่อให้เวลาพอสมควร องค์ประกอบที่สำคัญของชุดฝึกอบรมประกอบด้วย

1) คู่มือสำหรับผู้ที่ใช้ชุดฝึกอบรมหรือผู้รับการฝึกอบรมต้องศึกษาจากชุดการฝึกอบรม

2) คำสั่ง หรือการมอบงาน เพื่อกำหนดแนวทางการเรียนจากชุดฝึกอบรม

3) เนื้อหาสาระ ในรูปของสื่อการสอนแบบประสม รวมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม และรายบุคคล ซึ่งกำหนดให้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

4) การประเมิน เป็นการประเมินของกระบวนการ ได้แก่ แบบฝึกหัด รายงานการค้นคว้า และผลของการเรียนรู้ในรูปของแบบทดสอบต่างๆ ส่วนประกอบทั้งหมดจะอยู่ในกล่องหรือซอง โดยจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกในการใช้

จากแนวความคิดดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจึงสรุปว่าชุดฝึกอบรมที่ใช้ในการฝึกอบรมจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1) คู่มือวิทยากร จะมีส่วนประกอบดังนี้

- ก. คำนำการใช้ชุดฝึกอบรม
- ข. คำชี้แจงของชุดฝึกอบรม
- ค. แผนการฝึกอบรม
- ง. เอกสารประกอบการฝึกอบรม
- จ. แบบฝึกปฏิบัติพร้อมคำตอบ
- ฉ. แบบทดสอบก่อน-หลังการฝึกอบรมพร้อมคำตอบ

2) คู่มือผู้รับการฝึกอบรม จะมีส่วนประกอบ ดังนี้

- ก. คำนำในการใช้ชุดฝึกอบรม
- ข. คำชี้แจงของชุดฝึกอบรม
- ค. แผนการฝึกอบรม
- ง. เอกสารประกอบการฝึกอบรม
- จ. แบบฝึกปฏิบัติ
- ฉ. แบบทดสอบก่อน-หลังการฝึกอบรม

3) สื่อประกอบการฝึกอบรม อาจจัดอยู่ในรูปของสื่อประสมก็ได้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของเนื้อหา และกิจกรรม

4) การประเมิน ประกอบไปด้วยการประเมินก่อน และหลังการฝึกอบรม เพื่อให้ทราบว่า การฝึกอบรมนั้นทำให้ผู้รับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

โดยสรุป องค์ประกอบของชุดฝึกอบรมประกอบด้วย คู่มือวิทยากร คู่มือผู้รับการฝึกอบรม และสื่อ

3. ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

การฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์นั้น เป็นการฝึกอบรมรูปแบบหนึ่งที่มุ่งพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้ โดยมีนักวิชาการได้พูดถึง ความหมาย ความเป็นมา ปรัชญา องค์ประกอบ วิธีการผลิตชุดฝึกอบรม รวมไปถึงขั้นตอนการใช้ชุดฝึกอบรมไว้ดังนี้

3.1 ความหมายของชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

ศาสตราจารย์ ดร.ชัยงค์ พรหมวงศ์ ได้ให้ความหมายชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ ว่าเป็นชุดสื่อประสมที่จัดเตรียมไว้สำหรับกำหนดแนวทางการเผชิญประสบการณ์ เพื่อให้ผู้รับการอบรมทราบประสบการณ์หลัก ประสบการณ์รอง ภารกิจ/งาน และรายละเอียด ขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนเผชิญประสบการณ์ โดยใช้สื่อหลักในการค้นคว้าหาความรู้ คือ ประมวลสาระ สื่อเสริมอื่นๆ และแหล่งความรู้ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ผู้รับการอบรมเผชิญประสบการณ์ตามแผนเผชิญประสบการณ์ (ชัยงค์ พรหมวงศ์ 2540 : 4)

วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2541 : 224) กล่าวว่า ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์เป็นชุดสื่อประสมที่จัดเตรียมไว้สำหรับกำหนดแนวทางการเผชิญประสบการณ์ อยู่ในรูปของแผนเผชิญประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ทราบประสบการณ์หลัก ประสบการณ์รอง ภารกิจ และรายละเอียดขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนเผชิญประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ ข้อมูล จากแหล่งความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้การเผชิญประสบการณ์สำเร็จลุล่วง

3.2 ความเป็นมาของการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

การสอนแบบอิงประสบการณ์ เป็นระบบการสอนที่ศาสตราจารย์ ดร.ชัยงค์ พรหมวงศ์ เป็นผู้พัฒนาขึ้นเมื่อปีพ.ศ.2540 ที่สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อให้เป็นการสอนที่เต็มรูปแบบต่อออกจาก วิธีการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ที่เน้นวิธีการสอนแบบกลุ่มอย่างเดี่ยว โดยกล่าวถึงที่มาของระบบการสอนแบบอิงประสบการณ์ว่า ระบบการสอนในปัจจุบันสามารถมองแบบภาพรวมเกี่ยวกับวิธีการสอนได้ 3 รูปแบบ ได้แก่วิธีการสอนแบบอิงเนื้อหา วิธีการสอนแบบอิงสมรรถนะ และวิธีการสอนแบบอิงประสบการณ์ (ชัยงค์ พรหมวงศ์ 2540 :6)

3.2.1 วิธีการสอนแบบอิงเนื้อหา (Content Based Approach – CBA) มุ่งให้ได้ความรู้ที่จะนำไปสู่การทำงานหรือกิจกรรม

3.2.2 วิธีการสอนแบบอิงสมรรถนะ (Competency – Based Approach – COBA) มุ่งพัฒนาทักษะความชำนาญ เพื่อนำไปสู่การประกอบอาชีพ

3.2.3 วิธีการสอนแบบอิงประสบการณ์ (Experience – Based Approach – EBA) มุ่งให้ได้ประสบการณ์โดยใช้ความรู้และทักษะความชำนาญตามที่จำเป็น

โดยสรุป วิธีการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ มี 3 รูปแบบซึ่งอ้างอิงมาจากการสอนแบบอิงประสบการณ์ คือ (1)วิธีการฝึกอบรมแบบอิงเนื้อหา (2) วิธีการฝึกอบรมแบบอิงสมรรถนะ และ(3) วิธีการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

3.3 ปรัชญาจิตวิทยาของการสอน/การฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

3.3.1 ปรัชญาสำหรับการสอน/การฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ (ชัยขงค์ พรหมวงศ์ : 2536) ได้แก่

1) *กลุ่มทิพัฒนาการนิยม (Progerssivision)* เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยการให้ลงมือฝึกฝนอย่างจริงจัง มิใช่เพียงแต่การอ่านมากฟังมาก แต่ต้องลงมือทำเองจนเกิดการเรียนรู้ในที่สุด ความรู้และประสบการณ์ ที่ได้จากการอ่านการฟังโดยปราศจากการปฏิบัติย่อมไม่เกิดประโยชน์ เพราะบุคคลจะไม่สามารถเข้าถึงแก่นแท้ของเนื้อหาสาระได้

2) *กลุ่มสภาวะนิยม (Existention)* มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยการพัฒนาตนเองโดยไม่มีใครบังคับ หรือจัด โปรแกรมการพัฒนาให้ แต่ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจะต้องช่วยให้บุคคลที่ต้องพัฒนาเห็นความจำเป็นหรือปัญหาที่ตนจะต้องพัฒนา แล้วลงมือศึกษาหาความรู้ และแก้ปัญหาเองภายใต้สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงเน้นการศึกษาด้วยตนเอง ในกระบวนการศึกษาดลอดชีวิต

3) *กลุ่มสารนิยม (Essentiatism)* มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยการให้เป็นผู้มีความรู้ดี กระบวนการพัฒนาจึงอยู่ที่การสอนให้อ่านออกเขียนได้ และคิดคำนวณ ได้ผู้ที่พัฒนาแล้วคือผู้ที่ได้เรียนและสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ ในระดับสูง โดยเป็นนักอ่านและนักเขียนจึงจะถือว่าเป็นผู้คงแก่เรียน

4) *กลุ่มจริยสุนทรียนิยม (Parennialism)* มุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม และชื่นชมความสวยงาม เพื่อที่จะได้บรรลุสภาวะสูงสุดตามที่บุคคลปรารถนามุ่งให้แต่ละคนทำความดีเพื่อที่จะได้มีจิตใจผ่องใส ปราศจากความกังวล เมื่อจิตใจ ผ่องใสก็สามารถมองปัญหาต่าง ๆ อย่างชัดเจนและหาทางแก้ปัญหาได้โดยง่าย เมื่อไร้ปัญหาโลกโคจรรอบก็จะแลดูสวยงาม ศาสนาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามแนวนี้

3.3.2 *จิตวิทยาสำหรับการสอน/การฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ยึดหลักจิตวิทยาผสมผสานกันระหว่าง กลุ่มเชื่อมโยงนิยม (SR Theories)และกลุ่มประสบการณ์นิยม (Gesalt/Field Theories)* สำหรับการเรียนอย่างกระฉับกระเฉง (Active Learning Process) (ชัยขงค์ พรหมวงศ์ : 2538 อ้างถึงใน ชูดี คงเพชรขาว)

1) *กลุ่มเชื่อมโยงนิยม* เชื่อว่าพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นผลจากการที่เอื้อกับบุคคลได้รับตัวแห่หรือสิ่งเร้าแล้วตอบสนอง มีปฏิริยาระหว่างตัวแห่กับการตอบสนองเป็นไป

แบบถูกใช้ โดยมีการเสริมแรงคอยช่วยให้พฤติกรรมดำเนินต่อไปไม่หยุดชะงัก จนในที่สุดผู้เรียนก็จะบรรลุวัตถุประสงค์และเกิดการเรียนรู้ขึ้น

2) *กลุ่มประสบการณ์นิยม* เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากความจำเป็นที่ต้องแก้ปัญหา เพื่อความอยู่รอดของชีวิต นั่นคือต้องลงมือกระทำ เพื่อปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม หรืออีกนัยหนึ่ง เมื่อได้แสวงหาประสบการณ์แล้วการเรียนรู้จะเกิดขึ้น ทฤษฎีการเรียนรู้นี้เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

โดยสรุป ปรัชญา และจิตวิทยาสำหรับการสอน/การฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ ทฤษฎีการเรียนรู้ทั้ง 2 กลุ่ม สามารถนำมาใช้ร่วมกันได้ในการดำเนินการจัดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์เพื่อสร้างบรรยากาศในการฝึกอบรมให้เป็นที่น่าสนใจ และเอื้ออำนวยประโยชน์ให้แก่ผู้รับการฝึกอบรมในการเรียนรู้ และการแสวงหาประสบการณ์ได้เป็นอย่างดี

3.4 องค์ประกอบของชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ มีลักษณะคล้ายๆ กับชุดฝึกอบรมโดยทั่วไป ต่างกันตรงที่ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เป็นชุดฝึกอบรมที่เน้นให้ผู้รับการอบรมเผชิญประสบการณ์จากแผนเผชิญประสบการณ์ ในชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์จะประกอบด้วย

3.4.1 *คู่มือวิทยากร* จะมีส่วนประกอบ คือ คำนำในการใช้ชุดฝึกอบรม คำชี้แจงของชุดฝึกอบรม แผนการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ แผนกำกับประสบการณ์ แผนเผชิญประสบการณ์ แผนผลิตสื่อ ประมวลสารประกอบการฝึกอบรม แบบทดสอบก่อน และหลังการเผชิญประสบการณ์ และแบบเฉลย

3.4.2 *คู่มือเผชิญประสบการณ์* มีส่วนประกอบ คือ คำนำในการเผชิญประสบการณ์ แผนเผชิญประสบการณ์ แบบฝึกปฏิบัติ แบบทดสอบก่อน และหลังเผชิญ

3.4.3 *สื่อประกอบการฝึกอบรม* สื่อที่ใช้ประกอบการฝึกอบรมมี 2 ประเภท คือ

1) สื่อหลัก คือ สื่อที่ผู้รับการอบรมต้องศึกษาในการเผชิญประสบการณ์ ซึ่งจัดทำในรูปของเอกสารประมวลสาร

2) สื่อเสริม คือ สื่อที่ผู้รับการอบรมน่าจะศึกษาประกอบสื่อหลัก จะเป็นสื่อเทปภาพ แผ่นใส หรือจัดอยู่ในรูปของสื่อประสมก็ได้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของเนื้อหา และกิจกรรมการเผชิญประสบการณ์

3.4.4 *การประเมิน* ประกอบไปด้วยการประเมินก่อน ระหว่าง และหลังการฝึกอบรมเพื่อให้ทราบว่า การฝึกอบรมนั้นทำให้ผู้รับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

3.5 การผลิตชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

การผลิตชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์มี 11 ขั้นตอน คือ (1) การวิเคราะห์เนื้อหา (หลักสูตร/วิชา) (2) การกำหนดชุดประสบการณ์ที่คาดหวัง (3) การวิเคราะห์ และกำหนดภารกิจ/งาน (4) การวิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาสาระสำหรับแต่ละภารกิจ/งาน (5) การเลือกรูปแบบและวิธีการให้ประสบการณ์ (6) การกำหนดบริบท และสถานการณ์สำหรับเผชิญประสบการณ์ (7) การเลือก และผลิตสื่อสำหรับชุดประสบการณ์ (8) การเขียนแผนกำกับประสบการณ์ แผนเผชิญประสบการณ์ แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์ และแผนผลิตสื่อการสอน (9) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เส้นทางการเรียน และออกแบบสถานที่เผชิญประสบการณ์ (10) การทดสอบประสิทธิภาพชุดประสบการณ์ และ (11) การปรับปรุงชุดประสบการณ์ (วาสนา ทวีกุลทรัพย์ 2541: 225)

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์เนื้อหา (หลักสูตร/วิชา) โดยการแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยอย่างน้อยมี 15 หน่วย 1 หน่วยใช้เวลาเรียนเท่ากับ 1 สัปดาห์ สำหรับใน 1 ภาคการศึกษา

ขั้นที่ 2 กำหนดชุดประสบการณ์ เป็นการกำหนดหน่วยประสบการณ์เป็น 15 หน่วย ในการกำหนดหน่วยประสบการณ์มีวิธีการและข้อคำนึงดังนี้

1. วิธีการกำหนดหน่วยประสบการณ์

1) การอิงหน่วยเนื้อหาโดยการเติมอาการนาม (การ + คำกริยา) ไว้หน้า เช่น การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ประดิษฐ์หุ่นมือ ฯลฯ

2) เมื่อได้หน่วยประสบการณ์ทั้ง 15 หน่วยแล้ว แยกหน่วยประสบการณ์เป็นหน่วยประสบการณ์หลัก อย่างน้อย 2 ประสบการณ์หลัก

3) พิจารณาแต่ละประสบการณ์หลักแล้วแยกเป็นประสบการณ์รองอย่างน้อย 2 ประสบการณ์รอง

4) ใส่รหัสหมายเลขของหน่วยประสบการณ์ ประสบการณ์หลัก และประสบการณ์รอง

2. ข้อคำนึงในการกำหนดหน่วยประสบการณ์

1) ชื่อหน่วยประสบการณ์ อาจซ้ำกับชื่อหน่วยเนื้อหา แต่ควรเปลี่ยนเป็นการกระทำ (Action Word)

2) ชื่อประสบการณ์หลักและประสบการณ์รอง ต้องมีคำกริยานำหน้า

3) ต้องมีการกำหนดหน่วยประสบการณ์ ประสบการณ์หลัก และประสบการณ์รองเป็นคาบ (นาที)

4) ใส่รหัสประสบการณ์โดยยึดหมายเลขหน่วยเป็นหลัก เช่น 9.1.2 หมายถึง หน่วยประสบการณ์ที่ 9 ประสบการณ์หลักที่ 1 ประสบการณ์รองที่ 2

5) ชื่อหน่วยประสบการณ์ ประสบการณ์หลัก และประสบการณ์รองไม่ควรเป็นชื่อเดียวกัน

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์และกำหนดภารกิจ/งาน โดยการนำประสบการณ์รองมาแยกเป็นขั้นตอนย่อย 2 ระดับ คือ ภารกิจ และ งาน

1) ภารกิจ (Job) เป็นกิจกรรมหลักที่ต้องทำตามลำดับจากต้นไปจนจบ การกำหนดภารกิจให้กำหนดเป็นภารกิจ 1 2 3 ... หรือ Job (1) Job (2) Job (3)...Job (N)

2) งาน (Task) เป็นกิจกรรมย่อยที่ต้องทำเพื่อให้บรรลุแต่ละภารกิจ การกำหนดงานให้ระบุกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องทำตามลำดับเป็นงาน 1 2 3 Task (1) Task (2)Task (3)...Task (N) ในการเขียนภารกิจ และงาน ให้ใช้คำกริยาโดยไม่ต้องมีอากรนามประกอบ

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาสาระสำหรับแต่ละภารกิจและงาน เป็นการจำแนกเนื้อหาเป็นหัวข้อย่อยตามภารกิจและงาน

ขั้นที่ 5 เลือกรูปแบบและวิธีการให้ประสบการณ์ เป็นการกำหนดรูปแบบ และวิธีการให้ประสบการณ์ที่สอดคล้องกับภารกิจและงาน รูปแบบการให้ประสบการณ์มี 3 รูปแบบ คือ

1) การเรียนด้วยตนเอง Self – Directed Learning (SDL)

2) การเรียนกับเพื่อน Peer – Directed Learning (PDL)

3) การเรียนกับครู Teacher – Directed Learning (TDL)

วิธีการให้ประสบการณ์ใช้วิธีการต่าง ๆ ที่หลากหลาย ได้แก่ กลุ่มสัมพันธ์ (Group Process) สถานการณ์จำลอง (Simulation) เกม (Game) วิทยานิพนธ์ (Case Studies) การสอนแบบโครงการ (Projects Teaching) การสอนแบบอิงปัญหา (Problem – Based Teaching) การฝึกงาน (On the Job Training) การทดลอง (Experiment) และการปฏิบัติจริง (Real Life Practices)

ขั้นที่ 6 กำหนดบริบท และสถานการณ์ สำหรับเผชิญประสบการณ์ เป็นการระบุบริบทและสถานการณ์ในหน่วยประสบการณ์ ประสบการณ์หลัก และประสบการณ์รองกำหนดบริบท (Setting) เป็นการกำหนดเงื่อนไขผู้เกี่ยวข้อง สิ่งที่ต้องมี สถานที่เวลาที่ประสบการณ์จะต้องเกิดขึ้น (อะไร ใคร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร)กำหนดสถานการณ์ (Situation) เป็นเหตุการณ์/เรื่องย่อ ที่เกี่ยวข้องหรือนำไปสู่ประสบการณ์ (การผูกเรื่องต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง) การกำหนดบริบท และ สถานการณ์มีแนวทางดังนี้

1) การกำหนดบริบทและสถานการณ์หน่วยประสบการณ์ ให้กำหนดบริบทและสถานการณ์ของหน่วยประสบการณ์ และเขียนในหัวข้อบริบท และสถานการณ์ในแผนการสอน/การฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

2) การกำหนดบริบทและสถานการณ์สำหรับประสบการณ์หลัก ให้กำหนดบริบทและสถานการณ์ของประสบการณ์หลักในแผนเผชิญประสบการณ์ โดยเขียนบรรยายสั้น ๆ เพื่อแสดงว่านักเรียนต้องทำอะไร (ในประสบการณ์จริง) มีรายละเอียดอย่างไร (ภารกิจ/งาน) ที่ไหนเมื่อไร และต้องเตรียมการอย่างไร

3) การกำหนดบริบทและสถานการณ์สำหรับประสบการณ์จริง ให้สรุปบริบทและสถานการณ์อย่างย่อโดยเขียนเฉพาะสถานที่เผชิญประสบการณ์อย่างเดียวในแผนเผชิญประสบการณ์

ขั้นที่ 7 การเลือกและผลิตสื่อสำหรับชุดประสบการณ์ ก่อนเลือกและผลิตสื่อควรจะศึกษาทบทวนภารกิจ และงาน กำหนดเนื้อหาของแต่ละประสบการณ์แล้วทำการเลือก และผลิตสื่อสำหรับชุดประสบการณ์ เป็นการระบุสื่อที่ใช้ในชุดเป็นสื่อประเภทใด และเป็นสื่อที่มีอยู่แล้วหรือต้องผลิตใหม่ เมื่อกำหนดประเภทสื่อได้แล้ว ก็จะจัดทำแผนผลิตสื่อสื่อสำหรับชุดประสบการณ์ประกอบด้วยสื่อหลักและสื่อเสริมให้ผู้รับการฝึกอบรมได้ศึกษาเพิ่มเติม ได้แก่ เทป ภาพ ประมวลสาระ แผ่นใส เป็นต้น

ขั้นที่ 8 การเขียนแผนกำกับประสบการณ์ แผนเผชิญประสบการณ์ แผนการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ และแผนผลิตสื่อการฝึกอบรม

1) การเขียนแผนกำกับประสบการณ์ เป็นการระบุขั้นตอนการสอน/การฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ด้วยการใช้ชุดประสบการณ์ ประกอบด้วย รายละเอียดกิจกรรม/ภารกิจในการสอน (มี 7 ขั้นตอน (1) ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ (2) ประเมินขณะเผชิญประสบการณ์ (3) เผชิญประสบการณ์ (4) รายงานความก้าวหน้า (5) รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ (6) สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ และ (7) ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์) สถานที่ และ เวลาที่ใช้แต่ละขั้นตอน

2) การเขียนแผนเผชิญประสบการณ์ เป็นการเขียนแผนเผชิญประสบการณ์จริง ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ ประสบการณ์ และบริบท รายละเอียดของการเผชิญประสบการณ์ ครอบคลุมประสบการณ์จริง ภารกิจ งาน ขั้นตอน วิธีการ เนื้อหา ข้อมูล บริบท สื่อ และแหล่งความรู้ สิ่งอำนวยความสะดวก และการประเมิน

3) การเขียนแผนการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เป็นการเขียนแผนหน่วยประสบการณ์ที่ได้ศึกษาวิเคราะห์มาแล้วให้อยู่ในรูปสิ่งจัดแนวความคิดล่วงหน้า ประกอบด้วย หน่วย

ประสบการณ์ ประสบการณ์หลัก ประสบการณ์รอง วัตถุประสงค์ และสถานการณ์ ขั้นตอนการ
เผชิญประสบการณ์ สื่อและแหล่งประสบการณ์ และการประเมิน

4) การเขียนแผนผลิตสื่อการฝึกอบรม เป็นการระบุนรายละเอียดของสื่อการ
ฝึกอบรมที่มีอยู่แล้วหรือต้องผลิตใหม่ที่ครอบคลุม ประเภทสื่อ ชื่อเรื่อง ความยาวของสื่อ
วัตถุประสงค์ สรุปเนื้อหา แหล่งที่มาของสื่อ ขั้นตอนการผลิต และทรัพยากรที่ต้องใช้ผลิตสื่อ

**ขั้นที่ 9 การจัดถึงอำนวยความสะดวก เส้นทางการเรียน และออกแบบสถานที่
เผชิญประสบการณ์**

1) สิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ สิ่งของต่าง ๆ ที่ใช้ในการทดลอง หรือใช้
ร่วมกับสื่อ เช่น โต้ะ แก้ว เครื่องเขียน เครื่องคิดเลข ฯลฯ

2) เส้นทางการเรียน เป็นการลำดับขั้นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องผ่านการเผชิญ
ประสบการณ์ต่าง ๆ มักเขียนในรูปแบบแผนภูมิ (Flowchart)

3) การออกแบบสถานที่เผชิญประสบการณ์ เป็นการกำหนดสถานที่เผชิญ
ประสบการณ์ การเขียนแผนที่เส้นทางการเรียนของอาคารที่เกี่ยวข้อง และการเขียนแผนผังการจัด
ชั้นเรียน

- การกำหนดสถานที่เผชิญประสบการณ์ ได้แก่ ห้องเรียน ห้องสมุด
ห้องปฏิบัติการ ฯลฯ

- การเขียนแผนที่เส้นทางการเรียนของอาคารที่เกี่ยวข้อง เป็นการเขียน
อาคารที่ห้องเรียนตั้งอยู่ และอาคารอื่นที่นักเรียนต้องออกไปค้นคว้าตามสื่อและแหล่งความรู้ที่
กำหนดไว้ในแผนเผชิญประสบการณ์ โดยเขียน เส้นทาง ถนน ชื่ออาคาร และลูกศรอย่างชัดเจน

- การเขียนแผนผังการจัดชั้นเรียนเป็นการเขียนแผนผังแสดงห้องเรียน
ประกอบด้วยระเบียบ ประตูทางเข้าออก หน้าต่าง กระดานดำ โต๊ะครู มุมวิชาการ โต๊ะปฏิบัติการ
 ฯลฯ ตำแหน่งของการเผชิญประสบการณ์แบบเดี่ยว (SDL) แบบกลุ่ม (PDL) และเรียนกับครู
(TDL) รวมทั้งจุดประกอบกิจกรรมอื่น ๆ ที่ระบุไว้ในแผนเผชิญประสบการณ์

ขั้นที่ 10 การทดสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เป็น
กระบวนการนำชุดประสบการณ์ที่สร้างขึ้น ไปทดลองใช้ในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์
จริง เพื่อให้ทราบว่าชุดฝึกอบรมมีคุณภาพในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

ขั้นที่ 11 การปรับปรุงชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เป็นการนำชุด
ประสบการณ์ที่ได้ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพแล้ว ปรับปรุงในด้านประสบการณ์รอง ภารกิจ/
งาน สื่อ ฯลฯ เพื่อให้ชุดประสบการณ์มีคุณภาพสูงขึ้น

โดยสรุป การผลิตชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ มี 11 ขั้นตอน คือ(1) วิเคราะห์เนื้อหา (2) กำหนดจุดประสบการณ์ที่คาดหวัง (3) วิเคราะห์และกำหนดภารกิจ /งาน (4) วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาสาระสำหรับแต่ละภารกิจและงาน (5) เลือกรูปแบบและวิธีการให้ประสบการณ์ (6) กำหนดบริบท และสถานการณ์สำหรับเผชิญประสบการณ์ (7) เลือกและผลิตสื่อสำหรับชุดประสบการณ์ (8) เขียนแผนกำกับประสบการณ์ (9) จัดสิ่งอำนวยความสะดวก เส้นทาง การเรียน และออกแบบสถานที่เผชิญประสบการณ์ (10) ทดสอบประสิทธิภาพชุดประสบการณ์ และ (11) ปรับปรุงชุดประสบการณ์

3.6 ขั้นตอนการใช้ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

การใช้ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ครอบคลุม การจัดเตรียมบริบท/สถานการณ์ วัตถุประสงค์การใช้ วิธีการใช้ การศึกษาคู่มือการใช้ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ ประมวลสาระ คู่มือเผชิญประสบการณ์ และการประเมิน (วาสนา ทวีกุลทรัพย์ 2541:230)

3.6.1 **การจัดเตรียมบริบท/สถานการณ์** เป็นสิ่งสำคัญที่วิทยากรจะต้องจัดเตรียมสถานที่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของบริบท และสถานการณ์ ได้แก่ มุมวิชาการ บริเวณรอบ ๆ ห้องประชุม ห้องปฏิบัติการ ฯลฯ ซึ่งเป็นแหล่งให้ผู้รับการฝึกอบรมได้เผชิญประสบการณ์

3.6.2 **วัตถุประสงค์การใช้** ในการใช้ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน จำแนกได้ 3 ประการ คือ

- 1) เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับวิทยากร ในการจัดประสบการณ์ ใช้กำหนดประสบการณ์หลัก และประสบการณ์รอง ซึ่งนำไปสู่ ภารกิจ และงานให้กับผู้รับการฝึกอบรม
- 2) เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับผู้รับการฝึกอบรมในการเผชิญประสบการณ์ใน 3 ลักษณะ คือ เผชิญ ผจญ และเผชิญ
- 3) เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินประสบการณ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3.6.3 **วิธีการใช้** การกำหนดวิธีการใช้ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เป็นการระบุขั้นตอนการใช้ ซึ่งมี 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ (Pretest) เป็นการศึกษาประสบการณ์เดิมของผู้รับการฝึกอบรมก่อนที่จะเรียนประสบการณ์นั้นจากชุดฝึกอบรม

ขั้นที่ 2 ประชุมนิเทศการเผชิญประสบการณ์ (Briefing) เป็นการอธิบายวัตถุประสงค์ของประสบการณ์ เสนอประสบการณ์ที่คาดหวัง เสนอสถานการณ์ / ฉาก อธิบายภารกิจ / งาน ชี้แนะแหล่งความรู้ สื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก และระบุผลที่คาดหวัง

ขั้นที่ 3 เจริญสถานการณ์(Coping) เป็นการเข้าสู่กระบวนการเผชิญ
 ประสบการณ์ด้วยการดำเนินการตามขั้นตอนของหลักการเผชิญ (Coping) ผจญ (Interact) และเผด็จ
 (Wrap - up) จนกระทั่งเกิดประสบการณ์สมบูรณ์ขึ้น

ขั้นที่ 4 รายงานความก้าวหน้า (Reporting) เป็นการทำให้ทราบว่า ภารกิจที่
 ผู้รับการฝึกอบรมทำในขั้นเจริญสถานการณ์ได้ดำเนินการตามขั้นตอนใดบ้าง มีปัญหา และ
 อุปสรรคอย่างไร

ขั้นที่ 5 รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ (Debriefing)

ขั้นที่ 6 สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ เป็นการอธิบายขั้นตอนที่ได้เผชิญ
 ประสบการณ์และเนื้อหาที่จำเป็น

ขั้นที่ 7 ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ (Post-test) เป็นการศึกษาความ
 ก้าวหน้าของผู้รับการฝึกอบรม โดยใช้ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

**3.6.4 การศึกษาคู่มือการใช้ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ ประมวลสาระ และ
 คู่มือเผชิญประสบการณ์** ในการใช้ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ วิทยากรต้องศึกษาคู่มือการ
 ใช้ชุด ฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ และประมวลสาระ ส่วนผู้รับการฝึกอบรมต้องศึกษาคู่มือ
 เผชิญประสบการณ์

1) คู่มือการใช้ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ ประกอบด้วย 3 ภาค คือ
 ภาคที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการใช้ชุดฝึกอบรม
 แบบอิงประสบการณ์ รายละเอียดวิชา หลักสูตร การเตรียมตัวของวิทยากร / ผู้รับการฝึกอบรม
 แผนผังการจัดห้องประชุม และสิ่งที่ต้องเตรียมล่วงหน้า

ภาคที่ 2 รายละเอียดประสบการณ์ ประกอบด้วย แผนการฝึกอบรมแบบ
 อิงประสบการณ์ แผนเผชิญประสบการณ์ แผนกำกับประสบการณ์ ชุดประสบการณ์ เครื่องมือ
 ประเมินประสบการณ์ เช่น แบบสังเกต แบบสอบถามความคิดเห็น และภาคผนวก แผนผลิตสื่อ
 บทวิทยุ / โทรทัศน์

ภาคที่ 3 คู่มือเผชิญประสบการณ์ (สำหรับผู้รับการฝึกอบรม)
 ประกอบด้วย แบบประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ แผนเผชิญประสบการณ์ แบบฝึกปฏิบัติพร้อม
 เฉลยแบบประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ และภาคผนวก (ถ้ามี)

2) ประมวลสาระ ประกอบด้วย แผนผังแนวคิด ส่วนนำ (ความจำเป็นที่ต้อง
 ฝึกอบรม ขอบข่ายสาระ และวัตถุประสงค์) เนื้อหาตามหัวข้อพร้อมภาพประกอบ (ถ้ามี) ส่วนสรุป
 และภาคผนวก

3) คู่มือเผชิญประสบการณ์ ประกอบด้วย แบบประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ แผนเผชิญประสบการณ์ แบบฝึกปฏิบัติพร้อมเฉลย แบบประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ และภาคผนวก (ถ้ามี)

3.6.5 การประเมิน ในการใช้ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์จะต้องมีการประเมิน คือ การตัดสินใจคุณภาพ และประสิทธิภาพ ของชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ โดยประเมินใน 3 ลักษณะ คือ องค์ประกอบในชุดฝึกอบรม ผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรม ซึ่งได้จากการทดสอบก่อนและหลังฝึกอบรม และความคิดเห็นของผู้รับการฝึกอบรมที่เรียนจากชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

3.7 วิธีการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

การฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เป็นการผสมผสานวิธีฝึกอบรมหลายๆวิธีเข้าด้วยกันตามความเหมาะสมของเนื้อหา ประสบการณ์ และผู้รับการอบรม เพื่อให้ผู้รับการอบรมได้เผชิญประสบการณ์ที่เหมาะสม และได้รับประสบการณ์ตามที่กำหนด ประกอบด้วย การฝึกอบรมแบบกลุ่มสัมพันธ์ การฝึกอบรมแบบแก้ปัญหา การฝึกอบรมแบบการพัฒนาโครงการจากกรณีงาน PCW การฝึกอบรมแบบรายกรณี และการฝึกอบรมแบบสถานการณ์จำลอง ซึ่งมีรายละเอียด คือ

3.7.1 การฝึกอบรมแบบกลุ่มสัมพันธ์

1) ความหมายของกลุ่มสัมพันธ์ หมายถึง วิทยาการที่ว่าด้วยเรื่องความสัมพันธ์ของคนในกลุ่ม และกระบวนการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องกลุ่มมนุษย์ พฤติกรรมการแก้ไขปัญหา การตัดสินใจ ตลอดจนการพัฒนาตนเอง ส่วนกระบวนการ หมายถึง วิธีการหรือสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงและความเป็นอยู่ที่เป็นไปตามระยะเวลา (ทิสนา แจมณี 2522: 9)

2) ประเภทของกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ วิทยาการสามารถเลือกกระบวนการ กลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการฝึกอบรมที่เหมาะสมกับเนื้อหา และวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรมซึ่งกระบวนการดังกล่าวย่อมส่งผลให้ผู้รับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น (เบญจวรรณ วัฒนเสรี 2524: 37) กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ที่ควรนำมาใช้ในการจัดการฝึกอบรม คือ

- (1) การอภิปรายกลุ่ม
- (2) การแสดงบทบาทสมมุติ
- (3) การเล่นเกมส์
- (4) การตั้งคำถาม
- (5) การบรรยายบางส่วน

(6) การจัดสภาพให้คล้ายกับความจริง โดยสร้างสถานการณ์

3) การออกแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อใช้ในการฝึกอบรมจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้

(1) ผู้รับการฝึกอบรมจะเข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการฝึกอบรม โดยผู้รับการฝึกอบรมจะไม่อยู่ในฐานะผู้ฟังเพียงอย่างเดียวแต่จะสามารถแสดงความคิดเห็นต่างๆ ได้ด้วย

(2) วิทยากรจะเป็นเพียงผู้เตรียม จัดกิจกรรมให้สอดคล้องและเหมาะสม ประสานงานให้การฝึกอบรมเป็นไปด้วยความราบรื่น

(3) การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นไม่ได้มาจากวิทยากรเพียงผู้เดียว ผู้รับการฝึกอบรมทุกท่านจะมีส่วนในการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

(4) การเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้รับการฝึกอบรม คือ การเรียนรู้ที่ผู้รับการฝึกอบรมสามารถเข้าใจในเนื้อหาที่นำมาฝึกอบรมอย่างถ่องแท้ด้วยตนเอง โดยการนำเอาความรู้ที่ได้รับมาสัมพันธ์กับประสบการณ์ของตนเอง

(5) การเรียนรู้ในแต่ละกลุ่ม เป็นการเรียนรู้ใน 3 ลักษณะ คือ การเรียนรู้ในเรื่องของตนเอง การเรียนรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม และการเรียนรู้เรื่องของกลุ่ม

4) แนวทางในการใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เพื่อการฝึกอบรม มีแนวทางดังนี้

(1) ขั้นลงมือปฏิบัติ โดยการจัดให้ผู้รับการฝึกอบรม สามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง

(2) ขั้นค้นพบ ผู้รับการฝึกอบรมสามารถเกิดความเข้าใจในเนื้อหาต่างๆ เพิ่มขึ้นได้เนื่องจากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง

(3) ขั้นวิเคราะห์ วิทยากรสามารถกล่าวนำหรือเร้าความสนใจให้ผู้รับการฝึกอบรมสามารถวิเคราะห์ถึงสิ่งต่างๆ ที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมวิเคราะห์ถึงประโยชน์ที่จะเกิดได้

(4) ขั้นการนำไปใช้ เมื่อผู้รับการฝึกอบรมสามารถรับทราบถึงประโยชน์ต่างๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมการฝึกอบรมแล้ว สามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานได้ (เขวากา เดชะคุปต์ 2542: 16-66)

ดังนั้น กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เป็นวิธีการที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของบุคคล ซึ่งจะครอบคลุมเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ เช่น การแก้ไขปัญหา การตัดสินใจ

ตลอดจนการพัฒนาตนเอง ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลง และความเป็นอยู่ที่เป็นไปตามระยะเวลา การนำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการจัดการฝึกอบรมนั้น คือ การให้ผู้รับการฝึกอบรมมีการศึกษาเนื้อหา การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การจัดการฝึกอบรมเป็นกลุ่มจะทำให้ผู้รับการฝึกอบรมมีความใกล้ชิดกัน รู้จักกันมากขึ้นสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย รู้จักที่จะพัฒนาความคิดของตนเองเพิ่มมากขึ้น

ดังนั้นการจัดการฝึกอบรม โดยอาศัยกระบวนการกลุ่มที่มีลักษณะช่วยส่งเสริมให้การฝึกอบรมมีคุณภาพมากขึ้นกว่าการฝึกอบรมแบบเก่า ที่ยึดคิดแต่บุคคล คือ วิทยากรเป็นศูนย์กลางเพียงอย่างเดียว

3.7.2 การฝึกอบรมแบบแก้ปัญหา

1) ความหมาย การฝึกอบรมแบบแก้ปัญหา หมายถึง การฝึกอบรมที่ผู้รับการอบรม ได้ลงมือปฏิบัติในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ โดยเน้นกระบวนการทางความคิด ปัญหาที่นำมาต้องเป็นปัญหาที่มีความหมายและเป็นปัญหาจริงของงาน หรือของผู้เข้ารับการอบรม ซึ่งมีขั้นตอนในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่สัมฤทธิ์ผลในการแก้ปัญหา โดยยึดปัญหาเป็นศูนย์กลางในการฝึกอบรม

2) ความสำคัญการฝึกอบรมแบบแก้ปัญหา

(1) เป็นวิธีการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพราะการเลือกปัญหาที่ใช้ประเด็นหลักของการฝึกอบรมนั้น ต้องเลือกให้ตรงกับประเด็นปัญหาในการทำงานโดยตรงของผู้เข้ารับการอบรม ดังนั้นประสบการณ์ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ในการทำงานได้

(2) เป็นการแก้ปัญหา โดยวิธีวิทยาศาสตร์ ผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกฝนทักษะและความสามารถในการแก้ปัญหาที่ใช้เป็นประเด็นหลักของการฝึกอบรมแบบแก้ปัญหา ด้วยการร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา รวบรวม เรียบเรียง และจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบ และแนวทางการแก้ปัญหา สรุปความคิดเห็นเป็นสัมฤทธิ์ผล และเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา

(3) เป็นการส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม เพราะการฝึกอบรมแบบแก้ปัญหา ต้องร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ให้เหตุผลในการแก้ปัญหา

(4) เป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความรับผิดชอบ จากการอภิปราย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ เกิดความคิดสร้างสรรค์ และความรับผิดชอบในงานหรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

(5) เป็นการปลูกฝังความอดทนและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

(6) สามารถปรับเลือกประเด็นปัญหาให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม

3) กระบวนการในการแก้ปัญหา มีขั้นตอนในการทำงาน 6 ขั้นตอน คือ

- (1) ขั้นศึกษาปัญหาเป็นการเสนอสถานการณ์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันค้นคว้าพิจารณา เลือกเพื่อน อภิปราย จนสามารถกำหนดปัญหาที่ชัดเจน
- (2) ขั้นวิเคราะห์ปัญหา ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจ รับรู้ปัญหา และร่วมกันค้นคว้า กำหนดขอบข่าย รายละเอียดความชัดเจนของปัญหา
- (3) ขั้นกำหนดกรอบการแก้ปัญหา ผู้รับการอบรมต้องสำรวจ และวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา กำหนดสมมุติฐานเบื้องต้นในการแก้ปัญหา
- (4) ขั้นกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหา เป็นขั้นที่ผู้เข้ารับการอบรมต้องร่วมกันสรุปแนวทางในการแก้ปัญหาเป็นข้อสรุปเบื้องต้น โดยมีวิทยากรหรือผู้ฝึกอบรมคอยให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทาง
- (5) ขั้นประเมินแนวทางเบื้องต้น ผู้รับการอบรมร่วมกันกำหนดเกณฑ์ในการตรวจสอบ และประเมินผล

(6) ขั้นกำหนดสามัญทัศน์ เป็นขั้นสรุปจากสิ่งที่ค้นพบจากการแก้ปัญหา(ขั้นที่ 1-5) ซึ่งเป็นหลักการ องค์ความรู้ หรือแนวทางการแก้ปัญหาในเรื่องนั้นๆ

4) ลักษณะของปัญหา ที่จะนำมาเป็นปัญหาหลักในการฝึกอบรมแบบแก้ปัญหานั้น จะต้องเป็นปัญหาที่ตรงกับงานในหน้าที่ที่กำลังเผชิญอยู่ หรือตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้รับการฝึกอบรม เป็นปัญหาที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้ ระดับความยากง่าย ซับซ้อนของปัญหาต้องให้เหมาะสมกับระยะเวลาในการฝึกอบรม และให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้สึกว่าเป็นปัญหาของตนเอง ผู้ฝึกอบรมเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกในการอบรมเท่านั้น (นิคม ทาแดง 2537: 10-40)

จากผลการวิจัยหลายเรื่องพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีแก้ปัญหาสามารถคิดหาเหตุผลในการแก้ปัญหาคืบขึ้น มีทักษะทางด้านความคิด การตัดสินใจดีขึ้น ตลอดจนมีความคิด วิจัย ฉลาด ความคิดสร้างสรรค์ มีเหตุมีผล และรู้วิธีค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นด้วย (วาริ ธีระจิตร 2536: 78)

สรุปได้ว่าการเสริมสร้างให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดทักษะและเข้าใจกระบวนการแก้ปัญหานั้น จำเป็นต้องฝึกฝนให้รู้จักการสังเกต การพยายามให้หาแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ผู้ให้การอบรมควรจัดประสบการณ์ไว้หลายๆ ด้าน เพื่อช่วยให้การแก้ปัญหาของผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้กว้างขวาง วิธีการในการแก้ปัญหาไม่ควรจำกัดแค่เพียงวิธีใดวิธีหนึ่ง

ผู้รับการอบรมอาจเลือกใช้วิธีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกันไปแต่สิ่งสำคัญอย่างมากก็คือจะต้องรู้และเข้าใจปัญหานั้นอย่างชัดเจน

3.7.3 การอบรมแบบการพัฒนาโครงการจากกรณีงาน PCW

1) ความหมาย การฝึกอบรมแบบการพัฒนาโครงการจากกรณีงาน PCW หมายถึง การฝึกอบรมแนวใหม่ที่พัฒนาขึ้นเพื่อเน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลอง ให้ผู้เข้ารับการอบรมเรียนรู้ขั้นตอนปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงอย่างมีประสิทธิภาพ ในกระบวนการฝึกอบรมแบบ PCW จะใช้เวลาประมาณ 4-5 วัน ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องถอดวิญญาณและสวมบทบาทเป็นประชากรในสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น แล้วทำการวิเคราะห์แก้ปัญหาตามขั้นตอนในรูปการเสนอโครงการ เป็นการฝึกการวิเคราะห์ และวางแผนอย่างเป็นระบบ

2) ความเป็นมาของการฝึกอบรมแบบ PCW ผู้ที่ริเริ่มการฝึกอบรมแบบการพัฒนาโครงการจากกรณีงาน PCW คือ คร. गुन्เทอร์ ธารูณ (Guenter Tharun) ผู้อำนวยการองค์การคาร์คูดิส แบร์ก แห่งเยอรมันประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (CarDuis beryGesellschaft's Southeast Asia Program Office) และศาสตราจารย์ ดร.ชัยขงค์ พรหมวงศ์ ได้สานต่อโดยจัดระบบการผลิตชุดฝึกอบรมแบบการพัฒนาโครงการจากกรณีงาน PCW โดยทดลองใช้ที่สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียในประเทศไทย ได้ทดลองใช้กับโครงการพัฒนานักธุรกิจขนาดย่อมสำหรับช่างอุตสาหกรรมของกรมอาชีวศึกษา และสถาบันอื่นๆ อีกหลายแห่ง

3) ขั้นตอนในการฝึกอบรมแบบพัฒนาโครงการจากกรณีงาน PCW

- (1) วิเคราะห์ปัญหา และค้นคว้าหาสาเหตุของปัญหา
- (2) กำหนดวัตถุประสงค์
- (3) ระบุทางเลือกในการแก้ปัญหา
- (4) เปรียบเทียบและตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด
- (5) การวางแผนแก้ปัญหาในรูปการเขียนโครงการ
- (6) ดำเนินการแก้ปัญหตามโครงการ
- (7) ประเมินและติดตามผล

4) ลักษณะเด่นของการฝึกอบรมแบบการพัฒนาโครงการจากกรณีงาน

PCW

(1) เป็นการเลียนแบบการทำงานตามธรรมชาติในสถานการณ์ที่เหมือนหรือใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องประกอบกิจกรรมเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริงมากที่สุด

(2) เป็นการฝึกอบรมที่ผสมผสานวิธีการฝึกอบรมหลายๆ แบบเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ เช่น การฝึกอบรมแบบสถานการณ์จำลอง การฝึกอบรมแบบรายกรณี และการฝึกอบรมแบบกลุ่มสัมพันธ์

(3) เน้นผู้รับการฝึกอบรมเป็นศูนย์กลาง เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เน้นกระบวนการกลุ่ม และเป็นการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ

(4) ประยุกต์หลักจิตวิทยาการฝึกอบรม เพราะการฝึกอบรมแบบการพัฒนาโครงการจากกรณีงาน PCW ที่ดีต้องประกอบด้วย 3 ประการ คือ ประการแรกผู้รับการอบรมเป็นผู้คิดและสร้างผลงาน ประการที่สองผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นผู้วิจารณ์และให้ข้อเสนอแนะ และประการสุดท้ายผู้เข้ารับการอบรมต้องสรุปผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

5) องค์ประกอบของชุดฝึกอบรมแบบการพัฒนาโครงการจากกรณีงาน PCW

(1) คู่มือวิทยากร เป็นเอกสารที่วิทยากรใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการฝึกอบรม

(2) เอกสารข้อมูลกรณีงาน หรือสถานการณ์จำลอง ที่ครอบคลุมบริบทสถานการณ์ และรายละเอียดข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการฝึกอบรม

(3) วิทยากร เป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องที่อบรมเป็นอย่างดี ประกอบด้วยวิทยากรกลุ่มและวิทยากรพิเศษ

(4) แบบฝึกปฏิบัติ เป็นเอกสารที่จัดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกปฏิบัติ

(5) สื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก ที่จำเป็นต้องใช้ในการฝึกอบรม เช่น สื่อโสตทัศนฯ แผ่นใส สื่อสิ่งพิมพ์

3.7.4 การฝึกอบรมแบบรายกรณี

1) ความหมาย การฝึกอบรมแบบรายกรณี หมายถึง การใช้กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ผ่านประสบการณ์ และวิเคราะห์สถานการณ์ ซึ่งอาจเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงแล้ว หรือเหตุการณ์ที่สมมุติขึ้น โดยข้อมูลจะถูกบอกเล่าจากวิทยากร หรือจากสื่ออื่นๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ เทปบันทึกเสียง เทปบันทึกภาพ เมื่อผู้รับการฝึกอบรมได้รับรู้เหตุการณ์นั้นแล้ว จะต้องศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์และอภิปรายร่วมกันให้ได้มาซึ่งทางออก และวิธีแก้ปัญหาที่แต่ละคนเห็นว่าเหมาะสมที่สุด มีการวิจารณ์ผลงานซึ่งกันและกัน ชี้ให้เห็นจุดเด่น

จุดค้อยของแนวทางแต่ละคน การฝึกอบรมแบบนี้เป็นการฝึกใช้ความคิดเพื่อวิเคราะห์เหตุการณ์และหาแนวทางแก้ปัญหาที่คิดว่าเหมาะสมที่สุด

2) ประเภทการฝึกอบรมแบบรายกรณี

(1) รายกรณีที่เป็นสถานการณ์จริง ข้อมูลที่นำมาเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงจากอดีตถึงปัจจุบัน ทั้งในส่วนของเวลาหรือสถานที่ การฝึกอบรมประเภทนี้จะทำให้ ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้สึกรู้สึกทำทนายและอยากแก้ปัญหาอย่างจริงจัง

(2) รายกรณีที่สมมุติขึ้น เพื่อให้ข้อมูลที่สอดคล้องกับทักษะที่ต้องการให้ผู้เข้ารับการอบรม สามารถสมมุติได้ตามความต้องการ สะดวกและง่าย

(3) รายกรณีประยุกต์จากสถานการณ์จริง ซึ่งบางครั้งเหตุการณ์ที่อาจจะไม่เหมาะสมจะให้ป็นรายกรณี จึงจำเป็นต้องประยุกต์เปลี่ยนแปลงบางอย่างเพื่อความเหมาะสม

3) รูปแบบการฝึกอบรมแบบรายกรณี

(1) การฝึกอบรมรายกรณีรายบุคคล ในกรณีที่มีผู้เข้ารับการอบรมมีจำนวนน้อย หรือเหมาะที่จะอบรมรายบุคคล

(2) การฝึกอบรมรายกรณีรายกลุ่ม ในกรณีที่มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวนมากอาจแบ่งเป็นกลุ่มย่อยเพื่อแยกกันทำงานเปรียบเทียบผลงานและเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม

4) ขั้นตอนการฝึกอบรมแบบรายกรณี

(1) ขั้นวางแผน เป็นการวิเคราะห์ผู้เข้ารับการอบรม ศึกษาเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม กลุ่มเป้าหมายสภาพแวดล้อมเพื่อให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพมากที่สุด

(2) ขั้นเตรียมการ ได้แก่ การเตรียมเนื้อหา สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม และสถานที่

(3) ขั้นดำเนินการ เป็นการเสนอรายกรณีที่ต้องการให้ผู้เข้ารับการอบรมได้วิเคราะห์รายละเอียด และร่วมเสนอความคิดเห็น แนวทางในการแก้ปัญหา

(4) ขั้นประเมินผล อาจทำได้ใน 2 ลักษณะ คือ ประเมินรายการย่อยเป็นการประเมินที่เจาะลึก ไปถึงรายละเอียด และประเมินในภาพรวม เป็นการประเมินผลการฝึกอบรมว่าเป็น ไปวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

3.7.5 วิธีการฝึกอบรมแบบสถานการณ์จำลอง

1) ความหมายของสถานการณ์จำลอง คือ การนำเอาสถานการณ์จริงมาจัดใหม่ให้มีสภาพใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงมากที่สุดแล้วให้ผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์นั้นๆ เพื่อแก้ปัญหาหรือปฏิบัติงาน การจัดสถานการณ์จำลองให้ผู้เรียนนี้จะทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกการ

แก้ปัญหาการควบคุมสถานการณ์ การตัดสินใจ ตลอดจนการทำงานเป็นกลุ่มภายใต้สภาพแวดล้อมจริง ทักษะที่ได้รับการฝึกฝนดังกล่าว จะทำให้เขาคุ่นเคย และเมื่อเผชิญกับเหตุการณ์คล้ายๆ กันจะสามารถควบคุมสถานการณ์นั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น สถานการณ์ในการซื้อขาย สถานการณ์ในการสู้รบกับข้าศึก เป็นต้น

2) ประเภทของการฝึกอบรมแบบสถานการณ์จำลอง

(1) สถานการณ์วินิจฉัยสั่งการ การฝึกอบรมแบบนี้ส่วนใหญ่ใช้กับงานด้านการบริหาร การจัดการ โดยเน้นการจำลองสถานการณ์ว่าหากต้องเป็นผู้บริหารจะต้องวิเคราะห์ปัญหา หรือข้อมูลที่ส่งเข้ามา และดำเนินการตัดสินใจอย่างไร

(2) แผนประสบการณ์ เป็นแผนการอบรมที่กำหนดให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ปฏิบัติกิจกรรมที่เกิดขึ้นจริงในตำแหน่งของงานในองค์กร โดยมีการวางแผนกิจกรรมอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนที่ชัดเจน สามารถตรวจสอบและประเมินได้ ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าวต้องมีผู้ควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ได้รับประสบการณ์และเกิดทักษะตามต้องการ

(3) บทบาทสมมุติ เป็นการกำหนดเหตุการณ์ขึ้นมา โดยมีข้อมูลที่เป็นรายละเอียดของสถานการณ์ ผู้เกี่ยวข้องในสถานการณ์ บทบาทผู้เกี่ยวข้อง ผู้จัดการฝึกอบรม โดยให้ผู้เข้ารับการอบรมสวมบทบาทบุคคลต่าง ๆ ที่ถูกสมมุติขึ้นในเหตุการณ์ และแก้ปัญหาหรือดำเนินการให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามกรอบของกิจกรรม หรือบทบาทหน้าที่ที่กำหนด

(4) วิเคราะห์สถานการณ์ตัวอย่าง เป็นการฝึกอบรมที่ยกเอากรณีหรือ Case ที่เกิดขึ้นจริงและเป็นที่ยอมรับกันมาให้ผู้เข้ารับการอบรมช่วยกันวิเคราะห์หาคำตอบแก้ปัญหาโดยการทดลองปฏิบัติ สืบหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การฝึกอบรมประเภทนี้จะใช้ประโยชน์และศักยภาพของพลวัตรกลุ่ม โดยการลงมือปฏิบัติจริง

(5) เครื่องจำลองสถานการณ์ เป็นการฝึกอบรมที่เน้นการพัฒนาทักษะเฉพาะด้านโดยใช้อุปกรณ์ที่จำลองจากของจริงมาใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกอบรม เพื่อให้เกิดทักษะการใช้งาน การดูแลบำรุงรักษา การซ่อมแซม การแก้ไขวิกฤตการณ์ ในกรณีที่เกิดปัญหาในการใช้งานหรือการปฏิบัติงาน

3) รูปแบบการฝึกอบรมแบบสถานการณ์จำลอง แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ

คือ

(1) แบบผูกติดกับเครื่องมือ เพื่อให้เกิดความรู้สึกและฝึกทักษะที่สมจริง อาจใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ในบางกรณี หรือมีการดัดแปลงเครื่องมือตามความเหมาะสม

(2) แบบไม่ผูกติดกับเครื่องมือ ในการฝึกทักษะบางอย่าง หรือสถานการณ์บางอย่างไม่จำเป็นต้องให้เหมือนกับของจริงมากนัก

4) ขั้นตอนการฝึกอบรมแบบสถานการณ์จำลอง การฝึกอบรมแบบสถานการณ์จำลอง มีเทคนิควิธีการ 4 ขั้นตอน

(1) การวางแผนการฝึกอบรมแบบสถานการณ์จำลอง การใช้สถานการณ์จำลองเป็นเพียงส่วนหนึ่งของกระบวนการฝึกอบรม ผู้จัดอบรมต้องมีการวางแผนการใช้สถานการณ์จำลองให้เหมาะสม ต้องวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้ง โครงการ ทั้งวัตถุประสงค์เนื้อหาสาระ กิจกรรม กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้สามารถนำสถานการณ์จำลองที่เหมาะสมมาใช้ในการฝึกอบรม

(2) ขั้นตอนการ แบ่งขั้นตอนการเตรียมการเป็น 4 ขั้นตอน คือ

ก. การจัดหาหรือพัฒนาสถานการณ์จำลอง เป็นการเสาะหาสถานการณ์จำลองที่เหมาะสมใช้ ต้องคว้านำมาให้ได้เลยหรือว่าต้องมีการประยุกต์คิดแปลงหรือต้องสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นมาใหม่

ข. การจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดสถานการณ์จำลอง ถ้าหากหาไม่ได้ผู้จัดต้องพิจารณาแก้ไข หรือดัดแปลงสถานการณ์นั้นๆ

ค. การทดสอบประสิทธิภาพ ก่อนที่จะนำสถานการณ์จำลอง ไปใช้ในการฝึกอบรม ควรมีการทดสอบประสิทธิภาพกับกลุ่มตัวอย่างเสียก่อน เพื่อหาข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไข ก่อนที่จะนำไปใช้จริง

ง. การเตรียมการด้านสถานที่ เป็นการเตรียมความพร้อมในการจัดอบรมในสถานการณ์จำลอง เพื่อให้การอบรมดำเนิน ไปอย่างราบรื่น

(3) ขั้นตอนการฝึกอบรมแบบสถานการณ์จำลอง แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 แนวทาง คือ

ก. การนำเสนอสถานการณ์แบบทั่วไป ซึ่งสามารถนำเสนอทั้งในช่วงก่อน ระหว่างและหลังจากที่ผู้จัดอบรมได้นำเสนอแนวคิด ทฤษฎีหรือหลักการ ซึ่งเป็นเนื้อหาสาระที่ต้องการถ่ายทอดไปยังผู้เข้ารับการอบรม ในการนำเสนอกิจกรรมในสถานการณ์จำลอง โดยทั่วไปมีอยู่ 5 ขั้นตอน คือ แนะนำกิจกรรม เตรียมความ ดำเนินการ อภิปรายและและสรุปโดยทั่วไปมีอยู่ 5 ขั้นตอน คือ แนะนำกิจกรรม เตรียมความพร้อม ดำเนินการ อภิปรายผลและสรุป

ข. การนำเสนอสถานการณ์โดยการใช้เครื่องจำลองสถานการณ์ เป็นการจำลองจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง หรืออาจจะเกิดขึ้นได้ แม้ว่าการใช้เครื่องจำลองสถานการณ์หรือเครื่องมือในการฝึกอบรมดังกล่าว ซึ่งมีใช้มากมายหลายลักษณะ จะมีการใช้แตกต่างกันออกไปโดยอาจขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระหรือทักษะที่ต้องพัฒนา ความละเอียดซับซ้อนของเครื่องจำลองสถานการณ์ที่นำไปใช้ตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ แต่โดยภาพรวมแล้วผู้จัด

อบรมสามารถจัดลำดับขั้นตอนของการนำเสนอออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ แนะนำกิจกรรม , ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากคู่มือหรือเอกสาร , ฝึกทักษะจากเครื่องจำลองสถานการณ์ , ประเมินการใช้สถานการณ์จำลอง

(4) ขั้นตอนการประเมินการฝึกอบรมแบบสถานการณ์จำลอง ผู้จัดอบรมสามารถประเมินในรูปแบบสถานการณ์ย่อยหรือประเมินในภาพรวมก็ได้

3.8 ผลกระทบของวิธีการสอน/การฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ได้กล่าวถึงผลกระทบของวิธีการสอนแบบอิงประสบการณ์ (2540 : 5)

1) ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ ที่สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตและการทำงานโดยมุ่งให้ “ทำได้” มากกว่า “มุ่งให้รู้”

2) เป็นการเรียนแบบธรรมชาติของชีวิตจริง ที่เมื่อมีปัญหาที่ต้องประสบผู้เรียนก็จะขวนขวายหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มาแก้ปัญหาทำให้ได้กระบวนการทำงานที่สามารถนำคิดตัวมาใช้

3) สร้างคุณลักษณะที่สำคัญในการเป็นสมาชิกสังคมโลก คือ ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักแสวงหาความรู้ รู้จักตัดสินใจ และการทำงานเป็นกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะทำให้คิดและทำอย่างมืออาชีพ

4) บทบาทผู้สอน และผู้เรียนเปลี่ยนไป ผู้เรียนจะต้องมีความรับผิดชอบในการแสวงหาความรู้มาใช้ในการเผชิญประสบการณ์จากผู้ และแหล่งความรู้ต่าง ๆ ผู้สอนทำหน้าที่เกื้อกูลอำนวยความสะดวกในการเรียน เป็นผู้ประสานงานให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลตามที่ผู้เรียนร้องขอ และทำหน้าที่ประเมินการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่กำหนดให้ผู้เรียนได้เผชิญ

โดยสรุป ผลกระทบของวิธีการสอนแบบอิงประสบการณ์ คือ ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการกระทำ เป็นการเรียนแบบธรรมชาติของชีวิตจริงที่แก้ปัญหาโดยศึกษาจากการกระทำ สร้างคุณลักษณะที่สำคัญของผู้เรียนให้คิดเป็น ทำเป็น ปัญหาเป็น และบทบาทผู้เรียนและผู้สอนเปลี่ยนไปในลักษณะที่รับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองมากยิ่งขึ้น

3.9 วิธีการ/รูปแบบการหาประสบการณ์

3.9.1 วิธีการสอนแบบอิงประสบการณ์ มีวิธีการหาประสบการณ์ได้ 3 รูปแบบ คือ เรียนจากครู เรียนจากเพื่อน และเรียนด้วยตนเอง

1) เรียนจากครู โดยครูเป็นผู้แนะนำประสบการณ์เกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ สิ่งที่คาดหวังและกิจกรรมในการหาประสบการณ์ รวมทั้งการสรุปสิ่งที่ได้จากการเผชิญประสบการณ์ และการประเมินผลการเผชิญประสบการณ์ด้วย

2) เรียนจากเพื่อน โดยเพื่อนเป็นผู้แนะนำแทนครู เช่นประสบการณ์บางอย่างเพื่อนมีความเข้าใจแล้วก็ช่วยแนะนำให้ หรือสอนให้แทนครู

3) เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้เรียนศึกษาจากแผนเผชิญประสบการณ์ และเอกสาร หรืออุปกรณ์ ประกอบการเรียนรู้ตามประสบการณ์ต่าง ๆ เป็นต้น

3.9.2 รูปแบบการหาประสบการณ์ มี 3 รูปแบบ ได้แก่ การใช้กระบวนการกลุ่ม การฝึกอบรมแบบรายกรณี และการฝึกปฏิบัติ

1) **การใช้กระบวนการกลุ่ม** โดยจัดแบ่งกลุ่มเผชิญประสบการณ์เป็นกลุ่มย่อย และให้สมาชิกแต่ละกลุ่มย่อยช่วยกันค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งความรู้ ช่วยกันถ่ายทอดทำความเข้าใจกันภายในกลุ่ม และลงมือหาประสบการณ์ โดยการใช้หลักของการพึ่งพาอาศัยกันภายในกลุ่ม ร่วมมือกันแบ่งปัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม เปรื่องกฤษ (2537 : 132) กล่าวว่า การฝึกอบรมแบบกลุ่มสัมพันธ์ หมายถึง โปรแกรมการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างความรู้ความสามารถของบุคคล ด้วยการ ใช้กระบวนการกลุ่มที่เน้นงานกลุ่ม และปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้นำและสมาชิกในกลุ่ม หรือระหว่างสมาชิกกับสมาชิกของกลุ่มด้วยกัน ทำงานและเรียนรู้ภายใต้หลักการของการพึ่งพาอาศัยกัน

2) **การฝึกอบรมแบบรายกรณี** หมายถึง การใช้กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้รับการฝึกอบรมได้ผ่านประสบการณ์การศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ ซึ่งอาจเป็นเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นแล้ว เหตุการณ์ที่สมมติหรือจำลองขึ้นมา หรืออาจเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นหลายครั้งที่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกัน

3) **การฝึกปฏิบัติ** โดยการให้ผู้รับการฝึกอบรมได้ลงมือปฏิบัติจากประสบการณ์ที่จัดเตรียมไว้ โดยสรุป วิธีการสอน/การฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ สามารถหาประสบการณ์ได้ 3 รูปแบบคือ เรียนจากครู เรียนจากเพื่อน และเรียนด้วยตนเอง สำหรับรูปแบบการหาประสบการณ์มี 3 รูปแบบ คือ โดยการใช้กระบวนการกลุ่ม การฝึกอบรมแบบรายกรณี และการฝึกปฏิบัติ

3.10 สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม

3.10.1 ความหมายของสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม สื่อฝึกอบรม หมายถึง ตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ ความคิดทัศนคติต่าง ๆ ระหว่างผู้จัดอบรมหรือวิทยากร ไปยังผู้รับการฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรมจะช่วยในการถ่ายทอดประสบการณ์ที่เป็นนามธรรม ให้มีความเป็นรูปธรรมสูงขึ้น

3.10.2 บทบาทสำคัญของสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม ได้กล่าวถึงบทบาทสำคัญของสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม คือ (ศิริพันธ์ มณีรัตน์ 2523: 7)

- 1) สื่อฝึกอบรมสามารถใช้ในการอบรมที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวนมาก และมีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงการฝึกอบรมให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เข้าอบรม
- 2) สื่อการฝึกอบรมจะช่วยแก้ปัญหาพื้นฐาน หรือภูมิหลังของผู้เข้าอบรมที่แตกต่างกัน อันเนื่องมาจากสาเหตุต่างๆ หากวิทยากรรู้จักใช้ และมีเทคนิคที่ดีพอ
- 3) ผู้รับการฝึกอบรมที่มีประสบการณ์ หรือพื้นภูมิหลังที่ดีอยู่แล้วย่อมต้องการวิทยากรที่ดี สื่อการฝึกอบรมจะช่วยให้การสอนของวิทยากรบรรลุเป้าหมาย
- 4) ผู้รับการฝึกอบรมที่อยู่ในสภาพเสียเปรียบ หรือขาดสนใจอะไร อาจได้ประโยชน์จากสื่อการฝึกอบรมที่วิทยากรเตรียมไว้

จึงนับได้ว่า สื่อมีบทบาทสำคัญต่อการฝึกอบรม คือ สามารถบันทึกเรื่องราว และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งที่สังเกตเองได้ หรือไม่สามารถสังเกตได้ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในเวลาฝึกอบรมที่ต้องการสื่อความให้ชัดเจนมากขึ้น รวมทั้งสามารถใช้กับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลทั้งในและนอกสถานที่ได้ ซึ่งสื่อต่างๆ เหล่านี้จะช่วยให้วิทยากร และผู้รับการฝึกอบรมมีความเข้าใจที่ตรงกัน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สร้างบรรยากาศที่น่าสนใจไม่ราบเรียบจนเกินไป จะช่วยทำให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนั้นสื่อยังสามารถแก้ไขปัญหาด้านความแตกต่างในการเรียนรู้ของผู้รับการฝึกอบรมได้อีกด้วย

3.10.3 การเลือกใช้สื่อในการฝึกอบรม

การเลือกใช้สื่อในการฝึกอบรมมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากสื่อแต่ละชนิดจะมีข้อดีและข้อด้อยในตัวเอง ดังนั้นวิทยากรจึงจำเป็นต้องเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ สถานการณ์ สื่อที่ดีจะช่วยทำให้ผู้รับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ดังนั้นการเลือกใช้สื่อในการฝึกอบรม มีขั้นตอนที่สำคัญ (ศิริพันธุ์ มณีรัตน์ 2523 : 102-103) ดังนี้

- 1) สำรวจความต้องการในการเลือกใช้สื่อในการฝึกอบรม โดยการสำรวจความต้องการของวิทยากร และผู้รับการฝึกอบรม
- 2) เลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับ เนื้อหา เวลา รวมทั้งความต้องการในการใช้สื่อนั้นๆ ของวิทยากรและผู้รับการฝึกอบรม
- 3) นำเสนอสื่อให้เหมาะสมกับรูปแบบต่าง ๆ ในการจัดการฝึกอบรม เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมเกิดความสนใจ และมีความกระตือรือร้นเพิ่มขึ้น
- 4) สื่อที่นำมาใช้ในการฝึกอบรมจะต้องมีคุณภาพเพียงพอที่จะพัฒนาความรู้ทักษะ ตลอดจนทัศนคติของผู้รับการฝึกอบรม เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรม เกิดการเรียนรู้ก้าวหน้าขึ้น ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3.10.4 ประเภทสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม ประกอบด้วย สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อผ่านอินเทอร์เน็ต สื่อนำเสนอด้วยคอมพิวเตอร์

1) สื่อสิ่งพิมพ์

สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง สื่อที่อยู่ในรูปของข่าวสาร สารคดี ข้อคิดเห็นหลักวิชา โดยที่ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ที่จะให้เกิดประโยชน์ทางด้านความรู้ ความบันเทิงของผู้อ่านเป็นสำคัญ โดยการถ่ายทอดทางข้อเขียนลงบนกระดาษหรือฟิล์ม หรือวัสดุเรียบอื่นๆ เพื่อสามารถแพร่กระจายไปถึงผู้อ่านจำนวนมากได้ (วิจิตร กักศิริรัตน์ 2525 : 253)

2) สื่อเทปภาพ

เทปภาพ หมายถึง สื่อการสอนที่สามารถบันทึกได้ทั้งภาพและเสียงในเวลาเดียวกัน สามารถลบและบันทึกใหม่ได้ตามต้องการ ใช้ควบคู่กับโทรทัศน์ และเปิดรายการให้ผู้ชมได้ในเวลาเดียวกันเป็นจำนวนมาก

ประโยชน์ของเทปภาพ

1 เป็นสื่อการสอนที่นำเอาสื่อหลายอย่างมาใช้ร่วมกัน เป็นการใช้สื่อที่เรียกว่าสื่อประสม ซึ่งสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้

2. สามารถเสนอภาพในแง่มุมต่างๆ ทั้งภาพระยะใกล้และภาพระยะไกลได้ ทำให้ผู้ดูได้เห็นในสิ่งที่ต้องการนำเสนออย่างชัดเจน

3. สามารถเปิดดูรายการซ้ำๆ ได้

4. สามารถแสดงรายการสารคดีได้ชัดเจน

5. สร้างความสนใจเข้าใจได้มากกว่าการเรียนการสอนจากการบรรยาย

จากครู

6. เป็นสื่อการสอนที่ใช้ได้กับนักเรียนทุกระดับชั้น

7. สามารถเผยแพร่ได้ไกลและกว้างขวาง และสอนได้จำนวนมากในเวลาเดียวกัน

8. สามารถบันทึกรายการเก็บไว้สำหรับการศึกษาค้นคว้าและอ้างอิงในอนาคตได้

3) สื่อนำเสนอด้วยคอมพิวเตอร์ สื่อสำหรับงานนำเสนอสามารถ จำแนกได้ 4 ชนิด คือ

ก. แผ่นใสขาวดำสำหรับเครื่อง Overhead

ข. แผ่นใสแบบสีสำหรับเครื่อง Overhead

ค. สไลด์แบบ 35 มม.

ง. การฉายบนจอภาพเครื่องคอมพิวเตอร์

3.11 การทดสอบประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม

การทดสอบประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม โดยการตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม ที่ช่วยให้ผู้รับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ในระดับที่ ผู้ผลิตชุดฝึกอบรมหรือวิทยากรจะพึงพอใจว่า หากชุดฝึกอบรมที่ผลิตขึ้นมานั้นมีคุณภาพ และมี คุณค่าเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการฝึกอบรมครั้งต่อ ๆ ไป และคุ้มค่าที่จะลงทุนในการผลิตออกมาใช้ เผยแพร่ เป็นจำนวนมาก การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพทำได้โดยการประเมินพฤติกรรมของผู้รับ การฝึกอบรม 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่อง(กระบวนการ) และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย(ผลลัพธ์) โดยกำหนดประสิทธิภาพเป็น E_1 (ประสิทธิภาพของกระบวนการ) E_2 (ประสิทธิภาพของผลลัพธ์) นั่นคือ E_1/E_2 ซึ่ง E_2 คือ ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจาก การทำแบบฝึกหัด และการประกอบกิจกรรมระหว่างเรียน ส่วน E_2 คือ ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังการฝึกอบรม

เกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม นิยมตั้งไว้ 90/90 สำหรับเนื้อหาที่เป็น ความจำ และไม่ต่ำกว่า 80/80 สำหรับวิชาทักษะ เช่น ภาษา เพราะการเปลี่ยนพฤติกรรมคิดตาม ระยะเวลา ไม่สามารถเปลี่ยนการวัด ไว้ทันทีที่เรียนเสร็จไปแล้ว

ขั้นการดำเนินการทดสอบประสิทธิภาพ

- 1) แบบเดี่ยว (1 : 1) การนำชุดฝึกอบรมไปทดลองใช้กับผู้รับการฝึกอบรม จำนวน 1-3 คน โดยการทดลองในแต่ละครั้งต้องมีการปรับปรุงสื่อการฝึกอบรมให้ดีขึ้น
- 2) แบบกลุ่ม (1 : 10) การนำชุดฝึกอบรมที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองกับผู้รับการ ฝึกอบรมจำนวน 6-10 คน ที่มีความสามารถละกันแล้วทำการปรับปรุงให้ดีขึ้น
- 3) แบบภาพสนาม (1 : 100) การนำชุดฝึกอบรมไปทดลองใช้ในห้องฝึ กอบรมที่มีผู้รับการฝึกอบรม ตั้งแต่ 30-100 คน หากการทดลองภาคสนามได้ค่า E_1 และ E_2 ไม่ถึง เกณฑ์ที่ตั้งไว้จะต้องปรับปรุงชุดการฝึกอบรมและทำการทดสอบหาประสิทธิภาพซ้ำอีกครั้ง

ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ได้กล่าวว่า ในกรณีที่ประสิทธิภาพของชุด ฝึกอบรมที่สร้างขึ้นไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้เนื่องจากมีตัวแปรที่ควบคุมไม่ได้ เช่น สภาพที่ใช้ในการ จัดการฝึกอบรม ความพร้อมของผู้รับการฝึกอบรม บทบาท และความชำนาญในการใช้ชุดฝึกอบรม ของวิทยากร เป็นต้น อาจมีการอนุโลมให้มีระดับความผิดพลาดไว้ประมาณ 2.5 – 5 %

การกำหนดและการยอมรับประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม

- 1) สูงกว่าเกณฑ์ กรณีที่ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้จะมี ค่าเกิน 2.5 % ขึ้นไป

2) เท่าเกณฑ์ กรณีที่ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมเท่ากับเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือสูงกว่า แต่มีค่าไม่เกิน 2.5 %

3) ต่ำกว่าเกณฑ์ กรณีที่ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมต่ำกว่าเกณฑ์ แต่ไม่ต่ำกว่า 2.5 % ถือว่ายังมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้ (ชัยรงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุคนธ์สินสกุล 2520: 52)

4. กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน นับเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีพื้นฐานในการเพิ่มพูนทักษะด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย แนวคิด ทฤษฎี หลักการสำคัญ และรูปแบบของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

4.1 ความหมายของกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีความสำคัญมาก มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้
จินดา จำเริญ (2542: 57) กล่าวถึงกิจกรรมส่งเสริมการอ่านว่าเป็น วิธีการที่จะทำให้เด็กสนใจหนังสือที่เลือกสรรมาแล้ว เด็กสนุกสนานเพลิดเพลินและมีความสุขกับหนังสือ เกิดความอยากอ่านหนังสือด้วยตนเอง และอยากอ่านหนังสือเล่มอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545: 93 – 94) ให้ความหมายของกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คือ การกระตุ้นด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านสนใจการอ่านจนกระทั่งเป็นนิสัยรักการอ่าน และได้พัฒนาการอ่านจนกระทั่งมีความสามารถในการอ่าน นำประโยชน์จากการอ่านไปใช้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการอ่านทุกประเภท

เอกสารกรมวิชาการ (2546: 14) ให้ความหมายว่ากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คือ การกระทำเพื่อ

- 1) ระวังใจบุคคล หรือบุคคลที่เป็นเป้าหมายให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น โดยเฉพาะหนังสือที่มีคุณภาพ
- 2) เพื่อนำชักชวนให้เกิดความพยายามที่จะอ่านให้แตกฉาน สามารถนำความรู้จากหนังสือไปใช้ประโยชน์ เกิดความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ดีขึ้น
- 3) เพื่อสร้างบรรยากาศที่จูงใจให้อ่าน

เอกสารกองวิจัยทางการศึกษา (2544: 20) ได้อธิบายกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไว้ว่าเป็นการกระทำต่าง ๆ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความสนใจในการอ่าน เห็นความสำคัญและจำเป็น

ของการอ่าน เกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน พยายามพัฒนาการอ่านของตนให้ถึงระดับการอ่าน เป็นและอ่านจนเป็นนิสัย

สรุปได้ว่า กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เป็นการกระทำต่าง ๆ ที่จะทำให้นุคคลสนใจ การอ่าน เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และพัฒนาการอ่านให้เป็นนิสัยรักการอ่าน

4.2 แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้ได้ผลดีนั้น ต้องคำนึงถึง แนวคิด ทฤษฎี และหลักเกณฑ์บางอย่าง ซึ่งจะช่วยให้กิจกรรมเป็นที่สนใจ สร้างความประทับใจให้แก่บุคคล เป้าหมาย ให้เกิดความกระตือรือร้น เปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมไปในทางที่กำหนดไว้ใน วัตถุประสงค์ ดังที่ ศรีรัตน์ เจริญถิ่นจันทร์ (2538: 55 – 56) ได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ไว้ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ เช่น ระบบประสาท ระบบสมอง สัมผัส ความพึงใจ และไม่พึงใจเกิดขึ้นได้อย่างไร แนวคิดที่เชื่อว่า การเรียนต้องประกอบด้วย สุน จี บุ ลิ ฟัง คิด ถาม เขียน ให้ได้ยิน ได้ฟัง (รวมทั้งการอ่าน) ให้รู้จักคิดและจำ รู้จักถาม และรู้จักจดบันทึก และเขียน ซึ่งให้เห็นความสำคัญของการใช้หู (รวมทั้งตา) สมองและมือ กิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างง่ายแก่ การดู การฟัง เร้าให้เกิดความคิด สร้างความประทับใจให้จำ ก่อให้เกิดความสงสัยใคร่รู้ อยากถาม อยากรู้ สิ่งที่ได้ยินได้เห็นนั้นน่าสนใจต้องจดจำ ก่อให้เกิดความสนใจใคร่รู้ ต้องจำแล้วนำไปเขียน เป็นเรื่องราวได้

2. แนวคิดและทฤษฎีว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม คนเราต้องการอยู่ในหมู่เหล่า ความคิดใหม่ ๆ จะเกิดขึ้นเมื่ออยู่เป็นหมู่เหล่า กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องอย่างน้อยสองคน คือผู้จัดกิจกรรมและเป้าหมายบุคคล คนแรกต้องมีการพัฒนาตนเองของแต่ละคน การเน้นประโยชน์ ที่แต่ละคนจะได้รับจากกิจกรรม มีส่วนทำให้กิจกรรมประสบผลสำเร็จ

3. แนวคิดว่ามนุษย์มีการเคลื่อนไหว มีวิวัฒนาการไปสู่สิ่งใหม่กว่า แปลว่า ให้ผลดีกว่าการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งต้องคำนึงว่า มีอะไรใหม่และแปลกกว่าคนทั่วไป หรือคนในชุมชนนั้น สถานศึกษานั้นเคยเห็น เคยได้ยินแล้วหรือไม่ การคัดแปลง แต่งเติม เปลี่ยนรูปแบบ ทำให้สิ่งที่คุ้นเคยแล้วมองดูแปลกและใหม่ได้เหมือนกัน

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสุนทรียภาพ การจัดกิจกรรมเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ต้องอาศัยความรู้และความงาม (ทั้งในด้านภาพ เสียง และความคิด) ช่วยทำให้น่าดู น่าฟัง เป็นที่ประทับใจ คึงดูให้ชม ให้ฟัง และจดจำไว้ได้นาน ก่อให้เกิดจินตนาการและจรรโลงใจที่จะอ่าน และทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่งดงาม

4.3 หลักการสำคัญการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

เอกสารจากกองวิจัยทางการศึกษา (2544: 20 – 21) อธิบายหลักสำคัญของกิจกรรม ส่งเสริมการอ่านไว้ดังนี้

1. ระวังบุคคลที่เป็นเป้าหมาย อาจเป็นคนเดียว หรือกลุ่มคน หรือคนทั่วไป ให้เกิดความอยากอ่านหนังสือ โดยเฉพาะหนังสือที่มีคุณภาพตามที่ประสงค์หรือที่ผู้จัดกิจกรรมเห็นว่าควรอ่าน กิจกรรมจะชี้ให้เห็นว่า การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นมีความสำคัญ มีประโยชน์ต่อบุคคล สังคม นานาประการ
2. ภูมิใจให้บุคคลที่เป็นเป้าหมายเกิดความพยายามที่จะอ่านให้แตกฉาน เพื่อจะได้รู้เรื่องราวอันน่ารู้ น่าสนุกที่มีอยู่ในหนังสือ นอกจากนี้จะเห็นประโยชน์แล้ว ยังเกิดความรู้สึกว่าความพยายามอ่านให้เข้าใจถ่องแท้นั้นคุ้มค่าให้ความรู้สึกเป็นอิสระเสรี ไม่ต้องฝึกฝนการอ่านและการใช้คู่มือช่วยการอ่าน เช่น พจนานุกรม ศัพท์วิชาเฉพาะ เป็นต้น ไม่เกิดความเบื่อหน่ายท้อแท้ที่จะต้องต่อสู้เฉพาะตนเองให้เอาชนะหนังสือได้
3. กระตุ้นแนะนำให้อายากรู้อยากเห็น เรื่องราวต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหนังสือมากมายหลายอย่าง อายกมองดูให้อบรูสึกซึ่ง เปิดความคิดให้กว้าง เมื่ออ่านเรื่องหนึ่งแล้วก็อยากอ่านอีกเรื่องหนึ่งต่อไป มีความรู้สึกว่าการอ่านเป็นกิจกรรมประจำวันที่จะขาดเสียมิได้ เกิดความรู้สึกว่าหนังสือทำทนายให้อ่าน ให้วิจารณ์ ให้ประเมินค่า ให้อายกนำเอาความรู้ที่ได้รับไปใช้ อายกเขียนหนังสือทำนองเดียวกันให้ดีกว่าเล่มนี้ เหล่านี้เป็นต้น
4. สร้างบรรยากาศการอ่าน ขึ้นในบ้าน ในโรงเรียน และในสังคมนอกจากกิจกรรมจะระวัง ภูมิใจให้อ่าน และกระตุ้นให้เปิดความคิดให้กว้าง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านจะเกี่ยวข้องกับ การผลิตวัสดุการอ่านให้เหมาะสม การสร้างและปรับปรุงแหล่งวัสดุการอ่านให้เพียงพอ การบูรณาการการอ่านเข้าไว้ในการเรียนการสอน และการตัดสินใจเพื่อดำเนินการต่าง ๆ

4.4 รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านจะเกิดผลสำเร็จได้มากน้อยเพียงใดนั้น ต้องคำนึงถึงรูปแบบวิธีการของกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการสร้างความสนใจในการอ่านให้แก่เด็ก ได้แก่ ความเหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก ผลของกิจกรรมนั้นเด็กจะได้รับความรู้และความสนุกสนานที่ได้ร่วมกิจกรรม กิจกรรมส่งเสริมการอ่านสามารถพิจารณาเลือกจัดได้ตามสถานการณ์ และโอกาส ซึ่งมีมากมายหลายรูปแบบ ดังที่ ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 105 – 108) ได้กล่าวถึง รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ที่เหมาะสมกับเด็กไว้ดังนี้

1) การเล่านิทาน คือ การเล่าเรื่องที่มีผู้เล่าสืบกันมา หรือเล่าเรื่องจากหนังสือ นิทานที่มีผู้แต่งขึ้นมา ได้แก่

- (1) การเล่านิทานในห้องสมุด
- (2) การแข่งขันการเล่านิทาน

2) การเสนอหนังสือหรือวัสดุการอ่าน และสื่อการอ่านต่าง ๆ คือ การแนะนำ ทรัพยากร สารนิเทศที่น่าสนใจให้กับผู้อ่านเพื่อดึงดูดความสนใจให้อยากอ่าน ได้แก่

- (1) การเล่าเรื่องหนังสือ
- (2) การแนะนำหนังสือ
- (3) การอ่านหนังสือให้ฟัง
- (4) การสนทนาเกี่ยวกับหนังสือ

3) การแสดงนาฏกรรมและอื่น ๆ

- (1) การแสดงละคร
- (2) การแสดงละครหุ่น

4) การเล่นเกมที่นำไปสู่การอ่าน ได้แก่

- (1) เกมของเล่นต่าง ๆ และเกมคอมพิวเตอร์
- (2) เกมการวาดภาพ
- (3) เกมเติมคำศัพท์
- (4) เกมค้นหาคำ
- (5) เกมทายปัญหา
- (6) เกมต่อคำพังเพย
- (7) เกมการละเล่นต่าง ๆ
- (8) เกมพับกระดาษ
- (9) เกมประดิษฐ์สิ่งของต่าง ๆ

เอกสารจากกรมวิชาการ (2545: 15 – 16) ได้เสนอแนะรูปแบบการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการอ่าน ไว้หลายรูปแบบดังนี้

1) การเล่านิทาน เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กเล็ก ซึ่งสามารถจัดในห้องเรียนได้ตลอดเวลา ครูผู้เล่าต้องคำนึงถึงความสนใจของเด็กวัยต่าง ๆ และมีศิลปะในการเล่า นิทาน ข้อสำคัญต้องมีหนังสือเล่มที่เล่ามาให้ดูด้วย เพื่อเร้าใจให้เด็กอยากอ่านหนังสือนั้น

2) การแนะนำหนังสือ ครูจะเลือกหนังสือที่ดีและเหมาะสมกับเด็กแนะนำว่า หนังสือเล่มนั้น ๆ คืออย่างไร สนุกตรงไหน และเลือกอ่านข้อความบางตอนที่น่าสนใจให้เด็กฟัง

3) การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง เป็นกิจกรรมที่ครูนำหนังสือที่เห็นว่าดีและเหมาะสมกับเด็กมาอ่านให้เด็กฟัง การอ่านไม่จำเป็นต้องอ่านวันเดียวจบเล่ม อาจอ่านวันละตอนก็ได้
ข้อสำคัญ คือ เรื่องที่อ่านต้องสนุก เด็กจึงจะสนใจฟัง

4) การเล่นเกมปัญหา การทายปัญหาควรเป็นปัญหาที่สามารถอ่านค้นคว้าได้จากหนังสือ เช่น ทายชื่อตัวละคร ทายชื่อเมือง ทายคำพูดตัวละคร เป็นต้น การทายปัญหาจะทำให้เด็กตื่นเต้นและอ่านหนังสือ กิจกรรมนี้ควรมีรางวัลให้คนเก่งด้วย

5) การให้เด็กเล่าเรื่องในหนังสือ กระทำโดยให้เด็กไปอ่านหนังสือมาคนละเล่ม แล้วผลัดกันออกมาเล่าเรื่อง

6) การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เด็กอยากอ่านหนังสือ โดยครูหาหนังสือที่คิดว่าเหมาะสม หรือเป็นประโยชน์กับเด็กนำมาจัดเป็นมุมหนังสือขึ้นภายในห้องเรียน การจัดกิจกรรมนี้ทางห้องสมุด โรงเรียนอาจนำไปจัดด้วย โดยการตกแต่งห้องสมุดให้น่าเข้าไปอ่านหนังสือ

7) การจัดนิทรรศการหนังสือเด็ก เป็นกิจกรรมของโรงเรียน โดยการติดต่อกับสำนักพิมพ์หรือห้างร้านต่าง ๆ ให้มาร่วมจัดนิทรรศการหนังสือเด็กในโรงเรียน หรือโรงเรียนอาจยืมหนังสือมาแสดงหรือจะจัดแสดงหนังสือเป็นครั้งคราวในห้องสมุด เพื่อเป็นการแนะนำให้เด็กได้เข้ามาอ่านหนังสือก็ได้

8) การอภิปรายเรื่องในหนังสือ เป็นการสนทนาให้ความเห็นเกี่ยวกับหนังสือ เพื่อให้เด็กได้เห็นข้อดีและข้อเสียของหนังสือ

นอกจากนี้ จินดา จำเริญ (2542: 57) เสนอรูปแบบของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมจากกรมวิชาการ ไว้ดังนี้

- 1) การเล่าเรื่องจากหนังสือ
- 2) การแสดงหุ่น ละคร และบทบาทสมมุติ
- 3) การฉายภาพยนตร์ หรือวีดิทัศน์
- 4) การตอบปัญหา
- 5) กิจกรรมประกอบการอ่าน ได้แก่ กิจกรรมหรือเกมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความรู้ด้านต่าง ๆ ผูกไหวพริบและการสังเกต และส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและสติปัญญา

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีหลายรูปแบบ แต่กิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยนำมาจัดเป็นชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์สำหรับครูผู้สอน คือ กิจกรรมเล่านิทานประกอบการแสดงหุ่นมือ ซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญหรือกิจกรรมหลักที่ใช้ถ่ายทอดศิลปะวัฒนธรรมประเพณี ความคิด และการปลูกฝังค่านิยมให้เด็กรักการอ่าน ครูเลือกหรือแต่งเรื่องที่น่าสนใจ สนุกสนาน และคำนึงถึงระยะเวลาที่ใช้ในการเล่าต้องเหมาะสมกับความสนใจของ

เด็ก โดยครูเตรียมตัวก่อนการเล่าด้วยการหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกสนุกสนานและเพิ่มความสนใจ ครูเลือกใช้เทคนิคการเล่านิทาน โดยการใช้เสียงให้สอดคล้องกับตัวละครในเรื่อง การเว้นจังหวะคำ ประโยค หรือการใช้เสียงสูง-ต่ำเพื่อทำให้นิทานมีชีวิตชีวาเป็นการเร้าความสนใจของเด็กด้วยน้ำเสียง ประกอบกับการใช้หุ่นเป็นตัวละคร เป็นการช่วยให้เด็กตั้งใจฟัง ตื่นเต้น สนุกสนานเพลิดเพลิน เร้าความสนใจและสร้างความเข้าใจในเนื้อเรื่องของนิทานให้เป็นรูปธรรมชัดเจนยิ่งขึ้น

นอกจากนี้แล้วการจัดสภาพแวดล้อม โดยครูได้จัดมุมหนังสือให้มีบริเวณกว้างขวาง จัดป้ายนิเทศที่มีสีสันสดใส และหลายลักษณะ เช่น ป้ายนิเทศเพื่อให้ความรู้ ป้ายนิเทศเชิญชวนให้อ่านหนังสือ และป้ายนิเทศที่เป็นเกมให้เด็กได้ร่วมเล่น จัดหาหนังสือหลากหลายลักษณะ เช่น นิทานภาพ นิทานสามมิติ นิทานผ้า นิทานรูปทรงต่าง จัดอุปกรณ์เอื้ออำนวยในการฟังนิทาน เช่น วิทยุ เทปนิทาน เทปเพลงจัดอุปกรณ์เอื้ออำนวยความสะดวกในการอ่าน เช่น ไม้ตะจู้ปุ่น หมอนอิง ตุ๊กตา หุ่นนิ้ว หุ่นมือ เพื่อดึงดูดความสนใจให้เด็กอยากเข้ามาหยิบจับ อ่านหนังสือ

5. นิทาน

นิทาน เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย คุณค่าและประโยชน์ ประเภท หลักเกณฑ์ในการเลือกนิทาน ไว้ดังนี้

5.1 ความหมายของนิทาน

เกริก ชูนพันธุ์ (2539: 8) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นการผูกเรื่องขึ้น เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกสนุกสนานแฝงคำสอนจรรยาในการใช้ชีวิต เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมต่อเนื่องของผู้เล่าให้คนรุ่นใหม่ฟัง

พจมาน เทียนมณี (2539: 19) ให้ความหมายของนิทานว่า เป็นเรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาช้านาน อิงความจริงหรือจินตนาการ วัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความสนุกสนานและคติสอนใจ

ศักดิ์ นิลมะณี (2539: 236- 239) กล่าวว่านิทานเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นใหม่ ส่วนใหญ่เกิดจากจินตนาการ ให้ทั้งความบันเทิงและสาระความรู้ใหม่ ๆ ซึ่งนักการศึกษาปัจจุบันแตงนิทานได้อย่างเหมาะสมเพื่อสร้างเสริมและเพิ่มพูนประสบการณ์ด้านความรู้ ช่วยให้เด็กปรับตัว และเตรียมรับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543: 195) ได้ให้ความหมายของนิทานว่าเป็นเรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อาจเป็นเรื่องอิงความจริง หรือจากจินตนาการของผู้เล่าเองก็ได้บางเรื่องอาจมีแสดงอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน บางเรื่องสอดแทรกคุณธรรม คติเตือนใจ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2545: 588) ได้ให้ความหมายของนิทานว่าเป็นเรื่องทีเล่าสืบต่อกันมาเช่นนิทานชาดก นิทานอีสป

ซึ่งพอจะสรุปได้ว่า นิทานคือเรื่องที่เล่าต่อ ๆ กันมา หรือเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นใหม่ เพื่อจุดประสงค์เบื้องต้นคือให้ความสนุกสนาน ให้คิดสอนใจ ส่งเสริมคตินิยม ในปัจจุบันได้มีการแต่งนิทานขึ้นเพื่อประโยชน์ในด้านการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคและรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ เช่น การเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องแล้วให้เด็กแต่งต่อให้จบเรื่อง เป็นต้น

5.2 คุณค่าและประโยชน์ของนิทาน

5.2.1 คุณค่าของนิทาน

นิทาน เป็นสื่อของการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเด็กในวัยนี้จะมีจินตนาการสูง และคิดออกมาเป็นภาพ นิทานยังช่วยให้ พ่อแม่สามารถสร้างความเชื่อมั่น และสอนลูกในประสบการณ์ชีวิตประจำวัน โดยการใช้ นิทานเป็นสื่อ (วรารักษ์ รักวิชัย 2535: 83) นอกจากนี้นิทานยังเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพสำหรับการสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย ไม่มีเด็กคนใดไม่ชอบนิทาน นิทานสามารถสร้างจินตนาการ ความฝัน ความคิดความเข้าใจ และการรับรู้ให้กับเด็ก (กุลยา ตันติผลาชีวะ 2547: 10) และบางเรื่องช่วยลดความกังวลในอารมณ์ เมื่อได้รู้ตึกว่าปัญหาบางอย่างในชีวิตมีคนอื่นเคยประสบมาแล้ว และสามารถเผชิญปัญหา จนแก้ไขหลุดวงไปได้ (ม.ล. จ้อย นันทิวชิรินทร์ 2526: 1-3 อ้างถึงใน ศรีรัตน์ เจริญถิ่นจันทร์ 2538: 65)

จากการที่นิทานเป็นสิ่งเร้าในการเรียนรู้ และเด็กวัยนี้มักชอบคิดเทียบเคียงตนเองกับตัวละครในนิทาน จะทำให้เด็กเข้าใจตัวละครได้ดียิ่งขึ้น และเป็นการสอดคล้องกับพัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กวัยนี้ นิทานที่เล่าไม่จบเรื่องสมบูรณ์ยังสามารถส่งเสริมความคิดแบบอเนกนัยให้กับเด็กอีกด้วย การสร้างนิทานที่เล่าไม่จบเรื่อง และตัวละครเกิดปัญหาจึงเป็นสิ่งเร้าให้เด็กอยากแก้ปัญหาให้แก่ตัวละคร เนื่องจากเด็กมักชอบเล่นสมมุติให้ตนเองเป็นบุคคล หรือตัวละครต่าง ๆ อยู่เสมอ นิทานจึงถือเป็นสื่อในการเรียนรู้ และพัฒนาด้านสติปัญญาอย่างหนึ่งที่ได้ผลดียิ่งนอกจากการเล่านิทานจะเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยแล้ว การเล่านิทานยังเป็นประสบการณ์ทางการศึกษา โดยมีความสุข ความสนุกสนาน เป็นองค์ประกอบสำคัญ

ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์ (2538:66) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนิทานว่า นำความสุขมาให้ทั้งผู้เล่าและผู้ฟังให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน สนองความต้องการของเด็กแต่ละคน ช่วยลดปัญหาความขัดแย้งทางอารมณ์ของเด็กได้ ทั้งยังช่วยสร้างความคิดริเริ่ม และการเขียนแบบที่คิดให้แก่เด็กอีกด้วย

วิริยะ สิริสิงห์ (2537: 39) กล่าวถึงคุณค่าของนิทานที่มีต่อเด็กไว้ว่า หากนิทานที่เขียนขึ้นเป็นนิทานที่มีคุณค่า สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีความสนุกสนาน นิทานที่ว่านี้ย่อมมีคุณค่าต่อเด็กคือ ให้เด็กได้แก้ปัญหาเมื่อนำตนเข้าไปเป็นตัวละครในเรื่อง เด็กจะได้ทราบถึงความจริงในโลกรอบ ๆ ตัวเด็ก ได้ตัดสินใจว่าอะไรเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับ เปิดโอกาสให้เด็กได้หัวเราะร่วมกัน ได้รับประสบการณ์ที่กว้างขวาง และมีพัฒนาการที่ก้าวหน้า รู้จักความหมายต่าง ๆ ของชีวิต

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า นิทานมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และด้านจริยธรรม

5.2.2 ประโยชน์ของนิทาน

ปัจจุบันนิทานมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก ในระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา สามารถนำนิทานมาใช้ช่วยฝึกทักษะภาษา ทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน นิทานเป็นสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยและความต้องการของเด็ก ให้ความสุข สนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นแบบที่ดีสำหรับเด็ก

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2520:...) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน โดยใช้นิทานนำไปสู่ประสบการณ์ด้านต่าง ๆ เพราะนิทานมีบทบาทสำคัญต่อการเสริมสร้างบุคลิกภาพและพัฒนาการด้านอารมณ์ให้แก่ผู้เรียน คือเกิดความรู้สึกอบอุ่น มีที่พึ่งทางใจ รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เพราะขณะที่ฟังนิทาน ได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นทำให้เกิดจินตนาการจากเรื่องที่ได้รับฟัง เช่นเรื่องเกี่ยวกับนางฟ้า สัตว์ ธรรมชาติ ช่วยให้รู้จักโลกในแง่มุมเล็ก ๆ น้อย ๆ จากนิทานที่ฟังทำให้ตัดสินใจสนองตอบเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง มองโลก ในแง่ดี เกิดทัศนคติที่ดีต่อโลกและชีวิต ทำให้ได้พักผ่อน คลายความเครียด ได้รับความสดชื่นเพลิดเพลินใจ

วิริยะ สิริสิงห์ (2537: 39) กล่าวถึงประโยชน์ของนิทานที่มีต่อเด็กไว้ว่าหากนิทานที่เขียนขึ้นเป็นนิทานที่มีคุณค่า สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีความสนุกสนาน ย่อมมีคุณค่าต่อเด็กคือ ให้เด็กได้แก้ปัญหาเมื่อนำตนเข้าไปเป็นตัวละครในเรื่อง เด็กจะทราบถึง ความจริงในโลกรอบ ๆ ตัวเด็ก ได้ตัดสินใจว่าอะไรเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับ เปิด โอกาสให้เด็กได้หัวเราะร่วมกัน ได้รับประสบการณ์ที่กว้างขวาง มีพัฒนาการที่ก้าวหน้า รู้จักความหมายต่าง ๆ ของชีวิต

ศรีรัตน เจิงกลีนจันทร์ (2538: 65) กล่าวว่านิทานเป็นสิ่งเร้าในการเรียนรู้ และเด็กมักจะเปรียบเทียบตัวเองกับตัวละครในนิทาน จะทำให้เด็กเข้าใจตัวละครดีขึ้นเป็นการ สอดคล้องกับพัฒนาการด้านสังคม

สรุปได้ว่านิทานมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ภาษาของนักเรียนได้เป็นอย่างดี เป็นแหล่งความรู้ทางภาษากระตุ้นให้เกิดการสื่อสารนำไปสู่การพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การ อ่านและการเขียน ส่งเสริมกระตุ้นให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้และมีความคิดสร้างสรรค์

5.3 ประเภทของนิทาน

การแบ่งประเภทของนิทานมีหลายลักษณะทั้งตามยุคสมัย และชนิดของนิทาน กรีก ชุ่นพันธ์ (2539: 34) กล่าวว่า การแบ่งประเภทของนิทานขึ้นอยู่กับยุคสมัย รูปแบบของนิทาน นิทานตามเขตภูมิศาสตร์ชนิดของนิทาน และชนิดของการเล่านิทาน

เนื่องจากนิทานมีการเล่าด้วยเรื่องราวที่หลากหลาย จึงมีการจำแนกนิทานด้วยวิธี ต่าง ๆ กัน นายคำรา ณ เมืองใต้ (2536: 14) จำแนกนิทานออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1) นิทานภายิต ในสมัยก่อนการเรียนรู้เรื่องคุณธรรม จริยธรรม จะผ่านมาใน รูปแบบของการยกนิทานมาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ผ่านตัวละครต่าง ๆ โดยเฉพาะตัวละครที่เป็น สัตว์ ซึ่งโดยทั่วไปนิทานภายิตจะเป็นนิทานที่มีเนื้อหาสั้น ๆ และมีตัวละครเป็นสัตว์เป็นสำคัญ เช่น นิทานอีสป เป็นต้น

2) นิทานเทพนิยาย นิทานประเภทนี้จะมีตัวละครแตกต่างไปจากนิทานภายิต กล่าวคือ ตัวละครมักจะเป็นมนุษย์ แต่มีศักดิ์สูงเป็นเจ้าหญิง เจ้าชาย เช่นเรื่อง ซินเดอเรลลา (Cinderella) เจ้าหญิงนิทรา (Sleeping Beauty) เป็นต้น

3) นิทานชาดก เป็นนิทานที่มีอยู่ในคัมภีร์ ที่เรียกว่า นิบาตชาดกกับปัญญาชาดก เป็นนิทานที่มีไว้ยกเป็นคำสอนของผู้แสดงธรรม พระภิกษุมักนำมาเทศนาสั่งสอน เป็นข้อคิด เตือนใจ เช่น พญานกแขกเต้า เป็นต้น

4) นิทานชาวบ้าน เป็นนิทานพื้นบ้าน ที่เล่าขานสืบต่อกันมาแต่โบราณ เนื้อหาใน นิทานมักอ้างอิงสถานที่ ๆ มีอยู่จริงในท้องถิ่น เช่น ตาม่องล่าย ไกรทอง เป็นต้น

สำหรับ กรีก ชุ่นพันธ์ (2539: 20-22) ได้จำแนกประเภทนิทานเหมือนกับนายคำรา ณ เมืองใต้ใน 4 ประเภทดังกล่าวมาแล้ว และมีประเภทที่เพิ่มมาดังนี้

1) นิทานวีรบุรุษ เป็นนิทานที่อ้างถึงบุคคลที่มีความสามารถ อดอาจ กล่าวหาญมัก สร้างฉากให้ตื่นเต้นเกินความเป็นจริง เพื่อให้เรื่องราวสนุกสนาน เช่น พันท้ายนรสิงห์ นายขนมต้ม เป็นต้น

2) นิทานอธิบายเหตุผล เป็นนิทานที่เป็นเรื่องราวของเหตุที่มาของสิ่งหนึ่งสิ่งใด และอธิบายพร้อมตอบคำถามเรื่องราวนั้น ๆ เช่น ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม กระจายในดวงจันทร์ เป็นต้น

3) เทพปกรณัม เป็นนิทานเกี่ยวกับความเชื่อ โดยเฉพาะเกี่ยวข้องกับตัวบุคคลที่มี อภินิหารเหนือความเป็นจริง เช่น พระอินทร์ พระพรหม ทศกัณฐ์ เป็นต้น

4) นิทานตลกขบขัน เป็นนิทานที่มีเรื่องราวเปรียบเทียบชีวิตความเป็นอยู่ แต่มีมุข ตลกขบขันสนุกสนาน ทำให้เกิดความสุข เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับไหวพริบ เรื่องเหลือเชื่อ เกิน เลยความเป็นจริง เช่น เรื่องชายหาปลาทั้งสี่ เป็นต้น

นิทานแบบไม่รู้จบ และนิทานลูกโซ่ เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ เช่น เรื่องยายกับตา (ไพพรรณ อินทนิล 2534: 27-28) เป็นรูปแบบของนิทานอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นนิทานที่มีแบบ สร้างพิเศษ ในกรณีนี้นิทานที่เล่าไม่จบเรื่อง หรือนิทานปลายเปิดก็เป็นรูปแบบของนิทานที่มีแบบ การสร้างนิทานที่แปลกออกไป เพื่อสนองวัตถุประสงค์ของการนำนิทานไปใช้ ถือเป็นนิทาน อีก ประเภทหนึ่ง

ถัดดา นิลละมณี (2539: 234 – 237) ได้แบ่งนิทานออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ นิทานพื้นบ้านและนิทานสมัยใหม่ โดยชนิดของนิทานพื้นบ้านได้แก่ นิทานไม่รู้จบ นิทาน เกี่ยวกับ สัตว์พูดได้ นิทานตลกขบขัน นิทานเรื่องสมจริง นิทานทางศาสนา นิทานโรแมนติก นิทานเกี่ยวกับ เวทมนตร์คาถาหรือเทพนิยาย และนิทานสอนคติธรรม สำหรับนิทานสมัยใหม่ จะแบ่งออกเป็น นิทานเกี่ยวกับสัตว์ นวนิยายสมจริง และนวนิยายอิงประวัติศาสตร์และ ชิวประวัติ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539: 196) ได้แบ่งนิทานไว้ 4 รูปแบบ ดังต่อไปนี้คือ นิทานปรัมปรา เป็นเรื่องเกี่ยวกับอิทธิพลที่แฝงคุณธรรม นิทานท้องถิ่น เป็นเรื่องที่มีเหตุการณ์เกี่ยวกับประเพณี ความเชื่อ การยกย่องวีรบุรุษ เทพนิยาย เป็นนิทานที่มีนางฟ้า เทวดา เวทมนต์คาถา เป็นเรื่องสมมติ นิทานเกี่ยวกับสัตว์ ที่มีสัตว์พูดได้

สรุปได้ว่านิทานแบ่งได้หลายประเภททั้งตามยุคสมัย รูปแบบของนิทาน ชนิดของ นิทานและชนิดของการเล่านิทาน หรืออาจแบ่งเป็นนิทานพื้นบ้านกับนิทานสมัยใหม่ นิทานเกี่ยวกับ สัตว์ นิทานชาดก นิยายอิงประวัติศาสตร์ หรือชิวประวัติ เทพนิยาย ขึ้นอยู่กับแนวคิดของนัก การศึกษาแต่ละบุคคล

5.4 หลักเกณฑ์การเลือกนิทาน

การเลือกนิทานเพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องคำนึงถึง ความ สนใจของนักเรียนและความเหมาะสมกับจุดประสงค์ในการเรียนรู้ทั้งด้านเนื้อหาสาระ และผลการ เรียนรู้ที่คาดหวัง

บำรุง ไตรรัตน์ (2524: 156) ได้เสนอแนะการพิจารณาเนื้อหาของนิทาน ใน
ด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ด้านภาษา ภาษาที่ปรากฏในเนื้อเรื่องไม่ว่าจะเป็นคำศัพท์ โครงสร้าง
ประโยค การออกเสียงคำศัพท์ ไม่ควรยากเกินไปสำหรับผู้เรียน
- 2) ด้านเนื้อเรื่อง เนื้อเรื่องของนิทานควรเหมาะสมกับวัย ความคิด และ ความ
สนใจของผู้เรียน
- 3) ด้านความยาวของเนื้อเรื่อง เรื่องที่นำมาเล่าไม่ควรสั้นหรือยาวเกินไป

เกริก ยूनพันธ์ (2539: 67 – 68) กล่าวถึงหลักการเลือกนิทานว่า ควรเลือกเรื่องที่เหมาะสมกับวัยและน่าสนใจสำหรับเด็ก มีเนื้อหาชวนติดตาม มีสาระ สร้างค่านิยมที่ดี ส่งเสริม
ความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ความยาวของเรื่องพอเหมาะกับเวลา

ศรีรัตน์ เจริญจันทร์ (2536: 67) กล่าวถึงความสนใจในนิทานของเด็ก ระบุอายุ
ต่าง ๆ ไว้ดังนี้ เด็กอายุระหว่าง 4 – 6 ปี สนใจนิทานที่มีภาพประกอบเกี่ยวกับสัตว์พูดได้ สนใจเรื่อง
นางฟ้า เทวดาชอบฟังเรื่องซ้ำ เด็กอายุระหว่าง 7 – 8 ปี ยังชอบนิยายปรัมปรา เรื่องนางฟ้าเทวดาอยู่
และเริ่มสนใจเรื่องราว เกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น เรื่องที่มี แก่นคิดสั้น ๆ เด็กผู้ชายชอบการผจญภัย
เด็กผู้หญิงชอบเกี่ยวกับบ้านตุ๊กตา เด็กอายุระหว่าง 9 – 10 ปี ชอบนิทานเกี่ยวกับสัตว์ต่าง ๆ ชอบ
ผจญภัย นิทานเกี่ยวกับชนชาติต่าง ๆ ชีวิตประวัติ เรื่องราวของวีรบุรุษ เรื่องเกี่ยวกับชีวิตภายในบ้าน
และโรงเรียน เด็กอายุระหว่าง 11 – 12 ปี เด็กผู้ชายชอบเรื่องเกี่ยวกับการผจญภัย ประวัติศาสตร์
เรื่องราวที่แสดงถึงความกล้าหาญ และความเสียสละ เด็กผู้หญิงสนใจเรื่องบ้าน สัตว์เลี้ยง ธรรมชาติ
และเรื่องรัก ๆ ใคร่ ๆ มากขึ้น ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายชอบเรื่องเกี่ยวกับศาสนา

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 52-53) กล่าวถึงหลักเกณฑ์การเลือกนิทานว่าต้อง
อิงกับความสนใจในการอ่านของเด็กวัยต่าง ๆ ดังนี้ เด็กวัย 3 – 6 ขวบ เริ่มหัดอ่านจะสนใจ
สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ต้นไม้ ดอกไม้ สัตว์ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เด็กวัยเดียวกัน ท้องฟ้า พระอาทิตย์
พระจันทร์ ดวงดาวต่าง ๆ เรื่อง รูปทรงต่างๆ เป็นต้น เด็กวัย 6 – 8 ขวบสนใจเรื่องต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น
ชอบเรื่องต้นไม้ ดอกไม้ การปลูก การเพาะช่างต่างๆ นิทานต่าง ๆ เทวดา นางฟ้า เรื่องสัตว์
การ์ตูน ชอบของเล่น ชอบเรื่องเป็นจริงมากขึ้น เริ่มอ่านเรื่องตลก จำขึ้นได้บ้าง เด็กวัย 8 - 11 ขวบ
สนใจเกี่ยวกับการผจญภัย การต่อสู้ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การทดลองง่าย ๆ (สำหรับเด็กผู้ชาย)
เด็กผู้หญิงจะสนใจแตกต่างกันไป เช่นการแต่งกาย เสื้อผ้า การบ้านการเรือน ทั้งเด็กหญิง เด็กชาย
ชอบเหมือน ๆ กันเช่น วรรณคดี นิยายสำหรับเด็กง่าย ๆ เทพบุตร ชาคค สุภาษิต คำพังเพย การ์ตูน
จำขึ้น เรื่องตลก เข้าใจปัญหาสังคมบ้าง นิยายวิทยาศาสตร์ง่าย ๆ

สรุปได้ว่าหลักการเลือกนิทาน ผู้สอนควรเลือกนิทานให้เหมาะสมกับวัย ความสนใจ และระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียน เนื้อหาน่าสนใจ ไม่สั้นหรือยาวเกินไป ภาษา และโครงเรื่องไม่ซับซ้อน สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม มีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา และ จุดประสงค์การเรียนรู้

6. หุ่นมือ

6.1 ความหมายของหุ่นมือ

จิระประภา บุญนิคย์ (2525 : 7) ได้ให้ความหมายของหุ่นมือไว้ว่า สิ่งไม่มีชีวิต เคลื่อนไหวได้ในรูปแบบของละครโดยมนุษย์ แต่ไม่ใช่หุ่นยนต์

ประมุข กอปรสิริพัฒน์ (2528 : 80) ได้ให้ความหมายของหุ่นมือไว้ว่า หมายถึง หุ่นที่ใช้วัสดุกระดาษแข็ง ฝ้าย ออกแบบสร้างเป็นตัวหุ่น โดยใช้มือและนิ้วมือเป็นกลไกในการ เคลื่อนไหว หรือใช้เฉพาะนิ้วมือ หรือมือ ออกแบบให้เป็นรูปทรงต่าง ๆ โดยไม่ต้องใช้วัสดุอื่นใด

เกริก ชื่นพันธุ์ (2543 : 119) หุ่นมือ หมายถึง หุ่นที่เคลื่อนไหวโดยใช้การขยับนิ้ว หรือมือของคนเชิดคล้ายกับถุงมือ เวลาเชิดใช้นิ้วหรือมือสอดเข้าไปในตัวหุ่น

โดยสรุปแล้ว หุ่นมือ หมายถึง สิ่งที่สร้างขึ้นที่นำมาใช้ในการแสดง เพื่อใช้ เลียนแบบการเคลื่อนไหว และอากัปกริยาที่หุ่นนั้นเป็นตัวแทนโดยอาศัยกลไกที่ประดิษฐ์ขึ้น และ คนเป็นผู้เชิดหุ่นเคลื่อนไหวโดยการขยับนิ้วหรือมือ

6.2 คุณค่าและความสำคัญของหุ่นมือ

ในปัจจุบันวงการศึกษาค้นคว้าได้ให้ความสนใจในการนำหุ่นเข้ามามีบทบาทในการเรียน การสอน ไม่ว่าจะในแง่ให้ความสนุกสนานบันเทิงใจ หรือการให้ความรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน หุ่นจะสร้างความแปลกใหม่เร้าใจติดตาม

คุณค่าทางการศึกษาสำหรับเด็กนั้น หุ่นมีส่วนช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ แก่เด็กดังนี้ (ลัดดา เขียงนางาม 2534 : 21-22)

- 1) ทางด้านสังคม หุ่นมีส่วนช่วยให้เด็กมีการปรับตัว การทำงานร่วมกัน
- 2) ทางด้านภาษา เด็กเกิดทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน
- 3) ทางด้านร่างกาย การเคลื่อนไหว การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อย่อย
- 4) พัฒนาศิลปะภาพ ความกล้าแสดงออก ความคิดสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นใน

ตนเอง ผ่อนคลายอารมณ์เครียด สนุกสำเร็จ มีจินตนาการ

ความสำคัญของหุ่นเมื่อเปรียบเทียบหุ่นกับสื่อการสอนประเภทอื่น เช่น โปสเตอร์ ภาพพลิก สไลด์ ภาพยนตร์ ฯลฯ จะเห็นว่าหุ่นหรือละครหุ่นมีข้อดีหลายประการ

1) ทำได้ง่าย ไม่จำเป็นต้องมีความรู้พิเศษ สามารถใช้วัสดุในห้องดินหรือวัสดุที่เหลือใช้มาทำได้

2) ราคาถูกเมื่อเทียบกับสไลด์หรือภาพยนตร์

3) ได้รับความสนใจได้ดี เพราะสนุกสนานมีลักษณะเป็นเรื่องราวแบบละคร

4) สามารถยืดหยุ่นได้ตามเวลา

5) สามารถเปลี่ยนเรื่องราวได้ แต่ใช้หุ่นตัวเดิม

6) สะดวกในการใช้แสดงได้ทั้งในห้องและกลางแจ้ง

7) ผู้ชมสามารถมีส่วนร่วมในการแสดงได้ อาจเป็นการพูดโต้ตอบ หรือมีส่วนในการเชิดหรือแสดงร่วม

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวกับชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ที่ผู้วิจัยรวบรวมได้ มีดังนี้
เวทีการ์ เหลืองเจริญรัมย์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง เทคนิคการเขียนข่าว สำหรับบุคลากรประชาสัมพันธ์โรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่องเทคนิคการเขียนข่าว สำหรับบุคลากรประชาสัมพันธ์โรงเรียนประถมศึกษา ที่พัฒนาขึ้นทั้ง 6 หน่วยประสบการณ์ มีประสิทธิภาพ 80.85/81.00, 81.30/80.30, 80.85/80.30, 80.17/81.60, 80.67/82.30 และ 82.00/80.30 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ผู้รับการอบรมมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้จากชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้รับการอบรมมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ในระดับเห็นด้วยมาก

บุวดี คงเพชรขาว (2538: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ชุดฝึกอบรม เรื่องการสื่อสาร สำหรับบุคลากรธนาคารกรุงเทพ ผลการวิจัยปรากฏว่า ชุดฝึกอบรมเรื่องการสื่อสาร สำหรับบุคลากรธนาคารกรุงเทพทั้ง 6 หน่วย มีประสิทธิภาพ 85/85, 85/87, 87/86 และ 83/85 ตามลำดับ นับว่ามีคุณภาพตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 85/85 ผู้รับการฝึกอบรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 วิชยากร และผู้รับการฝึกอบรมมีความคิดเห็นที่ดีเกี่ยวกับคุณภาพของชุดฝึกอบรมที่ระดับ 3.45-5.00 แต้ม

มาลี ช่วยทอง (2539: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยชุดฝึกอบรมเรื่องการบริหารทารก สำหรับมารดาในจังหวัดภาคเหนือ ผลการวิจัยปรากฏว่า ชุดฝึกอบรมที่ได้จัดทำขึ้นมีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80 และมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ จากการใช้ชุดฝึกอบรมโดยเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ระหว่างก่อนและหลังอบรมที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้รับการ ฝึกอบรม และวิทยากรมีความคิดเห็นในทางบวกต่อชุดฝึกอบรมเรื่อง “การบริหารทารก”

สุภพงษ์ วงศ์สมิตกุล (2544: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาชุดการสอนแบบ อิง ประสบการณ์ เรื่อง การเพาะเห็ดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรม สามีญศึกษาจังหวัดนครราชสีมา” พบว่า ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ที่สร้างและพัฒนาขึ้นทั้ง 3 หน่วย มีประสิทธิภาพ 82.20/81.25, 80.24/81.00 และ 80.07/81.5 ตามลำดับ (2) นักเรียนที่เรียน จากชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และ (3) ความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนจากชุดการสอนแบบ อิงประสบการณ์อยู่ใน ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

การอ่านและความสนใจในการอ่านมีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กในทุก ๆ ด้าน ดังนั้นจึงได้รับความสนใจและมีผู้ทำการศึกษาวิจัยอย่างกว้างขวาง ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

สุนีย์ ทองศิริประภา (2535: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความพร้อมในการอ่าน ภาษาไทยของนักเรียนอนุบาล ซึ่งได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับการอ่านต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2534 โรงเรียนอนุบาลวัดปริณายก และ โรงเรียน อนุบาลสามเสน กรุงเทพมหานคร จำนวน 102 คน แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้รับประสบการณ์ที่ สัมพันธ์กับการอ่านมาก 51 คน และกลุ่มซึ่งได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับการอ่านน้อย 51 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนอนุบาลซึ่งได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับการอ่านมากมีความพร้อมใน การอ่านภาษาไทยสูงกว่า นักเรียนอนุบาลซึ่งได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับการอ่านน้อยอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งการจัดประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับการอ่าน คือ การจัดกิจกรรม ส่งเสริมการอ่าน เช่น การเล่านิทาน เล่าเรื่องจากภาพ เล่นเกม แสคงหุ่น จัดมุมหนังสือ การหัดสะกด คำจากป้ายชื่อห้างร้าน ป้ายโฆษณา การไปทัศนศึกษา การเล่นเกมทบทวน

กนกพร พันธุ์เดระ (2537: บทคัดย่อ) ศึกษาผลการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์เล่นสมมติ ที่ส่งเสริมความสนใจในการอ่านและเขียนของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอายุ 4 - 5 ปี โรงเรียนบ้านหนองเกตุ จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองให้ได้รับการจัดสภาพแวดล้อมเล่นใน ศูนย์สมมติแบบมีวัสดุอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเรื่องที่เรียน กลุ่มควบคุมเล่นในศูนย์สมมติที่มีการจัด

สภาพแวดล้อมตามปกติ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการความสนใจในการอ่านและการเขียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อำพร ศรีหิรัญ (2540: บทคัดย่อ) ศึกษาความสนใจในการอ่านและเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์และเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ กลุ่มตัวอย่างเป็น เด็กปฐมวัยอายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนบ้านทุ่งกรวด จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 15 คน ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบภาษาธรรมชาติ กลุ่มควบคุม 15 คน ได้รับประสบการณ์แบบปกติระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ และได้รับการจัดประสบการณ์แบบปกติ มีความสนใจในการอ่านและเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

เบลน (Blain, 1983: 125-A) ได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างเด็กที่มีประสบการณ์ในการอ่านและไม่มีประสบการณ์ในการอ่านของเด็กก่อนวัยเรียน โดยศึกษาเปรียบเทียบจากอายุ ภูมิหลัง ความสามารถในการอ่าน ความแตกต่างของปัญหาที่เกี่ยวกับความสามารถในการอ่านและวิเคราะห์คำศัพท์และศึกษาบทบาทของผู้ปกครองว่ามีการจัดสภาพแวดล้อมในบ้านเพื่อเตรียมความพร้อมในการอ่านมากน้อยเพียงใด อะไรคือสาเหตุที่ทำให้เด็กสามารถอ่านได้ก่อนวัยเรียน ผู้วิจัยได้จำแนกเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม ได้กลุ่มละ 10 คน คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการอ่านและไม่มีประสบการณ์ในการอ่าน การรวบรวมข้อมูลใช้แบบทดสอบและการสัมภาษณ์ผู้ปกครองและครูผู้สอนของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ผลการศึกษาพบว่าเด็กที่มีประสบการณ์ในการอ่านจะมีความสนใจเรื่องราวที่มีสาระ ให้ความสนใจข้อมูลข่าวสารชอบอ่านหนังสือที่มีข้อเท็จจริงพจนานุกรมสารานุกรม เด็กกลุ่มนี้จะมีความคิดวิเคราะห์ เป็นเด็กที่สมบูรณ์ทุกด้าน ไม่เคยประสบความล้มเหลวในชีวิตก่อน มีความร่าเริง และมีการปรับตัวได้ดีกว่าเด็กที่ไม่มีประสบการณ์ในการอ่าน นอกจากนั้นยังทำ แบบทดสอบความสามารถในการอ่าน การวิเคราะห์คำศัพท์ได้ในระดับคะแนนที่คิดว่าเด็กที่ไม่มีประสบการณ์อ่านมาก่อน ผู้ปกครองเด็กทั้งสองกลุ่มมีสถานภาพของการศึกษา ผู้ปกครองทั้งสองกลุ่มมีบทบาทในการส่งเสริมการอ่านไม่แตกต่างกันในบทบาทที่เกี่ยวกับการอ่านหนังสือให้เด็กฟัง พาไปห้องสมุด ไปดูโทรทัศน์การศึกษา แต่มีความแตกต่างในบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการพูดคุยอภิปราย สอบถามเรื่องที่อ่านจากหนังสือ โดยผู้ปกครองกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการอ่านมีความถี่ในการปฏิบัติมากกว่าผู้ปกครองของกลุ่มที่ไม่มีประสบการณ์ในการอ่านมาก่อน

มอร์โร (Morrow, 1990 : 537 – 544) ได้ศึกษาผลการเปลี่ยนสภาพแวดล้อมในห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการอ่านและการเขียนขณะเล่น โดยทดลองกับเด็กปฐมวัย ดังนี้

กลุ่มที่ 1 จัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ คือ กระดาษ ดินสอ และหนังสือต่าง ๆ ที่ครูคอยให้คำแนะนำและส่งเสริมการใช้วัสดุต่าง ๆ

กลุ่มที่ 2 จัดสภาพแวดล้อมเป็นการเล่นสมมติในเรื่องคลินิกสัตว์แพทย์ มีการจัดสถานที่โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเรื่องในการเล่น และนำวัสดุในการอ่านเขียนต่าง ๆ มาประกอบการเล่น โดยมีครูแนะนำการใช้วัสดุอุปกรณ์และการเล่น

กลุ่มที่ 3 จัดสภาพแวดล้อมเหมือนกลุ่มที่ 2 แต่ไม่มีครูแนะนำ

กลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มควบคุม ไม่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม

จากการสังเกตพฤติกรรมพบว่า ในกลุ่มที่ 1 และ 2 จะมีจำนวนเฉลี่ยของเด็กที่เข้าทำกิจกรรมและมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการอ่านและเขียนในระหว่างการเล่น เช่น การอ่านอักษร การเล่าเรื่อง การอ่านออกเสียง การอ่านให้เพื่อนฟัง การวาดภาพ การขีดเขียน การเขียนตามรอย การคัดลอกคำ ฯลฯ มากกว่ากลุ่มที่ 3 และ 4 และพบว่า พฤติกรรมในการอ่านและการเขียนของเด็กจะเกิดขึ้นอย่างเต็มใจและสมัครใจ และมีมากขึ้นในช่วงเล่นอิสระ โดยครูมีบทบาทในการจัดเตรียม และแนะนำวิธีใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยในการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาให้กับเด็ก

จากงานวิจัยดังกล่าวเห็นได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน บทบาทผู้ปกครอง และลักษณะการเล่นที่เป็นอิสระของเด็ก ตลอดจนการจัดประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับการอ่านและเขียน ล้วนแต่มีอิทธิพลต่อความสนใจในการอ่านและการเขียนของเด็กทั้งสิ้น

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน ดังนี้

สุพัตรา พรหมศิษฐ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการใช้นิทานพื้นบ้านจันทบุรี ที่มีต่อการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการอ่านจับใจความของนักเรียน โดยใช้นิทานพื้นบ้านกับไมใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อการสอน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนก่อนและหลังเรียนที่มีต่อนิทานพื้นบ้าน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการอ่านจับใจความของนักเรียน โดยใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อการสอนแตกต่างกับผลสัมฤทธิ์นักเรียนที่ไม่ใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อการสอนอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ.05 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อนิทานพื้นบ้านอยู่ในระดับ “มาก”

ครุณี คันธวังอินทร์ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน จับใจความ โดยใช้หนังสือการ์ตูนเป็นสื่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสันทราย จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างและเปรียบเทียบความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ระหว่างนักเรียน

หญิงกับนักเรียนชาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสันทราย จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนสูงขึ้นอย่าง มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ความก้าวหน้าของ นักเรียนชายกับนักเรียนหญิง แตกต่างกันที่ระดับ .05

วันวิสาข์ ไวทยรุ่งโรจน์ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้วรรณกรรมสำหรับเด็กพัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดคำหนักใต้ จังหวัดนนทบุรี โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความก่อนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบฝึก ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความก่อนและเรียนของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดิกสัน และคนอื่น ๆ (Dixon and Others 1977: 367-379) ได้ทำการศึกษาเด็กปฐมวัย ณ โรงเรียนแห่งหนึ่งในเมือง คีทรอยด์ จำนวน 146 คน โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ในจำนวน 3 กลุ่มที่ได้รับการเล่านิทานให้ฟัง หลังจากได้ทำกิจกรรมนิทานแล้วมีการสนทนาหรือพาไปศึกษานอกสถานที่ หรือแสดงบทบาทเลียนแบบตัวละคร และอีกกลุ่มหนึ่ง เป็นกลุ่มควบคุม ซึ่งได้ฟังนิทานอย่างเดียว ผลการทดลองพบว่า ในการฟังนั้น เด็กที่ได้แสดงบทบาทเลียนแบบตัวละครในเรื่องไปด้วยจะพัฒนาความคิดต่าง ๆ ได้ดีที่สุด

ปาริชาติ อรุณศักดิ์ (2533: 461) ได้ศึกษาการเล่านิทานไม่จบเรื่องสมบูรณ์ที่มีผลต่อการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษา พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการฟังนิทานแบบปกติมีความสามารถในการคิดแบบอเนกนัยต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ให้เด็กฟังแล้วคิดเรื่องต่อจนจบ สามารถส่งเสริมการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัยได้ และเมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่ากลุ่มเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฟังนิทานไม่จบเรื่องสมบูรณ์ มีความสามารถในการคิดแบบอเนกนัยทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดริเริ่มสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการฟังแบบปกติ

ไพร์คน์ อยู่สมบูรณ์ (2539: 81-86) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม และนิสัยรักการอ่านในเด็กปฐมวัย โดยการเล่านิทานแบบไม่จบเรื่องก่อนนอน เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ด้านความเมตตากรุณาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฟังนิทานก่อนนอนด้วยวิธีเล่า 3 แบบ และลักษณะผู้เล่า 3 แบบ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือแบบสังเกตนิสัยรักการอ่าน แบบทดสอบวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา แผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง และแผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่องที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานก่อนนอน โดยวิธีเล่าจบเรื่อง

และเล่าไม่จบเรื่องมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตาสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ฟังนิทานก่อนนอน เด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานก่อนนอน โดยวิธีเล่าไม่จบเรื่องและที่ได้ฟังนิทานก่อนนอน โดยวิธีเล่าจบเรื่อง มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตาสูงไม่แตกต่างกัน

จากงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า นิทานพื้นบ้าน หนังสือการ์ตูน วรรณกรรมสำหรับเด็ก และนิทานสั้นมีอิทธิพลต่อความสนใจในการอ่านของเด็กทั้งสิ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด และเพื่อศึกษาความก้าวหน้าของผู้รับการอบรม จากการฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ พร้อมทั้งศึกษาความคิดเห็นของผู้รับการอบรมที่มีต่อคุณภาพชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ ซึ่งการดำเนินการวิจัยได้กล่าวถึง (1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (3) การรวบรวมข้อมูล และ(4) การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 จำนวน 684 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 คัดเลือกโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยคัดเลือกเฉพาะโรงเรียนที่มีการจัดศึกษาระดับปฐมวัย มีทั้งหมด 174 โรงเรียน แบ่งเป็น 4 เขตอำเภอ

ขั้นที่ 2 สุ่มอำเภอ จากเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 สุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลากได้เขตบึงกุ่ม มี 38 โรงเรียน จากนั้นส่งจดหมายเชิญฝึกอบรมไปยังโรงเรียน ทั้ง 38 โรงเรียน

ขั้นที่ 3 คัดเลือกโรงเรียนที่ส่งใบตอบรับการเข้าร่วมฝึกอบรมทั้งหมด 12 โรงเรียน จากโรงเรียนที่ส่งใบตอบรับโดยดูจากลำดับการสมัคร กลุ่มละ 6 คน ลำดับที่ 1-5 ได้ดังนี้ โรงเรียนยุวทูตศึกษา กลุ่มที่ 1-4 โรงเรียนเลิศล้ำ กลุ่มที่ 5 รวมได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 39 คน

เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการทดลองแบบเดี่ยว 3 คน กลุ่มตัวอย่างสำหรับการทดลองแบบกลุ่ม 3 คน และกลุ่มตัวอย่างสำหรับการทดลองภาคสนาม 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ (1) เครื่องมือที่เป็นต้นแบบชิ้นงาน (2) เครื่องมือวัดผลกระทบ และ(3) เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังต่อไปนี้

2.1 เครื่องมือที่เป็นต้นแบบชิ้นงาน

2.1.1 ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่พัฒนามาจากระบบการสอนแบบอิงประสบการณ์ซึ่งเป็นระบบการสอนที่ศาสตราจารย์ ดร.ชัยขงศ์ พรหมวงศ์ พัฒนาขึ้นเมื่อ ปี 2540 โดยมีขั้นตอนการผลิต 11 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหา (หลักสูตร/วิชา) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย จากหลักสูตรกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา สำหรับครูผู้สอน โดยวิเคราะห์หน่วยเนื้อหา ซึ่งมีทั้งหมด 8 หน่วยเนื้อหา คือ

หน่วยเนื้อหาที่ 1 การส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยด้วยการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ

หน่วยเนื้อหาที่ 2 บทละครหุ่น

หน่วยเนื้อหาที่ 3 การผลิตอุปกรณ์สำหรับแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ

หน่วยเนื้อหาที่ 4 การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

หน่วยเนื้อหาที่ 5 การส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยด้วยการสร้างบรรยากาศ

หน่วยเนื้อหาที่ 6 การส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยด้วยการเล่นเกมที่นำไปสู่

การอ่าน

หน่วยเนื้อหาที่ 7 การส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยด้วยการแข่งขันหรือการประกวดความรู้ที่ได้จากการอ่าน

หน่วยเนื้อหาที่ 8 การส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดนิทรรศการ
 ขั้นที่ 2 การกำหนดชุดประสบการณ์ เป็นการกำหนดหน่วยประสบการณ์ จาก
 หน่วยเนื้อหาทั้ง 3 หน่วย ผู้วิจัยได้กำหนดหน่วยประสบการณ์ โดยการอิงหน่วยเนื้อหา และเพิ่ม
 อากาณนาม (การ + คำกริยา) ได้หน่วยประสบการณ์ 3 หน่วยประสบการณ์ ดังตาราง

ตารางที่ 3.1 แสดงหน่วยเนื้อหา และหน่วยประสบการณ์

หน่วยเนื้อหา	หน่วยประสบการณ์
2. บทละครหุ่น	2. การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของ เด็กปฐมวัย
3. การผลิตอุปกรณ์สำหรับแสดงนิทานประกอบ หุ่นมือ	3. การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบ หุ่นมือ
4. การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ	4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่าน ของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้คัดเลือกหน่วยประสบการณ์ 3 หน่วย คือ หน่วยประสบการณ์ที่ 2, 3 และ
 4 มาสร้างเป็นชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์เนื่องจากมีเนื้อหาต่อเนื่องและสอดคล้องกัน
 จากนั้นได้นำหน่วยประสบการณ์แต่ละหน่วยมาวิเคราะห์ประสบการณ์หลัก และ
 ประสบการณ์รอง คือ หนึ่งหน่วยประสบการณ์มีอย่างน้อย 2 ประสบการณ์หลัก และหนึ่ง
 ประสบการณ์หลักมีอย่างน้อย 2 ประสบการณ์รอง นำเสนอ ดังตาราง

ตารางที่ 3.2 แสดงหน่วยประสบการณ์ ประสบการณ์หลัก และประสบการณ์รอง

หน่วยประสบการณ์	ประสบการณ์หลัก	ประสบการณ์รอง
2. การสร้างบทหุ่นมือเพื่อ ส่งเสริมการอ่านของเด็ก ปฐมวัย	2.1 การเตรียมข้อมูลสำหรับ การเขียนบทนิทานหุ่นมือ	2.1.1 การศึกษาหลักการในการ เขียนบทนิทานหุ่นมือ 2.1.2 การเลือกประเภทของ นิทานหุ่นมือ

หน่วยประสบการณ์	ประสบการณ์หลัก	ประสบการณ์รอง
	2.2 การเขียนบทนิทานหุ่นมือ เพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย	2.2.1 การศึกษาวิธีการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย 2.2.2 การฝึกปฏิบัติการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
3. การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ	3.1 การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ 3.2 การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้	3.1.1 การออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ 3.1.2 การฝึกปฏิบัติการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ 3.2.1 การออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ 3.2.2 การฝึกปฏิบัติการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้
4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย	4.1 การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ 4.2 การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ	4.1.1 การเชิดหุ่นมือ 4.1.2 การพากย์หุ่นมือ 4.2.1 การเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ 4.2.2 การปฏิบัติการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

- ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์และกำหนดภารกิจ/งาน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ดังนี้
- หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสร้างบทหุ่่มือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
- ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่่มือ
- ประสบการณ์รองที่ 2.1.1 การศึกษาหลักการในการเขียนบทนิทานหุ่่มือ
- ภารกิจที่ 1. ศึกษาองค์ประกอบของการเขียนบทนิทานหุ่่มือ
- งานที่ 1.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “องค์ประกอบของการเขียนบทนิทานหุ่่มือ”
- งานที่ 1.2 บันทึกสาระสำคัญ
- ภารกิจที่ 2. ศึกษาวิธีการแต่งนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย
- งานที่ 2.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “วิธีการแต่งนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย”
- งานที่ 2.2 บันทึกสาระสำคัญ
- ประสบการณ์รอง2.1.2 การเลือกประเภทของนิทานหุ่่มือ
- ภารกิจที่ 1. ศึกษาประเภทของนิทาน
- งานที่ 1.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “ประเภทของนิทาน”
- งานที่ 2.2 บันทึกสาระสำคัญ
- ภารกิจที่ 2. ศึกษาหลักเกณฑ์การเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย
- งานที่ 2.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “หลักเกณฑ์การเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย”
- งานที่ 2.2 บันทึกสาระสำคัญ
- ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การเขียนบทนิทานหุ่่มือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
- ประสบการณ์รองที่ 2.2.1 การศึกษาวิธีการเขียนบทนิทานหุ่่มือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
- ภารกิจ1. ศึกษาขั้นตอนการเขียนบทนิทานหุ่่มือ
- งานที่ 1.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “ขั้นตอนการเขียนบทนิทานหุ่่มือ”
- งานที่ 1.2 บันทึกสาระสำคัญ
- ภารกิจที่ 2. ดูตัวอย่างบทนิทานหุ่่มือ
- งานที่ 2.1 แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็น 5 กลุ่ม
- งานที่ 2.2 ดูตัวอย่างบทนิทานหุ่่มือ
- งานที่ 2.3 สรุปสาระสำคัญ

ประสบการณ์รองที่ 2.2.2 การฝึกปฏิบัติการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ภารกิจที่ 1. ดำเนินการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

งานที่ 1.1 แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็น 5 กลุ่ม

งานที่ 1.2 เขียนบทนิทานส่งเสริมการอ่านด้วยหุ่นมือความยาวไม่เกิน 5 นาที

ตัวละคร 2-3 ตัว

งานที่ 1.3 ตรวจสอบความเรียบร้อย

ภารกิจที่ 2. ประเมินการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

งานที่ 2.1 เสนอผลงาน

งานที่ 2.2 วิพากษ์

งานที่ 2.3 สรุป

หน่วยประสบการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ

ประสบการณ์หลักที่ 3.1 การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

ประสบการณ์รองที่ 3.1.1 การออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ

ภารกิจที่ 1. ดำเนินการออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ

งานที่ 1.1 ชมเทปภาพเรื่อง “การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ”

งานที่ 1.2 จัดกลุ่มเดิมตามที่ได้เขียนบทละครหุ่นมือ ร่วมกันออกแบบตัวละคร

ตามบทที่ได้เขียนไว้

ภารกิจที่ 2. เตรียมวัสดุในการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

งานที่ 2.1 เลือกวัสดุในการผลิตหัวหุ่นมือ ได้แก่ ถุงมือ เข็ม ด้าย ลูกตา เศษผ้า

ไหมพรม

งานที่ 2.2 เลือกวัสดุในการผลิตตัวหุ่นมือ ได้แก่ ผ้า กระดุม ลูกปัด ไหมพรม เข็ม

ประสบการณ์รองที่ 3.1.2 การฝึกปฏิบัติการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

ภารกิจที่ 1. ดำเนินการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

งานที่ 1.1 ผลิตหัวหุ่นมือ

งานที่ 1.2 ผลิตตัวหุ่นมือ

งานที่ 1.3 ประกอบหุ่นมือ

ภารกิจที่ 2. ประเมินการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

งานที่ 2.1 เสนอผลงาน

งานที่ 2.2 วิพากษ์

- งานที่ 2.3 สรุปผลงานการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ
- ประสบการณ์หลักที่ 3.2 การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้
- ประสบการณ์รองที่ 3.2.1 การออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้
- ภารกิจที่ 1. ดำเนินการออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้
- งานที่ 1.1 ชมเทพภาพเรื่อง “การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้”
- งานที่ 1.2 จัดกลุ่มเดิมตามที่ได้ผลิตหุ่นมือ ร่วมกันออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ ตามบทที่ได้เขียนไว้
- ภารกิจที่ 2. เตรียมวัสดุในการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้
- งานที่ 2.1 เลือกวัสดุในการผลิตโครงสร้างโรงละครหุ่นมือ ได้แก่ ลังกระดาษ เศษวัสดุเหลือใช้
- งานที่ 2.2 เลือกวัสดุในการผลิตฉากโรงละครหุ่นมือ ได้แก่ ฝ้ายดิบ ท่อร้อยผ้า สีโปสเตอร์
- ประสบการณ์รองที่ 3.2.2 การฝึกปฏิบัติการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้
- ภารกิจที่ 1. ดำเนินการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้
- งานที่ 1.1 ผลิตโครงสร้างโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้
- งานที่ 1.2 ผลิตฉากโรงละครหุ่นมือ
- งานที่ 1.3 ประกอบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้
- ภารกิจที่ 2. ประเมินการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้
- งานที่ 2.1 เสนอผลงาน
- งานที่ 2.2 วิพากษ์
- งานที่ 2.3 สรุปผลงานการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้
- หน่วยประสบการณ์ที่ 4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
- ประสบการณ์หลักที่ 4.1 การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ
- ประสบการณ์รองที่ 4.1.1 การเชิดหุ่นมือ
- ภารกิจที่ 1. ศึกษาหลักการเชิดหุ่นมือ
- งานที่ 1.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “หลักการเชิดหุ่นมือ”
- งานที่ 1.2 บันทึกสาระสำคัญ
- ภารกิจที่ 2. ดำเนินการเชิดหุ่นมือ
- งานที่ 1.1 แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็น 5 กลุ่ม
- งานที่ 1.2 ฝึกปฏิบัติการเชิดหุ่น แบบต่างๆ

ภารกิจที่ 3. ประเมินการขีดหุ่นมือ

งานที่ 1.1 เสนอผลงาน

งานที่ 1.2 วิพากษ์

งานที่ 1.3 สรุป

ประสบการณ์รองที่ 4.1.2 การพากย์หุ่นมือ

ภารกิจที่ 1.ศึกษาหลักการพากย์หุ่นมือ

งานที่ 1.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “หลักการพากย์หุ่นมือ”

งานที่ 1.2 บันทึกสาระสำคัญ

ภารกิจที่ 2. ดำเนินการพากย์หุ่นมือ

งานที่ 1.1 แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็น 5 กลุ่ม

งานที่ 1.2 ฝึกปฏิบัติการพากย์หุ่นแบบต่างๆ

ภารกิจที่ 3. ประเมินการพากย์หุ่นมือ

งานที่ 1.1 เสนอผลงาน

งานที่ 1.2 วิพากษ์

งานที่ 1.3 สรุป

ประสบการณ์หลักที่ 4.2 การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

ประสบการณ์รองที่ 4.2.1 การเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ

ภารกิจที่ 1.ศึกษาเทคนิคการเล่านิทานหุ่นมือ

งานที่ 1.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “เทคนิคการเล่านิทานหุ่นมือ”

1.2 บันทึกสาระสำคัญ

ภารกิจที่ 2.ศึกษาขั้นตอนการจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

งานที่ 2.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “ขั้นตอนการจัดแสดงนิทานหุ่นมือ”

งานที่ 2.2 บันทึกสาระสำคัญ

ประสบการณ์รองที่ 4.2.2 การปฏิบัติการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ภารกิจที่ 1. ดำเนินการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

งานที่ 1.1 แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็น 5 กลุ่ม

งานที่ 1.2 ปฏิบัติการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ

ภารกิจที่ 2. ประเมินการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

งานที่ 1.1 เสนอผลงาน

งานที่ 1.2 วิพากษ์

งานที่ 1.3 สรุป

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาสาระ สำหรับแต่ละภารกิจ/งาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาที่ผู้อบรมต้องศึกษาที่เกี่ยวข้องเรื่องกับเรื่องการเขียนบทหุ่นมือ การผลิตอุปกรณ์การแสดงหุ่นมือ และการจัดแสดงหุ่นมือ

ขั้นที่ 5 การเลือกรูปแบบและวิธีการให้ประสบการณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์รูปแบบและวิธีการให้ประสบการณ์ให้สอดคล้องกับภารกิจและงาน โดยทั้ง 3 หน่วยประสบการณ์ได้มีการเลือกใช้โดยผสมประสานระหว่าง การเรียนกับครู(TDL) การเรียนกับเพื่อน (PDL) และการเรียนด้วยตนเอง (SDL)

ขั้นที่ 6 การกำหนดบริบทและสถานการณ์สำหรับการเผชิญประสบการณ์สำหรับการฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ครั้งนี้ คือ

- บริบท ใช้ห้องประชุม ชั้น 3 โรงเรียนยุวทูตศึกษา เป็นสถานที่ในการฝึกอบรมตลอดหลักสูตร รวมเวลา 2 วัน

- สถานการณ์ ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในฐานะผู้จัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือได้รับมอบหมายจากหัวหน้าคณะทำงานให้จัดแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ขั้นที่ 7 การเลือกและผลิตสื่อ สำหรับชุดประสบการณ์ เรื่องกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน มีสื่อหลักหรือสื่อที่ผู้รับการอบรมต้องรู้และศึกษา คือ เอกสารประมวลสาระประกอบการฝึกอบรมจำนวน 3 เรื่อง คือ (1) การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย (2) การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ (3) การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย สำหรับสื่อเสริมหรือสื่อที่ผู้รับการอบรมควรรู้และศึกษาเพิ่มเติม ได้แก่ เทปภาพ บัตรคำ สื่อแต่ละประเภทมีขั้นตอนการผลิต ดังต่อไปนี้

7.1 ขั้นตอนการผลิตสื่อเอกสารประมวลสาระ

ขั้นวางแผน

1. วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหา ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมในแต่ละหน่วย

ดังนี้

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

หัวเรื่องที่ 2.1 การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

2.1.1 หลักการในการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

- 2.1.2 การเลือกประเภทของนิทานหุ่นมือ
- หัวข้อที่ 2.2 การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
 - 2.2.1 วิธีการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
 - 2.2.2 การฝึกปฏิบัติการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
- ประสบการณ์ที่ 3 การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ
- หัวข้อที่ 3.1 การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ
 - 3.1.1 การออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ
 - 3.1.2 การฝึกปฏิบัติการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ
- หัวข้อที่ 3.2 การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้
 - 3.2.1 การออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้
 - 3.2.2 การฝึกปฏิบัติการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้
- หน่วยประสบการณ์ที่ 4 การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
- หัวข้อที่ 4.1 การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ
 - 4.1.1 การเชิดหุ่นมือ
 - 4.1.2 การพากย์หุ่นมือ
- หัวข้อที่ 4.2 การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ
 - 4.2.1 การเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ
 - 4.2.2 การปฏิบัติการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

2. กำหนดวัตถุประสงค์

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

1. หลังจากศึกษา “หลักการในการเขียนบทนิทานประกอบหุ่นมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอธิบายองค์ประกอบของการเขียนบทนิทานหุ่นมือ และวิธีการแต่งนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยได้
2. หลังจากศึกษา “การเลือกประเภทของหุ่นมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอธิบายประเภทของนิทาน และหลักเกณฑ์การเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยได้
3. หลังจากศึกษา “วิธีการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอธิบายขั้นตอนการเขียนบทนิทานหุ่นมือได้

ประสบการณ์ที่ 3 การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ

1. หลังจากศึกษา “การออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถดำเนินการออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ และเตรียมวัสดุในการผลิตหุ่นมือจากถุงมือได้
2. หลังจากศึกษา “การฝึกปฏิบัติการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถดำเนินการผลิตหุ่นมือจากถุงมือได้
3. หลังจากศึกษา “การออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถดำเนินการออกแบบ โรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ และเตรียมวัสดุในการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ได้
4. หลังจากศึกษา “การฝึกปฏิบัติการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถดำเนินการผลิต โรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ได้

หน่วยประสบการณ์ที่ 4 การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

1. หลังจากศึกษา “การเชิดหุ่นมือ ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอธิบายการเชิดหุ่นมือ และสามารถเชิดหุ่นมือได้
2. หลังจากศึกษา “การพากย์หุ่นมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอธิบายการพากย์หุ่นมือ และสามารถพากย์หุ่นมือได้
3. หลังจากศึกษา “การเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอธิบายเทคนิคการเล่านิทานหุ่นมือ และขั้นตอนการจัดแสดงนิทานหุ่นมือได้

3. กำหนดขอบข่ายเนื้อหาสาระ

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

1. องค์ประกอบในการเขียนนิทาน ประกอบด้วยเค้าโครงเรื่อง (Plot) ตัวละคร (Characters) ฉาก (Setting) แก่นเรื่อง (Theme) ทักษะ (Point of View) ท่วงทำนองการเขียน (Style) บทสนทนา (Dialogue)
2. นิทานสามารถแบ่งได้หลายประเภท ได้แก่ ตำนานหรือนิทานท้องถิ่น (Legends) นิทานปรัมปรา (Fairy Tales) เทพนิยาย (Myths) นิทานเรื่องสัตว์ นิทานตลกขบขัน (Jests) ลักษณะนิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟังต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมกับวัย ความพร้อม และวุฒิภาวะของเด็ก ให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินสามารถสอดแทรกคุณธรรม ใช้ภาษาที่เหมาะสมชัดเจน ง่าย และเป็นภาษาที่สุภาพที่มีบทตลกขบขันไม่หยาบคาย
3. ขั้นตอนในการเขียนบทนิทาน สรุปได้ดังนี้ 1) วางจุดประสงค์ของเรื่อง 2) วาง Theme หรือแก่นของเรื่อง 3) การ Plot เรื่องว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน แก่ใคร อย่างไร 4) การแบ่งฉาก

5) การกำหนดตัวละคร ตัวหลัก ตัวประกอบ 6) การเดินเรื่อง 7) จังหวะการแสดง ผู้เขียนบทต้องคำนึงถึงจังหวะของการแสดงแต่ละฉาก กำหนดว่าฉากนี้หุ่นตัวไหนเข้าตัวไหนออก 8) เพลงประกอบ แสง เสียง และ 9) อุปกรณ์ประกอบฉาก

หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ

1. การออกแบบหุ่นมือจากถุงมือสามารถทำได้หลายแบบตามจินตนาการของผู้จัดทำ แต่สิ่งที่สำคัญคือ หุ่นมือที่ได้จะต้องสามารถขยับหัว และแขนได้ เพื่อให้ผู้เชิดสามารถนำไปใช้ได้อย่างสะดวก

2. ขั้นตอนการจัดทำหุ่นมือจากถุงมือ สรุปได้ดังนี้ 1) ออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ 2) เลือกวัสดุในการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ 3) ผลิตหัวหุ่นมือจากถุงมือ 4) ผลิตตัวหุ่นมือจากถุงมือ และ 5) ประกอบหุ่นมือจากถุงมือ

3. การออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้สามารถทำได้หลายแบบตามจินตนาการของผู้จัดทำ แต่สิ่งสำคัญคือควรนำวัสดุที่มีความแข็งแรงพอสมควรมาทำเป็นโครงสร้าง เช่น ลังกระดาษขนาดใหญ่ เศษไม้อัด และนำวัสดุเหลือใช้ที่หาได้ทั่วไปมาตกแต่งให้เกิดความสวยงาม

4. ขั้นตอนการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ สรุปได้ดังนี้ 1) ออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ 2) เลือกวัสดุในการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ 3) ผลิตโครงสร้างโรงละครหุ่นมือหลักจากวัสดุเหลือใช้ 4) ผลิตฉากโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ และ 5) ประกอบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

หน่วยประสบการณ์ที่ 4 การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

1. การเชิดหุ่นมือ คือการเคลื่อนไหวหุ่นให้เป็นไปตามที่ผู้เชิดต้องการ หลักสำคัญในการเชิดหุ่นอยู่ที่เมื่อเชิดแล้วหุ่นดูเหมือนมีชีวิตและสื่อความหมายด้วยอากัปกริยาท่าทางที่เข้าใจได้ชัดเจนเหมือนหุ่นนั้นมีชีวิตจิตใจ อารมณ์ความรู้สึกและบุคลิกลักษณะของตัวเองอย่างเด่นชัด

2. การพากย์หุ่นมือ คือการให้เสียงพูดกับหุ่น ซึ่งรวมถึงระดับเสียงสูงต่ำ ความถี่ของการพูดว่าช้าหรือเร็ว และน้ำเสียงซึ่งแสดงอารมณ์ความรู้สึกเวลาพูด

3. การเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ ผู้เล่าจะศึกษาเทคนิคการเล่านิทานหุ่นมือ และขั้นตอนการจัดแสดงนิทานหุ่นมือ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง และกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นเตรียมการ

1. เตรียมบุคลากร ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตประมวลสาระ ได้แก่เจ้าหน้าที่พิมพ์ พิสูจน์อักษร เข้ารูปเล่ม

2. เตรียมอุปกรณ์ในการผลิต เป็นการตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพริ้นเตอร์ และอุปกรณ์เข้ารูปเล่ม

ขั้นดำเนินการ

1. เขียนแผนผังแนวคิด

2. เขียนบทนำ เป็นการกรีนนำถึงที่มา ก่อนการนำเสนอเนื้อหา

3. เขียนประมวลสาระ ลำดับก่อนหลังตามแผนผังแนวคิด

4. เขียนสรุป เป็นการสรุปใจความสำคัญของเนื้อหาโดยย่อ

ขั้นประเมินผล

1. ตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบการพิมพ์ พิสูจน์อักษร

2. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญในด้านเนื้อหาเกี่ยวกับ

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ

7.2 ขั้นตอนการผลิตสื่อเทปภาพ

ขั้นวางแผน

1. วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหา รวบรวมเนื้อหาจากแหล่งเอกสารอ้างอิง

1.1 การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ มีขั้นตอนดังนี้ 1) การออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ 2) การเลือกวัสดุในการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ และ3) การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

1.2 การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ มีขั้นตอนดังนี้ 1) การออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ 2) การเลือกวัสดุในการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ และ3) การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

2. กำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 หลังการเผชิญประสบการณ์ “การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถผลิตหุ่นมือจากถุงมือได้ถูกต้อง

2.2 หลังการเผชิญประสบการณ์ “การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ได้ถูกต้อง

3. วิเคราะห์ผู้รับการอบรม โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์สรุปได้ดังนี้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีพื้นฐานความรู้ และความสามารถในการผลิตหุ่นมือมาพอสมควร แต่ยังขาดความรู้ในการเขียนบทและการจัดแสดงอย่างมีลำดับขั้นตอน

4. เขียนบทเทปภาพ ผู้วิจัยได้เขียนบทเทปภาพไว้ในแผนผลิตสื่อประจำหน่วย
 ประสพการณ์ที่ 4

5. กำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเทปภาพ ได้แก่ ผู้แสดงผู้ถ่ายภาพ
 ผู้ตัดต่อ ผู้บันทึกเสียง

6. กำหนดฉากและวัสดุประกอบฉาก

7. กำหนดสถานที่ในการถ่ายทำ

8. กำหนดงบประมาณ ในการถ่ายทำ การตัดต่อ

ขั้นเตรียมการ

1. เตรียมบุคลากร ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการผลิตเทปภาพศึกษาทลวงหน้า
 ได้แก่ ช่างกล้อง นักแสดง

2. เตรียมอุปกรณ์ในการผลิต ตรวจสอบความพร้อมเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ใน
 การถ่ายทำ

3. เตรียมสถานที่

4. เตรียมฉากและวัสดุประกอบฉาก ในการถ่ายทำ

5. เตรียมวัสดุที่ใช้ในการถ่ายทำ

ขั้นดำเนินการ

1. การประชุมก่อนบันทึกภาพ เป็นการพบปะระหว่างผู้เกี่ยวข้องในการ
 ถ่ายทำ ได้แก่ ผู้กำกับ นักแสดง ช่างกล้อง เพื่อซักซ้อมความเข้าใจในขั้นตอนต่างๆ

2. การซ้อม เป็นการซ้อมก่อนถ่ายทำจริง จนแน่ใจว่าถูกต้อง

3. บันทึกภาพสมบูรณ์เป็นการถ่ายทำหลังจากมีการซ้อมแล้ว

4. ตัดต่อภาพ และบันทึกเสียง ให้สมบูรณ์

ขั้นประเมินผล

1. ประเมินขณะผลิตเทปภาพ เป็นการประเมินจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต
 ในด้านความถูกต้องตามบท

2. ประเมินหลังผลิตเทปภาพแล้ว เป็นการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้าน
 เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

7.3 บัตรคำสั่ง

ขั้นวางแผน

1. วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหา รวบรวมเนื้อหาจากแหล่งเอกสารอ้างอิง

1.1 การขีดหุ่นมืออย่างง่าย มีคำสั่งดังนี้ หันหน้า หันหลัง หันซ้าย หันขวา พยักหน้า ลั่นหน้า ก้มมองพื้น เงยหน้ามองฟ้า เดิน วิ่ง ย่อง คลาน ร้องไห้ หัวเราะ หาว ไอ หยิบของ วางของ ทานอาหาร ตบมือ

1.2 การพากย์หุ่นมืออย่างง่าย มีคำสั่งดังนี้ เสียงเด็กชาย เด็กหญิง เสียงคุณพ่อ คุณแม่ เสียงคุณตา คุณยาย เสียงแม่มด พ่อมด เสียงกระด่าขานแสนชน เต่าผู้รอบรู้

2. กำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้นหลังจากผู้รับการอบรมอ่านบัตรคำสั่งแล้ว

2.1 หลังการเผชิญประสบการณ์ “การขีดและการพากย์หุ่นมือแล้ว” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถขีดและพากย์หุ่นมือได้ถูกต้อง

3. วิเคราะห์คำสั่งใบบัตรคำสั่ง

4. กำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัตรคำสั่ง

5. กำหนดงบประมาณ ในการผลิตบัตรคำสั่ง

ขั้นเตรียมการ

1. เตรียมบุคลากร

2. เตรียมวัสดุที่ใช้ในการผลิต ตรวจสอบความพร้อม

ขั้นดำเนินการ

1. ร่างแบบบัตรคำสั่งให้ได้รูปแบบ และขนาดที่เหมาะสม

2. ผลิตลงบนกระดาษแข็ง

3. ผลิตกล่อง/ซองที่ใช้บรรจุ

ขั้นประเมินผล

1. ประเมินขณะผลิตบัตรคำสั่ง ในด้านความถูกต้องของคำสั่ง

2. ประเมินหลังผลิตบัตรคำสั่งแล้ว เป็นการประเมินโดยผู้ชำนาญการ ในแง่ของความถูกต้องของคำสั่ง ความชัดเจนของคำสั่ง ความคมชัดของบัตรคำสั่ง รวมถึงประโยชน์ที่ผู้รับการฝึกอบรมจะได้รับหลังจากปฏิบัติตามบัตรคำสั่งแล้ว

ขั้นที่ 8 การเขียนแผนฝึกอบรม ของชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ประกอบด้วย แผนการอบรมแบบอิงประสบการณ์ แผนเผชิญประสบการณ์ แผนกำกับประสบการณ์ แผนผลิตสื่อ ซึ่งแต่ละแผนมีรายละเอียดต่อไปนี้

1) การเขียนแผนการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เป็นการเขียนแผนหน่วยประสบการณ์ ที่ได้วิเคราะห์มาแล้วให้อยู่ในรูปการจัดแนวคิดล่วงหน้า ประกอบด้วย หน่วยประสบการณ์ ประสบการณ์หลัก ประสบการณ์รอง วัตถุประสงค์ บริบทและสถานการณ์ ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ สื่อและแหล่งวิทยาการ สิ่งอำนวยความสะดวก และการประเมิน

2) การเขียนแผนเผชิญประสบการณ์ เป็นการเขียนแผนเผชิญประสบการณ์ของแต่ละประสบการณ์หลัก ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ ประสบการณ์และบริบท รายละเอียดของการเผชิญประสบการณ์ครอบคลุมประสบการณ์รอง ภารกิจ งาน ขั้นตอน/วิธีการ เนื้อหา/ข้อมูล บริบท สื่อ และแหล่งความรู้ สิ่งอำนวยความสะดวก และการประเมิน

3) การเขียนแผนกำกับประสบการณ์ เป็นการระบุขั้นตอนการฝึกอบรมด้วยชุดประสบการณ์ ประกอบด้วย รายละเอียดกิจกรรม/ภารกิจ มี 7 ขั้นตอน คือ (1) ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ (2) ปฐมนิเทศประสบการณ์ (3) เผชิญประสบการณ์ (4) รายงานความก้าวหน้า (5) รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ (6) สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ (7) ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์

4) การเขียนแผนผลิตสื่อ เป็นรายละเอียดของสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรมในกรณีที่มีอยู่แล้ว หรือในกรณีที่ต้องผลิตใหม่ ประกอบด้วย ประเภทสื่อ ชื่อเรื่อง ความยาวของสื่อ วัตถุประสงค์ สรุปเนื้อหา แหล่งที่มาของสื่อ ขั้นตอนการผลิต และทรัพยากรที่ต้องใช้ในการผลิตสื่อ

ขั้นที่ 9 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เส้นทางฝึกอบรม และออกแบบสถานที่ฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

1. สิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ สิ่งของต่างๆที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์ เช่น จอภาพ ปลั๊กไฟ โต๊ะ เก้าอี้

2. เส้นทางฝึกอบรม เป็นการลำดับขั้นการอบรมที่ผู้รับการอบรมต้องผ่านการเผชิญประสบการณ์ต่างๆ เขียนในรูปของแผนภูมิ

3. การออกแบบสถานที่เผชิญประสบการณ์เป็นการกำหนดสถานที่เผชิญประสบการณ์ และแผนผังการจัดห้องเผชิญประสบการณ์ ซึ่งประกอบด้วย ประตูทางเข้า-ออก มุมสื่อ มุมวิชาการ มุมอุปกรณ์ มุมเสนอผลงาน และตำแหน่งของการเผชิญทั้ง 3 แบบ คือแบบเดี่ยว (SDL) แบบกลุ่ม (PDL) และเรียนกับวิทยากร (TDL) รวมทั้งจุดที่ใช้ประกอบกิจกรรมอื่นๆที่ระบุไว้ในแผนเผชิญประสบการณ์

ขั้นที่ 10 การทดสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์เป็นการนำชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้เบื้องต้น (Try Out) เพื่อทดสอบประสิทธิภาพกับครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การทดลองแบบเดี่ยว (1:1) โดยนำชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ไปทดลองกับครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 3 คน ตามขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ 7 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 ทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ ขั้นที่ 2 ประมุขนิเทศ ขั้นที่ 3เผชิญประสบการณ์ ขั้นที่ 4 รายงานความก้าวหน้า ขั้นที่ 5 รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ ขั้นที่ 6 สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ ขั้นที่ 7 ทดสอบหลังการเผชิญประสบการณ์ โดยนำคะแนนจากแบบฝึกปฏิบัติและคะแนนแบบทดสอบหลังอบรม มาคำนวณหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมตามเกณฑ์ (E_1 / E_2) ผลการทดลองพบว่าประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมค่อนข้างต่ำ โดยหน่วยที่ 2 ได้ 69.33/73.33 หน่วยที่ 3 ได้ 68.67/76.67 และหน่วยที่ 4 ได้ 62.00/58.33 สาเหตุเนื่องมาจากผู้รับการอบรมไม่เข้าใจคำสั่งในแผนเผชิญประสบการณ์ และทำกิจกรรมไม่ต่อเนื่อง จะสังเกตว่าผู้รับการอบรมจะถามวิทยากรถึงขั้นตอนอยู่ตลอดเวลา ทำให้เวลาการเผชิญประสบการณ์ไม่เป็นไปตามแผนกำกับแบบทดสอบก่อน และหลังการฝึกอบรม(ภาคปฏิบัติ) มีปริมาณมากเกินไปผู้วิจัยได้นำปัญหาดังกล่าวมาปรับปรุงชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์โดยปรับการใช้ภาษาให้เข้าใจง่ายขึ้น ปรับคำสั่งให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และปรับแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม(ภาคปฏิบัติ)ให้มีปริมาณที่เหมาะสม พร้อมทั้งเตรียมอุปกรณ์อำนวยความสะดวกให้มากยิ่งขึ้น แล้วนำชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ไปทดลองแบบกลุ่มต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองแบบกลุ่ม (1:10) นำชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ที่แก้ไขปรับปรุงหลังการทดลองครั้งที่ 1 ไปทดลองกับครูผู้สอนระดับปฐมวัย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 คน เผชิญประสบการณ์ตามขั้นตอนทั้ง 7 ขั้นตอน เช่นเดียวกับการทดลองแบบเดี่ยว แล้วนำคะแนนจากแบบฝึกปฏิบัติ และคะแนนแบบทดสอบหลังอบรมมาคำนวณหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมตามเกณฑ์ (E_1 / E_2) ผลการทดลองพบว่า ประสิทธิภาพของทุกหน่วยประสบการณ์พัฒนาเพิ่มมากขึ้น โดยหน่วยที่ 2 ได้ 75.33/79.17 หน่วยที่ 3 ได้ 73.67/76.67 และหน่วยที่ 4 ได้ 81.00/79.17 แต่ก็ยังไม่ถึงเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ จากการรวบรวมข้อมูล การสังเกตและการสัมภาษณ์ผู้รับการอบรม พบว่าปัญหาเกิดจากผู้รับการอบรมปฏิบัติกิจกรรมด้วยความรีบเร่งเนื้อหาในประมวลสาระมากเกินไปทำให้อ่านไม่ทัน ทำแบบฝึกปฏิบัติไม่ครบทุกข้อทำให้ได้คะแนนระหว่างปฏิบัติกิจกรรมน้อย ผู้วิจัยได้ปรับในเรื่องของเวลาระหว่างเผชิญประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น และปรับแก้ประมวลสาระให้กระชับ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายชัดเจนมากขึ้น ปรับคำถามในแบบฝึกปฏิบัติให้ง่ายขึ้น แล้วนำไปทดลองภาคสนามต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองภาคสนาม (1:100) นำชุดฝึกอบรมที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงหลังการทดลองกับกลุ่มเล็ก ไปทดลองกับครูผู้สอนระดับปฐมวัย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบประสิทธิภาพ ตามขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ 7 ขั้นตอน เช่นเดียวกับการทดลองกลุ่ม เพื่อให้ชุดฝึกอบรมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 85/85

ขั้นที่ 11 ปรับปรุงชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เป็นการนำชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ที่ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพแล้ว ไปปรับปรุงในเรื่องประสบการณ์ร่อง ภารกิจ/งาน สื่อ ฯลฯ เพื่อให้ได้ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ที่มีคุณภาพสูงขึ้น

2.2 เครื่องมือวัดผลกระทบ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีเครื่องมือวัดผลกระทบ 2 ประเภท ได้แก่ แบบทดสอบก่อนและ หลังการเผชิญประสบการณ์ กับแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

2.2.1 แบบทดสอบก่อนและหลังการเผชิญประสบการณ์ แบบทดสอบก่อนและหลัง การเผชิญประสบการณ์ เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทาน ประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเป็นข้อทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบ คู่ขนาน จำนวน 6 ชุด มี ขั้นตอนในการสร้าง 7 ขั้นตอน (บุญชม ศรีสะอาด 2535: 61) คือ

ขั้นที่ 1 กำหนดรูปแบบของแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยได้กำหนดรูปแบบของแบบทดสอบเป็นข้อสอบ แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

ขั้นที่ 2 สร้างตารางวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการออกข้อสอบให้ตรงกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อใช้วัดพฤติกรรมการเรียนรู้ ทางด้านความรู้ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า (ภาคผนวก ฉ)

ขั้นที่ 3 สร้างแบบทดสอบ ได้สร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแบบ คู่ขนานเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 3 หน่วยๆ ละ 2 ชุดๆ ละ 10 ข้อ และข้อสอบปฏิบัติหน่วยละ 1 ข้อ

ขั้นที่ 4 นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดผลตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และ ภาษาที่ใช้ตลอดทั้งความถูกต้องของแบบทดสอบที่สามารถวัดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมได้ และ สอดคล้องกับกิจกรรมการฝึกอบรม

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงแก้ไข นำแบบทดสอบไปปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิและดำเนินการจัดพิมพ์

ขั้นที่ 6 พิจารณาตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และภาษาที่ใช้ตลอดทั้งความถูกต้อง

ของแบบทดสอบที่สามารถวัดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมได้ และสอดคล้องกับกิจกรรมการฝึกอบรม โดยการหาดัชนีความสอดคล้องของข้อสอบรายข้อกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม การพิจารณาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ใช้สูตรดังนี้ (พร้อมพรรณ อุคมนตรี 2538: 116) ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 5 คน โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC = ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์
 $\sum R$ = ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
 N = จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นที่ 7 จัดทำแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ โดยนำแบบทดสอบจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

2.2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการอบรมที่มีต่อชุดฝึกอบรม

การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการอบรม ที่มีต่อชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2535: 66)

ขั้นที่ 1 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม เป็นแบบประเมินค่าลิเคิร์ต (Likert scale) 5 อันดับ

เหมาะสมมากที่สุด	5	คะแนน
เหมาะสมมาก	4	คะแนน
เหมาะสมปานกลาง	3	คะแนน
เหมาะสมน้อย	2	คะแนน
ไม่เหมาะสม	1	คะแนน

ขั้นที่ 2 กำหนดสิ่งที่จะประเมิน เป็นการกำหนดสิ่งที่จะประเมินเกี่ยวกับชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน ได้แก่ แผนเผชิญประสบการณ์ ภารกิจ และงาน สื่อที่ใช้ในชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ บริบทในการเผชิญประสบการณ์ รูปแบบการเรียน วิธีการเผชิญประสบการณ์ สถานการณ์จำลอง ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

ขั้นที่ 3 เขียนแบบสอบถามฉบับร่าง ผู้วิจัยเขียนแบบสอบถามฉบับร่างตามโครงสร้างของเนื้อหาและรูปแบบที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบแบบสอบถาม โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดผลและประเมินผล ตรวจสอบเพื่อพิจารณาความครอบคลุมของประเด็นคำถาม ตรงตามวัตถุประสงค์ และการใช้ภาษา ที่ถูกต้องเหมาะสม

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงแก้ไข นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้เสนอแนะ

ขั้นที่ 6 พิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ หลังจากได้ปรับปรุงแก้ไขเป็นที่ ถูกต้องแล้ว ดำเนินการจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ โดยคำนึงถึงความชัดเจน ถูกต้อง และ รูปแบบการพิมพ์ที่สวยงาม

2.3 เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ (1) เครื่องมือวิเคราะห์หา ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม (2) เครื่องมือวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าของผู้รับการ ฝึกอบรม และ (3) เครื่องมือวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการอบรม

2.3.1 เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลการหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมแบบอิง ประสิทธิภาพ

เป็นเครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมแบบอิงประสิทธิภาพ จากการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และภาคสนาม โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ ตามเกณฑ์การหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 โดยนำคะแนนจากการทำแบบฝึกปฏิบัติ และจากการทำ แบบทดสอบหลังการฝึกอบรม คำนวณหาค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ โดยใช้สูตรดังนี้ (ชัยวงศ์ พรหมวงศ์ 2520 : 51)

การหาประสิทธิภาพของกระบวนการ ใช้สูตรดังนี้

$$E_1 = \frac{\left(\frac{\sum X}{N} \right)}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 = ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum X$ = คะแนนรวมของแบบฝึกหัด หรืองาน
 A = คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชิ้นรวมกัน
 N = จำนวนผู้เรียน

การหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ใช้สูตรดังนี้

$$E_2 = \frac{\left(\frac{\sum F}{N} \right)}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 = ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 $\sum F$ = คะแนนรวมของผลลัพธ์หลังเรียน
 B = คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน
 N = จำนวนผู้เรียน

2.3.2 เครื่องมือวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าของผู้รับการอบรม

ด้วยการนำคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาคำนวณหาความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ แล้วนำไปวิเคราะห์โดยใช้สูตร t-test (Dependent Sample) โดยเกณฑ์นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การหาความก้าวหน้าในการเรียนรู้ โดย (Dependent Sample) ดังนี้ (อ้างถึงใน ล้วน สายยศ 2537:201)

$$\text{ค่า } t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

$$Df = n-1$$

เมื่อ D = ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
 n = จำนวนคู่

2.3.3 เครื่องมือวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการอบรม

เป็นเครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล เพื่ออธิบายลักษณะของแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการอบรมที่มีต่อชุดฝึกอบรม สถิติที่ใช้ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) และสถิติที่ใช้เพื่ออธิบายค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามความคิดเห็น การหาค่าเฉลี่ยของแบบสอบถาม ใช้สูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ 2537:187)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} = คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ = ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
 N = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนตัวอย่าง

การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ 2537:189)

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum fX^2 - (\sum fX)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ SD = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X = คะแนนแต่ละคนในกลุ่มตัวอย่าง
 f = ความถี่
 $\sum fX$ = ผลรวมทั้งหมดของความถี่ x คะแนน
 N = จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

เกณฑ์การแปลความหมายข้อมูลจากค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2535: 66)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50-5.00	ความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด
3.50-4.49	ความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมมาก
2.50-3.49	ความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง
1.50-2.49	ความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมน้อย
1.00-1.49	ความคิดเห็นอยู่ในระดับไม่เหมาะสม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการทดสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรม 3 ขั้นตอน คือ การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และภาคสนาม รายละเอียดดังนี้

3.1 การรวบรวมข้อมูลการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว

ผู้วิจัยได้นำชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่องกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน ระหว่างวันที่ 12 – 13 กรกฎาคม 2551 จำนวน 2 วัน ตามขั้นตอนการใช้ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ 7 ขั้นคือ ขั้นที่ 1 ทำการทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ โดยวิทยากรแจกแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ และข้อสอบปฏิบัติ จำนวน 1 ข้อ ให้ผู้เข้ารับการอบรมตอบแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ในกระดาษคำตอบ วิทยากรเก็บกระดาษคำตอบเพื่อตรวจให้คะแนน ขั้นที่ 2 ปฐมนิเทศก่อนเผชิญประสบการณ์ โดยวิทยากรบรรยายประกอบสไลด์คอมพิวเตอร์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมทราบเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ประสบการณ์ที่คาดหวัง ลักษณะการเผชิญประสบการณ์ บริบท/สถานการณ์ ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ สื่อ/เครื่องมือ และการประเมิน ขั้นที่ 3 ให้ผู้เข้ารับการอบรมเผชิญประสบการณ์ตามแผนเผชิญประสบการณ์ในคู่มือเผชิญประสบการณ์ ขั้นที่ 4 รายงานความก้าวหน้าภายในกลุ่ม วิทยากรจะเป็นผู้ซักถามความก้าวหน้าในการเผชิญประสบการณ์ ขั้นที่ 5 รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ ให้ทั้ง 3 คนรายงานผลการเผชิญประสบการณ์ต่อที่ประชุมรวม ขั้นที่ 6 สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ โดยวิทยากรและผู้รับการอบรมร่วมกันสรุปผลการเผชิญประสบการณ์ ขั้นที่ 7 ทำการทดสอบหลังการเผชิญประสบการณ์ โดยวิทยากรแจกแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 10 ข้อ และข้อสอบปฏิบัติ จำนวน 1 ข้อ ให้ผู้เข้ารับการอบรมตอบแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ในกระดาษคำตอบ จากนั้นวิทยากรเก็บกระดาษคำตอบ และคู่มือเผชิญประสบการณ์ เพื่อนำไปตรวจให้คะแนน ขณะทดลองผู้วิจัยได้สังเกต บันทึกปัญหาการใช้ชุดฝึกอบรมทุกขั้นตอน และได้้นำคะแนนจากแบบฝึกปฏิบัติแบบทดสอบหลังอบรมมาคำนวณหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมตามเกณฑ์ (E_1/E_2)

3.2 การรวบรวมข้อมูลการทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม

ผู้วิจัยได้นำชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 คน ระหว่างวันที่ 21 – 22 กรกฎาคม 2551 รวม 2 วัน ตามขั้นตอนการใช้ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ 7 ขั้น เช่นเดียวกับการทดลองแบบเดี่ยว แล้วนำคะแนนระหว่างการฝึกอบรม และคะแนนจากแบบทดสอบหลังการฝึกอบรมมาคำนวณหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2)

3.3 การรวบรวมข้อมูลการทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม

ผู้วิจัยได้นำชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เป็นเวลา 2 วัน คือ ระหว่างวันที่ 26 – 27 กรกฎาคม 2551 ตามขั้นตอนการใช้ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ 7 ขั้นตอน ได้นำคะแนนระหว่างการฝึกอบรม และคะแนนจากแบบทดสอบหลังการฝึกอบรมมาคำนวณหาค่าประสิทธิภาพ (E_1 / E_2)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ (1) การวิเคราะห์ข้อมูลการหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม (2) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าของผู้รับการอบรม และ (3) การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้รับการอบรมที่มีต่อชุดฝึกอบรม โดยใช้วิธีการทางสถิติจากเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลที่กล่าวมาแล้วในข้อ 2.3

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในการพัฒนาชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่องกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ (1) ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ (2) ผลการวิเคราะห์ความก้าวหน้าของผู้รับการอบรม และ (3) ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการอบรมที่มีต่อชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ ดังมีรายละเอียดคือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ การทดลองแบบเดี่ยว การทดลองแบบกลุ่ม และการทดลองภาคสนาม รายละเอียดดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์จากการทดลองแบบเดี่ยว (1:1)

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ จากการทดลองแบบเดี่ยว นำเสนอดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงคะแนนเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมหน่วยประสบการณ์ที่ 2, 3, และ 4 จากการทดลองแบบเดี่ยว (n = 3)

ชุดฝึกอบรม หน่วยที่	คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ		คะแนนแบบทดสอบหลังอบรม		E ₁ /E ₂
	เฉลี่ย	ร้อยละ (E ₁)	เฉลี่ย	ร้อยละ (E ₂)	
2	34.67	69.33	14.67	73.33	69.33/73.33
3	34.33	68.67	15.33	76.67	68.67/76.67
4	31.00	62.00	11.67	58.33	62.00/58.33

N = 3

จากตารางที่ 4.1 แสดงว่า ชุดฝึกอบรบแบบอิงประสบการณ์ หน่วยประสบการณ์ที่ 2, 3 และ 4 จากการทดลองแบบเดี่ยวมีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ทุกหน่วยประสบการณ์ยังต่ำกว่าเกณฑ์ 85/85 ที่กำหนดไว้มาก

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงชุดฝึกอบรบแบบอิงประสบการณ์โดยปรับการใช้ภาษาให้เข้าใจง่ายขึ้น ปรับคำสั่งให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และปรับแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรบ(ภาคปฏิบัติ) ให้มีปริมาณที่เหมาะสม พร้อมทั้งเตรียมอุปกรณ์อำนวยความสะดวกให้มากยิ่งขึ้น

1.2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรบแบบอิงประสบการณ์ จากการทดลองแบบกลุ่ม (1:10)

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรบแบบอิงประสบการณ์ จากการทดลองแบบกลุ่ม นำเสนอดังตารางที่ 4.2 ตารางที่ 4.2 แสดงคะแนนเฉลี่ยค่าร้อยละและค่าประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรบแบบอิงประสบการณ์ หน่วยประสบการณ์ที่ 2, 3 และ 4 จากการทดลองแบบกลุ่ม ($n=6$)

ชุดฝึกอบรบ หน่วยที่	คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ		คะแนนแบบทดสอบหลังอบรม		E_1/E_2
	เฉลี่ย	ร้อยละ (E_1)	เฉลี่ย	ร้อยละ (E_2)	
2	37.67	75.33	15.83	79.17	75.33/79.17
3	36.83	73.67	15.33	76.67	73.67/76.67
4	40.50	81.00	15.83	79.17	81.00/79.17

N = 6

จากตารางที่ 4.2 แสดงว่า ชุดฝึกอบรบแบบอิงประสบการณ์ หน่วยประสบการณ์ที่ 2, 3 และ 4 จากการทดลองแบบกลุ่มมีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ทุกหน่วยประสบการณ์มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น แต่ยังต่ำกว่าเกณฑ์ 85/85 ที่กำหนดไว้

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงในเรื่องของเวลาระหว่างเผชิญประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น และปรับแก้ประมวลสาระให้กระชับ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายชัดเจนมากขึ้น ปรับคำถามในแบบฝึกปฏิบัติให้ง่ายขึ้น

1.3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์จากการทดลองภาคสนาม (1: 100)

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ จากการทดลองภาคสนาม นำเสนอดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงคะแนนเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ หน่วยประสบการณ์ที่ 2, 3 และ 4 จากการทดลองภาคสนาม($n = 30$)

ชุดฝึกอบรม หน่วยที่	คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ		คะแนนแบบทดสอบหลังอบรม		E_1/E_2
	เฉลี่ย	ร้อยละ (E_1)	เฉลี่ย	ร้อยละ (E_2)	
2	42.37	84.73	16.70	83.50	84.73/83.50
3	42.77	85.53	16.60	83.00	85.53/83.00
4	43.07	86.13	16.70	83.50	86.13/83.50

N = 30

จากตารางที่ 4.3 แสดงว่า ชุดฝึกอบรมหน่วยประสบการณ์ที่ 2, 3 และ 4 จากการทดลองภาคสนามมีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 85/85

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความก้าวหน้าของผู้รับการอบรม จากการฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

ผลการวิเคราะห์ความก้าวหน้าของผู้รับการอบรม จากการฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จากการทดลองภาคสนาม นำเสนอดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม และ ค่า t-test ของ ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ภาคสนาม (n = 30)

หน่วย ประสบการณ์ที่	คะแนนเฉลี่ย	คะแนนเฉลี่ย	ความแตกต่าง ระหว่างคะแนน ก่อน-หลัง	t-test
	ก่อนเรียน (20 คะแนน)	หลังเรียน (20 คะแนน)		
2	9.50	16.70	7.20	28.18*
3	10.13	16.60	6.47	22.25*
4	9.47	16.70	7.23	19.86*

*p < .05 t (.05 , df 29) = 1.699

จากตารางที่ 4.4 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังอบรม ของผู้รับการอบรมจากการฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่องกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 หน่วยประสบการณ์ที่ 2, 3 และ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการอบรม

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้รับการอบรมที่มีต่อชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 นำเสนอดังตาราง 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลคะแนนความคิดเห็นของผู้รับการฝึกอบรมที่มีต่อชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่องกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D	แปลผล
1. แผนเผชิญประสบการณ์ การกิจ และงาน			
1.1 แผนเผชิญประสบการณ์ ช่วยให้ทราบถึงขั้นตอนของภารกิจ และงาน	4.53	0.73	เหมาะสมมากที่สุด
1.2 ภารกิจ และงานช่วยให้เขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านได้	4.40	0.67	เหมาะสมมาก
1.3 ภารกิจ และงานช่วยให้ผลิตหุ่นมือจากถุงมือ และผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ได้	4.20	0.76	เหมาะสมมาก
1.4 ภารกิจ และงานช่วยให้จัดแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยได้	4.37	0.72	เหมาะสมมาก
2. สื่อที่ใช้ในชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์			
2.1 สื่อมัลติมีเดียเพาเวอร์พอยท์ ช่วยให้เข้าใจขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์	4.40	0.72	เหมาะสมมาก
2.2 ประมวลสาระอ่านแล้วเข้าใจง่าย ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาสาระได้ดียิ่งขึ้น	4.57	0.50	เหมาะสมมากที่สุด
2.3 ตัวอย่างบทละครหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่าน ช่วยให้เห็นแนวทางในการเขียนบทละครหุ่นมือได้ดียิ่งขึ้น	4.23	0.77	เหมาะสมมาก
2.4 สื่อวีซีดีช่วยให้เข้าใจขั้นตอนการผลิตหุ่นมือจากถุงมือได้ดียิ่งขึ้น	4.83	0.38	เหมาะสมมากที่สุด
2.5 สื่อวีซีดีช่วยให้เข้าใจขั้นตอนการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ได้ดียิ่งขึ้น	4.70	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
2.6 บัตรคำสั่ง เป็นแนวทางในการฝึกเชิด และพากย์หุ่นมือได้เป็นอย่างดี	4.13	0.86	เหมาะสมมาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D	แปลผล
3. บริบทในการเผชิญประสบการณ์			
3.1 มุมวิชาการ ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีโอกาสค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง	4.27	0.78	เหมาะสมมาก
3.2 มุมแสดงผลงาน ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความภูมิใจในสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติ	4.10	0.76	เหมาะสมมาก
4. รูปแบบการเรียนรู้			
4.1 การเรียนด้วยตนเอง (SDL) ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้แสวงหาความรู้ เพื่อนำไปสู่การเผชิญประสบการณ์ได้ด้วยตนเอง	4.77	0.43	เหมาะสมมากที่สุด
4.2 การเรียนด้วยตนเอง (SDL) ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้แสวงหาความรู้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	4.40	0.77	เหมาะสมมาก
4.3 การเรียนกับเพื่อน (PDL) ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ช่วยเหลือกัน และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	4.63	0.49	เหมาะสมมากที่สุด
4.4 การเรียนกับเพื่อน (PDL) ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีโอกาสได้แก้ปัญหาจากการทำภารกิจ และงานร่วมกัน	4.47	0.51	เหมาะสมมาก
4.5 การเรียนกับครู (TDL) ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความมั่นใจในการเผชิญประสบการณ์	4.23	0.73	เหมาะสมมาก
4.6 การเรียนกับครู (TDL) ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทราบผลย้อนกลับของงานที่ทำเพื่อไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น	4.23	0.82	เหมาะสมมาก
5. วิธีการเผชิญประสบการณ์			
5.1 การเผชิญประสบการณ์ด้วยการฝึกปฏิบัติช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำงานได้จริง	4.53	0.51	เหมาะสมมากที่สุด
5.2 ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ทำให้ปฏิบัติภารกิจและงานได้สำเร็จ	4.37	0.67	เหมาะสมมาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D	แปลผล
6. สถานการณ์จำลอง			
6.1 สถานการณ์ที่กำหนดช่วยให้ผู้เรียนรู้สื่ออยากปฏิบัติภารกิจ และงานในแผนเผชิญประสบการณ์ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์	4.10	0.71	เหมาะสมมาก
7. ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์			
7.1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมขอวิธีการฝึกอบรมด้วยชุดการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์	4.13	0.78	เหมาะสมมาก
7.2 การฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ช่วยให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริงได้	4.17	0.70	เหมาะสมมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.38	0.66	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 4.5 แสดงว่าผู้รับการอบรมมีความคิดเห็นในด้านความเหมาะสมของชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ โดยเฉลี่ยในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.38$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมากที่สุด คือ สื่อวีซีดี ช่วยให้เข้าใจขั้นตอนการผลิตหุ่นมือจากถุงมือได้ดียิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.83$) และความคิดเห็นในระดับเหมาะสมที่น้อยที่สุด คือ มุมการแสดงผลงานช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความภาคภูมิใจในสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.10$)

บทที่ 5

ต้นแบบชิ้นงาน

ต้นแบบชิ้นงานที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามระบบการสอนแบบอิงประสบการณ์ (ชัยยศ พรหมวงศ์ : 2540) ประกอบด้วยหน่วยประสบการณ์ 3 หน่วยด้วยกัน คือ

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ

หน่วยประสบการณ์ที่ 4 การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือวิทยากร เพื่อนำไปใช้ในการฝึกอบรม โดยแบ่งประสบการณ์ออกเป็น 3 ภาคด้วยกัน คือ

ภาคที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย

- รายละเอียดของวิชา/หลักสูตร
- วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม
- การเตรียมตัวของวิทยากร/ผู้เข้ารับการฝึกอบรม
- สิ่งที่ต้องเตรียมล่วงหน้า
- แผนผังการจัดห้องฝึกอบรม

ภาคที่ 2 รายละเอียดประสบการณ์ แต่ละหน่วยประสบการณ์ ประกอบด้วย

- แผนการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์
- แผนเผชิญประสบการณ์
- แผนผลิตสื่อ ตามด้วยสื่อที่ผลิต
- ประมวลสาระ

ภาคที่ 3 คู่มือเผชิญประสบการณ์ (สำหรับผู้เข้ารับการอบรม) ประสบการณ์ประกอบด้วย

- แบบทดสอบก่อนการฝึกอบรม
- แบบฝึกปฏิบัติ/พร้อมเฉลย
- แบบทดสอบหลังการฝึกอบรม

ซึ่งรายละเอียดของชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์นี้ จะนำเสนอตั้งแต่หน้า 96 ถึง

ภาคที่ 1
บทนำ

รายละเอียดของวิชา/หลักสูตร

ชื่อหลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา สำหรับครูผู้สอน

ชื่อเนื้อหาการฝึกอบรม กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน

คำอธิบายเนื้อหา

ศึกษาหลักการในการเขียนบทนิทานหุ่นมือ การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ และการจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถเขียนบทนิทานส่งเสริมการอ่านประกอบการแสดงหุ่นมือได้
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถผลิตหุ่นมือจากถุงมือได้
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ได้
4. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือได้

การเตรียมตัวของวิทยากร/ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

การเตรียมตัวของวิทยากร

1. ก่อนใช้ชุดการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์
 - 1.1 วิทยากรควรศึกษาคู่มือการใช้ชุดประสบการณ์โดยละเอียด ซึ่งประกอบด้วย แผนเผชิญประสบการณ์ แผนกำกับประสบการณ์ เส้นทางการฝึกอบรม และแผนผังการจัดห้องฝึกอบรม
 - 1.1 วิทยากรจัดชั้นเรียน โดยดูจากแผนผังการจัดชั้นเรียน และจัดมุมต่าง ๆ ได้แก่ มุมวิชาการ มุมสื่อ มุมอุปกรณ์ และมุมเสนอผลงาน
 - 1.1 วิทยากรต้องเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเผชิญประสบการณ์แต่ละประสบการณ์ไว้บ้าง เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมขาดหรือไม่พอดตามต้องการ
2. ขณะใช้ชุดการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์
 - 2.1 วิทยากรควรชี้แจงให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจถึงวิธีการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

2.2 วิทยากรควรดำเนินการตามขั้นตอนการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ มี 7 ขั้นตอนดังนี้ (1) ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ (2) ปฐมนิเทศประสบการณ์ (3) เผชิญประสบการณ์ (4) รายงานความก้าวหน้า (5) รายงานผลการประเมินประสบการณ์ (6) สรุปผลการประเมินประสบการณ์ และ (7) ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์

2.3 วิทยากรต้องประเมินผลการเผชิญประสบการณ์เป็นระยะ ตามที่กำหนดไว้ในแผนเผชิญประสบการณ์ และช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

3. หลังใช้ชุดการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

3.1 วิทยากรควรตรวจสอบส่วนประกอบของชุดการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เช่น ประมวลสาระ วิชิตี บัตรคำ คู่มือการใช้ชุดประสบการณ์ และคู่มือเผชิญประสบการณ์ ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย แล้วจัดเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

3.2 วิทยากรควรเก็บกระดาษคำตอบ และแบบฝึกปฏิบัติ แล้วนำมาตรวจสอบเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การเตรียมตัวของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรอ่านประมวลสาระมาก่อน และศึกษาแผนเผชิญประสบการณ์ ให้อ่านให้ละเอียด

2. การเผชิญประสบการณ์ในแต่ละภารกิจและงานต้องมีหัวหน้ากลุ่ม หัวหน้ากลุ่มต้องพยายามดูแลให้กิจกรรมของกลุ่มดำเนินไปโดยเรียบร้อย ต้องเปิดโอกาสให้คนอื่นแสดงความคิดเห็น หัวหน้ากลุ่มอาจช่วยแบ่งเบาภาระวิทยากร เช่น เก็บแบบฝึกหัดและกระดาษคำตอบส่งวิทยากร

3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องเตรียมวัสดุ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมทุกครั้ง ดังที่เสนอไว้ในสิ่งที่ต้องเตรียมล่วงหน้า

สิ่งที่ต้องเตรียมล่วงหน้า

ในการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ล่วงหน้า ดังนี้

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 เรื่อง “การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย”

ประสบการณ์หลักที่ 2.2 เรื่อง “การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย” ต้องจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ดังนี้ ไม้บรรทัด ดินสอ ยางลบ

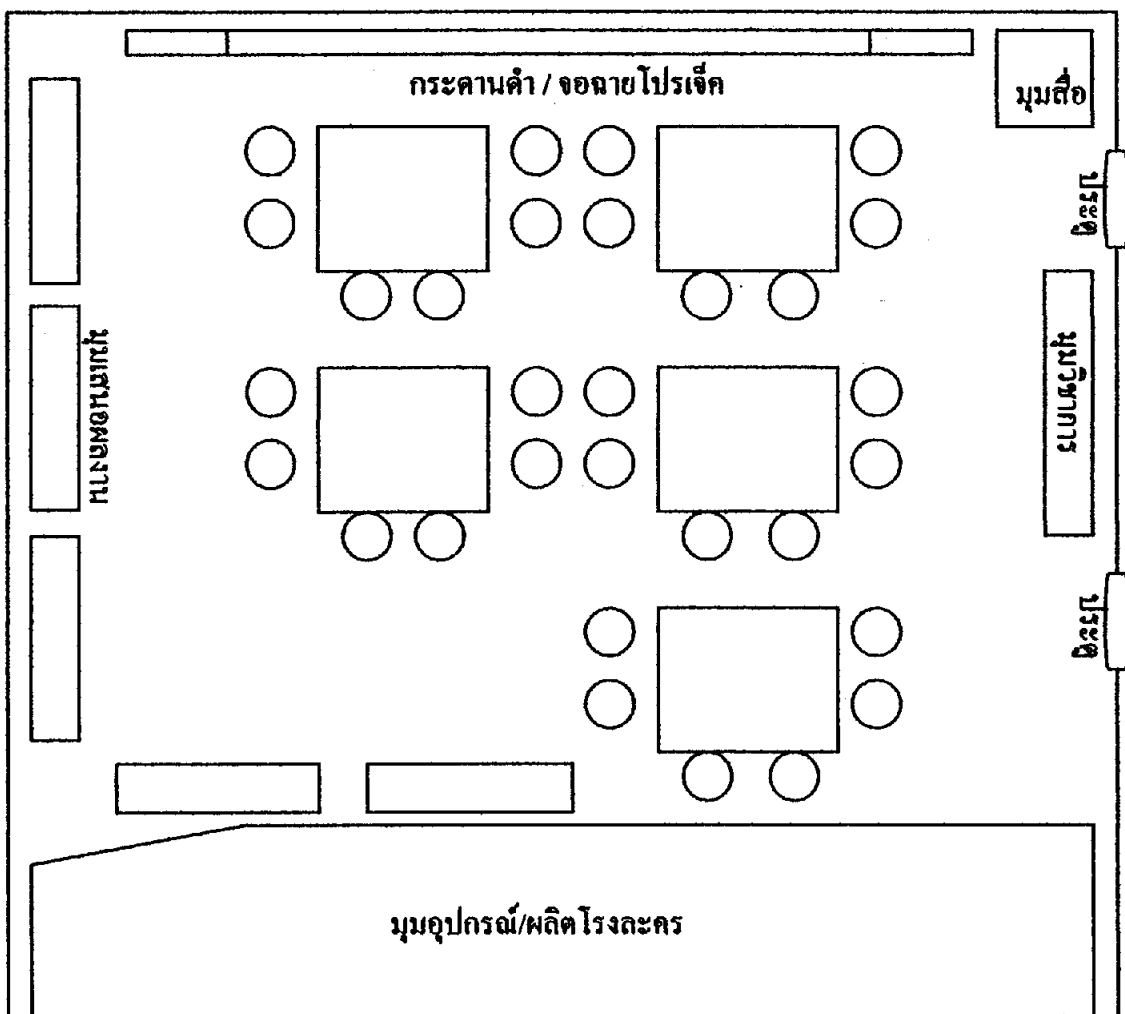
หน่วยประสบการณ์ที่ 3 เรื่อง “การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ”

ประสบการณ์หลักที่ 3.1 เรื่อง “การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ” ต้องจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ดังนี้ ดินสอ ยางลบ สีไม้ กรรไกร มีดคัตเตอร์ กาว เข็ม ด้าย ผ้าสักกะหลาด กระจุก ลูกปัด โคมพรม กากเพชร ถุงมือ

ประสบการณ์หลักที่ 3.2 เรื่อง “การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้” ต้องจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ดังนี้ ดินสอ ขางลบ ไม้บรรทัด สีไม้ กล่องกระดาษขนาดใหญ่ 1-2 กล่อง ขวดพลาสติก เศษไม้ เศษกระดาษ เศษผ้า กรรไกร มีดตัดเตอร์ กาว เข็ม ด้าย เทปกาว

สถานที่ฝึกอบรมจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ดังนี้ กระดาษA4 เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายโปรเจ็คเตอร์

แผนผังการจัดห้องฝึกอบรม

ภาคที่ 2
รายละเอียดประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 2

เรื่อง การสร้างบทุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

แผนการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย เวลา 3 ชั่วโมง

ประสบการณ์

ประสบการณ์หลัก

2.1 การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทาน
หุ่นมือ

2.2 การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่าน
ของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์รอง

2.1.1 การศึกษาหลักการในการเขียนบทนิทานหุ่น
มือ

2.1.2 การเลือกประเภทของนิทานหุ่นมือ

2.2.1 การศึกษาวิธีการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อ
ส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

2.2.2 การศึกษาปฏิบัติการเขียนบทนิทานหุ่นมือ
เพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์

1. หลังจากการเผชิญประสบการณ์ “การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ”แล้ว ผู้
เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอธิบายหลักการในการเขียนบทนิทานหุ่นมือ และการเลือกประเภทของนิทาน
หุ่นมือได้ถูกต้อง

2. หลังจากการเผชิญประสบการณ์ “การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็ก
ปฐมวัย”แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอธิบายเกี่ยวกับวิธีการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการ
อ่านของเด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง

บริบทและสถานการณ์

บริบท

การเผชิญประสบการณ์ที่ 2 การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย ผู้เข้ารับการ
ฝึกอบรมประกอบกิจกรรม 2 อย่างตามลำดับก่อนหลัง คือ (1) การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบท
นิทานหุ่นมือและ (2) การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เวลาในการ
ประกอบกิจกรรม 3 ชั่วโมง ในการศึกษาการเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ และการ
เขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย ต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ดังนี้ ไม้บรรทัด คินสอ
ยางลบ

ในการสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย ใช้ห้องฝึกอบรมเป็นสถานที่เผชิญ
ประสบการณ์

สถานการณ์

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในฐานะผู้จัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าคณะทำงานให้ระดมความคิดในการวางแผนการสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องศึกษาการเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ และเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์

ขั้นที่ 1 ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ โดยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ เป็นข้อสอบแบบปรนัยจำนวน 10 ข้อ และข้อสอบภาคปฏิบัติจำนวน 1 ข้อ

ขั้นที่ 2 ปฐมนิเทศการเผชิญประสบการณ์

เป็นขั้นตอนการชี้แจงวัตถุประสงค์ ประสบการณ์ บริบท/สถานการณ์ ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์(ภารกิจ/งาน) สื่อ เครื่องมือการประเมิน

- **วัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ครั้งนี้** (1) เข้าใจหลักการในการเขียนบทนิทานหุ่นมือ และการเลือกประเภทของนิทานหุ่นมือได้อย่างถูกต้อง (2) เข้าใจวิธีการและสามารถเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยได้อย่างถูกต้อง

- **ประสบการณ์ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องเผชิญ** 2 ประสบการณ์ คือ (1) การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ และ(2) การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

- **บริบทในการเผชิญประสบการณ์** คือ ห้องฝึกอบรม เวลาที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์ 3 ชั่วโมง (180 นาที) สิ่งที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องเตรียม คือ ไม้บรรทัด ดินสอ ยางลบ

- **สถานการณ์** ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในฐานะผู้จัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าคณะทำงานให้ระดมความคิดในการวางแผนการสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

- **ภารกิจ/งาน** ในการเผชิญประสบการณ์ ครอบคลุม ศึกษาองค์ประกอบของการเขียนบทนิทานหุ่นมือ ศึกษาวิธีการแต่งนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย ศึกษาประเภทของนิทาน ศึกษาหลักเกณฑ์การเลือกนิทานให้เหมาะกับเด็กปฐมวัย ศึกษาขั้นตอนการเขียนบทนิทานหุ่นมือ ศึกษาตัวอย่างบทหุ่นมือ และดำเนินการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

- **สื่อที่ใช้** ได้แก่ ประมวลสาระ และตัวอย่างบทนิทานหุ่นมือ

- **การประเมิน** จากการทำแบบทดสอบ สังเกตพฤติกรรม การทำแบบฝึกหัด และงานที่กำหนดให้ทำ ได้แก่ การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ขั้นที่ 3 เผชิญประสบการณ์ เป็นขั้นที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเผชิญประสบการณ์ เพื่อแสวงหาความรู้และความชำนาญ ในประสบการณ์นี้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องเผชิญประสบการณ์ 2

ประสบการณ์ คือ (1) การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ ประกอบด้วย การศึกษาหลักการในการเขียนบทนิทานหุ่นมือ การเลือกประเภทของนิทานหุ่นมือ และ (2) การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย การศึกษาวิธีการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย และการฝึกปฏิบัติการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ขั้นที่ 4 รายงานความก้าวหน้า เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เผชิญประสบการณ์ และทำภารกิจและงานในระบะหนึ่งแล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องรายงานความก้าวหน้าการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ขั้นที่ 5 รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เผชิญประสบการณ์หลักแต่ละประสบการณ์แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรายงานผลการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ขั้นที่ 6 สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ สรุปขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์และชี้แนะแหล่งความรู้เพิ่มเติม

ขั้นที่ 7 ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ โดยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ เป็นข้อสอบแบบปรนัยจำนวน 10 ข้อ และข้อสอบภาคปฏิบัติจำนวน 1 ข้อ สื่อและแหล่งประสบการณ์

สื่อเผชิญประสบการณ์	แหล่งประสบการณ์
1. ประมวลสาระ	1. มุมวิชาการ/ห้องฝึกอบรม
2. ตัวอย่างบทนิทานหุ่นมือ	2. มุมสื่อ/ห้องฝึกอบรม

การประเมิน

1. จากแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์
2. จากงานที่กำหนดให้ทำ คือ การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
3. การสังเกตพฤติกรรม
4. จากการทำแบบฝึกหัด

เส้นทางการเรียน

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

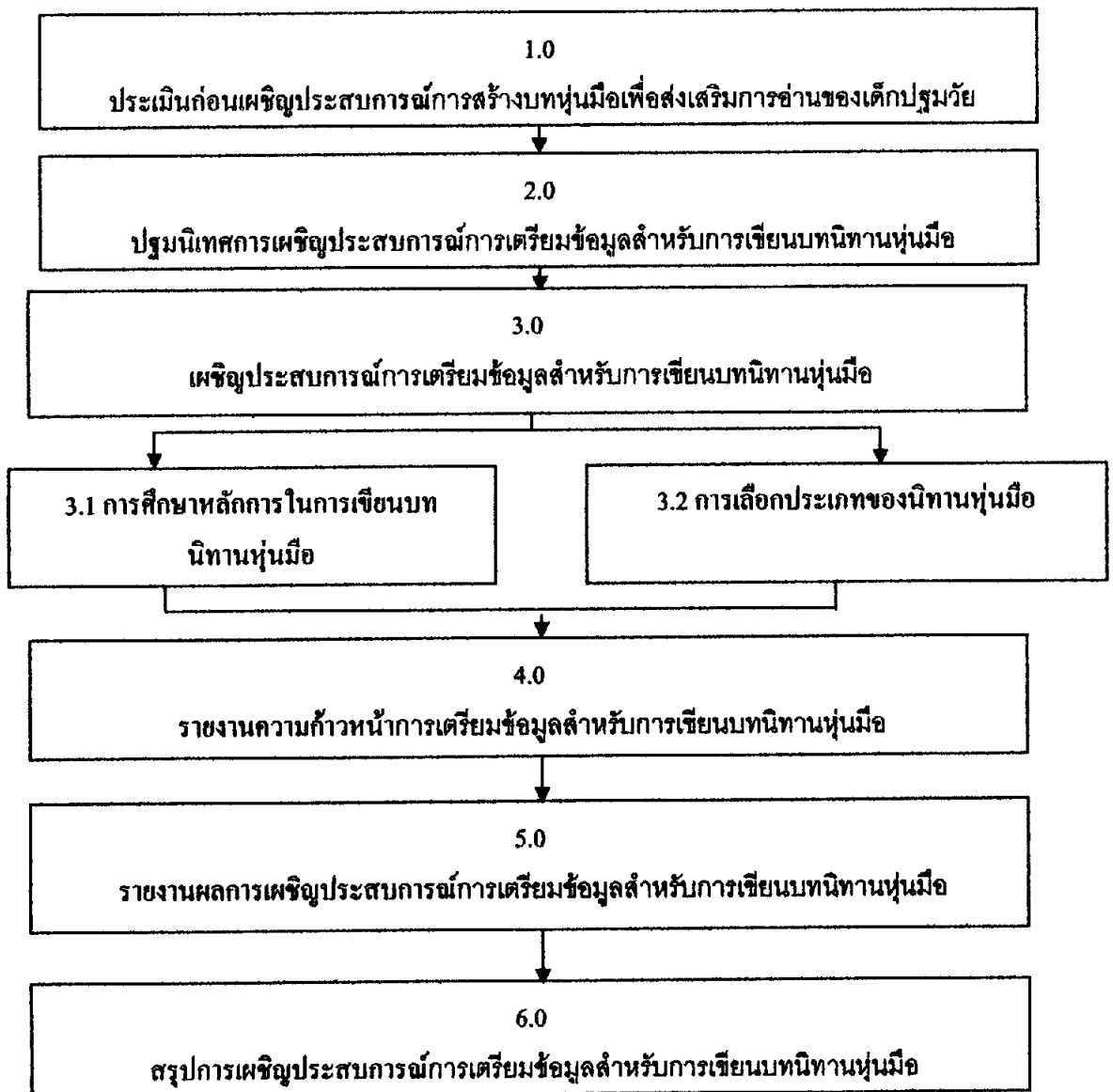
กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

หน่วยประสงค์ที่ 2 การสร้างบทুনมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประสงค์หลักที่ 2.1 การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิตานหูนมือ

ประสงค์รองที่ 2.1.1 – 2.1.2

เวลา 1 ชั่วโมง (60 นาที)

** หมายเหตุ ประเมินหลังเผชิญประสงค์ จะประเมินหลังจากจบการฝึกอบรม
หน่วยประสงค์หลักที่ 2.2

แผนเผชิญประสพการณ์

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา
กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน
หน่วยประสพการณ์ที่ 2 การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
ประสพการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

วัตถุประสงค์

1. หลังการเผชิญประสพการณ์ “การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอธิบายองค์ประกอบของการเขียนบทนิทานหุ่นมือ และวิธีการแต่งนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง

2. หลังการเผชิญประสพการณ์ “การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอธิบายประเภทของนิทาน และหลักเกณฑ์การเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง

ประสพการณ์และบริบท

ก. ประสพการณ์ที่คาดหวัง

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ศึกษาการเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ แล้วจะนำไปใช้ในการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ข. บริบทและสถานการณ์

บริบท

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมศึกษาการเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ จากการอ่านประมวลสาระ เรื่อง องค์ประกอบของการเขียนบทนิทานหุ่นมือ วิธีการแต่งนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย ประเภทของนิทาน และหลักเกณฑ์การเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยที่ห้องฝึกอบรม มุมวิชาการ

สถานการณ์

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในฐานะผู้จัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าคณะทำงานให้ระดมความคิดในการวางแผนการสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องปฏิบัติ 4 ขั้นตอน ดังนี้ คือ (1) อ่านประมวลสาระ เรื่อง องค์ประกอบของการเขียนบทนิทานหุ่นมือ และวิธีการแต่งนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย (2) สรุปสาระสำคัญ (3) อ่านประมวลสาระ เรื่อง ประเภทของนิทาน และหลักเกณฑ์การเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย (4) สรุปสาระสำคัญ

สิ่งที่พึงระวังในการเผชิญประสพการณ์นี้ -

รายละเอียดการเจริญประสบการณ์ที่ 2.1 การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

ประสบการณ์ รอง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อ/แหล่ง ความรู้	สิ่ง อำนวยความสะดวก	การ ประเมิน	
2.1.1 การศึกษา หลักการในการ เขียนบทนิทาน หุ่นมือ	1. ศึกษา องค์ประกอบ ของการเขียน บทนิทานหุ่น มือ	1.1 อ่าน ประมวลสาระ เรื่อง “องค์ประกอบ ของการเขียน บทนิทานหุ่น มือ”	SDL	1. องค์ประกอบ ของการเขียน นิทาน	ห้องฝึกอบรม	ประมวล สาระ			
		1.2 บันทึก สาระสำคัญ	SDL						ห้องฝึกอบรม
	2. ศึกษา วิธีการแต่ง นิทาน สำหรับเด็ก ปฐมวัย	2.1 อ่าน ประมวลสาระ เรื่อง “วิธีการ แต่งนิทาน สำหรับเด็ก ปฐมวัย”	SDL	1. วิธีการ แต่งนิทาน สำหรับเด็ก ปฐมวัย	ห้องฝึกอบรม	ประมวล สาระ			
		2.2 บันทึก สาระสำคัญ	SDL						

รายละเอียดการเผชิญประสบการณ์ที่ 2.1 การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

ประสบการณ์ รอง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อ/แหล่ง ความรู้	สิ่ง อำนวยความสะดวก	การ ประเมิน
2.1.2 การ เลือกประเภท ของนิทาน หุ่นมือ	1. ศึกษา ประเภท ของนิทาน	1.1 อ่าน ประมวล สาระเรื่อง “ประเภท ของนิทาน”	SDL	1. ประเภท ของนิทาน	ห้องฝึกอบรม	ประมวล สาระ		
		1.2 บันทึก สาระสำคัญ	SDL		ห้องฝึกอบรม	คู่มือเผชิญ ประสบการณ์		จดบันทึก สาระสำคัญ
	2. ศึกษา หลักเกณฑ์ การเลือก นิทานให้ เหมาะสม กับเด็ก ปฐมวัย	2.1 อ่าน ประมวล สาระเรื่อง “หลักเกณฑ์ การเลือก นิทานให้ เหมาะสม กับเด็ก ปฐมวัย”	SDL	1. หลักเกณฑ์ การเลือก นิทานให้ เหมาะสม กับเด็ก ปฐมวัย	ห้องฝึกอบรม	ประมวล สาระ		
		2.2 บันทึก สาระสำคัญ	SDL		ห้องฝึกอบรม	คู่มือเผชิญ ประสบการณ์		จดบันทึก สาระสำคัญ

แผนกำกับประสบการณ์

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

เวลา 1 ชั่วโมง

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

วิทยากร ชันยาภัทร์ เบญจบริรักษ์กุล, ชลธิชา ปานแมน, วิรุฬห์กานต์ ศิลปอุคน

จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม SDL 30 PDL 5 TDL 3

ลำดับที่	กิจกรรม/ภารกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์	แบบทดสอบ	มุมวิชาการ	(15)
2	1.1 ทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ ปฐมนิเทศประสบการณ์		มุมสื่อ	(5)
	2.1 วัตถุประสงค์	Com Slide.		
	2.2 ประสบการณ์	Com Slide.		
	2.3 บริบท/สถานการณ์	Com Slide.		
	2.4 ขั้นตอนการหาประสบการณ์	Com Slide.		
	2.5 สื่อ/เครื่องมือ	Com Slide.		
	2.6 การประเมิน	Com Slide.		
3	เผชิญประสบการณ์			(20)
	3.1 การศึกษาหลักการในการเขียนบท นิทานหุ่นมือ	ประมวลสาระ	มุมวิชาการ	10
	3.2 การเลือกประเภทของนิทานหุ่นมือ	ประมวลสาระ	มุมวิชาการ	10
4	รายงานความก้าวหน้า		ห้องฝึกอบรม	(5)
5	รายงานผลการเผชิญประสบการณ์		ห้องฝึกอบรม	(10)
6	สรุปการเผชิญประสบการณ์		ห้องฝึกอบรม	(5)
7	ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์	-	-	-

รายละเอียดการกำกับประสบการณ์(2.1)

1. ทำการทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ (15 นาที)

วิทยากรแจกกระดาษคำตอบให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน และข้อสอบภาคปฏิบัติ 1 ข้อ 10 คะแนน จากนั้นวิทยากรเก็บกระดาษคำตอบเพื่อตรวจให้คะแนน

2. ปฐมนิเทศก่อนเผชิญประสบการณ์ (5 นาที)

วิทยากรเป็นผู้ปฐมนิเทศ โดยใช้PowerPoint Presentation ประกอบการปฐมนิเทศ จำนวน 12 แผ่น ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทราบเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการเรียน ประสบการณ์ที่คาดหวัง รูปแบบการเผชิญประสบการณ์ ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ บริบท/สถานการณ์ สื่อ/เครื่องมือ การประเมิน โดยใช้เวลาในการปฐมนิเทศ 5 นาที

3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเผชิญประสบการณ์ (20 นาที)

ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเผชิญประสบการณ์รายบุคคลตามแผนเผชิญประสบการณ์ โดยเผชิญประสบการณ์ตามภารกิจ และงานในแผนเผชิญประสบการณ์ ใช้เวลา 20 นาที

4. รายงานความก้าวหน้า (5 นาที)

วิทยากรจะเป็นผู้ซักถามความก้าวหน้าในการเผชิญประสบการณ์ของแต่ละคน

5. รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ (10 นาที)

ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม 3 คน รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ โดยให้ถูกคัดเลือกรายงานผลคนละ 2 นาที จากนั้นวิทยากรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบฝึกปฏิบัติระหว่างเรียน จำนวน 5 ข้อ 5 คะแนน

6. สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ (5 นาที)

วิทยากรร่วมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจดบันทึกสาระสำคัญ

7. ทำการทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์

เส้นทางการเรียน

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

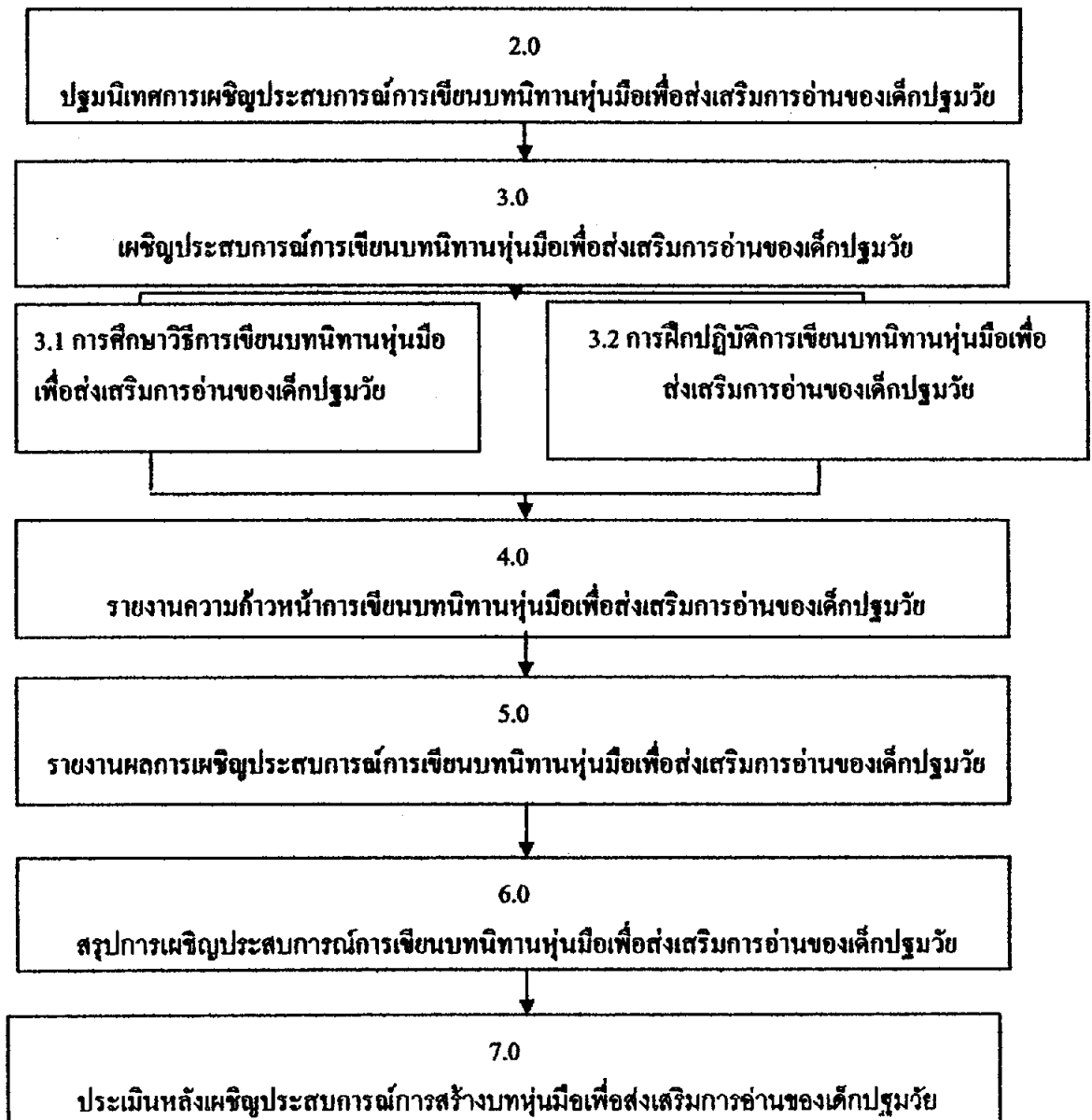
กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสร้างบทหุ่่มือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การเขียนบทนิทานหุ่่มือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์รองที่ 2.2.1 – 2.2.2

เวลา 2 ชั่วโมง (120 นาที)

**หมายเหตุ ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ ได้ประเมินแล้วเมื่อก่อนเรียน
หน่วยประสบการณ์หลักที่ 2.1

แผนเผชิญประสพการณ์

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

หน่วยประสพการณ์ที่ 2 การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประสพการณ์หลักที่ 2.2 การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์

1. หลังการเผชิญประสพการณ์ “การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอธิบายขั้นตอนการเขียนบทนิทานหุ่นมือได้ถูกต้อง

2. หลังการเผชิญประสพการณ์ “การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง

ประสพการณ์และบริบท

ก. ประสพการณ์ที่คาดหวัง

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ศึกษาการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย แล้วจะนำไปใช้ในการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยได้

ข. บริบทและสถานการณ์

บริบท

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมศึกษาการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย จาก การอ่านประมวลสาระ เรื่อง ขั้นตอนการเขียนบทนิทานหุ่นมือ คู่มืออย่างบทนิทานหุ่นมือ และทำการ เขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย ที่ห้องฝึกอบรม มุมวิชาการ

สถานการณ์

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในฐานะผู้จัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ ได้รับมอบหมายจากหัวหน้า คณะทำงานให้ระดมความคิดในการเขียนบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมจะต้องปฏิบัติ 6 ชั้น ดังนี้ คือ (1) อ่านประมวลสาระ เรื่อง ขั้นตอนการเขียนบทนิทานหุ่นมือ (2) สรุปสาระสำคัญ (3) คู่มืออย่างบทนิทานหุ่นมือ (4) สรุปสาระสำคัญ (5) เขียนบทนิทานหุ่น มือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย (6) ประเมินการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็ก ปฐมวัย

สิ่งที่พึงระวังในการเผชิญประสพการณ์นี้ -

รายละเอียดการเผชิญประสบการณ์ที่ 2.2 การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์ รอง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อ/แหล่ง ความรู้	สิ่ง อำนวยความสะดวก	การ ประเมิน
2.2.1 การศึกษา วิธีการเขียนบท นิทานหุ่นมือเพื่อ ส่งเสริมการอ่าน ของเด็กปฐมวัย	1. ศึกษา ขั้นตอน การ เขียนบท นิทาน หุ่นมือ	1.1 อ่าน ประมวล สาระเรื่อง “ขั้นตอน การเขียน บทนิทาน หุ่นมือ” 1.2 บันทึก สาระสำคัญ	SDL SDL	1. ขั้นตอน การ เขียนบท นิทาน หุ่นมือ	ห้องฝึกอบรม ห้องฝึกอบรม	ประมวล สาระ คู่มือเผชิญ ประสบการณ์		จดบันทึก สาระสำคัญ
	2. ดู ตัวอย่าง บท นิทาน หุ่นมือ	2.1 แบ่งกลุ่มผู้ เข้ารับการ ฝึกอบรม ออกเป็น 5 กลุ่ม 2.2 ดู ตัวอย่างบท นิทานหุ่น มือ 2.3 สรุป สาระสำคัญ	PDL PDL SDL	1. ตัวอย่าง บท นิทาน หุ่นมือ	ห้องฝึกอบรม ห้องฝึกอบรม ห้องฝึกอบรม	บทนิทานหุ่น มือ คู่มือเผชิญ ประสบการณ์	ของ พลาสติก ใสบท นิทาน	จดบันทึก สาระสำคัญ

รายละเอียดการเผชิญประสพการณ์ที่ 2.2 การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประสพการณ์ รอง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อ/แหล่ง ความรู้	ตั้งอำนาจ ความ สะดวก	การ ประเมิน
2.2.2 การฝึก ปฏิบัติการ เขียนบท นิทานหุ่นมือ เพื่อส่งเสริม การอ่านของ เด็กปฐมวัย	1. ดำเนินการ เขียนบท นิทานหุ่น มือเพื่อ ส่งเสริมการ อ่านของเด็ก ปฐมวัย	1.1	PDL	1. บท นิทาน ส่งเสริม การอ่าน ด้วยหุ่น มือ	ห้องฝึกอบรม			
		เข้าร่วม ฝึกอบรม ออกเป็น 5 กลุ่ม						
		1.2 เขียนบท นิทาน ส่งเสริมการ อ่านด้วยหุ่น มือ ความ ยาวไม่เกิน 5 นาที คำ ละคร2-3 ตัว	PDL					
	1.3	PDL	ห้องฝึกอบรม			สังเกต การ ทำงาน		
	2. ประเมิน การเขียนบท นิทานหุ่น มือเพื่อ ส่งเสริมการ อ่านของเด็ก ปฐมวัย	2.1 เสนอ ผลงาน	PDL	1. บท นิทาน ส่งเสริม การอ่าน ด้วยหุ่น มือ	ห้องฝึกอบรม	ผลงาน บทนิทาน	เครื่อง ฉาย เอกสาร	ผลงาน การเขียน บทนิทาน หุ่นมือ
		2.2 วิพากษ์	TDL/PDL		ห้องฝึกอบรม			
		2.3 สรุป	TDL/PDL		ห้องฝึกอบรม			

แผนกำกับประสบการณ์

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

เวลา 2 ชั่วโมง

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

วิทยากร รัชยาภัทร์ เบญจบริรักษ์กุล , ชลธิชา ปานแมน , วิรุฬห์กานต์ ศิลปอุดม

จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม SDL 30 PDL 5 TDL 3

ลำดับที่	กิจกรรม/ภารกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์	-	-	-
2	เผชิญประสบการณ์			
	3.1 การศึกษาวิธีการเขียนบทนิทานหุ่นมือ เพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย	ประมวลสาระ	มุมวิชาการ	(80) 20
	3.2 การฝึกปฏิบัติการเขียนบทนิทานหุ่นมือ เพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย	ประมวลสาระ บทนิทานหุ่นมือ	มุมวิชาการ	60
3	รายงานความก้าวหน้า	ประมวลสาระ	ห้องฝึกอบรม	(5)
4	รายงานผลการเผชิญประสบการณ์		ห้องฝึกอบรม	(10)
5	สรุปการเผชิญประสบการณ์		ห้องฝึกอบรมมุม	(10)
6	ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์	แบบทดสอบ	วิชาการ	(15)

รายละเอียดการกำกับประสบการณ์(2.2)

1. ทำการทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์

2. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเผชิญประสบการณ์ (80 นาที)

ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เผชิญประสบการณ์รายบุคคลตามแผนเผชิญประสบการณ์ และแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน โดยเผชิญประสบการณ์ตามภารกิจและงานในแผนเผชิญประสบการณ์ ใช้เวลา 80 นาที

3. รายงานความก้าวหน้าภายในกลุ่ม (5 นาที)

วิทยากรจะเป็นผู้ซักถามความก้าวหน้าในการเผชิญประสบการณ์ของแต่ละกลุ่ม

4. รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ (10 นาที)

ส่งกลุ่มมา 2 กลุ่ม รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ โดยให้กลุ่มที่ถูกคัดเลือกส่งตัวแทนรายงานผล กลุ่มละ 2 นาที จากนั้นวิทยากรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทำแบบฝึกปฏิบัติระหว่างเรียน จำนวน 5 ข้อ 5 คะแนน

5. สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ (5 นาที)

วิทยากรร่วมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจดบันทึกสาระสำคัญ

6. ทำการทดสอบหลังการเผชิญประสบการณ์ (15 นาที)

วิทยากรแจกกระดาษคำตอบ ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทำแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน และข้อสอบปฏิบัติ 1 ข้อ 10 คะแนน จากนั้นเก็บกระดาษคำตอบเพื่อตรวจให้คะแนน

แผนผลิตสื่อ

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์หลักที่ 2.1-2.2 Computer Slide ปฐมวัย

ประเภทสื่อ : Computer Slide ○ มีอยู่แล้ว ● ต้องผลิตใหม่

เรื่อง ปฐมวัย

วัตถุประสงค์

1. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทราบถึงขั้นตอนของการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

สรุปเนื้อหา

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

ประสบการณ์รองที่ 2.1.1 การศึกษาหลักการในการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

ภารกิจที่ 1. ศึกษาองค์ประกอบของการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

งานที่ 1.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “องค์ประกอบของการเขียนบทนิทานหุ่นมือ”

งานที่ 1.2 บันทึกสาระสำคัญ

ภารกิจที่ 2. ศึกษาวิธีการแต่งนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

งานที่ 2.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “วิธีการแต่งนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย”

งานที่ 2.2 บันทึกสาระสำคัญ

ประสบการณ์รองที่ 2.1.2 การเลือกประเภทของนิทานหุ่นมือ

ภารกิจที่ 1. ศึกษาประเภทของนิทาน

งานที่ 1.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “ประเภทของนิทาน”

งานที่ 2.2 บันทึกสาระสำคัญ

ภารกิจที่ 2. ศึกษาหลักเกณฑ์การเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

งานที่ 2.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “หลักเกณฑ์การเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย”

งานที่ 2.2 บันทึกสาระสำคัญ

ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์รองที่ 2.2.1 การศึกษาวิธีการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ภารกิจที่ 1. ศึกษาขั้นตอนการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

งานที่ 1.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “ขั้นตอนการเขียนบทนิทานหุ่นมือ”

งานที่ 1.2 บันทึกสาระสำคัญ

ภารกิจที่ 2. คู่มืออย่างบทนิทานหุ่นมือ

งานที่ 2.1 แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็น 5 กลุ่ม

งานที่ 2.2 คู่มืออย่างบทนิทานหุ่นมือ

งานที่ 2.3 สรุปสาระสำคัญ

ประสบการณ์ร่องที่ 2.2.2 การฝึกปฏิบัติการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ภารกิจที่ 1. ดำเนินการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

งานที่ 1.1 แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็น 5 กลุ่ม

งานที่ 1.2 เขียนบทนิทานส่งเสริมการอ่านด้วยหุ่นมือ ความยาวไม่เกิน 5 นาที ตัวละคร 2-3 ตัว

งานที่ 1.3 ตรวจสอบความเรียบร้อย

ภารกิจที่ 2. ประเมินการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

งานที่ 2.1 เสนอผลงาน

งานที่ 2.2 วิพากษ์

งานที่ 2.3 สรุป

แหล่งที่มาของสื่อ

ชัยวงศ์ พรหมวงศ์ (2540) การประชุมเชิงปฏิบัติการ การผลิตชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ คู่มือปฏิบัติการ โรงเรียนเกษมวิทยา (อัคราณา)

ขั้นตอนการผลิต

การผลิต Computer Slide มีขั้นตอนการผลิต ครอบคลุม (1) ขั้นตอนวางแผน (2) ขั้นตอนเตรียมการ (3) ขั้นตอนดำเนินการผลิต และ (4) ขั้นตอนประเมินสื่อ

1. ขั้นตอนวางแผน

1.1 วิเคราะห์ขั้นตอนการผลิตประสบการณ์

1.2 เขียนแผนผลิต Computer Slide

1.3 จัดทำ Lay out ของสื่อตามขั้นตอนการผลิตประสบการณ์

2. ขั้นตอนเตรียมการ ในการผลิต Computer Slide มีการเตรียมการดังนี้

2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ เจ้าหน้าที่ออกแบบ

2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ แผ่นบันทึกข้อมูล

3. ขั้นตอนดำเนินการผลิต

3.1 ผลิตสื่อตามที่ได้ออกแบบ Lay out

3.3 บรรจุลงแผ่นบันทึกข้อมูล

แผนผลิตสื่อ

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา
กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
ประสบการณ์หลักที่ 2.2 ตัวอย่างบทนิทานหุ่นมือ

ประเภทสื่อ : บทนิทานหุ่นมือ ○ มีอยู่แล้ว ● ต้องผลิตใหม่

เรื่อง ตัวอย่างบทนิทานหุ่นมือ

วัตถุประสงค์

1. หลังการเผชิญประสบการณ์ “การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยได้
ถูกต้อง
ครบเนื้อหา

บทนิทานหุ่นมือ ต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมกับวัย ความพร้อม และวุฒิภาวะของผู้ชม มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของเรื่องที่ชัดเจนว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ ตัวละคร เพลงประกอบ และอุปกรณ์ประกอบฉากให้ครบถ้วน

แหล่งที่มาของสื่อ

วิไล มาศจรัส เทคนิคการเขียน การเล่านิทานสำหรับเด็ก สำนักพิมพ์มติใหม่ กรุงเทพฯ 2539
กองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน กรมการศึกษาออกโรงเรียน ละครหุ่นเพื่อชุมชน โรงพิมพ์
อักษรไทย กรุงเทพฯ 2535

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตตัวอย่างบทนิทานหุ่นมือมีขั้นตอนการผลิต ครอบคลุม (1) ขั้นตอนวางแผน (2) ขั้นตอนเตรียมการ
(3) ขั้นตอนดำเนินการผลิต และ (4) ขั้นตอนประเมินสื่อ

1. ขั้นตอนวางแผน

- 1.1 วิเคราะห์วัตถุประสงค์ในการสร้างบทละครหุ่นมือ
- 1.2 กำหนดตัวละคร
- 1.3 กำหนดเพลงประกอบ
- 1.4 กำหนดอุปกรณ์ประกอบฉาก
- 1.5 เขียนแผนผลิตสื่อ

2. ชั้นเตรียมการ ในการผลิตประมวลสาระมีการเตรียมการดังนี้

2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ เจ้าหน้าที่พิมพ์และจัดหน้ากระดาษ

2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ กระดาษ A4 เทปติดสันหนังสือ ลวดเย็บกระดาษ เครื่องเย็บกระดาษ หมึกเครื่องพิมพ์คอมพิวเตอร์ เครื่องปริ้นเตอร์ เครื่องคอมพิวเตอร์

3. ขั้นตอนการผลิต

3.1 เขียนวัตถุประสงค์ของบทนิทานหุ่นมือ

3.2 กำหนดตัวละคร

3.3 กำหนดเพลงประกอบ

3.4 กำหนดอุปกรณ์ประกอบฉาก

3.5 วาง Plot เรื่อง และดำเนินการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

3.6 เขียนสรุปโดยมีคติสอนใจ

4. ขั้นตอนประเมินสื่อ

ประเมินจากการตรวจสอบความถูกต้องและความทันสมัยของเนื้อหาสาระ การใช้ภาษาความสามารถในการนำไปใช้ได้จริง โดยตรวจสอบเพื่อนำมาแก้ไขและปรับปรุงทรัพยากรที่ต้องใช้

1. งบประมาณ 500 บาท

2. บุคลากร 1 คน

3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว) เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องปริ้นเตอร์

บทละครหุ่นมือ เรื่อง เจ้าชายกิด กิด

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน

ตัวละคร

1. พระราชา

2. เจ้าหญิง

3. มหาดเล็ก

4. เจ้าชายองค์ที่ 1

5. เจ้าชายองค์ที่ 2

6. ชาวนา

เพลงประกอบ

1. เพลงบรรเลงดนตรีสนุกสนาน

ฉาก

1. ฉากในพระราชวัง

2. ฉากที่ปึกข่าวป่าวประกาศ

ตัวละคร	รายการ (กริยา) บทสนทนา	เพลง เสียงประกอบ
<p>พระราชา :</p> <p>เจ้าหญิง :</p>	<p>ฉากที่ 1</p> <p>บรรยาย : ณ พระราชวังแห่งหนึ่ง พระราชา กำลังหาพระสวามีให้กับเจ้าหญิง เพื่อจะให้มา เป็นผู้ปกครองบ้านเมือง</p> <p>เจ้า... เราก็ก่อนแล้ว เหนื่อยเหลือเกิน แอมมี แต่ลูกสาว แล้วใครจะปกครองบ้านเมืองแทน เราละเนี่ย</p> <p>แล้วท่านพ่ออยากได้ใครมาปกครองบ้านเมืองละ คะ แฉวนี่ก็มีพระโอรสหลายเมืองที่เคียวเพคะ</p>	<p>Fade in เพลง</p> <p>Fade out เพลง</p>
<p>พระราชา :</p>	<p>สงสัยต้องจัดงานหาพระสวามีให้พระธิดาของ เรา เพื่อจะได้มาเป็นพระราชาต่อจากเราแล้ว มั้งเนี่ย ว่าแต่เราจะทำอย่างไรนะที่จะได้เจ้าชาย ที่มีความฉลาดหลักแหลมมาปกครองบ้านเมือง ของเรา อืมมมม... ฮ่า! คิดออกแล้ว</p>	
<p>เจ้าชายองค์ที่ 1 :</p> <p>พระราชา :</p> <p>เจ้าชายองค์ที่ 1 :</p> <p>พระราชา :</p> <p>เจ้าชายองค์ที่ 2 :</p>	<p>ฉากที่ 2</p> <p>บรรยาย : มหาเด็กริงไปคิดป้ายประกาศหา เจ้าชายที่สามารถตอบคำถาม 2 ข้อของ พระราชาได้ จะได้อภิเษกสมรสกับเจ้าหญิงและ ได้เป็นพระราชาองค์ต่อไป</p> <p>ถวายบังคมพระเจ้าค่ะ ข้าเป็นเจ้าชายเมือง สบายๆ มาสมัครตอบคำถามพระเจ้าค่ะ</p> <p>ดี ๆๆ เข้าข้อที่ 1 นะ ข้าจะถามเจ้าว่า ตัวอักษรที่ อยู่ระหว่าง ค เต้า และ ท ทหาร คือตัวอะไร</p> <p>อืม..... ดายละหว่าตอนเรียนก็ไม่ได้สนใจจะ ด้วยสิ เอ้า..ตอบก็ตอบ ตัว ฮ นกสูดตาโต พระ เจ้าค่ะ</p> <p>ผิด กลับไปได้แล้ว</p> <p>ถวายบังคมพระเจ้าค่ะ ข้าเป็นเจ้าชายเมืองเล่น ทั้งวัน มาสมัครตอบคำถามพระเจ้าค่ะ</p>	<p>Fade in เพลง</p> <p>Fade out เพลง</p>

ตัวละคร	รายการ (กริยา) บทสนทนา	เพลง เสียงประกอบ
<p>พระราชชา :</p> <p>เจ้าชายองค์ที่ 2 :</p> <p>พระราชชา :</p> <p>มหาดเล็ก :</p> <p>พระราชชา :</p>	<p>ตี ๆๆ เข้าซื้อที่ 1 นะ ข้าจะถามเจ้าว่า 20 ลบ 3 เหลือเท่าไร</p> <p>มันเกี่ยวอะไรกับการเป็นพระราชานี้เลย เดียวนับนิ้วก่อน เค้า 20 ไว้ในใจ เค้าออกไป 3 นิ้ว ว้า... เรามีนิ้วแค่ 10 นิ้วเอง เค้าใจดีนี่ มั่วๆ ไปก่อนแล้วกัน 20 ลบ 3 เหลือ 12 พระเจ้าคะ</p> <p>เจ้ามั่ว ผิด ๆๆ กลับไปได้แล้ว เฮ้อ.....</p> <p>เมื่อไหร่จะมีคนฉลาด ๆ มาสมัครซะทีนะ</p> <p>ขอร้องพระบ่คะ มีชานาหอมช่อ มาขอสมัคร</p> <p>ตอบคำถามพระเจ้าคะ</p> <p>หนอยมันโอหังนัก ไปเอาตัวมันมา เจ้ารีที่คิดจะมาตอบคำถามของข้า ถ้าตอบไม่ได้ข้าจะเอาเจ้าไปตัดหัวเสียบประจาน</p>	
<p>ชานา :</p> <p>พระราชชา :</p> <p>ชานา :</p>	<p>พระบ่คะ</p> <p>ซื้อที่ 1 นะ ข้าจะถามเจ้าว่า ตัวอักษรที่อยู่ระหว่าง ต เต่า และ ท ทหาร คือตัวอะไร</p> <p>ถ ดุง พระบ่คะ</p>	
<p>พระราชชา :</p> <p>ชานา :</p> <p>ชานา :</p> <p>พระราชชา :</p>	<p>เจ้าตอบได้แะซื้อที่ 2 นะ ข้าจะถามเจ้าว่า 20 ลบ 3 เหลือเท่าไร</p> <p>17 พระบ่คะ</p> <p>พระราชชา : เจ้าเก่งมาก เจ้าไปเรียนที่ไหนมาถึงได้ฉลาดแบบนี้</p> <p>ข้าก็เรียนที่โรงเรียน แต่ทุกวันที่กลับบ้าน ข้าจะอ่านหนังสือทบทวน ที่บ้านข้ามีหนังสือมากมาย</p> <p>เอาละ ข้าเป็นกษัตริย์ ครีตแล้วไม่คืนค่า ข้าจะยกเจ้าหญิงให้ แล้วให้เจ้าเป็นพระราชองค์ต่อไป ข้าจะตั้งชื่อใหม่ให้เจ้าว่า เจ้าชาย คิด คิด</p> <p>บรรยาย : นับแต่นั้นมาเจ้าชายคิด คิด และเจ้าหญิงก็อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข</p>	<p>Fade in เพลง</p> <p>Fade out เพลง</p>

แผนผลิตสื่อ

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประเภทสื่อ : ประมวลสาระ ○ มือคู่แล้ว ● ต้องผลิตใหม่

เรื่อง การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ และการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์

1. หลังการเผชิญประสบการณ์ “การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอธิบายองค์ประกอบของการเขียนบทนิทานหุ่นมือ และวิธีการแต่งนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง
2. หลังการเผชิญประสบการณ์ “การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอธิบายประเภทของนิทาน และหลักเกณฑ์การเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง
3. หลังการเผชิญประสบการณ์ “การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอธิบายขั้นตอนการเขียนบทนิทานหุ่นมือได้ถูกต้อง
4. หลังการเผชิญประสบการณ์ “การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง

สรุปเนื้อหา

เอกสารประมวลสาระกล่าวถึง องค์ประกอบของการเขียนบทนิทานหุ่นมือ วิธีการแต่งนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย ประเภทของนิทาน หลักเกณฑ์การเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย และขั้นตอนการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

แหล่งที่มาของสื่อ

วิล มาสจรัส เทคนิคการเขียน การเล่านิทานสำหรับเด็ก สำนักพิมพ์มิติใหม่ กรุงเทพฯ 2539

ปรีดี ปัญญาจันทร์, จิวัน วิสาสะ เล่านิทานอย่างไรให้สนุก สำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก กรุงเทพฯ 2537

ลัดดา เหมทานนท์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช กรุงเทพฯ 2545

เกศินี โชติกเสถียร *หุ่นเชิดมือ* หนึ่งเจ็ดการพิมพ์ กรุงเทพฯ 2531

กองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน *ละครหุ่นเพื่อชุมชน* โรงพิมพ์

อักษรไทย กรุงเทพฯ 2535

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตประมวลสาระมีขั้นตอนการผลิต ครอบคลุม (1) **ขั้นวางแผน** (2) **ขั้นเตรียมการ**
(3) **ขั้นดำเนินการผลิต** และ (4) **ขั้นประเมินสื่อ**

1. ขั้นวางแผน

1.1 วิเคราะห์เนื้อหา เป็นการรวบรวมเนื้อหา และกำหนดสาระสำคัญ

1.2 กำหนดเนื้อหา ดังนี้

1.2.1 องค์ประกอบของการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

1.2.2 วิธีการแต่งนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

1.2.3 ประเภทของนิทาน

1.2.4 หลักเกณฑ์การเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

1.2.5 ขั้นตอนการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

1.3 ศึกษารูปแบบและประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์

1.4 เขียนแผนผลิตสื่อสิ่งพิมพ์

2. ขั้นเตรียมการ ในการผลิตประมวลสาระมีการเตรียมการดังนี้

2.2 เตรียมบุคลากร ได้แก่ เจ้าหน้าที่พิมพ์และจัดหน้ากระดาษ

2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ กระดาษ A4 เทปติดสันหนังสือ ลวดเย็บกระดาษ เครื่องเย็บกระดาษ หมึกเครื่องพิมพ์คอมพิวเตอร์ เครื่องปริ้นเตอร์ เครื่องคอมพิวเตอร์

3. ขั้นดำเนินการผลิต

3.1 เขียนแผนผังแนวคิดในรูปแผนภูมิ

3.2 เขียนแผนการฝึกอบรมประจำหน่วย และแผนการฝึกอบรมประจำตอน

3.3 รวบรวมเนื้อหาสาระจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.4 เขียนเนื้อหาสาระ โดยการเรียบเรียงเนื้อหาสาระจากเอกสารที่ค้นคว้ามาตามลำดับ

แผนผังแนวคิด

3.5 กำหนดภาพประกอบ โดยระบุประเภทของภาพ ขนาดของภาพ และคำอธิบาย

รายละเอียดของภาพ

3.6 เขียนสรุปโดยนำคำสำคัญของเนื้อเรื่องในแต่ละหัวเรื่องมาเขียนตรวจสอบความถูกต้องของภาษาที่ใช้ จัดพิมพ์และเข้าเล่ม

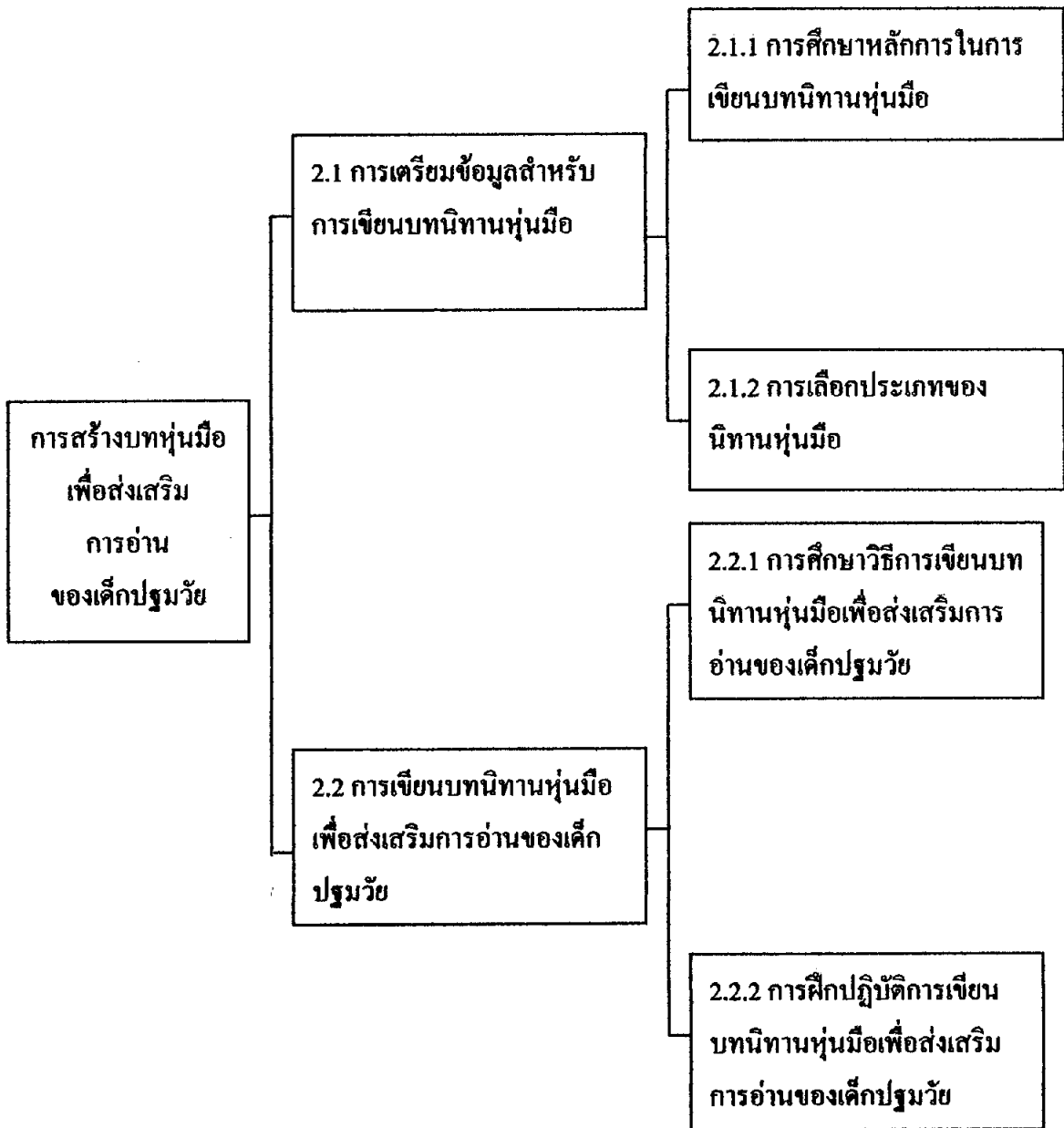
4. ขั้นตอนประเมินสื่อ

ประเมินจากการตรวจสอบความถูกต้องและความทันสมัยของเนื้อหาสาระ ภาพประกอบ และ
การใช้ภาษา โดยตรวจสอบเพื่อนำมาแก้ไขและปรับปรุง
ทรัพยากรที่ต้องใช้

1. งบประมาณ 1500 บาท
2. บุคลากร 1 คน
3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว) เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องปริ้นเตอร์

ประมวลสาระ
หน่วยประสบการณ์ที่ 2
การสร้างบทพู่กันมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

แผนผังแนวคิดหน่วยที่ 2

แผนการสอนประจำหน่วยประสบการณ์ที่ 2
การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

- หัวเรื่องที่ 2.1** การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ
- 2.1.1 หลักการในการเขียนบทนิทานหุ่นมือ
 - 2.1.2 การเลือกประเภทของนิทานหุ่นมือ
- หัวเรื่องที่ 2.2** การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
- 2.2.1 วิธีการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
 - 2.2.2 การฝึกปฏิบัติการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

แนวคิด

1. องค์ประกอบในการเขียนนิทาน ประกอบด้วย คำโครงเรื่อง (Plot) ตัวละคร (Characters) ฉาก (Setting) แก่นเรื่อง (Theme) ทิศนะ (Point of View) ท่วงทำนองการเขียน (Style) บทสนทนา (Dialogue)

2. นิทานสามารถแบ่งได้หลายประเภท ได้แก่ คำานานหรือนิทานท้องถิ่น (Legends) นิทานปรัมปรา (Fairy Tales) เทพนิยาย (Myths) นิทานเรื่องสัตว์ นิทานตลกขบขัน (Jests) ลักษณะนิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟังต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมกับวัย ความพร้อม และวุฒิภาวะของเด็ก ให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินสามารถสอดแทรกคุณธรรม ใช้ภาษาที่เหมาะสมชัดเจน ง่าย และเป็นภาษาที่สุภาพที่มีบทตลกขบขันไม่หยาบคาย

3. ขั้นตอนในการเขียนบทนิทาน สรุปได้ดังนี้ 1) วางจุดประสงค์ของเรื่อง 2)วาง Theme หรือแก่นของเรื่อง 3) การ Plot เรื่องว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน แก่ใคร อย่างไร 4) การแบ่งฉาก 5) การกำหนดตัวละคร ตัวหลัก ตัวประกอบ 6) การเดินเรื่อง 7) จังหวะการแสดง ผู้เขียนบทต้องคำนึงถึงจังหวะของการแสดงแต่ละฉาก กำหนดว่าฉากนี้หุ่นตัวไหนเข้าตัวไหนออก 8) เพลงประกอบ แต่ง เสียง และ 9) อุปกรณ์ประกอบฉาก

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษา “หลักการในการเขียนบทนิทานประกอบหุ่นมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอธิบายองค์ประกอบของการเขียนบทนิทานหุ่นมือ และวิธีการแต่งนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยได้
2. หลังจากศึกษา “การเลือกประเภทของหุ่นมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอธิบายประเภทของนิทาน และหลักเกณฑ์การเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยได้
3. หลังจากศึกษา “วิธีการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย” แล้วผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอธิบายขั้นตอนการเขียนบทนิทานหุ่นมือได้

ตอนที่ 2.1

การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่่นมือ

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ในตอนที่ 2.1 ก่อนที่จะศึกษาในรายละเอียดของหัวเรื่อง 2.1.1 – 2.1.2

หัวเรื่อง

- 2.1.1 การศึกษาหลักการในการเขียนบทนิทานหุ่่นมือ
- 2.1.2 การเลือกประเภทของนิทานหุ่่นมือ

แนวคิด

1. องค์ประกอบในการเขียนนิทาน ประกอบด้วย เค้าโครงเรื่อง (Plot) ตัวละคร (Characters) ฉาก (Setting) แก่นเรื่อง (Theme) ทิศนะ (Point of View) ท่วงทำนองการเขียน (Style) บทสนทนา (Dialogue)

2. นิทานสามารถแบ่งได้หลายประเภท ได้แก่ ตำนานหรือนิทานท้องถิ่น (Legends) นิทานปรัมปรา (Fairy Tales) เทพนิยาย (Myths) นิทานเรื่องสัตว์ นิทานตลกขบขัน (Jests) ลักษณะนิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟังต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมกับวัย ความพร้อมและวุฒิภาวะของเด็ก ให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินสามารถสอดแทรกคุณธรรม ใช้ภาษาที่เหมาะสมชัดเจน ง่าย และเป็นภาษาที่สุภาพที่มีบทตลกขบขันไม่หยาบคาย

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษา “หลักการในการเขียนบทนิทานประกอบหุ่่นมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอธิบายองค์ประกอบของการเขียนบทนิทานหุ่่นมือ และวิธีการแต่งนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยได้
2. หลังจากศึกษา “การเลือกประเภทของหุ่่นมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอธิบายประเภทของนิทาน และหลักเกณฑ์การเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยได้

เรื่องที่ 2.1.1 หลักการในการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

1. องค์ประกอบของนิทาน

- องค์ประกอบของการเขียนนิทาน

การจะเขียนนิทานขึ้นมาสักเรื่องหนึ่งนั้น แน่นอนว่าในนิทานแต่ละเรื่องจะต้องมีองค์ประกอบอยู่หลายส่วนด้วยกัน
องค์ประกอบในการเขียนนิทานก็คล้ายกับการเขียนเรื่องบันเทิงคดีอื่นๆ นั่นก็จะต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1.เค้าโครงเรื่อง (Plot)

เค้าโครงเรื่อง หมายถึง การกำหนดเหตุการณ์ของเรื่องที่จะเขียนว่ามีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวนั้นจะต้องเป็นเหตุการณ์ที่เป็นเอกภาพ มีผลอย่างใดอย่างหนึ่งตามมา โดยปกติ เค้าโครงเรื่องจะมีส่วนประกอบอยู่ 3 ส่วนด้วยกันที่จะทำให้เรื่องที่เขียนสามารถดำเนินเรื่องไปได้ ซึ่งส่วนประกอบทั้ง 3 ส่วนนั้น ได้แก่

1.1 การเปิดเรื่อง (The Opening) หมายถึง การเริ่มต้นในฉากแรกของนิทาน ที่ผู้เขียนเริ่มเรื่องให้น่าสนใจ ซึ่งในนิทานส่วนมากมักจะเริ่มเปิดเรื่องด้วยคำพูดว่า กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว เป็นต้น

1.2 การดำเนินเรื่อง (Suspense) คือ การกำหนดบทบาทให้ตัวละครแสดงบทบาทของคนออกมา เพื่อสื่อสารเรื่องราวให้ผู้อ่านทราบว่า นิทานเรื่องนั้นมีเนื้อหาเป็นอย่างไร

1.3 การปิดเรื่อง (Conclusion) หมายถึงการจบเรื่องซึ่งเป็นตอนสูงสุดของเรื่องให้ประทับใจ ซึ่งการจบเรื่องอาจจะเป็นการคลี่คลายปัญหา ซึ่งอาจจะจบอย่างมีความสุข หรือจบแบบโศกเศร้า หรือสนุกสนานเฮฮาก็ได้ แล้วแต่จุดประสงค์ของนิทานแต่ละเรื่อง

ถ้าหากเราเคยฟังนิทานมาหลายๆ แล้วก็จะพบว่า นิทานแต่ละเรื่องมีความสนุกสนาน มีสาระและความน่าติดตามมากน้อยต่างกัน นิทานบางเรื่องเล่าหรือฟังเมื่อไรก็น่าติดตามเสมอ เหตุผลที่เป็นเช่นนั้นก็คือด้วยเรื่องเหตุผล ดังนี้

- โครงเรื่องของนิทานมีปมปัญหา การต่อสู้มีความขัดแย้ง ขอกย้อน และมีวิธีการที่ผู้อ่านคาดไม่ถึง ไม่ว่าจะปมฝ่ายธรรมะ หรือฝ่ายอธรรม

- การดำเนินเรื่อง มีอุปสรรคนานัปการ บางครั้งหวาดเสียว บางครั้งโศกเศร้า บางครั้งขบขัน หรือมีความตื่นเต้นอยู่ตลอดเวลา

- จบเรื่องด้วยอารมณ์สะเทือนใจ ตามจุดมุ่งหมายของนิทานที่กำหนดไว้ เช่น ใจให้เห็นถึงบาป – บุญ ฤๅ โทษ เป็นต้น

2. ตัวละคร (Characters) หมายถึงผู้ที่มีบทบาทปรากฏอยู่ในเรื่อง ซึ่งตัวละครนี้ไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นคนเท่านั้น อาจจะเป็นสัตว์ก็ได้ นอกจากนี้นิทานจะไม่จำกัดตัวละครว่าต้องเป็นเฉพาะมนุษย์

แล้ว นิทานยังเปิดโอกาสอย่างกว้างขวางให้ตัวละครที่ปรากฏอยู่ในนิทานนั้น สามารถพูดจากันรู้เรื่อง เช่น คนกับสัตว์ และตัวละครทั้งหลายๆ สามารถจะสื่อสารกันได้ด้วยภาษาของคน

ความจริงแล้วตัวละครในนิทาน ส่วนมากจะเป็นการจำลองบุคลิกของคนผ่านตัวละครอื่นๆ เช่น

2.1 ความซุกซน	= ลิง
2.2 ความน่ารัก	= กระต่ายสีชมพู
2.3 ความเจ้าเล่ห์	= สุนัขจิ้งจอก
2.4 ความโง่	= ลา
2.5 ความฉลาด	= คน, ฤาษี, เทวดา, นางฟ้า
2.6 ความมีอำนาจ	= สิงโต, เสือ, หมี, ช้าง, เขี้ยว, อินทรี ฯลฯ

นี่คือตัวอย่างบุคลิกตัวละครในนิทานที่พบเห็นด้วยทั่วไป และถ้าเป็นนิทานสมัยใหม่แล้ว ก็อาจจะมึมนุชย์ต่างดาว หรือสัตว์ประหลาดอีกเป็นจำนวนมาก

ด้วยเหตุนี้ เมื่อจะเขียนนิทานจึงต้องคำนึงถึงบุคลิกของตัวละครให้สอดคล้องกับความเป็นจริงด้วย เพราะเมื่อคนเห็นว่าลาเป็นสัตว์ที่โง่เสียแล้ว หากใครเขียนให้ลาฉลาด ความรู้สึกของคนอ่านก็จะคัดค้านอยู่ในใจ เว้นเสียแต่ว่า เรื่องได้ปูพื้นฐานให้เห็นว่า โดยปกติแล้วลาเป็นสัตว์ที่โง่ แต่ละตัวนี้ทำอย่างไรจึงฉลาดขึ้นมาได้ ซึ่งถ้าพิสูจน์ได้เรื่องก็จะสนุกมากเช่นกัน

3. ฉาก (Setting) หมายถึง สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวละคร ในขณะที่เกิดเหตุการณ์ เช่น ห้องนอน ห้องน้ำ ทุ่งนา ป่าเขา ทะเล เวลา บรรยากาศที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง

4. แก่นเรื่อง (Theme) แก่นเรื่องนี้บางคนเรียกว่า แนวคิด ซึ่งมีความหมายเดียวกัน คือ สาระคิดที่ใช้เป็นหลักในการเขียนเรื่อง เช่น ใช้ความรักเป็นแก่นของเรื่อง เนื้อหาที่ดำเนินไปจะเป็นเรื่องของความรัก เช่น เรื่องเกี่ยวกับคนรักสัตว์ สัตว์รักคน เนื้อเรื่องก็จะแสดงให้เห็นความรักความผูกพันระหว่างคนกับสัตว์ เป็นต้น

5. ทิศนะ (Point of View) หมายถึง มุมมองที่ผู้เขียนกำหนดให้มีผู้เล่าเรื่องเป็นผู้สะท้อนเรื่องราวในงานเขียนออกมาให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง ซึ่งอาจจะใช้ข้าพเจ้า (บุรุษที่ 1) หรืออาจจะใช้ (บุรุษที่ 3) ซึ่งได้แก่ตัวละครต่างๆ ก็ได้

6. ท่วงทำนองการเขียน (Style) ท่วงทำนองการเขียน หมายถึง ลีลาการใช้สำนวนภาษาที่แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดที่นักเขียนแสดงออกมา ให้ปรากฏถึงการใช้สำนวนภาษาของตนเอง ในท่วงทำนองที่แตกต่างตามความถนัดของแต่ละคน เช่น ท่วงทำนองการเขียนแบบเรียบๆ กระชับรัดกุมหรือท่วงทำนองการเขียนเข้ม (เขียนแบบปลุกเร้า จัดเรียง เปรียบเปรย เยาะเย้ย ฉากลาง ยกย่อง)

7. บทสนทนา (Dialogue) คือคำพูดโต้ตอบของตัวละครในเรื่องที่สนทนาได้เสียงหรือจัดเรียง ผู้พูดที่เป็นเด็กชอบบทสนทนาที่มีสำนวนใกล้เคียงกับคำพูดที่เขาใช้พูดอยู่ ไม่มีศัพท์ยากเกินความ

เข้าใจ ใช้ภาษาพูดที่สั้นๆ ง่ายๆ บางสนทนาแสดงลักษณะเฉพาะของหุ่นแต่ละตัวเช่น ดิคอย่าง พุดเร็วเพราะ ขี้ตื่น พุดจ๋าจ๋าซากเพราะขี้ลืม เป็นต้น

เด็กปฐมวัยชอบละครหุ่นที่มีขนาดยาวประมาณ 10-15 นาที มีโครงเรื่องไม่ซับซ้อน ยุ่งยากเกินความเข้าใจ เด็กสามารถได้ข้อสรุปเกี่ยวกับแก่นของเรื่องจากเนื้อเรื่องโดยตรง ตัวละครต่างๆ มีลักษณะเด่นในตัวเองดึงดูดใจให้เด็กรู้สึกคล้อยตามไปได้ มีการกระทำและคำพูดที่เข้าใจได้ง่ายไม่สับสน เด็กชอบละครหุ่นที่มีเรื่องราวและตัวละครที่เด็กคุ้นเคย แต่ก็ชอบเรื่องราวและตัวละครที่เกิดจากจินตนาการความคิดฝันด้วย

ครูเป็นผู้มีบทบาทในการสร้างบรรยากาศ จัดเตรียมอุปกรณ์ สถานที่ และกระตุ้นให้เด็กสร้างเรื่องราวขึ้นเองได้ จัดเป็นกิจกรรมละครหุ่นที่ให้เด็กเป็นผู้คิดคำพูดของหุ่นเอง

2. วิธีการแตงนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

การแตงนิทานเพื่อให้เหมาะกับเด็กปฐมวัยนั้น มีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึง คือ

1) ลักษณะโครงเรื่อง โครงเรื่องที่เหมาะกับเด็ก ควรเป็นโครงเรื่องที่เต็มไปด้วยการกระทำที่ชวนให้ติดตาม การดำเนินเรื่องที่เป็นเรื่องน่าสนใจของเด็ก ควรเป็นเรื่องง่ายๆ มีเหตุการณ์อย่าง เดียวดำเนินเรื่องรวดเร็วสนุกสนานน่าสนใจ หรือเป็นเค้าโครงเรื่องที่แปลกใหม่ มีเหตุผลน่าเชื่อถือได้ มีความเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลง อาจเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงๆ ได้ ซึ่งเด็กๆ จะชอบเรื่องที่ตัวละครเอกของเรื่องสามารถเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ได้ในตอนจบ และเด็กจะต้องสนุกสนานกับเรื่องนั้น นอกจากนี้ การวางโครงเรื่องนั้นต้องไม่ซับซ้อนมีแนวคิดเอกที่เด่น ซึ่งเด็กจะสามารถจับได้ง่าย เรื่องสั้นไม่ยาวเกินข้อ

2) เนื้อเรื่องที่เหมาะสำหรับเด็กควรเป็นเนื้อเรื่องที่ให้ข้อคิดควรทราบ เป็นเรื่องที่เกิดจากสิ่งที่เป็นต่อการดำรงชีวิต ได้แก่ ความรัก ความรู้สึกเป็นเจ้าของ และความศรัทธาต่างๆ ควรเน้นจริยธรรมต่างๆ ให้เหมาะสมกับประสบการณ์และความเข้าใจของเด็ก เสริมสร้างความเข้าใจตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก เสริมสร้างเจตคติที่ดีมีคุณค่า ควรเป็นเรื่องที่ตรงกับความสนใจและความต้องการของเด็กซึ่งเรื่องที่เด็กสนใจ คือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเองและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ตัว ควรเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในครอบครัวเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก เป็นเรื่องที่เด็กคุ้นเคย เนื้อเรื่องควรมีคติสอนใจเด็ก และควรจบลงด้วยความสุข

3) แนวคิดของเรื่องต้องมีคุณค่าสำหรับเด็ก การเสนอแนวคิดของเรื่องเป็นไปตามธรรมชาติ แนวคิดของเรื่องต้องไม่เกินความเป็นจริง ควรแฝงคุณธรรมบางประการที่ต้องการสอนเด็ก ไม่ให้เด็กรู้ตัวว่าเป็นการสอนเพราะเด็กไม่ชอบเรื่องที่เขียนขึ้นเพื่อสั่งสอนโดยตรง

4) บุคลิกลักษณะของตัวละคร ควรเป็นบุคลิกลักษณะที่สมจริงสมจัง และเป็นไปได้ในชีวิตจริง ควรแสดงให้เห็นทั้งส่วนดีและส่วนเสีย ซึ่งเป็นธรรมชาติของโลก ลักษณะตัวละครเอกในเรื่องสำหรับเด็กควรเป็นอายุรุ่นราวคราวเดียวกับเด็ก มีปัญหาและการผจญภัยคล้ายๆ กับเขา แม้จะเป็นตัวละครที่เป็นสัตว์ ถ้าเป็นรุ่นราวคราวเดียวกับเด็ก ๆ ก็จะสนใจกันมาก เช่น ลูกสุนัข ลูกหมู ตัวละครในนิทานสำหรับเด็กควรมีตัวละครที่เด็กจะสมมติตัวเองแทนได้ ไม่ควรเลือกตัวละครหลายตัว เพราะเด็กจะสับสน

5) การเขียนเรื่องสำหรับเด็กควรเต็มไปด้วยการกระทำ และการเคลื่อนไหว การเล่าเรื่องควรให้ตัวละครเป็นผู้เล่า เด็กไม่ชอบเรื่องเล่าที่ผู้แต่งใช้ตัวเองเป็นผู้เล่า โดยใช้ บรรพชนามบุรุษที่หนึ่ง เด็กชอบแนวการเขียนที่ไม่ซับซ้อน ใช้ถ้อยคำสำนวนง่ายต่อการเข้าใจ ตัวละครควรมีบทสนทนาได้ตอบกันด้วย

เรื่องที่ 2.1.2 การเลือกประเภทของนิทานหุ่นมือ

1. ประเภทของนิทานหุ่นมือ

- ประเภทของนิทาน

เป็นการจัดนิทานที่มีรูปแบบเดียวกัน เข้าเป็นประเภทเดียวกัน โดยมีหลักการพิจารณารูปแบบของนิทานตามลักษณะของเนื้อเรื่องซึ่งนักคติชนวิทยา ได้แบ่งนิทานตามรูปแบบสรุปได้ดังนี้

1. ตำนานหรือนิทานท้องถิ่น (Legends) มักเป็นเรื่องเหตุการณ์เดียวและเกี่ยวกับความเชื่อ ขนบธรรมเนียมอันเป็นเรื่องราวประจำท้องถิ่นนั้นๆ

2. นิทานปรัมปรา (Fairy Tales) เป็นเรื่องค่อนข้างยาวสมมติว่าเกิดขึ้นที่ใดที่หนึ่งเสมอ มักขึ้นต้นว่า “กาลครั้งหนึ่ง” หรือ “นานมาแล้ว” เนื้อเรื่องประกอบด้วยอิทธิฤทธิ์มักเป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อห้ามหรือคำสั่งที่ผู้ใดขัดขึ้นต้องเกิดเภทภัย และการเกิดเหตุมักเกิดในครั้งที่สามเสมอ เรื่องตอนจบมักจบลงด้วยความสุข

3. เทพนิยาย (Myths) หมายถึง นิทานที่เทวดา นางฟ้าเป็นตัวละครในนิทาน หรือเรื่องเกี่ยวกับเรื่องสิ่งเทวดา เช่น นางไม้ เจ้าป่า เจ้าเขา เทพนิยายที่เรียกว่า มิธ (Myths) มีสองประเภท คือ เทพนิยายที่เล่าเกี่ยวกับธรรมชาติ (Explanatory Myths) และเทพนิยายที่ไม่มีจุดมุ่งหมายอะไรนอกจากความสนุกสนาน (Aesthetic Myths) เทพนิยายรูปนี้จึงคล้ายกับนิทานปรัมปราในบางแห่ง เทพนิยายที่เกี่ยวกับเทพเจ้าอาจเรียกว่า นิทานเทพปกรณัม

4. นิทานเรื่องสัตว์ เป็นนิทานที่ตัวเอกเป็นสัตว์แต่มีการกระทำและพูดได้เหมือนมนุษย์ มีทั้งสัตว์ป่า สัตว์บ้าน และบางเรื่องก็มีมนุษย์เกี่ยวข้องกับด้วย นิทานสัตว์แบ่งได้เป็นสองประเภท คือ นิทานประเภทเล่าซ้ำ หรือเล่าไม่รู้จบ (Cumulative Tales) ส่วนอีกประเภทหนึ่งคือ นิทานคติธรรม (Fables) เป็นนิทานที่สร้างขึ้นมาจากมีจุดมุ่งหมายจะสอนใจคนโดยเฉพาะและกำหนดให้สัตว์เป็นตัวเอก บางคำเราได้รวมเอานิทานชาดกเข้าเป็นนิทานคติธรรมด้วย ทั้งนี้เพราะนิทานชาดกเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับพระพุทธเจ้า ในสมัยที่เสวยพระชาติเป็นพระโพธิสัตว์ แต่บางคำเราได้จัดแยกเรื่องราวของชาดกออกเป็นนิทานอีกประเภทหนึ่งต่างหากดังที่เรียกว่า นิทานชาดก ซึ่งเป็นเรื่องที่ปรากฏอยู่ในพระสูตรของพระไตรปิฎกในพระพุทธศาสนา

5. นิทานตลกขบขัน (Jests) เป็นเรื่องสั้นๆ ที่จุดสำคัญอยู่ที่ความไม่น่าเป็นไปได้ของเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความโง่ ความฉลาด ปฏิกิริยาไหวพริบ ความคิด เช่น เรื่องศรีธนญชัย เป็นต้น

2. หลักเกณฑ์การเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

นิทานที่จะนำมาเล่า หรืออ่านให้เด็กปฐมวัยฟังนั้น ครูจะต้องพินิจพิเคราะห์และพิจารณาเรื่องที่จะนำมาเล่าให้รอบคอบ ทั้งนี้เพราะการฟังนิทานเป็นกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อจิตใจและพฤติกรรมของเด็ก ดังนั้น เมื่อจะเลือกนิทานมาเล่าหรืออ่านให้เด็กฟัง ครูจึงต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องและใช้ความประณีต ทะเยอเขี่ยอ่อนเป็นพิเศษ ดังนี้

1. เหมาะสมกับวัย ความพร้อมและวุฒิภาวะของเด็ก ได้กล่าวแล้วว่าเด็กยังเล็ก เนื้อเรื่องของนิทานจะต้องเป็นเรื่องที่แสดงข้อเท็จจริงเพื่อให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดที่ถูกต้อง สำหรับเด็กโต ครูควรรวบรวมเรื่องที่แปลกๆ มหัศจรรย์เพื่อฟังมาเล่า

2. สนองความต้องการพื้นฐานและความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก อย่างน้อยที่สุดนิทานจะต้องทำให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น เรื่องของกิน การเล่น และการท่องเที่ยว เป็นต้น

3. กระตุ้น ปลุกเร้าจินตนาการของเด็ก เนื้อหาจึงควรมีสิ่งที่เป็นสุนทรียภาพความงดงาม ตื่นตาตื่นใจปรากฏอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะเวลาที่เด็กอยู่ในระยะอายุ 4-6 ขวบ ซึ่งเป็นช่วงที่เด็กกำลังพัฒนาความคิดเชิงจินตนาการ ดังนั้น การเลือกเรื่องนิทานมาเล่าหรืออ่านให้เด็กวัยนี้ฟัง ควรจะเลือกเรื่องที่มีการพรรณนาถึงความงดงามของธรรมชาติ ลักษณะที่แปลกประหลาดน่าพิศวงของสัตว์ ความงดงามของนางฟ้าหรือความน่าเกลียดน่ากลัวของแม่มด ความน่ารัก น่าเอ็นดูของสัตว์ตัวเล็ก เป็นต้น

4. เป็นวรรณกรรมที่ดีทั้งโครงเรื่อง พฤติกรรมที่เด่นชัดของตัวละคร แนวความคิดที่สร้างสรรค์ และภาษาที่เหมาะสมชัดเจน ง่าย และเป็นภาษาที่สุภาพ เสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาแก่เด็กๆ ในการเผชิญอุปสรรคและความยากลำบากด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์ ใช้ความพากเพียร มานะ อดทน และสติปัญญาในการแก้ไขปัญหา

5. เนื้อหาหลากหลาย ตัวละครอยู่ในวัยเดียวกับเด็ก แม้ว่าตัวละครจะเป็นสัตว์ ก็ต้องมีพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นเด็กเช่นเดียวกับผู้ฟัง ในการเลือกนิทานมาเล่าหรืออ่านแต่ละครั้ง ควรจะให้เนื้อเรื่องที่แตกต่างกันออกไปหลายๆ แนว สำหรับเด็กเล็กๆ อาจจะต้องการฟังเรื่องเดิมซ้ำๆ ได้ แต่ถ้าเป็นเด็กที่โตแล้วการนำเรื่องแนวเดียวกันมาเล่าบ่อยๆ จะทำให้เด็กเบื่อหน่ายได้

6. แทรกบทตลกขบขัน แต่ต้องเป็นบทตลกที่ไม่หยาบคาย สิ่งที่ครูควรระมัดระวังเป็นอย่างยิ่งคือ อย่าเลือกนิทานที่มีบทตลกขบขันที่มีลักษณะเป็นการกลั่นแกล้งให้ผู้อื่นเจ็บปวด เป็นบทตลกที่อยู่บนความอับอายของผู้อื่น ซึ่งลักษณะเช่นนี้อาจจะทำให้เด็กเอาอย่างได้

7. มีเนื้อหาสาระที่มุ่งให้เด็กได้ขยายประสบการณ์ ได้รับข้อมูลข่าวสารแปลกใหม่ ก็เป็นนิทานที่ครูสมควรจะเลือกมาเล่าให้เด็กๆ ฟัง โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับช่วงอายุ วุฒิภาวะ และประสบการณ์พื้นฐานเดิมของเด็ก

8. ช่วยปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีงามให้แก่เด็กๆ ลักษณะตัวเอกที่ปรากฏในนิทานจะต้องเป็นตัวแทนที่ดีสำหรับเด็กๆ หรืออาจจะเป็นตัวแทนที่มีพฤติกรรมไม่ดีในเบื้องต้น แล้วกลับแปรเปลี่ยนนิสัยไปในทางที่ถูกต้องดีงาม มีจรรยาบรรณที่น่าชื่นชม และพฤติกรรมที่สังคมยอมรับในที่สุด

9. ช่วยเสริมสร้างจริยธรรมและคุณธรรมที่ง่ายๆ ซึ่งเด็กระดับปฐมวัยสามารถทำได้เช่น เรื่องที่มีเนื้อหาสาระประเภทชี้้นำให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเอง เชื่อฟังพ่อแม่ ครู สามารถเก็บข้าวของตนเองได้ รักษาสุขภาพอนามัยส่วนตน อาทิ การแปรงฟัน ซักเสื้อผ้า ซักรองเท้า หวีผม ฯลฯ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของบ้านและโรงเรียน การดูแลรักษาเครื่องใช้ การเอื้อเฟื้อแบ่งปันของเล่นให้เพื่อน การไม่หัวเราะเยาะความพิการของเพื่อนหรือเมื่อเพื่อนได้รับบาดเจ็บ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ลักษณะนิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟังต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมกับวัย ความพร้อมและวุฒิภาวะของเด็ก ให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินเนื้อหาสนุกสนาน ประสพการณ์ และ ใช้ภาษาที่เหมาะสมชัดเจน ง่าย และเป็นภาษาที่สุภาพ อาจมีบทตลกขบขันแต่ไม่หยาบคาย

ตอนที่ 2.2

การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ในตอนที่ 2.2 ก่อนที่จะศึกษาในรายละเอียดของหัวเรื่อง 2.2.1 – 2.2.2

หัวเรื่อง

2.2.1 วิธีการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

2.2.2 ตัวอย่างบทนิทานหุ่นมือ

แนวคิด

1. ขั้นตอนในการเขียนบทนิทาน สรุปได้ดังนี้ 1) วางจุดประสงค์ของเรื่อง 2)วาง Theme หรือแก่นของเรื่อง 3) การ Plot เรื่องว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน แก่ใคร อย่างไร 4) การแบ่งฉาก 5) การกำหนดตัวละคร ตัวหลัก ตัวประกอบ 6) การเดินเรื่อง 7) จังหวะการแสดง ผู้เขียนบทต้องคำนึงถึงจังหวะของการแสดงแต่ละฉาก กำหนดว่าฉากนี้หุ่นตัวไหนเข้าตัวไหนออก 8) เพลงประกอบ แสง เสียง และ 9) อุปกรณ์ประกอบฉาก

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษา “วิธีการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย” แล้ว ผู้เข้ารับการศึกษาสามารถอธิบายขั้นตอนการเขียนบทนิทานหุ่นมือได้

เรื่องที่ 2.2.1 การศึกษาวิธีการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

1. ขั้นตอนการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

บทนิทาน เป็นหัวใจของการแสดงนิทานหุ่นมือ การเขียนบทเป็นงานสร้างสรรค์ที่ไม่มีกฎเกณฑ์การเขียนที่แน่นอน แต่บทนิทานหุ่นมือจำเป็นต้องมีขั้นตอน และระเบียบการแสดงที่แน่นอน

เรื่องที่จะนำมาใช้ในการแสดงนิทานหุ่นมือ อาจนำมาจากนิทานพื้นบ้านที่เล่าต่อๆ กันมา หรือปรับปรุงจากบทละครที่มีอยู่แล้ว หรืออาจนำเหตุการณ์ปัจจุบันในชีวิตประจำวันมาผูกเข้าเป็นเรื่องก็ได้ บทควรเน้นความสนุกสนานที่แฝงด้วยการสร้างสรรค์ หรือการให้ทัศนคติที่ดีงามแก่ผู้ดู

การเขียนบทละครหุ่นมือ ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการแสดง
2. ข้อมูลของกลุ่มเป้าหมาย ที่เราจะแสดงให้ดู เช่น ประสบการณ์ ความรู้พื้นฐาน
3. ความสามารถและความพร้อมของผู้ร่วมทีมงาน

การเขียนบทละครหุ่นมือ ไม่มีทฤษฎีไหนกล่าวไว้แน่นอนตายตัว ในการเขียนบทผู้เขียนควรตอบคำถามเหล่านี้ได้ ใคร ทำอะไร ที่ไหน แก่ใคร อย่างไร ขั้นตอนที่จะเสนอเป็นเพียงแนวทางในการเขียนบทละครหุ่น ซึ่งรวบรวมจากประสบการณ์มิใช่การเรียนรู้จากทฤษฎี อาจจัดลำดับขั้นได้ดังนี้

1. ก่อนที่จะเขียนบทละครหุ่น ผู้เขียนบทควรจะต้องวางจุดประสงค์ของเรื่องที่จะเสนอไว้ก่อนว่าแต่ละบทมีจุดประสงค์อย่างไร นั่นคือการตั้งเป้าหมายว่าจะให้อะไรกับผู้ชม
2. Theme ของเรื่อง เรื่องที่จะเสนอแต่ละเรื่องมีแนวทางของเรื่องหรือแก่นของเรื่อง แนวใด เช่น เรื่องความซื่อสัตย์ การรู้จักใช้น้ำในการเกษตร ความสำคัญของการรู้หนังสือ เป็นต้น
3. การ Plot เรื่อง ผู้เขียนบทควรจะต้องกำหนดโครงเรื่องคร่าวๆ ไว้ในใจ อาจจะหยิบจับปัญหาที่ผู้ชมส่วนใหญ่ประสบอยู่มากกำหนดเป็นเรื่องใดก็ได้ ในการ Plot เรื่องจะต้องมีการปูพื้นเรื่องว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน แก่ใคร อย่างไร เพื่อให้ผู้ชมทราบก่อน แล้วจึงเสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยสร้างให้น่าติดตามบนพื้นฐานของการมีเหตุผล จุด climax ของเรื่อง เป็นการสรุปเหตุการณ์

เค้าโครงเรื่องจะต้องกำหนดบุคลิกของตัวละคร โดยเทียบกับชีวิตจริงให้ชัดแล้วแปลงเป็นบท ตัวอย่างเช่น เรื่องการหลอกลวงเด็กตามสถานที่ต่างๆ เค้าโครงเรื่องมีดังนี้ มีครอบครัวหนึ่งพาลูกไปเที่ยวสวนสนุก ขณะที่พ่อแม่เผลอ มีคนแปลกหน้าเข้ามาทักเด็ก นำขนมหวานมาให้เด็ก แล้วชักชวนเด็กไปเที่ยว หรือรับขนมอีก เด็กลังเลใจว่าจะไป หรือไม่ไปดี เป็นต้น (ขณะกิดพล็อตเรื่อง ควรกำหนดแบ่งฉากการแสดงไปพร้อมๆ กัน)

4. การแบ่งฉากที่ดีจะช่วยให้การเขียนบทได้มาก การแบ่งฉากจะต้องคำนึงว่าแต่ละฉากมีเหตุการณ์อะไร ตัวละครมีใครบ้าง แต่ละฉากจะให้อะไรกับผู้ชม โดยผู้เขียนบทควรคำนึงถึงอารมณ์การรับรู้ของผู้ชมด้วย ดังตัวอย่างเค้าโครงเรื่องเดิม

ฉากที่หนึ่ง เป็นการปูเรื่อง มีใครบ้าง มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น สมมุติเป็นฉากสวนสนุกที่มีพ่อ แม่ ลูกมาเที่ยวกัน

ฉากต่อมา ก็ใส่เหตุการณ์ที่ทำให้พ่อ แม่แปลก ซึ่งจะเป็นมุขที่ทำให้เรื่องสนุก และนำไปสู่การสรุปตอนท้ายเรื่อง เช่น

ฉากที่ 2 มีชายแปลกหน้านำขนมมาให้ลุงใหญ่ แล้วชักชวนเด็กไปเที่ยว โดยวิธีการชักจูงต่าง ๆ นา นา

ฉากสุดท้าย เป็นจุดสำคัญของเรื่องแสดงให้เห็นผลว่าเด็กคิดว่า พ่อ แม่เคยสอนว่าอย่าไว้ใจคนแปลกหน้า ถ้าพบให้รีบมาบอกพ่อ แม่ทันที

ในการกำหนดฉากแต่ละฉากจะต้องคำนึงถึง สถานที่ เวลา ตัวแสดง ตัวหลัก ตัวประกอบ เสียงประกอบ ลำดับการออกของตัวละคร ลักษณะการออก อุปกรณ์ประกอบฉาก ฯลฯ

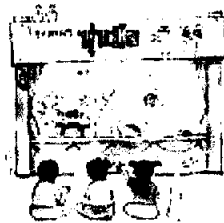
5. ตัวละคร ในบทละครแต่ละบทจะมีตัวละครเท่าใดก็ได้ ไม่กำหนดตายตัว แต่ผู้เขียนบทจะต้องกำหนดให้ชัดว่าตัวใดเป็นตัวหลัก ตัวใดเป็นตัวประกอบ เช่น ชายแปลกหน้าและ เด็กเป็นตัวหลัก พ่อ แม่เป็นตัวประกอบ ประการสำคัญที่ควรคำนึงถึงคือ การวางบุคลิกของตัวละครต้องให้สัมพันธ์กับบท หุ่นทุกตัวต้องมีบุคลิกเด่นในตัวเอง

6. การเดินเรื่องเมื่อแบ่งฉากเรียบร้อยแล้ว ต่อไปคือการเขียนบทสนทนา ผู้เขียนบทจะต้องนึกภาพตามเรื่องตลอดเวลา อย่าให้หุ่นพูดอย่างเดียวควรใช้การแสดงกิริยาประกอบแปลงลักษณะนิสัยเป็นการกระทำ เช่น ชายแปลกหน้าเป็นคนเจ้าเล่ห์ แสดงท่าทางโดยกริยาหลอกลึงไม่อยู่นิ่ง ขณะพูดคาดสายตาไปที่ต่างๆ ประกอบ การแต่งหน้าคาหุ่ให้เข้ากับบุคลิก

7. จังหวะการแสดง ผู้เขียนบทต้องคำนึงถึงจังหวะของการแสดงแต่ละฉาก กำหนดว่าฉากนี้หุ่นตัวไหนเข้าตัวไหนออก แต่ละฉากมีตัวละครกี่ตัว ยืนตำแหน่งใด ต้องเขียนบรรยายให้หมดตามที่วาดภาพไว้

8. เพลงประกอบ แสง เสียง ผู้เขียนบทควรเขียนไว้โน้ตให้ละเอียดเพื่อความสะดวกของผู้จัดการแสดง

9. อุปกรณ์ประกอบฉาก บทที่ดีต้องบอกให้ละเอียดว่าแต่ละฉากมีอุปกรณ์ประกอบฉากอะไรบ้าง

2. ตัวอย่างแบบฟอร์มการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

บทละครเรื่อง.....

วัตถุประสงค์.....

ตัวละคร

1.....

2.....

3.....

เพลงประกอบ

1.....

2.....

อุปกรณ์ประกอบฉาก

1.....

2.....

3.....

ตัวละคร	รายการ (กริยา) บทสนทนา	เพลง เสียงประกอบ อุปกรณ์ประกอบฉาก
ญ. แก้วตา	ฉากที่ 1 (เดินทำคนเมา เอามือกุมศรีษะ) ไอ้ย ปวดหัว จริงๆ ฯลฯ	เพลงคลอเบาๆ (เพลงเกี่ยวกับสุรา)

เรื่องที่ 2.2.2 ตัวอย่างบทนิทานหุ่นมือ

บทละครเรื่อง หุ่นน้อยหมวกแดง

วัตถุประสงค์ ให้เกิดแนวคิดในการป้องกันตนเองจากอันตรายต่าง ๆ

ตัวละคร

1. หุ่นน้อยหมวกแดง	2. หมาป่า	3. แม่
4. ลิง	5. กุณชาย	6. นายพราน

เพลงประกอบ

1. เพลงบรรเลง คนตรีสนุกสนาน
2. เพลงบรรเลง คนตรีเศร้า
3. เพลงบรรเลง คนตรีตื่นเคঁ็น ใจ

อุปกรณ์ประกอบฉาก

1. ตะกร้าที่ใส่ตุ๊กกับลูเบอร์รี่
2. ผ้าห่ม
3. คาบนายพราน

ตัวละคร	รายการ (กริยา) บทสนทนา	เพลง เสียงประกอบ
แม่ : หุ่นน้อย :	<p>ฉากที่ 1</p> <p>บรรยาย : กาดครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเด็กหญิงคนหนึ่งชื่อว่าหุ่นน้อย หุ่นน้อยเป็นลูกสาวคนเดียว ของแม่ และแม่เองก็รักหุ่นน้อยเป็นที่สุด แม่สอนหุ่นน้อยเสมอว่า หุ่นน้อย ลูกต้องรู้จักแบ่งปันสิ่งของให้คนอื่นนะลูก</p> <p>กะคุณแม่</p> <p>บรรยาย : หุ่นน้อยจึงเด็กมองโลกในแง่ดีและสวยงามเสมอ แม่เย็บหมวกสีแดงเป็นตัวแทนแห่งความรักให้หุ่นน้อยหนึ่งใบ เอาไว้ใส่เวลาต้องไปข้างนอก วันหนึ่งแม่บอกให้หุ่นน้อยเอา ตะกร้าที่ใส่ตุ๊กกับลูเบอร์รี่ไว้จนเต็มนำกิน ไปให้กุณชาย</p>	<p>Fade in เพลง (เพลงบรรเลง คนตรี สนุกสนาน)</p> <p>Fade out เพลง</p>

ตัวละคร	รายการ (กริยา) บทสนทนา	เพลง เสียงประกอบ
แม่ :	หนูน้อย เคี้ยวลูกเอาลูกก็ไปเยี่ยมคุณยายนะ คุณยายกำลังป่วยอยู่ที่บ้าน	Fade in เพลง (เพลงบรรเลง คนตรี สตูดิโอ)
หนูน้อย :	ค่ะคุณแม่	
<p>หมาป่า :</p> <p>หนูน้อย/สิง :</p> <p>หมาป่า :</p> <p>หนูน้อย :</p> <p>หมาป่า :</p> <p>หนูน้อย :</p> <p>หมาป่า :</p> <p>หนูน้อย :</p> <p>หมาป่า :</p> <p>หนูน้อย :</p> <p>หมาป่า :</p> <p>หนูน้อย :</p> <p>สิง :</p> <p>หมาป่า :</p> <p>หนูน้อย :</p> <p>สิง :</p> <p>หนูน้อย :</p> <p>สิง :</p> <p>หนูน้อย :</p>	<p>ฉากที่ 2</p> <p>บรรยาย : หนูน้อยจึงสวมหมวกสีแดง หัวตะครีวขนมแล้วออกเดินทาง โดยมีเจ้าจิ้งจอกเพื่อนสนิท ร่วมเดินทางระหว่างทางมีหมาป่าตัวหนึ่ง ออกมาทักทายและขอขนมจากหนูน้อย</p> <p>จ๊ะเอ๋</p> <p>หา! หมาป่า</p> <p>เฮๆๆๆ จะไปไหนกันเธอ เอ...นั่นใช่ขนมหรือเปล่า</p> <p>ใช่จ๊ะ</p> <p>ฉันอยากกินขนมจังเลย</p> <p>ฉันให้เธอไม่ได้หรอก ฉันต้องพาไปให้คุณยาย</p> <p>แต่ฉันอยากกิน</p> <p>ฉันให้ไม่ได้</p> <p>ถ้าเธอไม่ให้ ฉันจะโกรธนะ</p> <p>หา! อย่าโกรธเลยนะ ฉันยอมให้แล้วละ</p> <p>อย่าให้นะหนูน้อย</p> <p>เอ...ฉันได้ขนมแล้ว ฉันไปดีกว่า</p> <p>ฮือๆๆๆๆๆ</p> <p>อย่าร้องไห้เลยนะหนูน้อย ทีหลังอย่าไปยอมคนอื่นล่ะ</p> <p>ถ้าไม่ยอมเดี๋ยวเขาจะโกรธเรานะ</p> <p>ไม่ต้องกลัวเขาโกรธหรอก หนูก็ยืนยันไปเลยว่าให้ไม่ได้</p> <p>เดี๋ยวก่อน จำเอาไว้นะ</p> <p>จ๊ะ ฉันจะจำไว้</p>	<p>Fade out เพลง</p> <p>Fade in เพลง (เพลงบรรเลง คนตรีเศร้า แล้ว Fade out)</p>

ตัวละคร	รายการ (กริยา) บทสนทนา	เพลง เสียงประกอบ
<p>หนูน้อย/ลิง :</p> <p>หมาป่า :</p> <p>หนูน้อย :</p> <p>หมาป่า :</p> <p>หนูน้อย :</p> <p>หมาป่า :</p> <p>หนูน้อย :</p> <p>หมาป่า :</p> <p>หนูน้อย :</p> <p>หมาป่า :</p> <p>หนูน้อย :</p> <p>หมาป่า :</p> <p>พราน :</p> <p>หนูน้อย :</p> <p>พราน :</p> <p>พราน :</p> <p>หนูน้อย :</p> <p>พราน :</p> <p>หมาป่า :</p>	<p>ฉากที่ 4</p> <p>บรรยาย : ที่บ้านของคุณยาย (หนูน้อย/ลิงวิ่งเข้ามาพร้อมกับร้องเรียกคุณยาย)</p> <p>คุณยาย ๆ ๆ ๆ หนูมาแล้วคะ</p> <p>ฮึๆๆๆ มาแล้วหรือจะหนูน้อย ยายคิดถึงจังเลย เข้ามาให้ ยายกอดหน่อยจ๊ะ ฮึๆๆๆ</p> <p>คะ คุณยายเป็นอะไรถึงไม่สบายคะ เอ...ทำไมตาของคุณ ยายโตจัง</p> <p>เพราะยาย ขี้ตานะจ๊ะ เลยทำให้ตาของคุณยายโต</p> <p>เหรอกะ เอ...แล้วทำไมหูคุณยายถึงยาวละคะ</p> <p>เมื่อกี้ ยายไปหาหมอมานะจ๊ะ</p> <p>เหรอกะ เอ...แล้วทำไมเล็บคุณยายถึงยาวจัง</p> <p>เพราะยายไว้เล็บไงล่ะ</p> <p>เหรอกะ เอ...แล้วทำไมตัวของคุณยายมีกลิ่นเหม็นจัง</p> <p>(โมโห) เอะ...เด็กคนนี่ถามมากจัง เข้าให้ยายกอดซะดีๆ อย่าให้ยายต้องโมโหให้มากกว่านี้นะ</p> <p>กะ คุณยายรอซักครู่ละคะ ลิงจ้อ ฉันทงสัยว่าคนที่อยู่ในผ้า ห่ม จะไม่ใช่คุณยายแล้วละฉันทงสัยจะไปตามนายพรานมาก่อน ดีกว่า นายพราน ๆ ๆ ๆ ๆ</p> <p>มีเรื่องอะไรหรือเปล่า ร้องเรียกซะเสียงดังเลย</p> <p>มีสิ ฉันทงสัยว่าคนที่นอนอยู่ตรงนั้น ไม่ใช่ใคร สงสัยจะไม่ใช่ คุณยาย</p> <p>อย่างนั้นเหรอ จันทงสัยไปดูกันดีกว่า (พรานและหนูน้อยเดินเข้าไปดูใกล้ๆ)</p> <p>เอ...ตาก็โต หูก็ยาว เล็บก็ยาว ตัวก็เหม็น สงสัยจะไม่ใช่คุณ ยาย</p> <p>ทำยังไงดีล่ะ</p> <p>เดี๋ยวฉันทงสัยช่วยเอง แกเป็นใคร เปิดผ้าห่มออกมาเดี๋ยวนี้ละ</p> <p>ไม่เปิด</p>	<p>Fade out เพลง</p>

ตัวละคร	รายการ (กริยา) บทสนทนา	เพลง เสียงประกอบ
พราน :	เปิด	
หมาป่า :	ไม่เปิด	
พราน :	ดีล่ะถ้าแกไม่เปิด ฉันจะเปิดให้เอง หนึ่ง..... สอง..... สาม (ผ้าห่มถูกเปิดออก)	
หนูน้อย/ลิง:	หา! หมาป่า พราน : ที่แท้ก็เป็นแกนี่เอง แกคิดจะมาแกล้งหนูน้อยใช่ ไหม แกเอาคุณชายไปซ่อนไว้ที่ไหนบอกมานะ	
หมาป่า :	เปล่า ไม่ใช่จ๊ะ	
พราน :	ถ้าไม่บอก ฉันจะฟันแก	
หมาป่า :	หา! อย่าฟันฉันเลยนะ ฉันกลัวแล้ว	
พราน :	อย่างนั้น แกก็ไปปล่อยคุณชายออกมาเดี๋ยวนี้	
หมาป่า :	จ๊ะจ๊ะ จะปล่อยเดี๋ยวนี้ อย่าทำฉันเลยนะ ฉันยอมแล้วจ๊ะ (พรานพ่ายออกมา)	
หนูน้อย/ลิง :	(เรียกอย่างเสียงคังคังใจ) คุณชาย	
หนูน้อย :	คุณชายปลอดภัยดีไหมคะ	
ชาย :	ชายปลอดภัยดีจ๊ะหนูน้อย ตอนนี้หนูน้อยโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว นะ คุณเอง รู้จักระมัดระวังตัวจากสิ่งอันตราย ขยงภูมิใจ ในตัวหนูมากเลยล่ะ	
หนูน้อย :	ขอบคุณคุณชายค่ะ	
ชาย :	น้องๆ ควรเอาตัวอย่างหนูน้อยหมวกแดงนะ เราต้องรู้จัก ดูแลป้องกัน ตัวเองเมื่อ เรากำลังรู้สึกไม่ปลอดภัย เพราะ ชีวิตของเราทุกคนมีค่า และพ่อแม่ของเราทุกคนรักเรามาก (ตัวละครแสดงท่าที่รื่นเริง)	Fade in เพลง (เพลงบรรเลง คนตรี สนุกสนาน)

บรรณานุกรม

- วิไล มาศจรัส เทคนิคการเขียน การเล่านิทานสำหรับเด็ก สำนักพิมพ์มิติใหม่ กรุงเทพฯ 2539
 ปรีดี ปัญญาจันทร์, ชีวัน วิสาสะ เล่านิทานอย่างไรให้สนุก สำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก กรุงเทพฯ 2537
 ถัดดา เหมทานนท์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช กรุงเทพฯ 2545
 เกศินี โชติกเสถียร หนูเข็มมือ หนังสือจัดการพิมพ์ กรุงเทพฯ 2531
 กองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน กรมการศึกษาออกโรงเรียน ละครหุ่นเพื่อชุมชน โรงพิมพ์
 อักษรไทย กรุงเทพฯ 2535

หน่วยประสภการณ์ที่ 3
เรื่อง การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ

สถานการณ์

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในฐานะผู้จัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือได้รับมอบหมายจากหัวหน้าคณะทำงานให้ระดมความคิดในการวางแผนการสร้างหุ่นมือจากถุงมือ และโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องศึกษาการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ และการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์

ขั้นที่ 1 ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ โดยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ เป็นข้อสอบแบบปรนัยจำนวน 10 ข้อ และข้อสอบภาคปฏิบัติจำนวน 1 ข้อ

ขั้นที่ 2 ปฐมนิเทศการเผชิญประสบการณ์

เป็นขั้นตอนการชี้แจงวัตถุประสงค์ ประสบการณ์ บริบท/สถานการณ์ ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์(ภารกิจ/งาน) สื่อ เครื่องมือการประเมิน

- วัตถุประสงค์ในการเรียนรู้มีดังนี้ (1) เข้าใจวิธีการออกแบบ และผลิตหุ่นมือจากถุงมือได้อย่างถูกต้อง (2) เข้าใจวิธีการออกแบบ และผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ได้อย่างถูกต้อง

- ประสบการณ์ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องเผชิญ 2 ประสบการณ์ คือ (1) การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ และ(2) การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

- บริบทในการเผชิญประสบการณ์ คือ ห้องฝึกอบรม เวลาที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์ 3 ชั่วโมง (180 นาที) สิ่งที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องเตรียม คือ ไม้บรรทัด ดินสอ ยางลบ ถุงมือ เศษผ้า กระดุม ลูกตาปลอม เข็ม ค้าย ไหมพรม กาว กรรไกร เศษวัสดุเหลือใช้ต่าง ๆ เช่น ขวดน้ำพลาสติก ถุงขนม กด่องโฟม เศษกระดาษ

- สถานการณ์ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในฐานะผู้จัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าคณะทำงานให้ระดมความคิดในการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ และผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

- ภารกิจ/งาน ในการเผชิญประสบการณ์ ครอบคลุม ศึกษาการออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ ศึกษาเตรียมวัสดุในการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ คำนึงการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ ประเมินการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ ศึกษาการออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ ศึกษาเตรียมวัสดุในการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ คำนึงการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ ประเมินการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

- สื่อที่ใช้ ได้แก่ ประมวลสาระ วิธีดีเรื่อง “การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ” วิธีดีเรื่อง “การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้”

- การประเมิน จากการทำแบบทดสอบ สังเกตพฤติกรรม การทำแบบฝึกหัด และงานที่กำหนดให้ทำ ได้แก่ การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ และการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

ขั้นที่ 3 เเชิญประตบการณ เป็นขั้นที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเชเชิญประตบการณ เพื่อแสวงหา ความรู้และความชำนาญ ในประตบการณนี้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องเชเชิญประตบการณ 2 ประตบการณ คือ (1) การผลิตหุ่นมือจากดงมือประกอบค้ว การออกแบพหุ่นมือจากดงมือ การฝึก ปฏิบัติการผลิตหุ่นมือจากดงมือและ (2) การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ ประกอบค้ว การ ออกแบพโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ การฝึกปฏิบัติการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

ขั้นที่ 4 รายงานความก้าวหน้า เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เชเชิญประตบการณ และทำการกิจ และงานในระยะหนึ่งแล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องรายงานความก้าวหน้าการผลิตหุ่นมือจากดงมือ และ การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

ขั้นที่ 5 รายงานผลการเชเชิญประตบการณ เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เชเชิญประตบการณหลัก แต่ละประตบการณแล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรายงานผลการผลิตหุ่นมือจากดงมือ และการผลิตโรงละคร หุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

ขั้นที่ 6 สรุปผลการเชเชิญประตบการณ สรุปขั้นคองการเชเชิญประตบการณและชี้แนะแหล่ง ความรู้เพิ่มเติม

ขั้นที่ 7 ประเมินหลังเชเชิญประตบการณ โดยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบทดสอบหลังเชเชิญ ประตบการณ เป็นข้อสอบแบบปรนัยจำนวน 10 ข้อ และข้อสอบภาคปฏิบัติจำนวน 1 ข้อ ชื่อและแหล่งประตบการณ

ชื่อเชเชิญประตบการณ	แหล่งประตบการณ
1. ประมวลสาระ	1. มุมวิชาการ/ห้องฝึกอบรม
2. วิธีคีเรื่อง “การผลิตหุ่นมือจากดงมือ”	2. มุมสื่อ/ห้องฝึกอบรม
3. วิธีคีเรื่อง “การผลิต โรงละครหุ่นมือจากวัสดุ เหลือใช้”	

การประเมิน

1. จากแบบทดสอบก่อนและหลังเชเชิญประตบการณ
2. จากงานที่กำหนดให้ทำ คือ การผลิตหุ่นมือจากดงมือ การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุ
3. การสังเกตพฤติกรรม
4. จากการทำแบบฝึกหัด

เส้นทางการเรียน

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

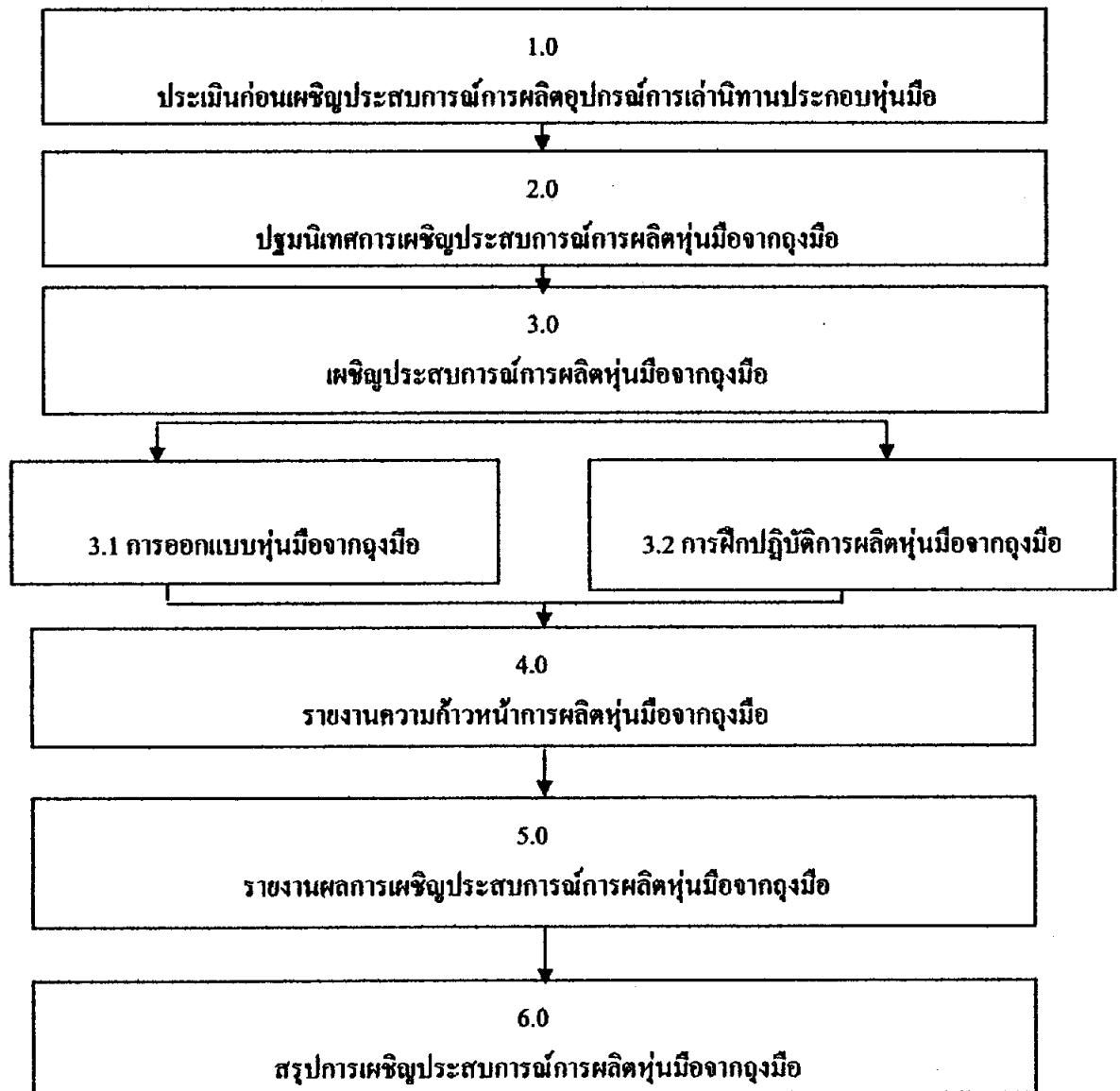
กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

หน่วยประสงค์การเรียนรู้ 3. การผลิตอุปกรณ์การเรียนประกอบหุ่นมือ

ประสงค์การเรียนรู้หลักที่ 3.1 การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

ประสงค์การเรียนรู้รองที่ 3.1.1 – 3.1.2

เวลา 1.30 ชั่วโมง (90 นาที)

**หมายเหตุ ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ จะประเมินหลังจากจบการฝึกอบรม หน่วยประสงค์การเรียนรู้หลักที่ 3.2

แผนเผชิญประตบการณั

หลักศูตร กิจกรรณสงเสริมการอ่านของเค็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึษา
 กลุ่มเป็าหมาย ครูผู้สอน
 หน่วยประตบการณัที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ
 ประตบการณัหลักที่ 3.1 การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

วัตถุประสงค์

1. หลังการเผชิญประตบการณั “การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการศึกอบรมสามารถดำเนินการออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ และเตรียมวัสดุในการผลิตหุ่นมือจากถุงมือได้ถูกต้อง
2. หลังการเผชิญประตบการณั “การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการศึกอบรมสามารถดำเนินการผลิตหุ่นมือจากถุงมือได้ถูกต้อง

ประตบการณัและบริบท

ก. ประตบการณัที่คาดหวัง

ผู้เข้ารับการศึกอบรมได้ศึษาการผลิตหุ่นมือจากถุงมือแล้ว จะนำไปใช้ในการผลิตหุ่นมือจากถุงมือได้

ข. บริบทและสถานการณั

บริบท

ผู้เข้ารับการศึกอบรมศึษาการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ จากการชมวีซีดีเรื่อง “การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ” แล้วนำความรู้ที่ได้ไปออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ เลือกวัสดุในการผลิตหัวหุ่นมือ เลือกวัสดุในการผลิตตัวหุ่นมือ ผลิตหัวหุ่นมือ ผลิตตัวหุ่นมือ และประกอบหุ่นมือ ที่ห้องศึกอบรม

สถานการณั

ผู้เข้ารับการศึกอบรมในฐานะผู้จัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าคณะทำงานให้ระคมความคิดในการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ ซึ่งผู้เข้ารับการศึกอบรมจะต้องปฏิบัติ 7 ขั้นตอนนี้ คือ (1) ชมวีซีดีเรื่อง “การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ” (2) ออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ (3) เลือกวัสดุในการผลิตหัวหุ่นมือ (4) เลือกวัสดุในการผลิตตัวหุ่นมือ (5) ผลิตหัวหุ่นมือ (6) ผลิตตัวหุ่นมือ และ (7) ประกอบหุ่นมือ

สิ่งที่พึงระวังในการเผชิญประตบการณันี้

ของมีคมต่าง ๆ เช่น เข็ม เข็มผ้า กรรไกร ควรใช้ด้วยความระมัดระวัง

รายละเอียดการเผชิญประสพการณ์ที่ 3.1 การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

ประสพการณ์ รอง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อ/ แหล่ง ความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การ ประเมิน
3.1.1 การ ออกแบบหุ่นมือ จากถุงมือ	1. คำเนินการ ออกแบบ หุ่นมือจาก ถุงมือ	1.1 ชม เทปภาพ เรื่อง "การผลิต หุ่นมือ จากถุง มือ" 1.2 จัด กลุ่มเดิม คนที่ได้ เขียนบท ละครหุ่น มือ ร่วมกัน ออกแบบ ตัวละคร คาบที่ ได้เขียน ไว้	PDL/TDL PDL	ขั้นตอน การผลิต หุ่นมือ จากถุง มือ	ห้องฝึกอบรม ห้องฝึกอบรม	วีซีดี กระดาษ สำหรับ ออกแบบ	คอมพิวเตอร์ เครื่องฉาย สีไม้	สังเกตการ ทำงาน สังเกตการ ทำงาน
	2. เตรียม วัสดุใน การผลิต หุ่นมือจาก ถุงมือ	2.1 เลือก วัสดุใน การผลิต หัวหุ่นมือ ได้แก่ ถุง มือ เข็ม ด้าย ลูกคา บค้ำ ไหมพรม 2.2 เลือก วัสดุใน การผลิต ตัวหุ่นมือ ได้แก่ ค้ำ กระดุม ลูกปัด ไหมพรม เข็ม ด้าย	PDL PDL	ตัวละคร หุ่นมือ	ห้องฝึกอบรม	กระดาษ ออกแบบ	สีไม้	สังเกตการ ทำงาน สังเกตการ ทำงาน

รายละเอียดการเผชิญประตบการณ์ที่ 3.1 การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

ประตบการณ์ รอง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อ/ แหล่ง ความรู้	สิ่ง อำนวยความสะดวก	การ ประเมิน
3.1.2 การฝึก ปฏิบัติการผลิต หุ่นมือจากถุงมือ	1. คำนินการ ผลิตหุ่นมือ จากถุงมือ	1.1 ผลิต หัวหุ่นมือ	PDL	ผลิตหุ่น มือจาก ถุงมือ	ห้องฝึกอบรม มูลนิธิปกรณ์	ตัวอย่าง หุ่นมือ	กรรไกร มีดคัต เตอร์ กาว เข็ม ด้าย	สังเกตการ ทำงาน
		1.2 ผลิต ตัวหุ่นมือ	PDL					สังเกตการ ทำงาน
		1.3 ประกอบ หุ่นมือ	PDL					สังเกตการ ทำงาน
	2. ประเมิน การผลิต หุ่นมือจาก ถุงมือ	2.1 เสนอ ผลงาน	PDL		ห้องฝึกอบรม มูลนิธิปกรณ์ ผลงาน	ชิ้นงานที่ ผลิต	ผลงานการ ผลิตหุ่นมือ จากถุงมือ	
		2.2 วิพากษ์	TDL/PDL					
		2.3 สรุป ผลงาน การผลิต หุ่นมือ จากถุงมือ	TDL/PDL					

แผนกำกับประสบการณ์

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

เวลา 1.30 ชั่วโมง

หน่วยประสบการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การเล่นที่ประกอบหุ่นมือ

ประสบการณ์หลักที่ 3.1 การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

วิทยากร รัชยาภัทร์ เบญจบริรักษ์กุล, ชลธิชา ปานแมน, วิรุฬห์กานต์ ศิลปอุดม

จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม SDL 30 PDL 5 TDL 3

ลำดับที่	กิจกรรม/ภารกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์	แบบทดสอบ	มุมวิชาการ	(20)
2	1.1 ทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์			
2	ปฐมนิเทศประสบการณ์		มุมสื่อ	(5)
	2.1 วัตถุประสงค์	Com Slide.		
	2.2 ประสบการณ์	Com Slide.		
	2.3 บริบท/สถานการณ์	Com Slide.		
	2.4 ขั้นตอนการหาประสบการณ์	Com Slide.		
	2.5 สื่อ/เครื่องมือ	Com Slide.		
	2.6 การประเมิน	Com Slide.		
3	เผชิญประสบการณ์			(50)
	3.1 การออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ	วีซีดี	มุมสื่อ	20
	3.2 การฝึกปฏิบัติการผลิตหุ่นมือจาก ถุงมือ		ห้องฝึกอบรม	30
4	รายงานความก้าวหน้า		ห้องฝึกอบรม	(5)
5	รายงานผลการเผชิญประสบการณ์	-	ห้องฝึกอบรม	(5)
6	สรุปการเผชิญประสบการณ์		ห้องฝึกอบรม	(5)
7	ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์		-	-

รายละเอียดการกำกับประสบการณ์(3.1)

1. ทำการทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ (20 นาที)

วิทยากรแจกกระดาษคำตอบให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน และข้อสอบภาคปฏิบัติ 1 ข้อ 10 คะแนน จากนั้นวิทยากรเก็บกระดาษคำตอบเพื่อตรวจให้คะแนน

2. ปฐมนิเทศก่อนเผชิญประสบการณ์ (5 นาที)

วิทยากรเป็นผู้ปฐมนิเทศ โดยใช้PowerPoint Presentation ประกอบการปฐมนิเทศ จำนวน 12 แผ่น ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทราบเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการเรียน ประสบการณ์ที่คาดหวัง รูปแบบการเผชิญประสบการณ์ ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ บริบท/สถานการณ์ สื่อ/เครื่องมือ การประเมิน โดยใช้เวลาในการปฐมนิเทศ 5 นาที

3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเผชิญประสบการณ์ (50 นาที)

ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเผชิญประสบการณ์รายบุคคลตามแผนเผชิญประสบการณ์ โดยเผชิญประสบการณ์ตามภารกิจและงาน ในแผนเผชิญประสบการณ์ ใช้เวลา 60 นาที

4. รายงานความก้าวหน้าภายในกลุ่ม (5 นาที)

วิทยากรจะเป็นผู้ซักถามความก้าวหน้าในการเผชิญประสบการณ์ของแต่ละกลุ่ม

5. รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ (5 นาที)

สุ่มกลุ่มมา 2 กลุ่ม รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ โดยให้กลุ่มที่ถูกคัดเลือกส่งตัวแทนรายงานผล กลุ่มละ 2 นาที จากนั้นวิทยากรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทำแบบฝึกปฏิบัติระหว่างเรียน จำนวน 5 ข้อ 5 คะแนน

6. สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ (5 นาที)

วิทยากรร่วมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฉบับที่กสาระสำคัญ

7. ทำการทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์

เส้นทางการเรียน

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

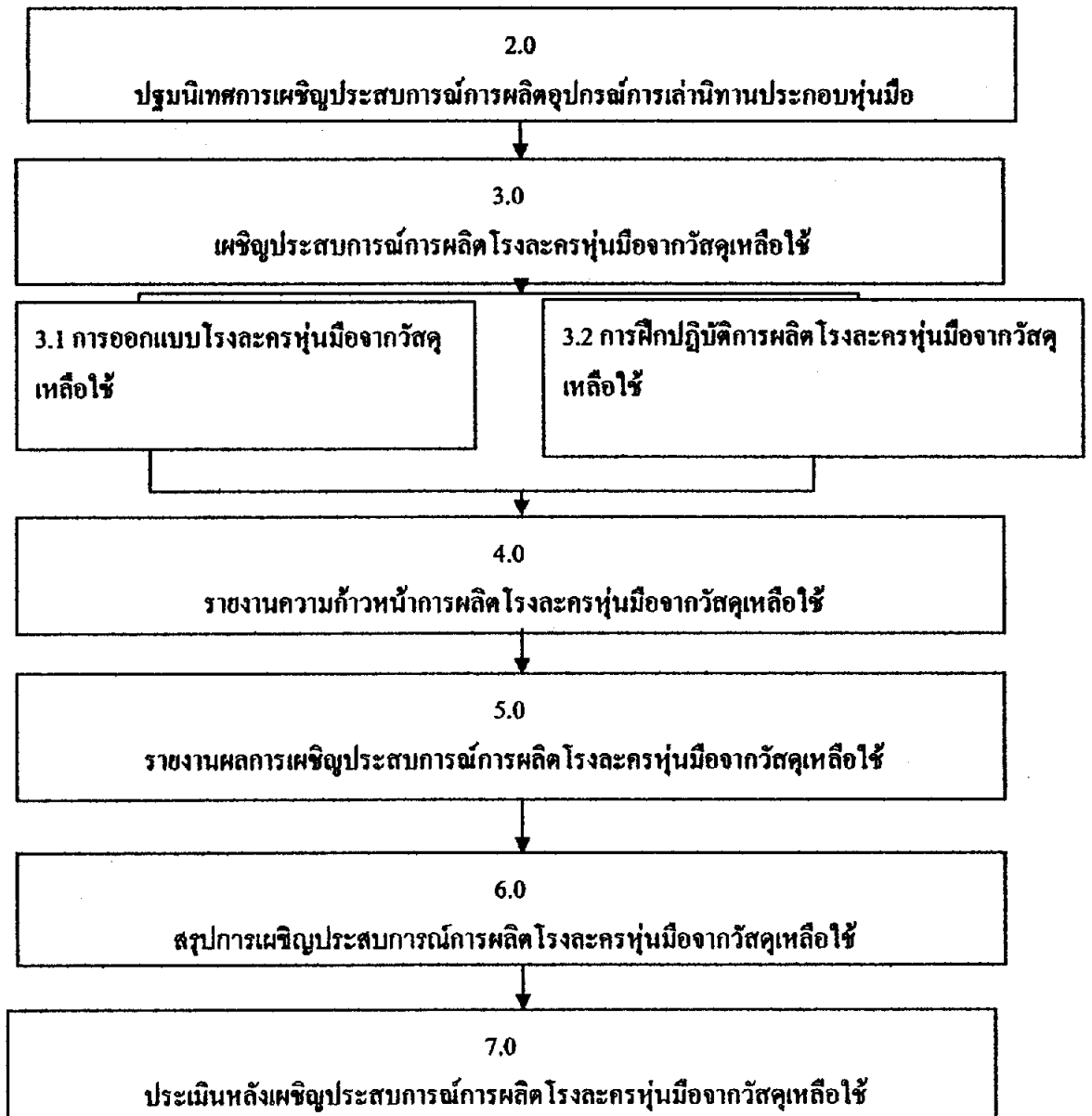
กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

หน่วยประสบการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การเรียนการสอนประกอบหุ่นมือ

ประสบการณ์หลักที่ 3.2 การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

ประสบการณ์รองที่ 3.2.1 – 3.2.2

เวลา 1.30 ชั่วโมง (90 นาที)

**หมายเหตุ ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ ได้ประเมินแล้วเมื่อก่อนเรียน
หน่วยประสบการณ์หลักที่ 3.1

แผนเผชิญประสพการณ์

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

หน่วยประสพการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ

ประสพการณ์หลักที่ 3.2 การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

วัตถุประสงค์

1. หลังการเผชิญประสพการณ์ “การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถดำเนินการออกแบบผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ และเตรียมวัสดุในการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ได้ถูกต้อง

2. หลังการเผชิญประสพการณ์ “การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถดำเนินการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ได้ถูกต้อง

ประสพการณ์และบริบท

ก. ประสพการณ์ที่คาดหวัง

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ศึกษาผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้แล้ว จะนำไปใช้ในการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ได้

ข. บริบทและสถานการณ์

บริบท

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมศึกษาการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ จากการชมวีซีดีเรื่อง “การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้” แล้วนำความรู้ที่ได้ไปออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ เลือกวัสดุในการผลิต โครงสร้างโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ เลือกวัสดุในการผลิตฉากโรงละครหุ่นมือ ผลิตโครงสร้างโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ ผลิตฉากโรงละครหุ่นมือ และประกอบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ ที่ห้องฝึกอบรม

สถานการณ์

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในฐานะผู้จัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าคณะทำงานให้ระดมความคิดในการเขียนบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องปฏิบัติ 7 ขั้นตอน ดังนี้ คือ (1) ชมวีซีดีเรื่อง “การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้” (2) ออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ (3) เลือกวัสดุในการผลิตโครงสร้างโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ (4) เลือกวัสดุในการผลิตฉากโรงละครหุ่นมือ (5) ผลิตโครงสร้างโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ (6) ผลิตฉากโรงละครหุ่นมือ และ (7) ประกอบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

สิ่งที่พึงระวังในการเผชิญประสพการณ์นี้ ของมีคมต่าง ๆ เช่น มีคัตเตอร์ กรรไกร ควรใช้ด้วยความ

ระมัดระวัง

รายละเอียดการเจริญประสบการณ์ที่ 3.2 การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

ประสบการณ์ รอง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อ/ แหล่ง ความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การ ประเมิน
3.2.1 การ ออกแบบโรง ละครหุ่นมือจาก วัสดุเหลือใช้	1. คำแนะนำการ ออกแบบ โรงละครหุ่น มือจากวัสดุ เหลือใช้	1.1 ชมเพป ภาพเรื่อง "การผลิต โรงละครหุ่น มือจากวัสดุ เหลือใช้" 1.2 จัดกลุ่ม เดิมตามที่ได้ ผลิตหุ่นมือ ร่วมกัน ออกแบบโรง ละครหุ่นมือ จากวัสดุ เหลือใช้ ตาม บทที่ได้เขียน ไว้	PDL/TDL PDL	ขั้นตอน การผลิต โรงละคร หุ่นมือ จากวัสดุ เหลือใช้	ห้องฝึกอบรม ห้องฝึกอบรม	วิธี วิธี	คอมพิวเตอร์ เครื่องฉาย	สังเกตการ ทำงาน สังเกตการ ทำงาน
	2. เตรียม วัสดุในการ ผลิตโรง ละครหุ่นมือ จากวัสดุ เหลือใช้	2.1 เลือก วัสดุในการ ผลิต โครงสร้าง โรงละครหุ่น มือ ได้แก่ ลังกระดาษ แกนวัสดุ เหลือใช้ 2.2 เลือก วัสดุในการ ผลิตจากโรง ละครหุ่นมือ ให้แก่ ศาสตราจารย์ ทอริชค้ำ ซี โปสเตอร์	PDL PDL	การ ออกแบบ โรงละคร หุ่นมือ	ห้องฝึกอบรม มุมอุปกรณ์ ห้องฝึกอบรม มุมอุปกรณ์	กระดาษ ออกแบบ	สีไม้ ไม้บรรทัดขาว	สังเกตการ ทำงาน สังเกตการ ทำงาน

รายละเอียดการเผชิญประสพการณ์ที่ 3.2 การผลิต โรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

ประสพการณ์ รอง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อ/ แหล่ง ความรู้	ถึงจำนวน ความสะดวก	การ ประเมิน
3.2.2 การฝึก ปฏิบัติการ ผลิต โรงละคร หุ่นมือจาก วัสดุเหลือใช้	1. ดำเนินการ ผลิต โรง ละครหุ่น มือจากวัสดุ เหลือใช้	1.1 ผลิต โครงสร้าง โรงละคร หุ่นมือจาก วัสดุเหลือ ใช้	PDL	ขั้นตอน การผลิต โรง ละครหุ่น มือ	ห้องฝึกอบรม มูลนิธิปกรณ์	วีซีดี	คอมพิวเตอร์ เครื่องฉาย ภาพ กรรไกร มีคัตเตอร์ แปะกาว	สังเกต การ ทำงาน
		1.2 ผลิต ฉากโรง ละครหุ่น มือ	PDL					สังเกต การ ทำงาน
		1.3 ประกอบ โรงละคร หุ่นมือจาก วัสดุเหลือ ใช้	PDL					สังเกต การ ทำงาน
	2. ประเมิน การผลิต โรงละคร หุ่นมือจาก วัสดุเหลือ ใช้	2.1 เสนอ ผลงาน 2.2 วิพากษ์ 2.3 สรุป ผลงานการ ผลิต โรง ละครหุ่น มือจากวัสดุ เหลือใช้	PDL TDL/PDL TDL/PDL		ห้องฝึกอบรม มูลนิธิปกรณ์ ผลงาน	ชิ้นงาน ที่ผลิต	ผลงาน โรงละคร หุ่นมือ	

แผนกำกับประสบการณ์

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

เวลา 1.30 ชั่วโมง

หน่วยประสบการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ

ประสบการณ์หลักที่ 3.2 การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

วิทยากร รัชชภัทร์ เบญจบริรักษ์กุล , ชลธิชา ปานแมน , วิรุฬห์กานต์ ศิลปอุดม

จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม SDL 30 PDL 5 TDL 3

ลำดับที่	กิจกรรม/ภารกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์	-	-	-
3	เผชิญประสบการณ์			(50)
	3.1 การออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้	วีซีดี	มุมวิชาการ	20
	3.2 การฝึกปฏิบัติการผลิต โรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้		มุมวิชาการ	30
4	รายงานความก้าวหน้า		ห้องฝึกอบรม	(5)
5	รายงานผลการเผชิญประสบการณ์		ห้องฝึกอบรม	(5)
6	สรุปการเผชิญประสบการณ์		ห้องฝึกอบรมมุม	(10)
7	ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์	แบบทดสอบ	วิชาการ	(20)

รายละเอียดการกำกับประสบการณ์(3.2)**1. ทำการทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์****2. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเผชิญประสบการณ์ (50 นาที)**

ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เผชิญประสบการณ์รายบุคคลตามแผนเผชิญประสบการณ์ และแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน โดยเผชิญประสบการณ์ตามภารกิจและงานในแผนเผชิญประสบการณ์ ใช้เวลา 60 นาที

3. รายงานความก้าวหน้าภายในกลุ่ม (5 นาที)

วิทยากรจะเป็นผู้ซักถามความก้าวหน้าในการเผชิญประสบการณ์ของแต่ละกลุ่ม

4. รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ (5 นาที)

สุ่มกลุ่มมา 2 กลุ่ม รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ โดยให้กลุ่มที่ถูกคัดเลือกส่งตัวแทนรายงานผล กลุ่มละ 2 นาที จากนั้นวิทยากรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทำแบบฝึกปฏิบัติระหว่างเรียน จำนวน 5 ข้อ 5 คะแนน

5. สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ (5 นาที)

วิทยากรร่วมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจดบันทึกสาระสำคัญ

6. ทำการทดสอบหลังการเผชิญประสบการณ์ (20 นาที)

วิทยากรแจกกระดาษคำตอบ ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทำแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน และข้อสอบปฏิบัติ 1 ข้อ 10 คะแนน จากนั้นเก็บกระดาษคำตอบเพื่อตรวจให้คะแนน

แผนผลิตสื่อ

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา
กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

หน่วยประสบการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การเล่นิทานประกอบหุ่นมือ

ประสบการณ์หลักที่ 3.1-3.2 Computer Slide ปฐมนิเทศ

ประเภทสื่อ : Computer Slide ○ มือคู่แล้ว ● ต้องผลิตใหม่
เรื่อง ปฐมนิเทศ

วัตถุประสงค์

1. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทราบถึงขั้นตอนของการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์
สรุปเนื้อหา

หน่วยประสบการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การเล่นิทานประกอบหุ่นมือ

ประสบการณ์หลักที่ 3.1 การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

ประสบการณ์รองที่ 3.1.1 การออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ

ภารกิจที่ 1. ดำเนินการออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ

งานที่ 1.1 ชมเทปภาพเรื่อง “การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ”

งานที่ 1.2 จัดกลุ่มเดิมตามที่ได้เขียนบทละครหุ่นมือ ร่วมกันออกแบบตัวละครตามบทที่
ได้เขียนไว้

ภารกิจที่ 2. เตรียมวัสดุในการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

งานที่ 2.1 เลือกวัสดุในการผลิตหัวหุ่นมือ ได้แก่ ถุงมือ เข็ม ค้าย ลูกตา เศษผ้า

งานที่ 2.2 เลือกวัสดุในการผลิตตัวหุ่นมือ ได้แก่ ผ้า กระดาษ ลูกปัด โคมพรม เข็ม ค้าย

ประสบการณ์รองที่ 3.1.2 การฝึกปฏิบัติการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

ภารกิจที่ 1. ดำเนินการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

งานที่ 1.1 ผลิตหัวหุ่นมือ

งานที่ 1.2 ผลิตตัวหุ่นมือ

งานที่ 1.3 ประกอบหุ่นมือ

ภารกิจที่ 2. ประเมินการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

งานที่ 2.1 เสนอผลงาน

งานที่ 2.2 วิพากษ์

งานที่ 2.3 สรุปผลงานการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

ประสบการณ์หลักที่ 3.2 การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์รองที่ 3.2.1 การออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

ภารกิจที่ 1. ดำเนินการออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

งานที่ 1.1 ชมเทปภาพเรื่อง “การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้”

งานที่ 1.2 จัดกลุ่มเด็กตามที่ได้ผลิตหุ่นมือ ร่วมกันออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ ตามบทที่ได้เขียนไว้

ภารกิจที่ 2. เตรียมวัสดุในการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

งานที่ 2.1 เลือกวัสดุในการผลิตโครงสร้างโรงละครหุ่นมือ ได้แก่ ลังกระดาษ เศษวัสดุเหลือใช้

งานที่ 2.2 เลือกวัสดุในการผลิตฉากโรงละครหุ่นมือ ได้แก่ ผ้าดิบ ท่อร้อยผ้า สี

ประสบการณ์รองที่ 3.2.2 การฝึกปฏิบัติการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

ภารกิจที่ 1. ดำเนินการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

งานที่ 1.1 ผลิตโครงสร้างโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

งานที่ 1.2 ผลิตฉากโรงละครหุ่นมือ

งานที่ 1.3 ประกอบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

ภารกิจที่ 2. ประเมินการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

งานที่ 2.1 เสนอผลงาน

งานที่ 2.2 วิพากษ์

งานที่ 2.3 สรุปผลงานการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

แหล่งที่มาของสื่อ

ชัยงค์ พรหมวงศ์ (2540) การประชุมเชิงปฏิบัติการ การผลิตชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์
คู่มือปฏิบัติการ โรงเรียนเกษมวิทยา (อัคราณา)

ขั้นตอนการผลิต

การผลิต Computer Slide มีขั้นตอนการผลิต ครอบคลุม (1) ขั้นตอนวางแผน (2) ขั้นตอนเตรียมการ
(3) ขั้นตอนดำเนินการผลิต และ (4) ขั้นตอนประเมินสื่อ

1. ขั้นตอนวางแผน

1.1 วิเคราะห์ขั้นตอนการผลิตประสบการณ์

1.2 เขียนแผนผลิต Computer Slide

1.3 จัดทำ Lay out ของสื่อตามขั้นตอนการผลิตประสบการณ์

2. ขั้นตอนเตรียมการ ในการผลิต Computer Slide มีการเตรียมการดังนี้

2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ เจ้าหน้าที่ออกแบบ

2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ แผ่นบันทึกข้อมูล

3. ขั้นตอนในการผลิต

3.1 ผลิตสื่อตามที่ได้ออกแบบ Lay out

3.3 บรรจุลงแผ่นบันทึกข้อมูล

4. ขั้นตอนประเมินสื่อ

ประเมินจากการตรวจสอบความถูกต้องของข้อความ ภาษา โดยตรวจสอบเพื่อนำมาแก้ไขและปรับปรุง

ทรัพยากรที่ต้องใช้

1. งบประมาณ 15 บาท
2. บุคลากร 1 คน
3. อุปกรณ์การผลิต (มืออยู่แล้ว) เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์

บริบท/สถานการณ์

① วัตถุประสงค์
เพื่อพัฒนาระบบการประชุมออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการใช้งาน

② สภาพการณ์
ผู้ใช้งานส่วนใหญ่มีความรู้พื้นฐานในการใช้งานระบบการประชุมออนไลน์ในระดับพื้นฐาน การใช้งานขั้นสูงจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมเพิ่มเติม การใช้งานขั้นสูงจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมเพิ่มเติม การใช้งานขั้นสูงจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมเพิ่มเติม

วัตถุประสงค์

① เพื่อให้ระบบการประชุมออนไลน์ “สามารถใช้งานได้จริง” สำหรับผู้บริหารและบุคลากรในองค์กร

② เพื่อให้ระบบการประชุมออนไลน์ “สามารถใช้งานได้จริง” สำหรับผู้บริหารและบุคลากรในองค์กร

ขั้นตอนการประเมินการ (การศึกษา)

ประสบการณ์

① ประสบการณ์ด้าน...
② ประสบการณ์ด้าน...

สื่อเครื่องมือและอุปกรณ์ประสบการณ์

① ประสิทธิภาพ
② ง่าย
③ ใช้งานได้จริง

การประเมิน

① ครอบคลุมทั้งระบบและทั้งผู้ใช้ประสบการณ์
② ง่ายต่อการเข้าถึง

บริบท/สถานการณ์

① วัตถุประสงค์
เพื่อพัฒนาระบบการประชุมออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการใช้งาน

② สภาพการณ์
ผู้ใช้งานส่วนใหญ่มีความรู้พื้นฐานในการใช้งานระบบการประชุมออนไลน์ในระดับพื้นฐาน การใช้งานขั้นสูงจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมเพิ่มเติม การใช้งานขั้นสูงจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมเพิ่มเติม การใช้งานขั้นสูงจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมเพิ่มเติม

วัตถุประสงค์

① เพื่อให้ระบบการประชุมออนไลน์ “สามารถใช้งานได้จริง” สำหรับผู้บริหารและบุคลากรในองค์กร

② เพื่อให้ระบบการประชุมออนไลน์ “สามารถใช้งานได้จริง” สำหรับผู้บริหารและบุคลากรในองค์กร

ขั้นตอนการประเมินการ (การศึกษา)

ประสบการณ์

① ประสบการณ์ด้าน...
② ประสบการณ์ด้าน...

สื่อเครื่องมือและอุปกรณ์ประสบการณ์

① ประสิทธิภาพ
② ง่าย
③ ใช้งานได้จริง

การประเมิน

① ครอบคลุมทั้งระบบและทั้งผู้ใช้ประสบการณ์
② ง่ายต่อการเข้าถึง

แผนผลิตสื่อ

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

หน่วยประสบการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ

ประสบการณ์หลักที่ 3.1 การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

ประเภทสื่อ : เทปภาพ

○ มีอยู่แล้ว

● ต้องผลิตใหม่

เรื่อง การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

วัตถุประสงค์

1. หลังการเผชิญประสบการณ์ “การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถผลิตหุ่นมือจากถุงมือ ได้ถูกต้อง

สรุปเนื้อหา

การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ มีขั้นตอนดังนี้ 1) การออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ 2) การเลือกวัสดุในการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ และ 3) การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

แหล่งที่มาของสื่อ

วิไล มาศจรัส เทคนิคการเขียน การเล่านิทานสำหรับเด็ก สำนักพิมพ์มติใหม่ กรุงเทพฯ 2539

กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน ละครหุ่นเพื่อชุมชน โรงพิมพ์อักษรไทย

กรุงเทพฯ 2535

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตเทปภาพ เรื่อง การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ มีขั้นตอนการผลิต ครอบคลุม

(1) ขั้นตอนวางแผน (2) ขั้นตอนเตรียมการ (3) ขั้นตอนดำเนินการผลิต และ (4) ขั้นตอนประเมินสื่อ

1. ขั้นตอนวางแผน

1.1 วิเคราะห์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เป็นการศึกษาผู้เข้ารับการฝึกอบรมในด้านอายุ

ระดับสติปัญญาประสบการณ์ ความสนใจ และทัศนคติ

1.2 วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหา เป็นการรวบรวมเนื้อหาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ แล้วนำ

เนื้อหามาถั่นกรอง จำแนกเป็น 3 ประเด็น คือ 1) การออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ 2) การเลือกวัสดุในการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ และ 3) ขั้นตอนการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

2. ขั้นตอนเตรียมการ ในการผลิตวีซีดีมีการเตรียมการดังนี้

2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ ช่างบันทึกภาพ ช่างตัดต่อ ผู้บรรยาย และผู้แสดง

2.2 เตรียมวัสดุและอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ กล้องบันทึกภาพระบบดิจิทัล เครื่อง

คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำหรับตัดต่อ ไมโครโฟน

3. ขั้นตอนการผลิต

- 3.1 เขียนบท
- 3.2 ตรวจสอบแก้ไขบทเทปภาพ
- 3.3 ถ่ายทำตามบท
- 3.4 บันทึกเสียงบรรยาย
- 3.5 ตัดต่อด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
- 3.6 ตรวจสอบสื่อเทปภาพ

4. ขั้นตอนประเมินสื่อ

ประเมินการตรวจสอบความถูกต้องครอบคลุมในด้าน (1) เนื้อหา (2) รูปแบบการนำเสนอรายการ (3) คุณภาพของภาพ (4) คุณภาพของเสียง และ (5) ประโยชน์ที่ได้รับ โดยผู้ผลิตนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาและด้านเทคโนโลยีการศึกษาตรวจสอบเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขทรัพยากรที่ต้องใช้

1. งบประมาณ 300 บาท
2. บุคลากร 3 คน
3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว) เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ไมโครโฟน โปรแกรมสำหรับตัดต่อกล้องบันทึกภาพ เครื่องปริ้นเตอร์
4. อุปกรณ์ที่ใช้สาริการผลิตหุ่นมือ เช่น ดุงมือ เข็ม ค้าย ลูกตา เศษผ้า สำลี เป็นต้น

บทวิจัยที่ ๓ การผลิตหุ่นมือจากดุงมือ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง	เวลา
1.	CG การผลิตหุ่นมือจากดุงมือ	เพลงบรรเลง	10 วินาที
2.	MS ภาพของเล่นต่าง ๆ ที่เป็นงานอุตสาหกรรม MS ภาพตุ๊กตาหุ่นมือหลากหลายแบบ	ปัจจุบันแม้ว่าการประดิษฐ์ตุ๊กตาและของเล่นต่าง ๆ จะมีความก้าวหน้าในระดับอุตสาหกรรมแล้วก็ตาม แต่ยังมีคนอีกไม่น้อยที่นิยมชมชอบงานที่ประดิษฐ์ด้วยฝีมือ เพราะมีความละเอียด สวยงาม ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้ใช้ ตุ๊กตาหุ่นมือก็เป็นงานฝีมืออีกแบบหนึ่งที่สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน หรือเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินได้เป็นอย่างดี	30 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง	เวลา
3.	CU ภาพหุ่นมือกระดาษ CG การออกแบบตัวละครหุ่นมือ (ด้านบน)	ในการผลิตหุ่นมือจากถุงมือนั้น เริ่มจากการออกแบบตัวละครหุ่นมือ โดย แยกเป็นส่วนหัว และส่วนตัวของหุ่น ใน วันนี้เราจะทำการผลิตหุ่นมือลูกกระดาษ แสนซนกันค่ะ	15 วินาที
4.	CU ถุงมือวางบนกระดาษ A4 แล้วร่าง แบบถุงมือ CU วาดโครงร่างหัวหุ่นมือกระดาษ	เริ่มจากการออกแบบส่วนหัวของหุ่น ซึ่งเราจะต้องทราบขนาดของถุงมือที่จะ ใช้ โดยนำถุงมือมาร่างลงบนกระดาษ A4 จากนั้นวาดโครงร่างของหัวหุ่น สำหรับหัวกระดาษนั้นเราจะใช้ส่วนฝ่ามือ เป็นส่วนหัว ใช้นิ้วกลาง และนิ้วนางของ หุ่นเป็นหูของกระดาษ นิ้วมือที่เหลือจะ นำไปทำเป็นแขน และหางของกระดาษ	30 วินาที
5.	CU กระดาษ A4 ที่วาดชุดหุ่น เน้นจุดที่ เขียนว่า ไม่เย็บติดกัน และขนาดของ แบบ	การออกแบบส่วนตัวของหุ่นนั้นให้นำ กระดาษ A4 มาร่างชุดหุ่นแบบครึ่งตัว โดยให้หุ่นมีความสูง 25 เซนติเมตร ส่วน คอ 3 เซนติเมตร ส่วนแขน 4 เซนติเมตร และส่วนฐานสวมมือ 10 เซนติเมตร วาด ส่วนโค้งให้สวยงาม	20 วินาที
6.	MS วัสดุในการทำหุ่นมือ มาจัดเรียงให้ สวยงาม	จากนั้นทำการเลือกวัสดุสำหรับตกแต่ง หุ่นมือ ได้แก่ ถุงมือ เข็มเย็บผ้า ด้าย กรรไกร เข็มหมุด คัตเตอร์ สำลี เศษผ้า ผ้าสักกะหลาดหลากสี กระดุม ลูกบิด และไหมพรม	25 วินาที
7.	CG ขั้นตอนการทำหัวหุ่นมือลูก กระดาษแสนซน	เพลงบรรเลง	3 วินาที
8.	CU กระดาษแบบวางทับบนถุงมือ แล้ว ใช้ปากกาจูดตามแบบ	ขั้นตอนแรก กลับถุงมือเอาด้านใน ออกมาด้านนอก นำกระดาษแบบมาวาง ทับลงบนถุงมือ ใช้ปากกาจูดตามแบบ	15 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง	เวลา
9.	CU เข็มเย็บตามรอย	ใช้เข็มเย็บตามรอยที่ร่างไว้ การเย็บควรเย็บ 2 ครั้ง เพื่อความแน่นหนาและสวยงาม	10 วินาที
10.	CU กรรไกรตัดถุงมือ	ใช้กรรไกรตัดด้านข้างออก เหลือขอบไว้พอสมควร เพื่อป้องกันไม่ให้ถุงมือลื่นหลุดออกจากกัน	10 วินาที
11.	CU ชักสำลีลงถุงมือ	กลับถุงมือแล้วชักสำลีลงไป บีบ แต่งให้สวยงาม	5 วินาที
12.	CU เข็มเย็บด้านล่างของถุงมือ แล้วดึงปลายมารวมกัน CU กรรไกรขยายรู	เย็บด้านล่าง และดึงให้ปลายมารวมกันให้แน่น แต่มีขนาดพอที่จะเอานิ้วมือใส่เข้าไปได้จากนั้นตัดส่วนที่เกินออกและใช้ปลายกรรไกรขยายรูให้กว้างออก โดยให้มีความกว้างกว่านิ้วเล็กน้อย	20 วินาที
13.	CU เย็บผ้าสักกะหลาดที่ม้วน	ตัดผ้าสักกะหลาดชนิดหนา กว้าง 2-3 เซนติเมตร ยาว 9-10 เซนติเมตร ม้วนให้พอดีกับปลายนิ้ว แล้วเย็บให้เรียบร้อยใส่ลงในรูที่จัดเตรียมไว้ เย็บให้ติดกับส่วนหัว บีบ แต่งให้สวยงาม	20 วินาที
14.	CU ตกแต่งตา จมูก ปาก	ตกแต่งตา จมูก ปากของหุ่นตามแบบที่ร่างไว้	5 วินาที
15.	CG ขั้นตอนการทำตัวหุ่นมือลูกกระดาษ แสนชน	เพลงบรรเลง	3 วินาที
16.	CU ผ้า 2 ผืนวางทับกัน กลัดเข็มหมุด	ขั้นตอนแรก ตัดผ้าที่ต้องการทำตัวหุ่นให้มีขนาดกว้าง 20 เซนติเมตร ยาว 25 เซนติเมตร จำนวน 2 ผืน นำมาวางทับกันให้พอดี พับผ้าจากด้านกว้างครึ่งหนึ่ง ใช้เข็มหมุดกลัดให้ตึง	15 วินาที
17.	CU กระดาษแบบวางบนผ้า ใช้ปากกา จุด ใช้กรรไกรตัด	นำกระดาษแบบมาวางทาบลงบนถุงมือ ใช้ปากกาจุด แล้วใช้กรรไกรตัดตามแบบ	5 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง	เวลา
18.	CU เย็บผ้า 2 ผืนติดกัน	กางผ้าทั้งสองผืนออก เย็บติดกันตามแบบ โดยเว้นส่วนคอ ส่วนแขน และส่วนฐานที่ใช้สวมมือ	10 วินาที
19.	CU นำนิ้วอุ้งมือมาติดเป็นแขน 2 ข้าง	นำนิ้วอุ้งมือส่วนนิ้วชี้ และนิ้วก้อยมาเย็บติดเป็นแขน 2 ข้าง	5 วินาที
20.	CU ติดกระดุมที่เสื้อ	ตกแต่งชุดของหุ่นตามต้องการ	5 วินาที
21.	CG ขั้นตอนการประกอบหุ่นมือ	เพลงบรรเลง	3 วินาที
22.	CU เย็บหัวเข้ากับตัวหุ่น	นำส่วนหัวมาต่อเข้ากับส่วนตัว เย็บติดกันให้แน่น	5 วินาที
23.	CU เย็บหางเข้ากับตัวหุ่น	เตรียมนิ้วอุ้งมือนิ้วโป้งที่เหลืออีก 1 นิ้วมาทำเป็นหาง โดยม้วนของเข้าด้านใน ชักด้วยสำลี แล้วเย็บ ดึงค้ำยให้ขอบม้วนเข้าหากัน แล้วนำไปเย็บติดกันตัวหุ่น	20 วินาที
24.	MS กระจายแสนชน	ก็จะได้ลูกกระจายแสนชนนำไปประกอบการเล่านิทานตามต้องการ	5 วินาที
25.	เศคริตชอบคุณมหาวิทยาลัย และอาจารย์ที่ปรึกษา	เพลงบรรเลง	10 วินาที

แผนผลิตสื่อ

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

หน่วยประสบการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ

ประสบการณ์หลักที่ 3.2 การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

ประเภทสื่อ : เทปภาพ

มีอยู่แล้ว

ต้องผลิตใหม่

เรื่อง การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

วัตถุประสงค์

1. หลังการเผชิญประสบการณ์ “การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ได้ถูกต้อง

สรุปเนื้อหา

การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ มีขั้นตอนดังนี้ 1) การออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ 2) การเลือกวัสดุในการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ และ 3) การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

แหล่งที่มาของสื่อ

วิไล มาศจรัส เทคนิคการเขียน การเล่านิทานสำหรับเด็ก สำนักพิมพ์มิติใหม่ กรุงเทพฯ 2539

กองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน ละครหุ่นเพื่อชุมชน โรงพิมพ์อักษรไทย

กรุงเทพฯ 2535

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตเทปภาพ เรื่อง การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ มีขั้นตอนการผลิต ครอบคลุม

(1) ขั้นตอนวางแผน (2) ขั้นตอนเตรียมการ (3) ขั้นตอนดำเนินการผลิต และ (4) ขั้นตอนประเมินสื่อ

1. ขั้นตอนวางแผน

1.1 วิเคราะห์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เป็นการศึกษาคู่มือผู้เข้ารับการฝึกอบรมในด้านอายุ ระดับสติปัญญาประสบการณ์ ความสนใจ และทัศนคติ

1.2 วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหา เป็นการรวบรวมเนื้อหาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ แล้วนำเนื้อหามาถ่วงถอง จำแนกเป็น 3 ประเด็น คือ 1) การออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ 2) การเลือกวัสดุในการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ และ 3) ขั้นตอนการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

2. ขั้นตอนเตรียมการ ในการผลิตวีซีดีที่มีการเตรียมการดังนี้

2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ ช่างบันทึกภาพ ช่างตัดต่อ ผู้บรรยาย และผู้แสดง

2.2 เตรียมวัสดุและอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ กล้องบันทึกภาพระบบดิจิทัล เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำหรับตัดต่อ ไมโครโฟน

3. ขั้นตอนดำเนินการผลิต

3.1 เขียนบท

3.2 ตรวจสอบแก้ไขบทเทปภาพ

3.3 ถ่ายทำตามบท

3.4 บันทึกเสียงบรรยาย

3.5 ตัดต่อด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

3.6 ตรวจสอบสื่อเทปภาพ

4. ขั้นตอนประเมินสื่อ

ประเมินการตรวจสอบความถูกต้องครอบคลุมในด้าน (1) เนื้อหา (2) รูปแบบการนำเสนอรายการ (3) คุณภาพของภาพ (4) คุณภาพของเสียง และ (5) ประโยชน์ที่ได้รับ โดยผู้ผลิตนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาและด้านเทคโนโลยีการศึกษาตรวจสอบเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

ทรัพยากรที่ต้องใช้

1. งบประมาณ 100 บาท

2. บุคลากร 3 คน

3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว) เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ไมโครโฟน โปรแกรมสำหรับตัดต่อ กล้องบันทึกภาพ เครื่องปริ้นเตอร์

4. อุปกรณ์ที่ใช้สาริการผลิตหุ้่นมือ เช่น ฤงมือ เข้ม ค้าน ลูกดา เศษผ้า สำลี เป็นต้น

บทวีชีติการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

ลำดับที่	ภาพ	เสียง	เวลา
1.	CG การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้	เพลงบรรเลง	7 วินาที
2.	MS ภาพโรงละครหุ่นมือแบบต่าง ๆ	โรงละครหุ่นมือนั้น สามารถทำได้หลายแบบ มีทั้งแบบที่สร้างด้วยวัสดุที่คงทน ตั้งแสดงแบบถาวร และแบบที่สร้างด้วยวัสดุที่มีน้ำหนักเบา สามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวก ในวันนี้เราจะสร้างโรงละครหุ่นมือขนาดเล็กที่สามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวก และผลิตจากวัสดุเหลือใช้ที่หาได้ง่ายในชีวิตประจำวันกันค่ะ	30 วินาที
3.	CU ภาพโรงละครหุ่นมือ CG การออกแบบตัวโรงละครหุ่นมือ (ด้านบน)	ในขั้นตอนแรกเราต้องทำการออกแบบโรงละครหุ่นมือกันก่อน โดยศึกษาจากบทละครหุ่น เพื่อกำหนดโครงสร้างและฉากที่ต้องจัดทำ ในวันนี้เราจะทำฉากกระท่อมในป่า โดยใช้ลังกระดาษ 2 ลังมาต่อกันเพื่อเป็นโครงสร้างหลักของโรงละครหุ่นมือค่ะ	25 วินาที
4.	CU การร่างแบบโครงสร้างลงในกระดาษ A4	โดยทำการออกแบบลงบนกระดาษ A4 วาดโครงสร้างโดยใช้ลังกระดาษ 2 ใบมาวางต่อกันในแนวนอน จากนั้นเจาะด้านหน้า และด้านหลังเป็นรูสี่เหลี่ยมเพื่อเป็นพื้นที่ในการเชิดหุ่นมือ และทำการออกแบบส่วนที่ต้องการตกแต่งตามต้องการค่ะ	25 วินาที
5.	CU การร่างแบบฉากหลังลงในกระดาษ A4	เมื่อได้แบบโครงสร้างหลักเรียบร้อยแล้ว จากนั้นจะทำการออกแบบฉากหลังของโรงละครหุ่นตามบทละคร ซึ่งฉากหลังนี้จะวาดลงบนผ้าดิบ ตกแต่งด้วยสีโปสเตอร์ โดยกำหนดอัตราส่วนตามความกว้างของลังกระดาษที่ใช้ทำโรงละครค่ะ	20 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง	เวลา
6.	MS ผ้าทิบ มีข้อความติด โรงละครนิก อ่าน	สำหรับฉากด้านหลังที่ใช้สำหรับบังตัว คนเชิดหุ่นนั้น สามารถใช้ผ้าสีทึบมาตัด เป็นเส้น และตกแต่งตามต้องการ เพื่อ คลุมโต๊ะที่วางโรงละครหุ่นทำให้ไม่เห็น คนที่เชิด และพนักหุ่นที่อยู่ด้านหลังกะ	15วินาที
7.	MS วัสดุในการทำหุ่นมือ มาจัดเรียง ให้สวยงาม	จากนั้นทำการเลือกวัสดุสำหรับตกแต่ง โรงละครหุ่นมือ ได้แก่ ขวดพลาสติก กล่องโฟม อูงขนม กาว กรรไกร สี โปสเตอร์ และวัสดุเหลือใช้อื่น ๆ เพื่อ มาตกแต่งโรงละครให้สวยงามตามแบบ	3 วินาที
8.	CG ขั้นตอนการทำโรงละครหุ่นมือ	เพลงบรรเลง	3 วินาที
9.	MS การนำลังกระดาษมาต่อกัน 2 ลัง แล้วเจาะด้านหน้า ด้านหลัง	ขั้นตอนแรก นำลังกระดาษมาตัด ต่อ ประกบกันเพื่อให้ได้โครงสร้างตาม แบบ โดยเจาะด้านหน้าไว้สำหรับการ แสดงของตัวหุ่น และเจาะด้านหลังไว้ สำหรับผู้เชิดหุ่น	00 วินาที
10.	CU การเจาะรูด้านบนลังกระดาษ	เจาะรูด้านบนของลังกระดาษโดยให้ เฉียงไปทางด้านหลัง เจาะเป็นรูป สี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดกว้าง 3 เซนติเมตร และยาวเท่ากับขนาดของด้านบนลัง กระดาษ รูนี้มีไว้สำหรับวางท่อ พลาสติกที่แขวนฉากหลัง	20 วินาที
11.	MS การนำวัสดุเหลือใช้มาตกแต่ง	นำเศษวัสดุเหลือใช้ เช่นขวดพลาสติก กล่องโฟม อูงขนม มาตกแต่งโรงละคร ให้สวยงามตามแบบ	10 วินาที
12.	CU ผ้าดิบ การพับขอบด้านบน เย็บ เพื่อร้อยท่อ	จากนั้นวัดผ้าดิบที่ใช้ทำฉากหลัง ให้มี ขนาดตามความกว้างของโรงละคร โดย เหลือขอบด้านบนประมาณ 7 เซนติเมตร นำมาพับพับเป็นรูสำหรับร้อยท่อ แล้ว เย็บให้เรียบร้อย	15 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง	เวลา
13.	CU ผ้าดิบ การร่างและระบายสี	ร่างฉากหลังด้วยดินสอลงบนผ้าดิบ ระบายสีตกแต่งให้สวยงามตามแบบ	10 วินาที
14.	MS นำผ้าดิบร้อยท่อ แล้วมาแขวนบน ลัง	แขวนฉากหลังที่ทำสำเร็จแล้วกับท่อ พลาสติก แล้วนำไปพาดบนลัง	5 วินาที
15.	MS นำลงไปวางบนโต๊ะ มีผ้าคลุมโต๊ะ มีหุ่นมือ	เวลาแสดง ให้นำโรงละครวางไว้บน โต๊ะขนาดพอเหมาะ นำผ้าที่บวมคลุม ด้านหน้า เพื่อให้ผู้เชิดหุ่นสามารถนั่ง เชิดได้อย่างสะดวกสบาย เพียงเท่านี้ก็จะได้โรงละครหุ่นมือแสน สวยราคาประหยัดแล้วค่ะ	20 วินาที
16.	เครดิตขอบคุณมหาวิทยาลัย และ อาจารย์ที่ปรึกษา	เพลงบรรเลง	10 วินาที

แผนผลิตสื่อ

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

หน่วยประสบการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ

ประสบการณ์หลักที่ 3.1 การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

ประสบการณ์หลักที่ 3.2 การผลิต โรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

ประเภทสื่อ : ประมวลสาระ ○ มืออยู่แล้ว ● ต้องผลิตใหม่

เรื่อง การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ และการผลิต โรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

วัตถุประสงค์

1. หลังการเผชิญประสบการณ์ “การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถ ออกแบบตัวละครตามบทที่ได้เขียนไว้ เลือกวัสดุในการผลิตหัวหุ่นมือ และเลือกวัสดุในการผลิตตัวหุ่นมือ ได้ถูกต้อง

2. หลังการเผชิญประสบการณ์ “การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรม สามารถผลิตหัวหุ่นมือ ผลิตตัวหุ่นมือ และประกอบหุ่นมือได้ถูกต้อง

3. หลังการเผชิญประสบการณ์ “การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้” แล้ว ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมสามารถออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ ตามบทที่ได้เขียนไว้ เลือกวัสดุในการผลิต โครงสร้างโรงละครหุ่นมือ และเลือกวัสดุในการผลิตฉากโรงละครหุ่นมือ ได้ถูกต้อง

4. หลังการเผชิญประสบการณ์ “การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้” แล้ว ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมสามารถผลิตโครงสร้างโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ ผลิตฉากโรงละครหุ่นมือ และ ประกอบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ได้ถูกต้อง

สรุปเนื้อหา

เอกสารประมวลสาระกล่าวถึง การออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ การเลือกวัสดุในการผลิตหุ่นมือ จากถุงมือ ขั้นตอนการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ การออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ การเลือก วัสดุในการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ ขั้นตอนการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

แหล่งที่มาของสื่อ

วิไล มาศจรัส เทคนิคการเขียน การเล่านิทานสำหรับเด็ก สำนักพิมพ์มิติใหม่ กรุงเทพฯ 2539

ปรีดี ปัญญาจันทร์, ชีวัน วิสาสะ เล่านิทานอย่างไรให้สนุก สำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก กรุงเทพฯ 2537

ลัดดา เหมทานนท์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช กรุงเทพฯ 2545

เกศินี โชติศักดิ์ หุ่นเชิดมือ หนังสือจัดการพิมพ์ กรุงเทพฯ 2531

กองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน กรมการศึกษาออกโรงเรียน ละครหุ่นมือชุมชน โรงพิมพ์

อักษรไทย กรุงเทพฯ 2535

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตประมวลสารมีขั้นตอนการผลิต ครอบคลุม (1) ขั้นตอนวางแผน (2) ขั้นตอนเตรียมการ (3) ขั้นตอนดำเนินการผลิต และ (4) ขั้นตอนประเมินสื่อ

1. ขั้นตอนวางแผน

1.1 วิเคราะห์เนื้อหา เป็นการรวบรวมเนื้อหา และกำหนดสาระสำคัญ

1.2 กำหนดเนื้อหา ดังนี้

1.2.1 การออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ

1.2.2 การเลือกวัสดุในการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

1.2.3 ขั้นตอนการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

1.2.4 การออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

1.2.5 การเลือกวัสดุในการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

1.2.6 ขั้นตอนการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ มือ

1.3 ศึกษารูปแบบและประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์

1.4 เขียนแผนผลิตสื่อสิ่งพิมพ์

2. ขั้นตอนเตรียมการ ในการผลิตประมวลสารมีการเตรียมการดังนี้

2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ เจ้าหน้าที่พิมพ์และจัดหน้ากระดาษ

2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ กระดาษ A4 เทปติดสันหนังสือ ลวดเย็บกระดาษ เครื่องเย็บกระดาษ หมึกเครื่องพิมพ์คอมพิวเตอร์ เครื่องปริ้นเตอร์ เครื่องคอมพิวเตอร์

3. ขั้นตอนดำเนินการผลิต

3.1 เขียนแผนผังแนวคิดในรูปแบบภูมิ

3.2 เขียนแผนการฝึกอบรมประจำหน่วย และแผนการฝึกอบรมประจำตอน

3.3 รวบรวมเนื้อหาสาระจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.4 เขียนเนื้อหาสาระ โดยการเรียบเรียงเนื้อหาสาระจากเอกสารที่ค้นคว้ามาตามลำดับแผนผังแนวคิด

3.5 กำหนดภาพประกอบ โดยระบุประเภทของภาพ ขนาดของภาพ และคำอธิบายรายละเอียดของภาพ

3.6 เขียนสรุปโดยนำคำสำคัญของเนื้อเรื่องในแต่ละหัวเรื่องมาเขียนตรวจสอบความถูกต้องของภาษาที่ใช้ จัดพิมพ์และเข้าเล่ม

4. ขั้นตอนการประเมินสื่อ

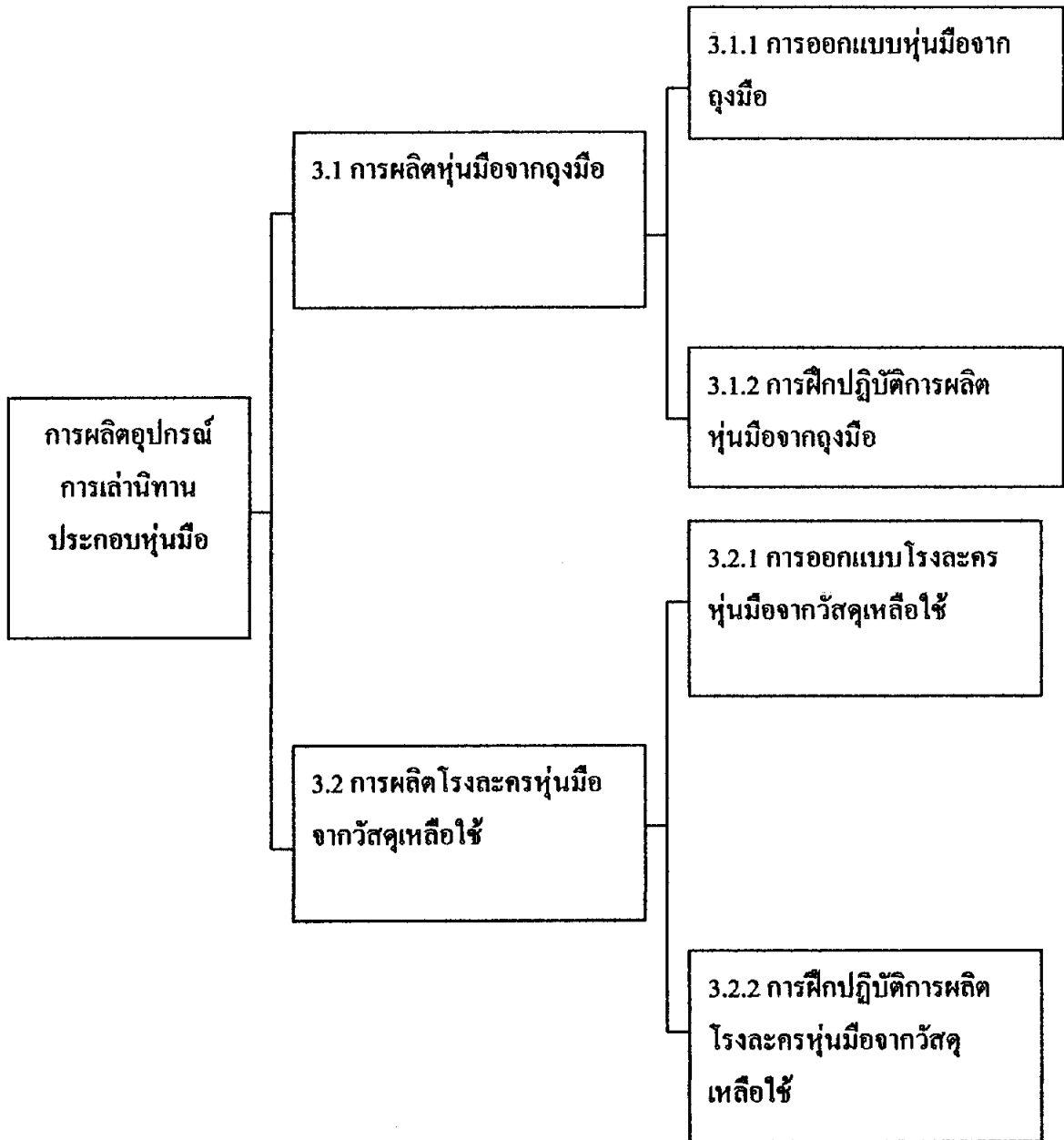
ประเมินจากการตรวจสอบความถูกต้องและความทันสมัยของเนื้อหาสาระ ภาพประกอบ และการใช้ภาษา โดยตรวจสอบเพื่อนำมาแก้ไขและปรับปรุง

ทรัพยากรที่ต้องใช้

1. งบประมาณ 1500 บาท
2. บุคลากร 1 คน
3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว) เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องปริ้นเตอร์

ประมวลสาระ
หน่วยประสบการณ์ที่ 3
การผลิตอุปกรณ์การเล่นที่ประกอบหุ่นมือ

แผนผังแนวคิดหน่วยที่ 3

แผนการสอนประจำหน่วยประสบการณ์ที่ 3
การผลิตอุปกรณ์การเดินทวนประกอบหุ่นมือ

หัวข้อที่ 3.1 การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

3.1.1 การออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ

3.1.2 การฝึกปฏิบัติการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

หัวข้อที่ 3.2 การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

3.2.1 การออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

3.2.2 การฝึกปฏิบัติการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

แนวคิด

1. การออกแบบหุ่นมือจากถุงมือสามารถทำได้หลายแบบตามจินตนาการของผู้จัดทำ แต่สิ่งที่สำคัญคือ หุ่นมือที่ได้จะต้องสามารถขยับหัว และแขนได้ เพื่อให้ผู้เชิดสามารถนำไปใช้ได้สะดวก

2. ขั้นตอนการจัดทำหุ่นมือจากถุงมือ สรุปได้ดังนี้ 1) ออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ 2) เลือกวัสดุในการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ 3) ผลิตหัวหุ่นมือจากถุงมือ 4) ผลิตตัวหุ่นมือจากถุงมือ และ 5) ประกอบหุ่นมือจากถุงมือ

3. การออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้สามารถทำได้หลายแบบตามจินตนาการของผู้จัดทำ แต่สิ่งสำคัญคือควรนำวัสดุที่มีความแข็งแรงพอสมควรมาทำเป็นโครงสร้าง เช่น ลังกระดาษ ขนาดใหญ่ เศษไม้อัด และนำวัสดุเหลือใช้ที่หาได้ทั่วไปมาตกแต่งให้เกิดความสวยงาม

4. ขั้นตอนการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ สรุปได้ดังนี้ 1) ออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ 2) เลือกวัสดุในการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ 3) ผลิตโครงสร้างโรงละครหุ่นมือหลักจากวัสดุเหลือใช้ 4) ผลิตฉากโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ และ 5) ประกอบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษา “การออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถดำเนินการออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ และเตรียมวัสดุในการผลิตหุ่นมือจากถุงมือได้

2. หลังจากศึกษา “การฝึกปฏิบัติการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถดำเนินการผลิตหุ่นมือจากถุงมือได้

3. หลังจากศึกษา “การออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถดำเนินการออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ และเตรียมวัสดุในการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ได้

4. หลังจากศึกษา “การฝึกปฏิบัติการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถดำเนินการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ได้

ตอนที่ 3.1

การผลิตหุ่นมือจากหุ่นมือ

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ในตอนที่ 3.1 ก่อนที่จะศึกษาในรายละเอียดของหัวเรื่อง 3.1.1 – 3.1.2

หัวเรื่อง

3.1.1 การออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ

3.1.2 การฝึกปฏิบัติการผลิตหุ่นมือจาก ถุงมือ

แนวคิด

1. การออกแบบหุ่นมือจากถุงมือสามารถทำได้หลายแบบตามจินตนาการของผู้จัดทำ แต่สิ่งที่สำคัญคือ หุ่นมือที่ได้จะต้องสามารถขยับหัว และแขนได้ เพื่อให้ผู้เข็ดสามารถนำไปใช้ได้อย่างสะดวก

2. ขั้นตอนการจัดทำหุ่นมือจากถุงมือ สรุปได้ดังนี้ 1) ออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ 2) เลือกวัสดุในการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ 3) ผลิตหัวหุ่นมือจากถุงมือ 4) ผลิตตัวหุ่นมือจากถุงมือ และ 5) ประกอบหุ่นมือจากถุงมือ

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษา “การออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถดำเนินการออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ และเตรียมวัสดุในการผลิตหุ่นมือจากถุงมือได้

2. หลังจากศึกษา “การฝึกปฏิบัติการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ” แล้วผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถดำเนินการผลิตหุ่นมือจากถุงมือได้

เรื่องที่ 3.1.1 การออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ

1. ขั้นตอนการออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ

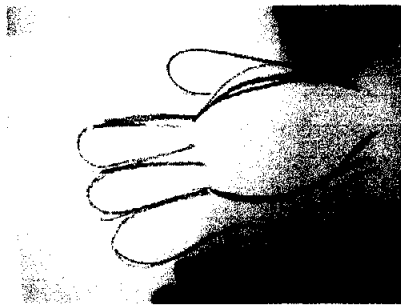
ในการผลิตหุ่นมือจากถุงมือนั้น เริ่มจากการออกแบบตัวละครหุ่นมือ โดยแยกเป็นส่วนหัว และ ส่วนตัวของหุ่น

การออกแบบหุ่นมือกระดาษ

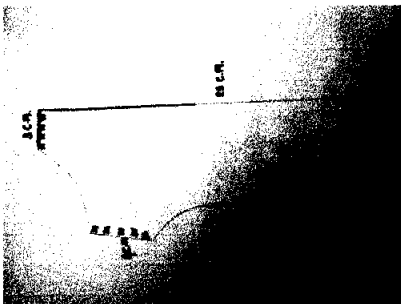
ออกแบบหัวหุ่นมือ โดยการวัดขนาดของถุงมือ ลงบนกระดาษ A4 แล้วร่างแบบตามต้องการ

ภาพที่ 1 : นำถุงมือมาร่างลงบนกระดาษ A4

ภาพที่ 2 : วาดโครงร่างของหัวหุ่น ใช้ส่วนฝ่ามือเป็นส่วนหัว ใช้นิ้วกลาง และนิ้วนางเป็นหู การออกแบบส่วนตัวของหุ่นมือ นำกระดาษ A4 มาร่างชุดหุ่นแบบครึ่งตัว โดยให้หุ่นมีความสูง 25 เซนติเมตร ส่วนคอ 3 เซนติเมตร ส่วนแขน 4 เซนติเมตร และส่วนฐานสวมมือ 10 เซนติเมตร

ภาพที่ 3 : การออกแบบส่วนตัวของหุ่นมือ

2. การเลือกวัสดุในการผลิตหุ่นมือ

วัสดุในการผลิตหุ่นมือ

- 1) ดุงมือ ควรเลือกดุงมือที่มีความหนา และถักแบบละเอียดพอสมควรเพื่อความสวยงามของหุ่นมือ
- 2) เข็ม ค้าย กรรไกร
- 3) ตาตุ๊กตา อาจใช้แบบเย็บติด แบบปัก หรือแบบทากาวติดก็ได้
- 4) สำลี การใส่สำลีให้กลมสวยงาม ไม่มีตะปุ่มตะป่ำ ควรลอกสำลีเป็นแผ่นชั้นกัน แล้วปั่นให้กลม ก่อนที่จะยัดลงไปในดุงมือ
- 5) ผ้าสักกะหลาด เลือกสีแดง หรือชมพูสำหรับทำปาก

วัสดุในการผลิตตัวหุ่นมือ

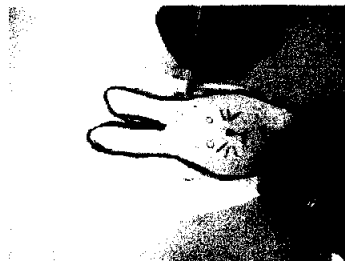
- 1) เศษผ้าสำหรับทำชุด สามารถนำเสื้อผ้าที่ไม่ใช้แล้วมาตัดเย็บ โดยเลือกในส่วนของตัวเสื้อ แล้วนำส่วนของแขนเสื้อไปดกแต่งส่วนอื่น ๆ ให้สวยงามได้
- 2) เข็ม ค้าย กรรไกร
- 3) อุปกรณ์ดกแต่งชุด เช่น โบว์ กระดุม ไหมพรม ลูกไม้ เป็นต้น

เรื่องที่ 3.1.2 ขั้นตอนการผลิตหุ่นมือจากดุงมือ

ขั้นตอนการทำหุ่นมือจากกระดาษแผ่นขน

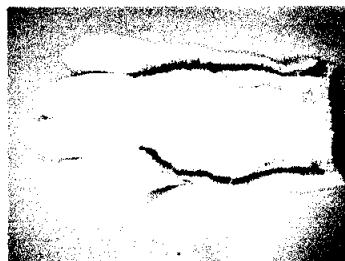
- 1) กลับดุงมือเอาด้านในออกมาด้านนอก นำกระดาษแบบมาวางทาบลงบนดุงมือ ใช้ปากกาจุด

ตามแบบ

ภาพที่ 4 : การร่างแบบลงบนดุงมือ

- 2) ใช้เข็มเย็บตามรอยที่ร่างไว้ การเย็บควรเย็บ 2 ครั้ง เพื่อความแน่นหนาและสวยงาม

ภาพที่ 5 : การเย็บตามรอยร่าง

3) ใช้กรรไกรตัดค้ำข้างออก โดยเหลือขอบไว้พอสมควร เพื่อป้องกันไม่ให้ถุงมือลื่นออกจากกัน

ภาพที่ 6 : การตัดค้ำข้าง โดยเว้นขอบไว้เล็กน้อย

4) กลับถุงมือแล้วขัดสำลีลงไป บีบ แต่งให้สวยงาม

ภาพที่ 7 : การใส่สำลีลงในหัวหุ้ม

5) เย็บด้านล่าง และดึงให้ปลายมารวมกันให้แน่น แต่มีขนาดพอที่จะเอานิ้วมือใส่เข้าไปได้จากนั้นตัดส่วนที่เกินออกใช้ปลายกรรไกรขยายรูให้กว้างออก โดยให้มีความกว้างกว่านิ้วเล็กน้อย

ภาพที่ 8 : การเย็บด้านล่าง และดึงให้ปลายมารวมกัน

6) ตัดผ้าสักกะหลาดชนิดหนา กว้าง 2-3 เซนติเมตร ยาว 9-10 เซนติเมตร บ้วนให้พอดีกับปลายนิ้ว แล้วเย็บให้เรียบร้อย ใส่ลงในรูที่จัดเตรียมไว้ เย็บให้ติดกับส่วนหัว บีบ แต่งให้สวยงาม

ภาพที่ 9 : การใส่ผ้าสักกะหลาดลงในหัวหุ้ม เพื่อใส่นิ้วผู้ขีดหุ้ม

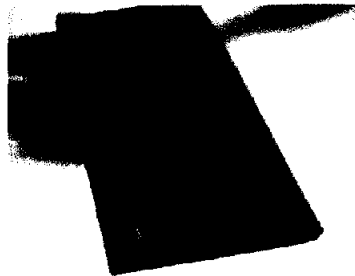
7) ตกแต่งตา จมูก ปากของหุ่นตามแบบที่ร่างไว้

ภาพที่ 10 : การตกแต่งหน้าหุ่น

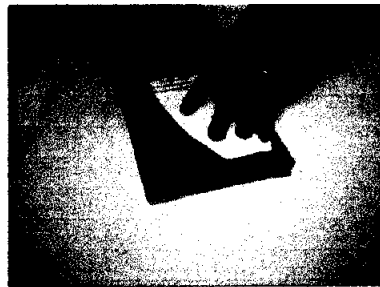
ขั้นตอนการทำตัวหุ่นมือตุ๊กกระต่าย

- 1) ตัดผ้าที่ต้องการทำตัวหุ่นให้มีขนาดกว้าง 20 x ยาว 25 เซนติเมตร จำนวน 2 ผืน นำมาวางทับกันให้พอดี พับผ้าจากด้านกว้างครึ่งหนึ่ง ใช้เข็มหมุดกลัดให้ตั้ง

ภาพที่ 11 : การเตรียมผ้าทำตัวหุ่นมือ

- 2) นำกระดาษแบบมาวางทาบลงบนถุงมือ ใช้ปากกาจุก แล้วใช้กรรไกรตัดตามแบบ

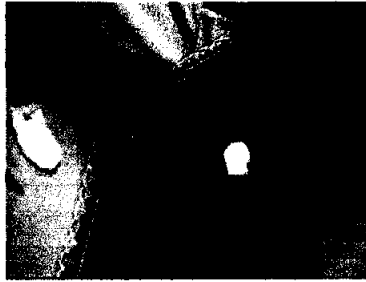
ภาพที่ 12 : การร่างแบบลงบนผ้า

- 3) กางผ้าทั้งสองผืนออก เย็บติดกันตามแบบ โดยเว้นส่วนคอ แขน และส่วนฐานที่ใช้สวมมือ

ภาพที่ 13 : การเย็บตัวหุ่นมือ

4) นำนิ้วอุ้งมือส่วนนิ้วชี้ และนิ้วก้อยมาเย็บติดเป็นแขน 2 ข้างตกแต่งตามต้องการ

ภาพที่ 14 : การตกแต่งตัวหุ่น

ขั้นตอนการประกอบหุ่นมือ

1) นำส่วนหัวมาต่อเข้ากับส่วนตัว เย็บติดกันให้แน่น

ภาพที่ 15 : การประกอบหุ่นมือ

2) เติมนิ้วอุ้งมือนิ้วโป้งที่เหลืออีก 1 นิ้วมาทำเป็นหาง โดยม้วนของเข้าด้านใน ยึดด้วยสายสิญ แล้วเย็บ ดึงค้ำยให้ขอบม้วนเข้าหากัน แล้วนำไปเย็บติดกันตัวหุ่น

ภาพที่ 16 : การตกแต่งหุ่นมือ

ภาพที่ 17 : หุ่นมือถูกกระต่ายแสนจน

ตอนที่ 3.2

การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ในตอนที่ 3.2 ก่อนที่จะศึกษาในรายละเอียดของหัวเรื่อง 3.2.1 – 3.2.2

หัวเรื่อง

3.2.1 การออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

3.2.2 การฝึกปฏิบัติการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

แนวคิด

1. การออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้สามารถทำได้หลายแบบตามจินตนาการของผู้จัดทำ แต่สิ่งสำคัญคือควรนำวัสดุที่มีความแข็งแรงพอสมควรมาทำเป็นโครงสร้าง เช่น ดังกระดากขนาดใหญ่ เศษไม้อัด และนำวัสดุเหลือใช้ที่หาได้ทั่วไปมาตกแต่งให้เกิดความสวยงาม
2. ขั้นตอนการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ สรุปได้ดังนี้ 1) ออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ 2) เลือกวัสดุในการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ 3) ผลิตโครงสร้างหลักโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ 4) ผลิตฉากโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ และ 5) ประกอบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

วัตถุประสงค์

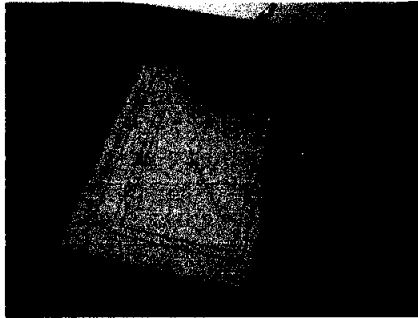
1. หลังจากศึกษา “การออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถดำเนินการออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ และเตรียมวัสดุในการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ได้
2. หลังจากศึกษา “การฝึกปฏิบัติการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถดำเนินการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ได้

เรื่องที่ 3.2.1 การออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

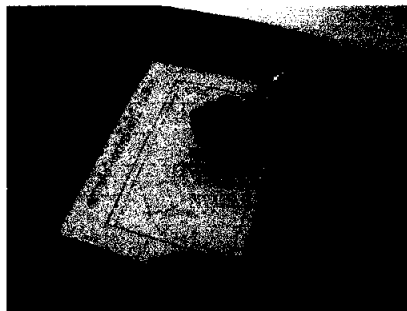
1. ขั้นตอนการออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

ทำการออกแบบลงบนกระดาษ A4 วาดโครงสร้างโดยใช้ลวดกระดาษ เป็นโครงสร้าง

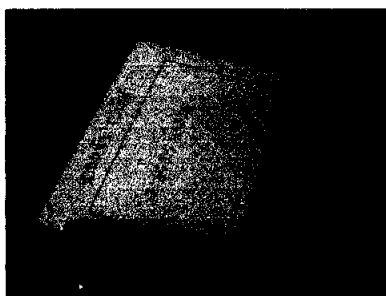
หลัก

ภาพที่ 18 : การออกแบบโครงสร้างหลักของโรงละครหุ่นมือ
ออกแบบฉากหลังของโรงละครหุ่นตามบทธละคร

ภาพที่ 19 : การออกแบบฉากหลังของโรงละครหุ่นมือ
ออกแบบฉากด้านหน้าที่ใช้สำหรับบังตัวคนเจด

ภาพที่ 20 : การออกแบบฉากหน้า

2. การเลือกวัสดุในการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

วัสดุในการผลิต โครงสร้างโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

- 1) ลังกระดาษขนาดใหญ่
- 2) เศษวัสดุเหลือใช้ เช่น อู้งนม กล่องโฟม ขวดพลาสติก
- 3) กาว กรรไกร ไม้บรรทัด มีดคัตเตอร์

วัสดุในการผลิตฉากโรงละครหุ่นมือ

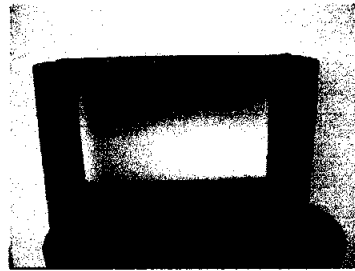
- 1) ฝ้ายดิบขนาดเท่าลังกระดาษ
- 2) สีชอล์ก หรือสีโปสเตอร์สำหรับระบายสีผ้า
- 3) ท่อพีวีซี ขนาดกว้าง 1 นิ้ว ยาวเท่าความยาวของลังกระดาษ
- 4) ฝ้ายดิบสำหรับทำฉากหน้าบังตัวคนเชิด

ภาพที่ 21 : วัสดุอุปกรณ์ในการตกแต่งโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

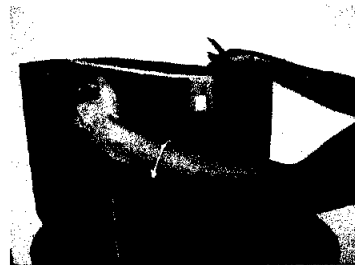
เรื่องที่ 3.2.2 ขั้นตอนการผลิตหุ่นโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

- 1) นำลังกระดาษมาเจาะด้านหน้า และด้านหลัง

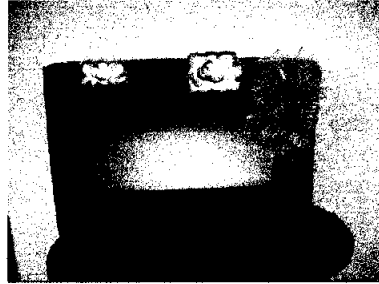
ภาพที่ 22 : การทำโครงสร้างหลักของโรงละครหุ่นมือ

- 2) เจาะรูด้านข้างทางด้านบนของลังกระดาษ โดยให้เอียงไปทางด้านหลังเล็กน้อย สำหรับ แขนงท่อพลาสติกที่แขวนฉากหลัง

ภาพที่ 23 : การเจาะรูเพื่อแขวนท่อพลาสติก

3) นำเศษวัสดุเหลือใช้ เช่นขวดพลาสติก กล่องโฟม ถุงขนม มาตกแต่งโรงละครให้สวยงาม

ภาพที่24 : การตกแต่งโรงละครหุ่นมือด้วยวัสดุเหลือใช้

4) นำผ้าดิบที่ใช้ทำฉากหลัง ให้มีขนาดตามความกว้างของโรงละคร นำมาพับพับเป็นรูสำหรับร้อยท่อ แล้วเย็บให้เรียบร้อย

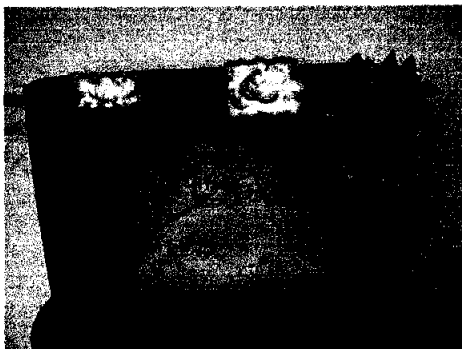
ภาพที่25 : การเย็บฉากหลังสำหรับร้อยท่อ

5) ร่างฉากหลังด้วยดินสอลงบนผ้าดิบ ระบายสีตกแต่งให้สวยงามตามแบบ

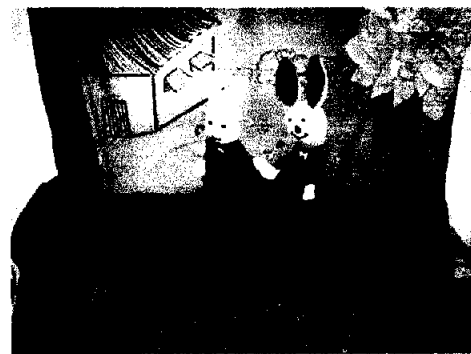

ภาพที่26 : การตกแต่งฉากหลัง

6) แฉวนฉากหลังที่ทำสำเร็จแล้วกับท่อพลาสติก แล้วนำไปพาดบนลัง

ภาพที่27 : การแขวนฉากหลังเข้ากับโครงสร้างหลักของโรงละครหุ่นมือ

ภาพที่28 : โรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

หน่วยประสภการณ์ที่ 4

เรื่อง การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

แผนการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

หน่วยประสบการณ์ที่ 4 การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย เวลา 3 ชั่วโมง

ประสบการณ์

ประสบการณ์หลัก

4.1 การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ

4.2 การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

ประสบการณ์รอง

4.1.1 การเชิดหุ่นมือ

4.1.2 การพากย์หุ่นมือ

4.2.1 การเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ

4.2.2 การปฏิบัติการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ เพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์

1. หลังจากการเผชิญประสบการณ์ “การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ”แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอธิบายเกี่ยวกับการเชิดหุ่นมือ การพากย์หุ่นมือ สามารถเชิดหุ่นมือ พากย์หุ่นมือ ได้ถูกต้อง

2. หลังจากการเผชิญประสบการณ์ “การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ”แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอธิบายเกี่ยวกับการเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ และสามารถแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง

บริบทและสถานการณ์

บริบท

การเผชิญประสบการณ์ที่ 4 การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยผู้เข้ารับการฝึกอบรมประกอบกิจกรรม 2 อย่างตามลำดับก่อนหลัง คือ (1) การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ และ (2) การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ โดยใช้เวลาในการประกอบกิจกรรม 3 ชั่วโมง ในการศึกษาการเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ และการจัดแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ในการแสดงนิทานหุ่นมือสำหรับเด็กปฐมวัย ใช้ห้องฝึกอบรมเป็นสถานที่เผชิญประสบการณ์ สิ่งที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องเตรียม คือ หุ่นมือ โรงละครหุ่นมือ บทหุ่นมือ

สถานการณ์

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในฐานะผู้จัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าคณะทำงานให้จัดแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องศึกษาการเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ และการจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์

ขั้นที่ 1 ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ โดยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ เป็นข้อสอบแบบปรนัยจำนวน 10 ข้อ และข้อสอบภาคปฏิบัติจำนวน 1 ข้อ

ขั้นที่ 2 ปฐมนิเทศการเผชิญประสบการณ์

เป็นขั้นตอนการชี้แจงวัตถุประสงค์ ประสบการณ์ บริบท/สถานการณ์ ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์(ภารกิจ/งาน) สื่อ เครื่องมือการประเมิน

- วัตถุประสงค์ในการเรียนรู้มีดังนี้ (1) เข้าใจการเชิดหุ่นมือ การพากย์หุ่นมือ สามารถเชิดหุ่นมือ พากย์หุ่นมือได้อย่างถูกต้อง (2) เข้าใจหลักการเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ และสามารถแสดงนิทานประกอบหุ่นมือได้อย่างถูกต้อง

- ประสบการณ์ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องเผชิญ 2 ประสบการณ์ คือ (1) การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ และ (2) การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

- บริบทในการเผชิญประสบการณ์ คือ ห้องฝึกอบรม เวลาที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์ 3 ชั่วโมง (180 นาที) สิ่งที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องเตรียม คือ หุ่นมือ โรงละครหุ่นมือ บทหุ่นมือ

- สถานการณ์ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในฐานะผู้จัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าคณะทำงานให้จัดแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

- ภารกิจ/งาน ในการเผชิญประสบการณ์ ครอบคลุม ศึกษาการเชิดหุ่นมือ การพากย์หุ่นมือ สามารถเชิดหุ่นมือ พากย์หุ่นมือ ศึกษาการเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ และปฏิบัติการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

- สื่อที่ใช้ ได้แก่ ประมวลสาระ บัตรคำสั่งการเชิดหุ่น บัตรคำสั่งการพากย์หุ่น บทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย หุ่นมือ โรงละครหุ่นมือ

- การประเมิน จากการทำแบบทดสอบ สังเกตพฤติกรรม การทำแบบฝึกหัด และงานที่กำหนดให้ทำ ได้แก่ การจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ขั้นที่ 3 เผชิญประสบการณ์ เป็นขั้นที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเผชิญประสบการณ์ เพื่อแสวงหาความรู้และความชำนาญ ในประสบการณ์นี้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องเผชิญประสบการณ์ 2 ประสบการณ์ คือ (1) การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ ประกอบด้วย หลักการเชิดหุ่นมือ หลักการพากย์หุ่นมือ และดำเนินการเชิดหุ่นมือ พากย์หุ่นมือ (2) การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ ประกอบด้วย การเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ และปฏิบัติการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ขั้นที่ 4 รายงานความก้าวหน้า เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เผชิญประสบการณ์ และทำภารกิจและงานในระบะหนึ่งแล้วผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องรายงานความก้าวหน้าการเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ และการจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

ขั้นที่ 5 รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ เมื่อผู้รับการอบรมได้เผชิญประสบการณ์หลักแต่ละประสบการณ์แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรายงานผลการเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ และการจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

ขั้นที่ 6 สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ สรุปขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์และชี้แนะแหล่งความรู้เพิ่มเติม

ขั้นที่ 7 ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ โดยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ เป็นข้อสอบแบบปรนัยจำนวน 10 ข้อ และข้อสอบภาคปฏิบัติจำนวน 1 ข้อ

สื่อเผชิญประสบการณ์	แหล่งประสบการณ์
1. ประมวลสาระ	1. มุมวิชาการ/ห้องฝึกอบรม
2. ผลงานหุ่นมือ	2. มุมเสนอผลงาน/ห้องฝึกอบรม
3. ผลงานโรงละครหุ่น	3. มุมเสนอผลงาน/ห้องฝึกอบรม
4. ผลงานบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย	4. มุมเสนอผลงาน/ห้องฝึกอบรม

การประเมิน

1. จากแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์
2. จากงานที่กำหนดให้ทำ คือ การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ และการจัดแสดงนิทาน

ประกอบหุ่นมือ

3. การสังเกตพฤติกรรม
4. จากการทำแบบฝึกหัด

เส้นทางการเรียน

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

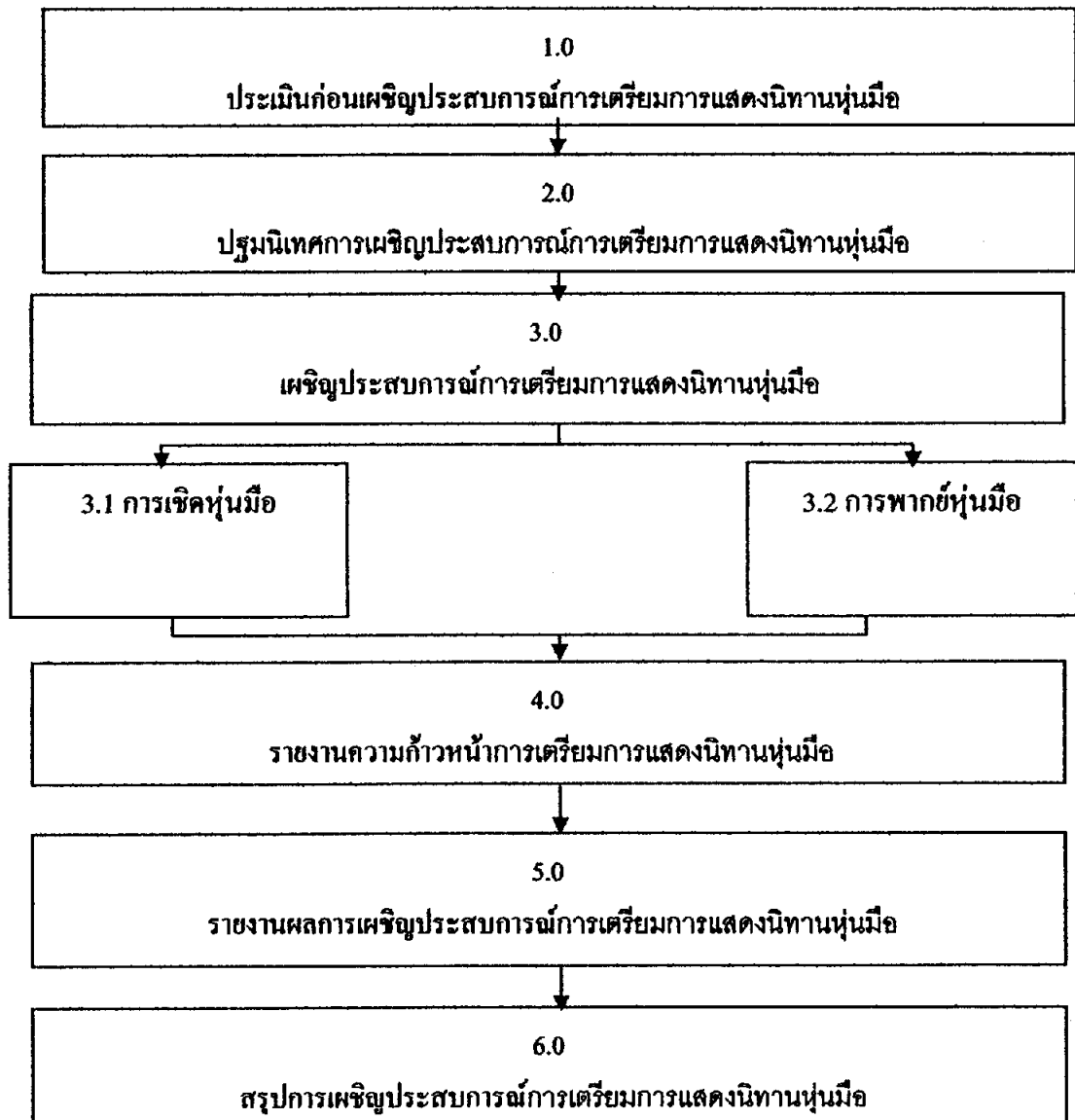
กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

หน่วยประสบการณ์ที่ 4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์หลักที่ 4.1 การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ

ประสบการณ์รองที่ 4.1.1 – 4.1.2

เวลา 1 ชั่วโมง (60 นาที)

**หมายเหตุ ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ จะประเมินหลังจากจบการฝึกอบรม
หน่วยประสบการณ์หลักที่ 4.2

แผนเผชิญประสพการณ์

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา
 กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน
 หน่วยประสพการณ์ที่ 4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
 ประสพการณ์หลักที่ 4.1 การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ

วัตถุประสงค์

1. หลังการเผชิญประสพการณ์ “การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอธิบายหลักการเชิคหุ่นมือ และสามารถเชิคหุ่นมือได้ถูกต้อง
 2. หลังการเผชิญประสพการณ์ “การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ”แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอธิบายหลักการพากย์หุ่นมือ และสามารถพากย์หุ่นมือได้ถูกต้อง
- ประสพการณ์และบริบท

ก. ประสพการณ์ที่คาดหวัง

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ศึกษาการเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือแล้วจะนำไปใช้ในการจัดการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยได้

ข. บริบทและสถานการณ์

บริบท

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมศึกษากิจกรรมการเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ จากการอ่านประมวลสาระ เรื่อง หลักการเชิคหุ่นมือ หลักการพากย์หุ่นมือ และคำเนิมนการเชิคหุ่นมือ พากย์หุ่นมือ ที่ห้องฝึกอบรม

สถานการณ์

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในฐานะผู้จัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าคณะทำงานให้ระดมความคิดเพื่อเตรียมการจัดแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องปฏิบัติ 8 ขั้น ดังนี้ คือ (1) อ่านประมวลสาระ เรื่อง หลักการเชิคหุ่นมือ (2) สรุปสาระสำคัญ (3) คำเนิมนการเชิคหุ่นมือ (4) ประเมิมนการเชิคหุ่นมือ (5) อ่านประมวลสาระ เรื่อง หลักการพากย์หุ่นมือ (6) สรุปสาระสำคัญ (7) คำเนิมนการพากย์หุ่นมือ (8) ประเมิมนการพากย์หุ่นมือ
 สิ่งทีพึงระวังในการเผชิญประสพการณ์นี้

รายละเอียดการเจริญประสบการณ์ที่ 4.1 การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ

ประสบการณ์ รอง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อ/แหล่ง ความรู้	สิ่ง อำนวยความสะดวก	การ ประเมิน
4.1.1 การเจ็ด หุ่นมือ	1.ศึกษา หลักการ เจ็ดหุ่นมือ	1.1 อ่าน ประมวล สาระเรื่อง “หลักการ เจ็ดหุ่นมือ” 1.2 บันทึก สาระสำคัญ	SDL SDL	1. หลักการ เจ็ดหุ่น มือ	ห้องฝึกอบรม ห้องฝึกอบรม	ประมวล สาระ คู่มือเจริญ ประสบการณ์		จดบันทึก สาระสำคัญ
	2. ดำเนินการ เจ็ดหุ่นมือ	1.1 แบ่งกลุ่มผู้ เข้ารับการ ฝึกอบรม ออกเป็น 5 กลุ่ม 1.2 ฝึก ปฏิบัติการ เจ็ดหุ่น แบบต่างๆ	PDL PDL	วิธีการ เจ็ดหุ่น มือ	ห้องฝึกอบรม ห้องฝึกอบรม	บัตรคำสั่งการ เจ็ดหุ่น เช่น ดีใจ เสียใจ ตกใจ วิ่ง เดินย้อน ฯลฯ	ซองใส่ บัตร คำสั่ง การเจ็ด หุ่น	สังเกตการ ทำงาน
	3. ประเมิน การเจ็ดหุ่น มือ	1.1 เสนอ งาน 1.2 วิพากษ์ 1.3 สรุป	PDL TDL/PDL TDL/PDL		ห้องฝึกอบรม มุมเสนอ ผลงาน			

รายละเอียดการเผชิญประสบการณ์ที่ 4.1 การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ

ประสบการณ์ รอง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อ/แหล่ง ความรู้	สิ่ง อำนวยความสะดวก	การ ประเมิน
4.1.2 การ พาทย์หุ่นมือ	1.ศึกษา หลักการ พาทย์หุ่น มือ	1.1 อ่าน ประมวล สาระเรื่อง “หลักการ พาทย์หุ่น มือ” 1.2 บันทึก สาระสำคัญ	SDL SDL	1. หลักการ พาทย์ หุ่นมือ	ห้องฝึกอบรม ห้องฝึกอบรม	ประมวล สาระ คู่มือเผชิญ ประสบการณ์		จดบันทึก สาระสำคัญ
	2. ดำเนินการ พาทย์หุ่น มือ	1.1 แบ่งกลุ่มผู้ เข้ารับการ ฝึกอบรม ออกเป็น 5 กลุ่ม 1.2 ฝึก ปฏิบัติการ พาทย์หุ่น แบบต่างๆ	PDL PDL	วิธีการ พาทย์ หุ่นมือ อารมณ์ ของหุ่น อายุของ หุ่น บุคลิก ของหุ่น คามบท	ห้องฝึกอบรม ห้องฝึกอบรม	บัตรคำสั่งการ พาทย์หุ่น เช่น คนแก่ เด็ก สาว ชาย หนุ่ม ฯลฯ	ของใส่ บัตร คำสั่ง การ พาทย์ หุ่น	สังเกตการ ทำงาน
	3. ประเมิน การพาทย์ หุ่นมือ	1.1 เสนอ ผลงาน 1.2 วิพากษ์ 1.3 สรุป	PDL TDL/PDL TDL/PDL		ห้องฝึกอบรม มุมเสนอ ผลงาน			

แผนกำกับประสบการณ์

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

เวลา 1 ชั่วโมง

หน่วยประสบการณ์ที่ 4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์หลักที่ 4.1 การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ

วิทยากร รัชยาภัทร์ เบญจบริรักษ์กุล , ฉัญชัช เบญจบริรักษ์กุล , ชลธิชา ปานแมน ,

วิรุฬห์กานต์ ศิลปอุดม , ไร่ไพ ดวงหม่อง

จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม SDL 30 PDL 5 TDL 5

ลำดับที่	กิจกรรม/ภารกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์	แบบทดสอบ	มุมวิชาการ	(15)
2	1.1 ทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ ปฐมนิเทศประสบการณ์			(5)
	2.1 วัตถุประสงค์	Com Slide.	มุมสื่อ	
	2.2 ประสบการณ์	Com Slide.		
	2.3 บริบท/สถานการณ์	Com Slide.		
	2.4 ขั้นตอนการหาประสบการณ์	Com Slide.		
	2.5 สื่อ/เครื่องมือ	Com Slide.		
	2.6 การประเมิน	Com Slide.		
3	เผชิญประสบการณ์			(20)
	3.1 การเชิดหุ่นมือ	ประมวลสาระ+	มุมวิชาการ	10
	3.2 การพากย์หุ่นมือ	บัตรคำตั้ง	มุมวิชาการ	10
4	รายงานความก้าวหน้า		ห้องฝึกอบรม	(5)
5	รายงานผลการเผชิญประสบการณ์		ห้องฝึกอบรม	(10)
6	สรุปการเผชิญประสบการณ์		ห้องฝึกอบรมมุม	(5)
7	ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์		วิชาการ	-

รายละเอียดการกำกับประสบการณ์

1. ทำการทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ (15 นาที)

วิทยากรแจกกระดาษคำตอบให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน และข้อสอบปฏิบัติ 1 ข้อ 10 คะแนน จากนั้นวิทยากรเก็บกระดาษคำตอบเพื่อตรวจให้คะแนน

2. ปฐมนิเทศก่อนเผชิญประสบการณ์ (5 นาที)

วิทยากรเป็นผู้ปฐมนิเทศ โดยใช้ PowerPoint Presentation ประกอบการปฐมนิเทศ จำนวน 12 แผ่น ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทราบเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการเรียน ประสบการณ์ที่คาดหวัง รูปแบบ การเผชิญประสบการณ์ ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ บริบท/สถานการณ์ สื่อ/เครื่องมือ การประเมิน

3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเผชิญประสบการณ์ (20 นาที)

ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเผชิญประสบการณ์รายบุคคลตามแผนเผชิญประสบการณ์ และแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน โดยเผชิญประสบการณ์ตามภารกิจและงานในแผนเผชิญประสบการณ์

4. รายงานความก้าวหน้าภายในกลุ่ม (5 นาที)

วิทยากรจะเป็นผู้ซักถามความก้าวหน้าในการเผชิญประสบการณ์ของแต่ละกลุ่ม

5. รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ (10 นาที)

ส่งกลุ่มมา 2 กลุ่ม รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ โดยให้กลุ่มที่ถูกคัดเลือกส่งตัวแทนรายงาน ผล กลุ่มละ 3 นาที จากนั้นวิทยากรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบฝึกปฏิบัติระหว่างเรียน จำนวน 5 ข้อ 5 คะแนน

6. สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ (5 นาที)

วิทยากรร่วมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมสรุปผลการเผชิญประสบการณ์ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจดบันทึกสาระสำคัญ

7. ทำการทดสอบหลังเรียน เผชิญประสบการณ์

เส้นทางการเรียน

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

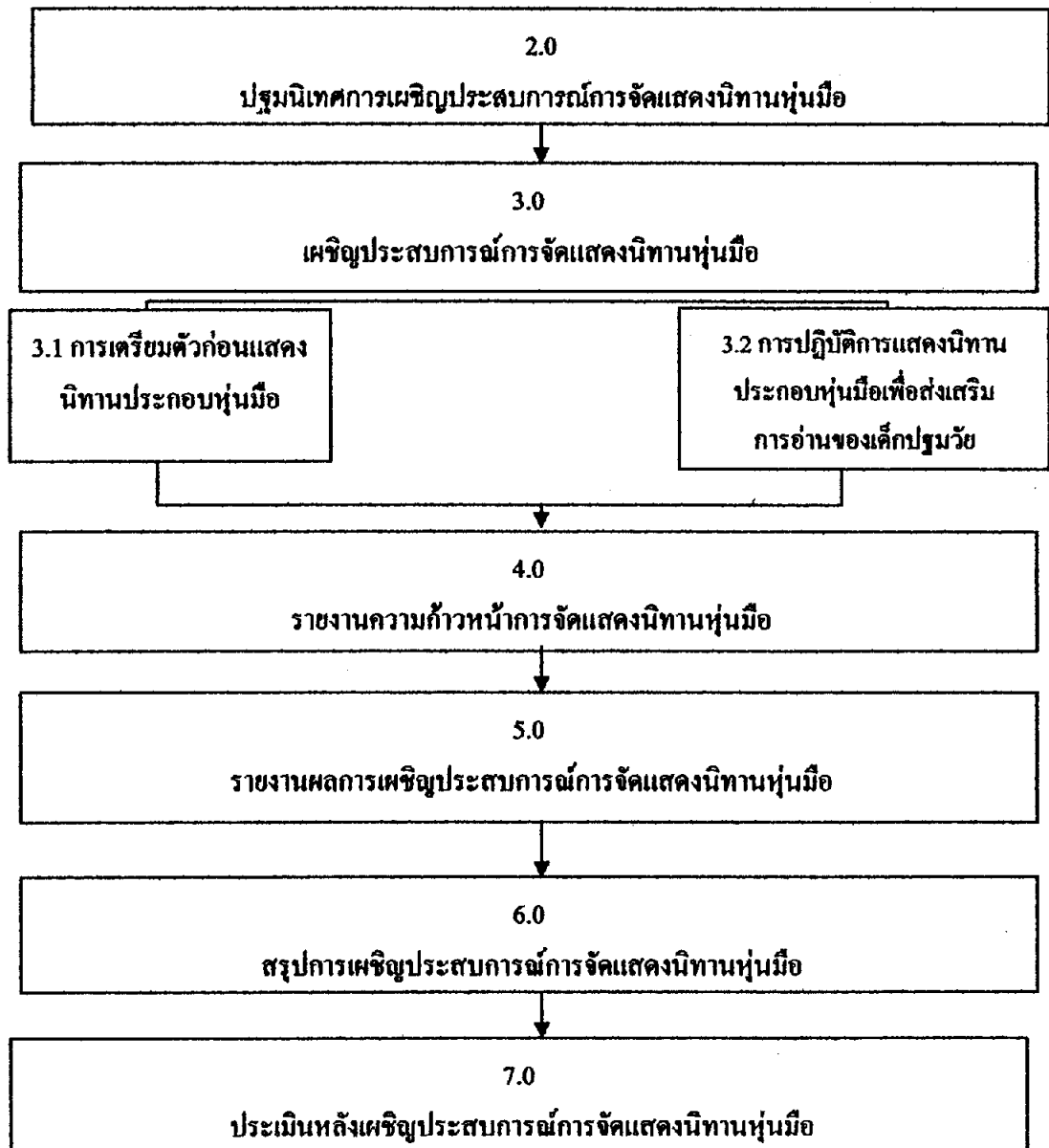
กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

หน่วยประสบการณ์ที่ 4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์หลักที่ 4.2 การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

ประสบการณ์รองที่ 4.2.1 – 4.2.2

เวลา 2 ชั่วโมง (120 นาที)

**หมายเหตุ ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ ได้ประเมินแล้วเมื่อก่อนเรียน
หน่วยประสบการณ์หลักที่ 4.1

แผนเผชิญประตบการณั้

หลักศูตร กิจกรรณสงเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา
 กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน
 หน่วยประตบการณั้ที่ 4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อสงเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
 ประตบการณั้หลักที่ 4.2 การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

วัตถุประสงค์

1. หลังการเผชิญประตบการณั้ “การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรรมสามารถอธิบายการเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่นมือได้ถูกต้อง

2. หลังการเผชิญประตบการณั้ “การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการอบรรมสามารถปฏิบัติการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อสงเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง
 ประตบการณั้และบริบท

ก. ประตบการณั้ที่คาดหวัง

ผู้เข้ารับการฝึกอบรรมได้ศึกษาการจัดแสดงนิทานหุ่นมือแล้วจะนำไปใช้ในการจัดการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อสงเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยได้

ข. บริบทและสถานการณั้

บริบท

ผู้เข้ารับการฝึกอบรรมศึกษากิจกรรมการจัดแสดงนิทานหุ่นมือ จากการอ่านประมวลสาระเรื่อง เทคนิคการเล่านิทานหุ่นมือ ขั้นตอนการจัดแสดงนิทานหุ่นมือ และปฏิบัติการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อสงเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย ที่ห้องฝึกอบรรม

สถานการณั้

ผู้เข้ารับการฝึกอบรรมในฐานะผู้จัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าคณะทำงานให้จัดแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อสงเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรรมจะต้องปฏิบัติ 6 ขั้น ดังนี้ คือ (1) อ่านประมวลสาระ เรื่อง เทคนิคการเล่านิทานหุ่นมือ (2) สรุปสาระสำคัญ (3) อ่านประมวลสาระ เรื่อง ขั้นตอนการจัดแสดงนิทานหุ่นมือ (4) สรุปสาระสำคัญ (5) ปฏิบัติการแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อสงเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย (6) ประเมินการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อสงเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

อิ่งที่พึงระวังในการเผชิญประตบการณั้

รายละเอียดการเผชิญประสบการณ์ที่ 4.2 การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

ประสบการณ์ รอง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อ/แหล่ง ความรู้	ตั้ง อำนาจ ความ สะดวก	การ ประเมิน
4.2.1 การ เตรียมตัว ก่อนแสดง นิทาน ประกอบหุ่น มือ	1.ศึกษา เทคนิค การเล่า นิทาน หุ่นมือ	1.1 อ่าน ประมวล สาระเรื่อง “เทคนิค การเล่า นิทานหุ่น มือ”	SDL	เทคนิค การเล่า นิทาน หุ่นมือ	ห้องฝึกอบรม	ประมวล สาระ		
		1.2 บันทึก สาระสำคัญ	SDL		ห้องฝึกอบรม	คู่มือเผชิญ ประสบการณ์		จดบันทึก สาระสำคัญ
	2.ศึกษา ขั้นตอน การจัด แสดง นิทาน หุ่นมือ	2.1 อ่าน ประมวล สาระเรื่อง “ขั้นตอน การจัด แสดง นิทานหุ่น มือ”	SDL	1. ขั้นตอน การเล่า นิทาน หุ่นมือ	ห้องฝึกอบรม	ประมวล สาระ		
		2.2 บันทึก สาระสำคัญ	SDL		ห้องฝึกอบรม	คู่มือเผชิญ ประสบการณ์		จดบันทึก สาระสำคัญ

รายละเอียดการเจริญประสบการณ์ 4.2 การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

ประสบการณ์ รอง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อ/ แหล่ง ความรู้	สิ่ง อำนวยความสะดวก	การ ประเมิน
4.2.2 การ ปฏิบัติการ แสดงนิทาน ประกอบหุ่น มือเพื่อ ส่งเสริมการ อ่านของเด็ก ปฐมวัย	1. ดำเนินการ แสดง นิทาน ประกอบ หุ่นมือเพื่อ ส่งเสริม การอ่าน ของเด็ก ปฐมวัย	1.1 แบ่งกลุ่มผู้ เข้ารับการ ฝึกอบรม ออกเป็น 5 กลุ่ม	PDL		ห้องฝึกอบรม มุมเสนอ ผลงาน			
		1.2 ปฏิบัติการ แสดง นิทาน ประกอบ หุ่นมือ	PDL		ห้องฝึกอบรม มุมเสนอ ผลงาน		สังเกต การ ทำงาน	
	2. ประเมิน การแสดง นิทาน ประกอบ หุ่นมือเพื่อ ส่งเสริม การอ่าน ของเด็ก ปฐมวัย	2.1 เสนอ งาน 2.2 วิพากษ์ 2.3 สรุป	PDL TDL/PDL TDL/PDL		ห้องฝึกอบรม มุมเสนอ ผลงาน		ผลงาน การ แสดง นิทาน ประกอบ หุ่นมือ	

แผนกำกับประสบการณ์

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

เวลา 2 ชั่วโมง

หน่วยประสบการณ์ที่ 4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์หลักที่ 4.2 การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

วิทยากร ธันยาภัทร์ เบญจบริรักษ์กุล, ณัฐรัชย์ เบญจบริรักษ์กุล, ชลธิชา ปานแมน,

วิรุฬห์กานต์ ศิลปอุดม, ราไพ ดวงหม่อง

จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม SDL 30 PDL 5 TDL 5

ลำดับที่	กิจกรรม/ภารกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์	-	-	-
3	เผชิญประสบการณ์			
	3.1 การเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ	ประมวลสาระ	มุมนิชาการ	(80) 20
	3.2 การปฏิบัติการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย	หุ่นมือ โรงละครหุ่น บทหุ่นมือ	มุมเสนอผลงาน ห้องฝึกอบรม	60
4	รายงานความก้าวหน้า		ห้องฝึกอบรม	(5)
5	รายงานผลการเผชิญประสบการณ์		ห้องฝึกอบรม	(10)
6	สรุปการเผชิญประสบการณ์		ห้องฝึกอบรม	(10)
7	ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์	แบบทดสอบ	มุมนิชาการ	(15)

รายละเอียดการกำกับประสบการณ์

1. ทำการทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์

2. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเผชิญประสบการณ์ (80 นาที)

ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเผชิญประสบการณ์รายบุคคลตามแผนเผชิญประสบการณ์ และแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยเผชิญประสบการณ์ตามภารกิจและงานในแผนเผชิญประสบการณ์

3. รายงานความก้าวหน้าภายในกลุ่ม (5 นาที)

วิทยากรจะเป็นผู้ซักถามความก้าวหน้าในการเผชิญประสบการณ์ของแต่ละกลุ่ม

4. รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ (10 นาที)

ส่งกลุ่มมา 2 กลุ่ม รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ โดยให้กลุ่มที่ถูกคัดเลือกส่งตัวแทนรายงาน ผล กลุ่มละ 3 นาที จากนั้นวิทยากรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบฝึกปฏิบัติระหว่างเรียน จำนวน 5 ข้อ 5 คะแนน

5. สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ (5 นาที)

วิทยากรร่วมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมสรุปผลการเผชิญประสบการณ์ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฉบับที่เอกสารสำคัญ

6. ทำการทดสอบหลังเรียน เผชิญประสบการณ์ (15 นาที)

วิทยากรแจกกระดาษคำตอบ ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน และข้อสอบปฏิบัติ 1 ข้อ 10 คะแนน จากนั้นเก็บกระดาษคำตอบเพื่อตรวจให้คะแนน

แผนผลิตสื่อ

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

หน่วยประสบการณ์ที่ 4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์หลักที่ 4.1-4.2 Computer Slide ปฐมนิเทศ

ประเภทสื่อ : Computer Slide ○ มีอยู่แล้ว ● ต้องผลิตใหม่

เรื่อง ปฐมนิเทศ

วัตถุประสงค์

1. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทราบถึงขั้นตอนของการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์
สรุปเนื้อหา

หน่วยประสบการณ์ที่ 4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์หลักที่ 4.1 การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ

ประสบการณ์รองที่ 4.1.1 การเชิดหุ่นมือ

ภารกิจที่ 1. ศึกษาหลักการเชิดหุ่นมือ

งานที่ 1.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “หลักการเชิดหุ่นมือ”

งานที่ 1.2 บันทึกสาระสำคัญ

ภารกิจที่ 2. ดำเนินการเชิดหุ่นมือ

งานที่ 2.1 แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็น 5 กลุ่ม

งานที่ 2.2 ฝึกปฏิบัติการเชิดหุ่น แบบต่างๆ

ภารกิจที่ 3. ประเมินการเชิดหุ่นมือ

งานที่ 3.1 เสนองาน

งานที่ 3.2 วิพากษ์

งานที่ 3.3 สรุป

ประสบการณ์รองที่ 4.1.2 การพากย์หุ่นมือ

ภารกิจที่ 1. ศึกษาหลักการพากย์หุ่นมือ

งานที่ 1.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “หลักการพากย์หุ่นมือ”

งานที่ 1.2 บันทึกสาระสำคัญ

ภารกิจที่ 2. ดำเนินการพากย์หุ่นมือ

งานที่ 2.1 แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็น 5 กลุ่ม

งานที่ 2.2 ฝึกปฏิบัติการพากย์หุ่นแบบต่างๆ

ภารกิจที่ 3. ประเมินการพาดภัยหุ่นมือ

งานที่ 3.1 เสนองาน

งานที่ 3.2 วิพากษ์

งานที่ 3.3 สรุป

ประสบการณ์หลักที่ 4.2 การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

ประสบการณ์รองที่ 4.2.1 การเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ

ภารกิจที่ 1. ศึกษาเทคนิคการเล่านิทานหุ่นมือ

งานที่ 1.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “เทคนิคการเล่านิทานหุ่นมือ”

งานที่ 1.2 บันทึกสาระสำคัญ

ภารกิจที่ 2. ศึกษาขั้นตอนการจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

งานที่ 2.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “ขั้นตอนการจัดแสดงนิทานหุ่นมือ”

งานที่ 2.2 บันทึกสาระสำคัญ

ประสบการณ์รองที่ 4.2.2 การปฏิบัติการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ภารกิจที่ 1. ดำเนินการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

งานที่ 1.1 แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็น 5 กลุ่ม

งานที่ 1.2 ปฏิบัติการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ

ภารกิจที่ 2. ประเมินการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

งานที่ 2.1 เสนอผลงาน

งานที่ 2.2 วิพากษ์

งานที่ 2.3 สรุป

แหล่งที่มาของสื่อ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2540) การประชุมเชิงปฏิบัติการ การผลิตชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์
คู่มือปฏิบัติการ โรงเรียนเกษมวิทยา (อัครา)

ขั้นตอนการผลิต

การผลิต Computer Slide มีขั้นตอนการผลิต ครอบคลุม (1) ขั้นวางแผน (2) ขั้นเตรียมการ

(3) ขั้นดำเนินการผลิต และ (4) ขั้นประเมินสื่อ

1. ขั้นวางแผน

1.1 วิเคราะห์ขั้นตอนการผลิตประสบการณ์

1.2 เขียนแผนผลิต Computer Slide

1.3 จัดทำ Lay out ของสื่อตามขั้นตอนการผลิตประสบการณ์

แผนผลิตสื่อ

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

หน่วยประสบการณ์ที่ 4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์หลักที่ 4.1 การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ

ประเภทสื่อ : บัตรคำสั่ง มีอยู่แล้ว ต้องผลิตใหม่

เรื่อง การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ

วัตถุประสงค์

1. หลังการเผชิญประสบการณ์ “การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถขีดหุ่นมือตามบัตรคำสั่งได้ถูกต้อง

2. หลังการเผชิญประสบการณ์ “การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถพากย์หุ่นมือตามคำสั่งได้ถูกต้อง

สรุปเนื้อหา

บัตรคำสั่งกล่าวถึง คำสั่งขีดหุ่นมือ แบ่งเป็นอิริยาบถต่าง ๆ ที่หุ่นมือสามารถทำได้ และคำสั่งพากย์หุ่นมือ แบ่งเป็นเสียงต่าง ๆ ที่น่าสนใจ

แหล่งที่มาของสื่อ

วิไล มาศจรัส เทคนิคการเขียน การเล่านิทานสำหรับเด็ก สำนักพิมพ์มิติใหม่ กรุงเทพฯ 2539

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตบัตรคำสั่งมีขั้นตอนการผลิต ครอบคลุม (1) ชั้นวางแผน (2) ชั้นเตรียมการ (3) ชั้นดำเนินการผลิต และ (4) ชั้นประเมินสื่อ

1. ชั้นวางแผน

1.1 วิเคราะห์คำสั่ง

1.2 กำหนดคำสั่ง ดังนี้

1.2.1 คำสั่งขีดหุ่นมือ

- หันหน้า หันหลัง หันซ้าย หันขวา	- พยักหน้า สันหน้า ก้มมองพื้น เงยหน้ามองฟ้า
- เดิน วิ่ง ย่อง กลาน	- ร้องให้ หัวเราะ หาว ไอ
- หยิบของ วางของ ทานอาหาร ตบมือ	

1.2.2 คำสั่งพากย์หุ่นมือ

- เสียงเด็กชาย เด็กหญิง	- เสียงคุณพ่อ คุณแม่
- เสียงคุณตา คุณยาย	- เสียงแม่มด พ่อมด
- เสียงกระด่าขานแสนซน เต่าผู้รอบรู้	

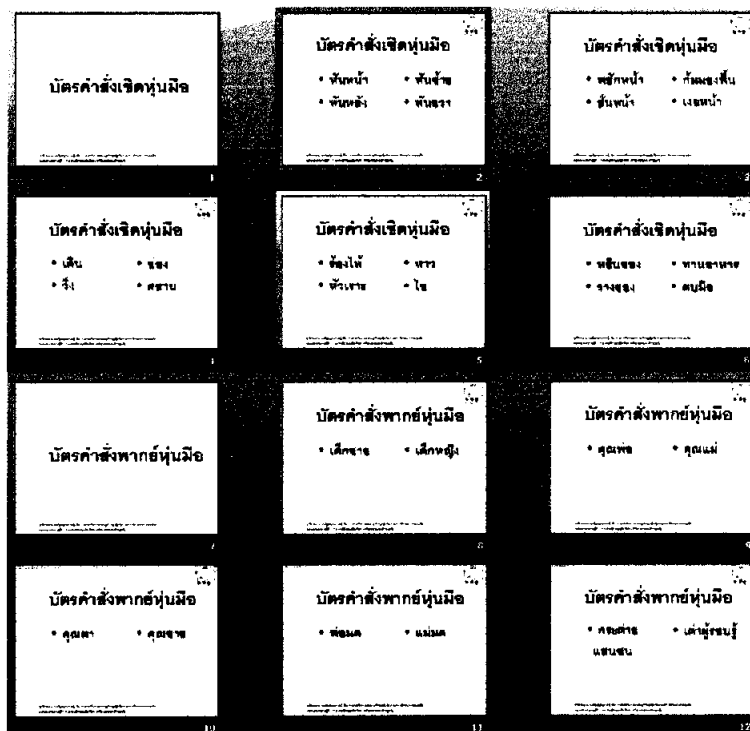
- 1.3 ศึกษารูปแบบของสื่อบัตรคำตั้ง
- 1.4 เขียนแผนผลิตบัตรคำตั้ง
- 2. **ขั้นเตรียมการ** ในการผลิตบัตรคำตั้งมีการเตรียมการดังนี้
 - 2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ เจ้าหน้าที่พิมพ์และจัดหน้ากระดาษ
 - 2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ กระดาษการ์ดแข็ง เทปติดสัน กล่องใส่บัตร
- 3. **ขั้นดำเนินการผลิต**
 - 3.1 กำหนดโจทย์คำสั่ง
 - 3.2 พิมพ์คำสั่งลงบนบัตรการ์ดแข็ง
 - 3.3 เคลือบพลาสติกใส
 - 3.4 บรรจุลงกล่องคำสั่ง
- 4. **ขั้นการประเมินสื่อ**

ประเมินจากการตรวจสอบความถูกต้องของข้อความ ภาษา โดยตรวจสอบเพื่อนำมาแก้ไขและปรับปรุง

ทรัพยากรที่ต้องใช้

- 1. งบประมาณ 300 บาท
- 2. บุคลากร 1 คน
- 3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว) เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องปริ้นเตอร์

บัตรคำสั่งเจ็ดหุ่นมือ – บัตรคำสั่งพายุหุ่นมือ

แผนผลิตสื่อ

หลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน

หน่วยประสบการณ์ที่ 4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์หลักที่ 4.1 การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ

ประสบการณ์หลักที่ 4.2 การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

ประเภทสื่อ : ประมวลสาระ มีอยู่แล้ว ต้องผลิตใหม่

เรื่อง การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ

วัตถุประสงค์

1. หลังการเผชิญประสบการณ์ “การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอธิบายหลักการเจ็ดหุ่นมือ และปฏิบัติการเจ็ดหุ่นมือได้ถูกต้อง
2. หลังการเผชิญประสบการณ์ “การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอธิบายหลักการพากย์หุ่นมือ และปฏิบัติการพากย์หุ่นมือได้ถูกต้อง
3. หลังการเผชิญประสบการณ์ “การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการอบรมสามารถอธิบายเทคนิคการเล่านิทานหุ่นมือได้ถูกต้อง
4. หลังการเผชิญประสบการณ์ “การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ” แล้ว ผู้เข้ารับการอบรมสามารถปฏิบัติการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง

สรุปเนื้อหา

1. การเจ็ดหุ่นมือ คือการเคลื่อนไหวหุ่นให้เป็นไปตามที่ผู้เจ็ดต้องการ หลักสำคัญในการเจ็ดหุ่นอยู่ที่เมื่อเจ็ดแล้วหุ่นดูเหมือนมีชีวิตและสื่อความหมายด้วยท่าทางที่เข้าใจได้ชัดเจนเหมือนหุ่นนั้นมีชีวิตจิตใจ อารมณ์ความรู้สึกและบุคลิกลักษณะของตัวเองอย่างเด่นชัด
2. การพากย์หุ่นมือ คือการให้เสียงพูดกับหุ่น ซึ่งรวมถึงระดับเสียงสูงต่ำ ความถี่ของการพูดว่าช้าหรือเร็ว และน้ำเสียงซึ่งแสดงอารมณ์ความรู้สึกเวลาพูด
3. การเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ ผู้เล่าจะศึกษาเทคนิคการเล่านิทานหุ่นมือ และขั้นตอนการจัดแสดงนิทานหุ่นมือ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง และกลุ่มเป้าหมาย

แหล่งที่มาของสื่อ

วิลิต มาศจรัส เทคนิคการเขียน การเล่านิทานสำหรับเด็ก สำนักพิมพ์มิติใหม่ กรุงเทพฯ 2539

กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงเพื่อชุมชน โรงพิมพ์

อักษรไทย กรุงเทพฯ 2535

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตประมวลสารมีขั้นตอนการผลิต ครอบคลุม (1) ขั้นตอนวางแผน (2) ขั้นตอนเตรียมการ (3) ขั้นตอนดำเนินการผลิต และ (4) ขั้นตอนประเมินสื่อ

1. ขั้นตอนวางแผน

1.1 วิเคราะห์เนื้อหา เป็นการรวบรวมเนื้อหา และกำหนดสาระสำคัญ

1.2 กำหนดเนื้อหา ดังนี้

1.2.1 หลักการเชิดหุ่นมือ

1.2.2 หลักการพากย์หุ่นมือ

1.2.3 การเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ

1.2.4 ขั้นตอนการจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

1.3 ศึกษารูปแบบและประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์

1.4 เขียนแผนผลิตสื่อสิ่งพิมพ์

2. ขั้นตอนเตรียมการ ในการผลิตประมวลสารมีการเตรียมการดังนี้

2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ เจ้าหน้าที่พิมพ์และจัดหน้ากระดาษ

2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ กระดาษ A4 เทปติดสันหนังสือ ลวดเย็บกระดาษ เครื่องเย็บกระดาษ หมึกเครื่องพิมพ์คอมพิวเตอร์ เครื่องปริ้นเตอร์ เครื่องคอมพิวเตอร์

3. ขั้นตอนดำเนินการผลิต

3.1 เขียนแผนผังแนวคิดในรูปแบบภูมิ

3.2 เขียนแผนการฝึกอบรมประจำหน่วย และแผนการฝึกอบรมประจำตอน

3.3 รวบรวมเนื้อหาสาระจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.4 เขียนเนื้อหาสาระ โดยการเรียบเรียงเนื้อหาสาระจากเอกสารที่ค้นคว้ามาตามลำดับ

แผนผังแนวคิด

3.5 กำหนดภาพประกอบ โดยระบุประเภทของภาพ ขนาดของภาพ และคำอธิบายรายละเอียดของภาพ

3.6 เขียนสรุปโดยนำคำสำคัญของเนื้อเรื่องในแต่ละหัวเรื่องมาเขียนตรวจสอบความถูกต้องของภาษาที่ใช้ จัดพิมพ์และเข้าเล่ม

4. ขั้นตอนการประเมินสื่อ

ประเมินจากการตรวจสอบความถูกต้องและความทันสมัยของเนื้อหาสาระ ภาพประกอบ และ การใช้ภาษา โดยตรวจสอบเพื่อนำมาแก้ไขและปรับปรุง

ทรัพยากรที่ต้องใช้

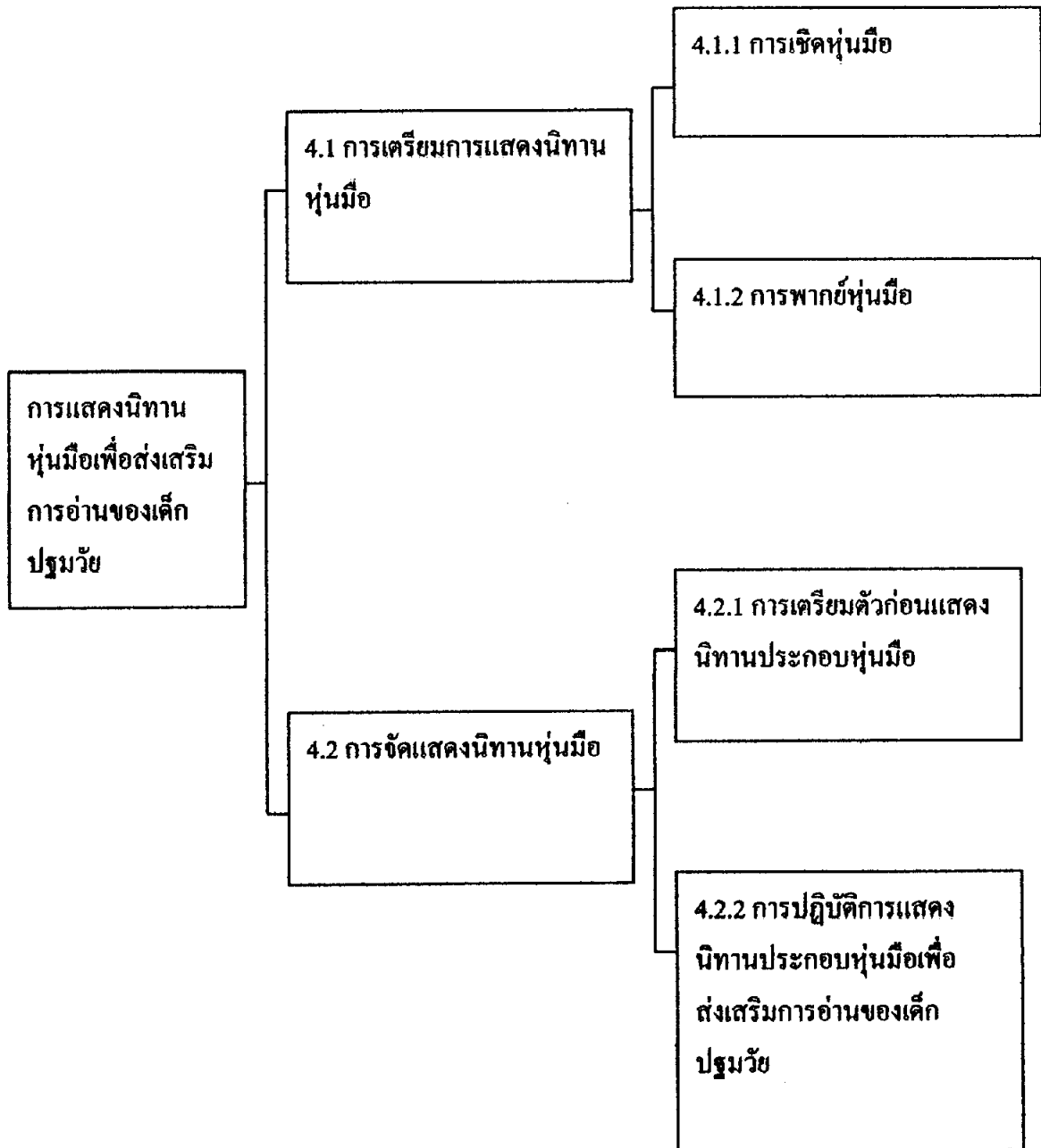
1. งบประมาณ 1500 บาท

2. บุคลากร 1 คน

3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว) เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องปริ้นเตอร์

**ประมวลสาระ
หน่วยประสบการณ์ที่ 4
การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย**

แผนผังแนวคิดหน่วยที่ 4

แผนการตอนประำหน่วยประตบการณที่ 4
การแสดงนิทานหุ่่มือเพื่อสงเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

- หัวเรื่งที่ 4.1 การเตรียมการแสดงนิทานหุ่่มือ**
- 4.1.1 การเชิดหุ่่มือ
- 4.1.2 การพากษ์หุ่่มือ
- หัวเรื่งที่ 4.2 การจัดแสดงนิทานหุ่่มือ**
- 4.2.1 การเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่่มือ
- 4.2.2 การปฏิบัติการแสดงนิทานประกอบหุ่่มือเพื่อสงเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

แนวคิด

1. การเชิดหุ่่มือ คือการเคลื่อนไหวหุ่่มือให้เป็นไปตามที่ผู้เชิดต้องการ หลักสำคัญในการเชิดหุ่่มืออยู่ที่เมื่อเชิดแล้วหุ่่มือเหมือนมีชีวิตและสื่อความหมายด้วยอากัปกิริยาท่าทางที่เข้าใจได้ชัดเจนเหมือนหุ่มนั้นมีชีวิตจิตใจ อารมณ์ความรู้สึกและบุคลิกลักษณะของตัวเองอย่างเด่นชัด
2. การพากษ์หุ่่มือ คือการให้เสียงพูดกับหุ่่มือ ซึ่งรวมถึงระดับเสียงสูงต่ำ ความถี่ของการพูดว่าช้าหรือเร็ว และน้ำเสียงซึ่งแสดงอารมณ์ความรู้สึกเวลาพูด
3. การเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่่มือ ผู้เล่าจะศึกษาเทคนิคการเล่านิทานหุ่่มือ และขั้นตอนการจัดแสดงนิทานหุ่่มือ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่ง และกลุ่มเป้าหมาย

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษา “การเชิดหุ่่มือ ” แล้ว ผู้เข้รับการฝึกอบรมอธิบายการเชิดหุ่่มือ และสามารถเชิดหุ่่มือได้
2. หลังจากศึกษา “การพากษ์หุ่่มือ” แล้ว ผู้เข้รับการฝึกอบรมอธิบายการพากษ์หุ่่มือ และสามารถพากษ์หุ่่มือได้
3. หลังจากศึกษา “การเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่่มือ” แล้ว ผู้เข้รับการฝึกอบรมอธิบายเทคนิคการเล่านิทานหุ่่มือ และขั้นตอนการจัดแสดงนิทานหุ่่มือได้

ตอนที่ 4.1

การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ในตอนที่ 4.1 ก่อนที่จะศึกษาในรายละเอียดของหัวเรื่อง 4.1.1 – 4.1.2

หัวเรื่อง

4.1.1 การเชิดหุ่นมือ

4.1.2 การพากย์หุ่นมือ

แนวคิด

1. การฝึกเชิดให้หุ่นเคลื่อนไหวได้ด้นั้น หมายถึง การเคลื่อนไหวท่าทางหุ่นให้ทำอิริยาบถต่างๆ ที่ดูสมจริง และตรงกับบุคลิกลักษณะของหุ่นตัวนั้น ฝึกให้หุ่นพูดโดยให้ตัวหุ่นเคลื่อนไหวได้จังหวะสอดคล้องกับเสียงพูด และอารมณ์ที่หุ่นต้องแสดงออก

2. การพากย์หุ่นสำหรับปฐมวัยควรเน้นที่การสื่อสารด้วยภาษา การเลือกใช้คำแสดงออก และแนวการตัดสินใจเฉพาะหน้า เนื่องจากเด็กวัยนี้ชอบแสดงละครสด และมีบทบาทสนทนา

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษา “ การเชิดหุ่นมือ ” แล้ว ผู้รับการฝึกอบรมสามารถอธิบายหลักการเชิดหุ่นมือได้ถูกต้อง
2. หลังจากศึกษา “ การเชิดหุ่นมือ ” แล้ว ผู้รับการฝึกอบรมสามารถเชิดหุ่นมือได้ถูกต้อง
3. หลังจากศึกษา “ การพากย์หุ่นมือ ” แล้ว ผู้รับการฝึกอบรมสามารถอธิบายหลักการพากย์หุ่นมือได้ถูกต้อง
4. หลังจากศึกษา “ การพากย์หุ่นมือ ” แล้ว ผู้รับการฝึกอบรมสามารถพากย์หุ่นมือได้ถูกต้อง

เรื่องที่ 4.1.1 การเชิดหุ่นมือ

1. หลักในการเชิดหุ่นมือ

การเชิดหุ่น คือการเคลื่อนไหวหุ่นให้เป็นไปตามที่ผู้เชิดต้องการ หลักสำคัญในการเชิดหุ่นอยู่ที่ เมื่อเชิดแล้วหุ่นดูเหมือนมีชีวิตและสื่อความหมายด้วยอากัปกริยาท่าทางที่เข้าใจได้ชัดเจนเหมือนหุ่นนั้นมีชีวิตจิตใจ อารมณ์ความรู้สึกและบุคลิกลักษณะของตัวเองอย่างเด่นชัด คนที่เชิดหุ่นได้ดีคือ คนที่สามารถให้ชีวิตกับหุ่นได้ ขณะเชิดหุ่น คนเชิดควรมีอารมณ์ร่วมกับหุ่น โดยรู้สึกเสมือนว่า หุ่นกับคนเชิดเป็นส่วนเดียวกัน รู้สึกว่าตนอยู่ในเหตุการณ์ที่หุ่นกำลังเผชิญอยู่ จึงจะทำให้เกิดการสื่อสารระหว่างหุ่นกับคนเชิด และทำให้คนดูเกิดความเชื่อ สามารถใช้จินตนาการอยู่ในโลกของหุ่นได้

ผู้เชิดหุ่นควรเรียนรู้หลักทั่วๆ ไปในการเชิดหุ่นประเภทต่างๆ รู้จักความสามารถเฉพาะตัวของหุ่นแต่ละตัว และฝึกซ้อมเชิดหุ่นจนคล่องแคล่ว หุ่นแต่ละประเภทมีลีลาการเชิดที่แตกต่างออกไป ขึ้นอยู่กับลักษณะการเคลื่อนไหว จังหวะ และส่วนที่ควบคุมการเชิด

หุ่นเชิดมือมักมีขนาดเล็ก มีรูปร่างต่างกัน เวลาเชิดผู้เชิดต้องเลือกใช้มือและนิ้วสำหรับเชิดในท่าทางต่างๆ กัน ผู้เชิดหุ่นควรฝึกแยกนิ้วและมือในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้หุ่นเคลื่อนไหวได้คล้ายจริงมากที่สุด หุ่นเชิดมือเคลื่อนไหวได้รวดเร็ว หยิบจับของได้ ผู้เชิดควรฝึกเชิดท่าต่างๆ แต่ละท่าให้ชัดเจนแล้วทำติดต่อกันไป เช่น ขึ้น เดิน นั่ง นอน วิ่ง เป็นต้น เพื่อให้หุ่นเคลื่อนไหวได้คล่องตัว

การเชิดหุ่นจะต้องเชิดให้หุ่นเคลื่อนไหวสื่อความหมายได้ชัดเจน รู้ว่าท่าทางนี้หมายถึงอะไร ท่าทางที่หุ่นเคลื่อนไหวทุกท่าจะต้องมีความหมาย ขยายความคำพูดให้เด่นชัดขึ้น การเชิดหุ่นไม่ได้หมายความว่าให้หุ่นขยับไปมาตลอดเวลา จนดูไม่ออกว่าตัวไหนกำลังพูดหรือแสดงอยู่ หุ่นต้องมีท่าทางการเคลื่อนไหวที่จำกัดมาก โดยเลือกเฉพาะท่าทางที่สื่อความหมายของคำหรืออารมณ์ที่ต้องการแสดงออกเท่านั้น ดัดทอนส่วนที่ไม่จำเป็นออกไป แล้วเลือกเน้นให้หุ่นเคลื่อนไหวเฉพาะส่วนที่จำเป็นอย่างมีพลัง เหมือนกับจิตรกรขอมไม่บรรจुरายละเอียดทุกอย่างลงไป ในภาพวาด แต่จะเลือกเฉพาะอย่างแล้วนำมาเน้นให้เห็นเด่นชัดขึ้นอีก หลักสำคัญของการเชิดหุ่นอยู่ที่ว่า ผู้เชิดจะต้องมีอารมณ์ร่วมไปกับหุ่น จนทำให้หุ่นนั้น เคลื่อนไหวอย่างมีพลังและดูมีชีวิตจิตใจ

องค์ประกอบของการเชิดหุ่นมือ

ในการเชิดหุ่นมือ ครูจะต้องเตรียมอุปกรณ์ถึงประกอบหลายอย่าง เพื่อให้การเชิดหุ่นได้ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แม้ว่าสิ่งประกอบบางอย่างอาจจะดูเหมือนไม่สำคัญ แต่ถ้าหากนำมาประกอบการเชิดหุ่น จะทำให้การเชิดหุ่นมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สิ่งประกอบในการเชิดหุ่นที่ควรมี ได้แก่ (พรทิพย์ วิน โภภินทร์ 2542:117)

1. เวทีสำหรับเชิดหุ่น

การมีเวทีสำหรับเชิดหุ่น ทำให้ผู้ชมมีความรู้สึกเป็นจริงเป็นจัง และถ้าให้เด็กเป็นผู้เชิดหุ่น เด็กก็จะรู้สึกว่าเป็นงานที่สำคัญ เหมือนตัวเองเป็นนักเชิดหุ่นมืออาชีพ นอกจากนั้น โรงหุ่นยังช่วยบังไม่ให้เห็นตัวผู้เชิด ทำให้ผู้ชมมีสมาธิดูเฉพาะหุ่นเท่านั้น

2. ม่านหน้าเวที

ม่านหน้าเวทีใช้ปิดเปิดเพื่อจะเปลี่ยนฉาก ทำให้ผู้ชมเข้าใจเรื่องได้ดียิ่งขึ้นกว่า การปิดม่านแต่ละครั้ง หมายถึง การเปลี่ยนเหตุการณ์ เปลี่ยนตอนใหม่ ต่างเวลา หรือต่างสถานที่ นอกจากนั้น ม่านยังทำให้เวทีสวยงาม มองดูเป็นจริงเป็นจังขึ้น

3. ฉาก

ฉากจะช่วยให้ผู้ชมเข้าใจเรื่องราวของหุ่นที่เชิดได้ดีขึ้น และทำให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ร่วมกับเรื่องราวตามฉากยิ่งขึ้น

4. เสียง

เสียง หมายถึง เสียงพากย์และเสียงดนตรีที่ใช้ประกอบเรื่อง จะช่วยให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตามเนื้อเรื่องไปได้ นับว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การเชิดหุ่นประสบความสำเร็จ

5. บทเชิดหุ่น หรือบทละครหุ่น

ครูอาจเขียนบทละครหุ่นขึ้นเอง หรืออาจนำมาจากบทละครที่ผู้อื่นเขียนไว้ก็ได้ แต่ต้องมีหลักการ บทละครจะต้องมีขึ้นตอน จังหวะเบี่ยงการแสดงไว้อย่างแน่นอน ต้องเขียนเป็นบทสนทนาของตัวละคร ไม่ใช่บทบรรยาย เพราะถ้าบรรยายมาก เวทีจะว่าง หรือถึงแม้จะมีตัวหุ่นปรากฏอยู่แต่ไม่มีบทพูด ก็จะดูเก๋อเงิน ไม่น่าสนใจ

2. แนวฝึกและปัญหาการเข็ดหุนมือ

การจะเข็ดหุนให้ได้ดีจะต้องอาศัยการฝึกฝนเป็นขั้นตอนอย่างสม่ำเสมอจึงจะให้หุนสื่อสารได้เป็นอย่างดีโดยยึดหลักว่าการเข็ดหุนคือการทำให้เด็กเชื่อในจินตนาการของตนเองว่าหุนนั้นมีชีวิตจริงๆ

การฝึกเข็ดหุนให้เคลื่อนไหวได้ดีนั้น หมายถึง การเคลื่อนไหวท่าทางหุนให้ทำอริยาบถต่างๆ ที่ดูสมจริง และตรงกับบุคลิกลักษณะของหุนตัวนั้น ฝึกให้หุนพูดโดยเคลื่อนไหวตัวหุนได้จังหวะสอดคล้องกับเสียงพูด และอารมณ์ที่หุนต้องแสดงออก

แนวฝึกการเข็ดหุนมือ

ฝึกให้หุนมีชีวิต โดยให้หุนหายใจเข้าออกพร้อมคนเข็ด

ฝึกมองคาหุน ถ่ายทอดความรู้สึกไปที่ตัวหุน เพื่อให้รู้สึกที่หุนมีชีวิต

ฝึกบังคับคาหุนให้มองสิ่งต่างๆ รอบๆ ตัว เพื่อให้ผู้เข็ดสื่อสารโดยใช้คาหุนเป็นหลัก

ฝึกการทำพักที่เหมาะสมสำหรับหุน คือมือหุนอยู่สูงระดับอก ห่างจากตัวหุนประมาณ 8 - 9 นิ้ว จะทำให้หุนอยู่ในท่าที่เหมือนชีวิตจริง

ฝึกให้หุนทำท่าต่างๆ โดยสังเกตรายละเอียดท่าทางจากชีวิตจริง แล้วเลือกเน้นเฉพาะส่วนที่สื่อท่าทางนั้นได้ดีที่สุด เช่น ฝึกให้หุนยัดตัวตรง หันซ้ายขวา มองไปรอบๆ ก้มดูพื้น โกง เงยหน้าดูฟ้า หันหน้าหันหลัง เดิน วิ่ง นอน กลาน หอบ ไอ จาม หาว ตบมือ พยักหน้า ถื่นหน้า หยิบของ วางของ ร้องให้ตะอื้น หัวเราะ เข็ดน้ำตา ขยี้ตา ลูบผมให้เข้าที่ เกาศีรษะ ไหว้ รับประทานอาหาร กระทบ หรือทำทำอื่นๆ ตามที่ต้องการ

ฝึกให้หุนทำท่าทางเพื่อเน้นความหมายของถ้อยคำที่พูด ซึ่งมักจะเน้นที่การขยับแขน มือ ประกอบการเคลื่อนไหวของลำตัวและศีรษะ การเลือกท่าทางเพื่อเน้นความหมายของคำเป็นสิ่งสำคัญมากของการเข็ดหุน เพราะหุนสื่อสารได้ดีด้วยท่าทางมากกว่าจะทำเพียงอ้าปาก หุบปากเฉยๆ มักพบอยู่เสมอว่าผู้เข็ดหุนที่ไม่ชำนาญมักจะทำให้หุนพูดอยู่ตลอดเวลาบนเวที โดยไม่เน้นท่าทางของหุนเลย ทำให้ดูน่าเบื่อ เพราะหุนไม่สามารถจะดึงดูดความสนใจของคนดูจากการขยับปากพูดเฉยๆ ได้

หุนแต่ละตัวมีบุคลิกลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นการทำท่าทางของหุนจึงต่างกันออกไป เช่น หุนที่ว่องไวย่อมทำท่าเดินต่างจากหุนที่เรียบร้อยเชื่องช้า ท่าทางหุนขึ้นอยู่กับอารมณ์ของเรื่องขณะนั้นด้วย เช่น หุนที่ว่องไว เดินไปมาอย่างโฉบเฉี่ยวย่อมเดินต่างจากที่เดินเวลาอารมณ์ดี

ผู้ที่เข็ดหุนได้ดีคือผู้ที่เอาใจใส่กับรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ ของท่าทาง แล้วนำมาใช้กับหุนให้หุนเคลื่อนไหวอย่างมีชีวิตจิตใจ เด็กปฐมวัยมีความสามารถที่จะเชื่อว่าหุนมีชีวิตจิตใจอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นจึงไม่ใช่เรื่องยากที่ผู้ฝึกจะฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ และเข็ดหุนให้ประทับใจคนดู

ปัญหาในการเช็ดหุ่นมือ

ผู้ที่เช็ดหุ่นมักจะพบปัญหาในการเช็ดที่คล้ายคลึงกันอยู่หลายประการ เช่น

1. การทรงตัวของหุ่น ต้องระวังให้หุ่นตัวตรงไม่หงายไปข้างหลัง เอนมาข้างหน้า เอียงข้าง หรือ เกาะติดอยู่กับแผงเช็ดหุ่น

2. ระดับของหุ่น สำหรับหุ่นที่ผู้เช็ดต้องขมูมือยกขึ้นต้องคอยระวังไม่ให้หุ่นเฉยลงเรื่อยๆ เมื่อผู้เช็ด เมื่อยมือ

3. การมองของหุ่น ผู้เช็ดต้องใช้ตาหุ่นเป็นหลักในการมอง เมื่อหุ่นพุดกับตัวใดก็ต้องมองไปที่หุ่น ตัวนั้น ไม่ใช่หันข้างให้หรือก้มหน้า เมื่อพุดกับคนดูก็ต้องรู้ระดับสายตาของคนดู เพราะถ้าเช็ดหุ่นโดยไม่ ระวังการมองของหุ่นแล้ว จะเหมือนกับในชีวิตจริงที่พุดกับใครแล้วไม่มองหน้าเขา ทำให้ความหมายที่ ต้องการจะสื่อลดความสำคัญลง

4. ท่าทางของหุ่น ต้องระวังให้ท่าทางหุ่นสื่อความหมายให้ดีที่สุดเมื่อถึงบทของหุ่นนั้น เมื่อหมด บทก็จะต้องคงลักษณะท่าทางนั้นไว้บ้าง แล้วหันไปมองและให้ความสนใจกับหุ่นอื่นที่กำลังพุดหรือทำ อะไรอยู่ ต้องระวังไม่ให้หุ่นหยุดหยิกขณะที่ไม่มีบท เพราะจะแย่งความสนใจจากตัวอื่น หากหุ่นไม่มีบท ต้องระวังไม่ให้หุ่นดูเหม่อลอยไม่มีชีวิต

5. การเคลื่อนไหวของหุ่น เวลาหุ่นเข้าออกเวทีจะต้องดูให้แสดง ไปจนสุดสายตาที่คนดูจะ มองเห็นได้แล้วจึงเลิกเช็ด ไม่ควรจะมีไหล่หุ่นขึ้นมานบนเวทีเฉยๆ แต่ต้องเข้ามาโดยมีท่าทางและ บุคลิกลักษณะของหุ่นปรากฏอยู่แล้วเวลาออกไม่ควรลดระดับหุ่นลงเฉยๆ ระวังอย่าให้หุ่นบังกัน หรือแย่ง ความสนใจด้วยการเคลื่อนไหวจนไม่ทราบว่ารหุ่นตัวไหนกำลังพุดหรือแสดงอยู่ การเคลื่อนไหวของหุ่น ต้องช้าและชัดเจน

6. การมีอารมณ์ร่วมในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง ผู้เช็ดจะต้องสร้างความเชื่อในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวละครจึงจะทำให้การเช็ดมีจังหวะและลีลาที่มีชีวิตจิตใจ เช่น ถ้าเกิดเหตุการณ์ไฟไหม้บ้านหุ่น ผู้ เช็ดจะต้องรู้สึกตกใจ กลัวภัยจากไฟไหม้ จึงจะเช็ดหุ่นให้วิ่งไปมาตกอกตกใจอย่างที่เหมาะสม

ปัญหาสำคัญที่พบในการเช็ดหุ่นคือ เช็ดหุ่นแล้วดูหุ่นไม่มีชีวิตจิตใจ ผู้ที่เช็ดหุ่นควรต้องหมั่น ฝึกฝน สังเกตข้อบกพร่องในการเช็ดและหมั่นหาทางแก้ไขปัญหาของตนเอง จึงจะทำให้เช็ดหุ่นได้ดี

เรื่องที่ 4.1.2 การพากย์หุ่นมือ

1. หลักการพากย์หุ่นมือ

การพากย์หุ่นนั้นมีหลักและเทคนิคอยู่ไม่มากนัก แต่ต้องอาศัยการฝึกฝนเป็นสำคัญ การพากย์หุ่นคือการให้เสียงพูดกับหุ่น ซึ่งรวมถึงระดับเสียงสูงต่ำ ความถี่ของการพูดว่าช้าหรือเร็ว และน้ำเสียงซึ่งแสดงอารมณ์ความรู้สึกเวลาพูด

ผู้พากย์จะเลือกเสียงของหุ่นจากลักษณะท่าทางของหุ่นนั้นๆ ว่ารูปร่างหน้าตาบุคลิกลักษณะ นิสัยใจคอของหุ่นเป็นอย่างไร แล้วเสียงควรจะเป็นอย่างไร เช่น ช้างตัวใหญ่หน้าตาใจดี ย่อมมีเสียงต่างกับงูที่ดุร้าย เป็นต้น เมื่อเลือกเสียงหุ่นได้แล้วก็ต้องซ้อมให้เสียงนั้นคงที่ตลอดการแสดง ไม่ว่าจะหุ่นจะอยู่ในอารมณ์หรือสถานการณ์อย่างไร หากมีหุ่นหลายตัวอยู่พร้อมกันบนเวที หุ่นควรมีระดับเสียงและลักษณะพูดที่แตกต่างกัน เพื่อให้คนดูรู้ว่า หุ่นตัวไหนกำลังพูดอยู่

เสียงพากย์จะต้องดังพอที่จะได้ยินทั่วโรงละคร ไม่ว่าผู้พากย์จะถูกแฉกั้นการเชิดบังไว้ หรืออยู่ห่างจากตัวหุ่นเพียงใด ทิศทางที่มาจากเสียงควรจะไปไกลเคียงกับตัวหุ่น ไม่เช่นนั้นแล้วจะทำให้คนดูต้องถูกแบ่งความสนใจไป

ผู้พากย์จะต้องเข้าใจความหมายของทุกคำที่พูด เพราะจะทำให้เน้นคำได้ถูกต้องตามความหมายที่ต้องการพร้อมทั้งเน้นอารมณ์ได้ถูกต้องด้วย ผู้ที่พากย์ได้ดี คือผู้ที่ใส่อารมณ์ไปตามเหตุการณ์ในเรื่อง เห็นภาพสถานที่และเหตุการณ์ต่างๆ โดยละเอียด ทำให้มีอารมณ์คล้อยตามไปได้

หากมีบทที่ต้องท่อง ผู้พากย์จะต้องจำบทได้แม่นยำ รู้จังหวะการโต้ตอบ รู้จักฟังตัวอื่นพูด รู้สึกหรือคิดตามแล้วจึงได้ตอบไม่ให้เหมือนท่องบท หากเป็นการแสดงละครสดไม่มีบทแน่นอนคนตายตัว ผู้เชิดจะต้องมีอารมณ์ร่วมไปด้วยจึงจะคิดคำพูดโต้ตอบได้สอดคล้องกับเนื้อเรื่องและอารมณ์ที่ควรจะเป็น ถ้าเป็นการแสดงที่มีการโต้ตอบกับคนดู คนพากย์จะต้องเรียนรู้ที่จะโต้ตอบได้อย่างทันทีทันควัน

การพากย์กับการเชิดหุ่นจะต้องสอดคล้องและช่วยขยายความซึ่งกันและกันด้วยจึงจะทำให้คนดูไม่เบื่อที่จะติดตามการแสดงหุ่น เสียงประกอบและดนตรีก็มีส่วนทำให้การพากย์หุ่นได้อารมณ์ความรู้สึกมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป สิ่งที่คนพากย์ต้องฝึกซ้อมก็คือ ฝึกเปล่งเสียงให้ดัง ชัดเจน และเน้นที่คำสำคัญของประโยค ฝึกตีความหมายบทละครหุ่นอย่างละเอียด เพื่อสื่อลักษณะเด่นของตัวละครผ่านทางเสียงหุ่น ฝึกพากย์เป็นเสียงตัวละครหุ่นต่างๆ กัน โดยให้เสียงคงที่และได้อารมณ์ ฝึกสร้างจินตนาการและอารมณ์ตามท้องเรื่องที่จะต้องแสดงและฝึกสื่อสารด้วยเสียงผ่านตัวหุ่น การพากย์หุ่นต้องอาศัยการฝึกซ้อมให้ชำนาญ วิธีที่ดีที่สุดคือ มีหุ่นอยู่ใกล้ตัวและพร้อมที่จะใช้หุ่นนั้นพูดคุยกับคนอื่นอยู่เสมอ (อรุณา ปุทธวงศ์

2. แนวฝึกและปัญหาในการพากย์หุ่นมือ

ข้อควรคำนึงเกี่ยวกับการฝึกพากย์หุ่นก็คือ การพูดของหุ่นไม่สามารถดึงดูดความสนใจของคนดูได้มากเท่ากับการให้หุ่นเคลื่อนไหวทำกิริยาอาการต่างๆ ละครหุ่นที่สนุกคือ ละครหุ่นที่หุ่นดำเนินเรื่องทำโน่นทำนี่ต่อเนื่องกันไปอย่างฉับไว มากกว่าจะให้หุ่นยืนพูดกันเฉยๆ ถ้าหุ่นสื่อสารด้วยท่าทางได้ดี ก็ไม่จำเป็นต้องมีคำพูดเพื่อชี้แจงอะไรอีก

แนวฝึกในการพากย์หุ่นมือ

ผู้พากย์หุ่นต้องเริ่มด้วยการศึกษาลักษณะของหุ่นอย่างละเอียด จนรู้จักว่าเสียงหุ่นตัวนั้นจะเป็นเช่นไร ฝึกซ้อมจนพูดให้ได้เช่นนั้นตลอดเวลา การคัดเสียงและเน้นแต่น้ำเสียงของหุ่นมากเกินไปจะทำให้พากย์ไม่ได้อารมณ์เท่าที่ควร หากไม่สามารถใช้เสียงต่างกันได้ให้ใช้เสียงธรรมชาติของผู้พากย์ แล้วสร้างอารมณ์ความเชื่อตามท้องเรื่อง ก็จะทำให้พากย์ได้ดี

ผู้พากย์จะต้องฝึกเปล่งเสียงให้ดังชัดทั้งทั้งห้องแต่ไม่ดูเป็นตะ โทณ และไม่คอยจนเหมือนกับกระซิบอยู่ เน้นความหมายในที่ควรเน้นและไม่พูดรวมคำ สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้หากผู้พากย์มีความเข้าใจในบทบาท ลักษณะของตัวละครและเนื้อเรื่องอย่างแจ่มชัด ตีความหมายบทละครอย่างละเอียด และท่องบทให้คล่อง

ความเข้าใจบทบาทของหุ่นอย่างลึกซึ้งและอารมณ์ร่วมในเหตุการณ์ของเรื่องจะทำให้พากย์หุ่นได้อย่างมีชีวิตจิตใจ

ปัญหาในการพากย์หุ่นมือ

ปัญหาในการพากย์หุ่นที่พบกันอยู่ทั่วไปคือ

1. เสียงหุ่นไม่เหมาะสมกับบุคลิกลักษณะของตัวหุ่น
2. เสียงหุ่นไม่คงที่เปลี่ยนแปลงเปลี่ยนระดับเสียง
3. คัดเสียงหุ่นมากเกินไป จนไม่สื่ออารมณ์ที่ต้องการ เช่น คัดเสียงเป็นคนแก่ แล้วพยายามให้เสียงสั้นเครืออยู่อย่างนั้น จนแสดงอารมณ์ได้ไม่ชัดว่าดีใจ เสียใจหรือรู้สึกอย่างไร
4. เสียงพากย์คอยเกินไปจนไม่ได้ยิน หรือดังเกินไปจนเหมือนตะ โทณมากกว่าพูดคุยกัน
5. เสียงพากย์ชัดเจนแต่ไม่มีความหมาย เนื่องจากไม่เน้นความหมายของคำที่ควรเน้น
6. พากย์เร็วเร็วเกินไปจนฟังไม่เข้าใจ เพราะรวมคำเข้าหากัน
7. พากย์ไม่สื่อสารอารมณ์ความรู้สึก เนื่องจากพากย์เป็นจังหวะซ้ำๆ เท่าๆ กันหมด พากย์เป็นจังหวะห้วนๆ ตามลักษณะการอ้าปากของหุ่น หรือจากการที่ไม่เข้าใจความหมายของบทละครและคำพูดของหุ่นอย่างชัดเจน ทำให้สื่ออารมณ์ออกมาไม่ได้

ปัญหาทั้งหมดที่กล่าวมา แก้ไขให้ลดน้อยลงได้หากผู้ตัวปัญหา และหมั่นฝึกซ้อม เคล็ดลับของการเชิดพากย์หุ่นอยู่ที่ว่า คนเชิดพากย์สามารถจะถ่มตัวเอง แล้วอยู่ในโลกของหุ่น ได้มากน้อยเพียงใด

ตัวอย่างการเชิดพากย์หุ่น

พากย์

- “สวัสดี” - มือหุ่นซ้ายขวามาชนกันในท่าไหว้ ก้มศีรษะ แล้วเงยหน้าขึ้นพูด หรือพูดก่อนแล้วจึงทำท่า ขึ้นอยู่กับว่าต้องการจะเน้นที่คำพูดหรือการกระทำ แต่ไม่ควรพูดและท่าท่าพร้อมๆ กัน
- “ตกใจ” - พยักหน้า ถ้าตกลงแบบโกรธอาจจะใช้มือหุ่นทุบโต๊ะ ถ้าตกลงดีใจก็อาจจะกระโดดขึ้นลงพร้อมทั้งคบมือ
- “ดีใจจัง” - กระโดดขึ้นลง ชูแขนขึ้น หรือคบมือพูด แล้วถอนหายใจเพื่อเน้นความดีใจก็ได้
- “ไม่” - สั่นศีรษะ หรืออาจโบกมือไปด้วยก็ได้
- “กุ่มใจจัง” - มือเท้ากางหรือตะแคงหน้าผาก ก้มหน้า
- “ง่วง” - ลีปหงก หาวบิดขี้เกียจอย่างช้าๆ อาจเคี้ยวปากด้วยก็ได้
- “ข้าชะมัด” - พูดแล้วหัวเราะ เอามือปิดปากหัวเราะมากขึ้น
- “เสียใจจัง” - พูดแล้วสะอื้น มือขี้ตา ร้องไห้ เอามือปาดน้ำตา ตัวสั่นตามแรงสะอื้น ถ้าจะให้คนดูเห็นขบขัน อาจจะสั่งน้ำมูกแรงๆ ก็ได้

การเชิดพากย์นี้ไม่แน่นอนตายตัว ขึ้นอยู่กับอารมณ์ความรู้สึกของเหตุการณ์และอารมณ์ร่วมของผู้เชิด เวลาเชิดพากย์ควรระวังเน้นให้อูกว่าจะเน้นที่ท่าทางหรือที่คำพูดหากเน้นท่าทางก็ทำท่าทางที่หลังคำพูด ถ้าจะเน้นคำพูดก็ทำท่าทางแล้วพูดเน้นอีกครั้งหนึ่ง

ตอนที่ 4.2

การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ในตอนที่ 4.1 ก่อนที่จะศึกษาในรายละเอียดของหัวเรื่อง 4.2.1 – 4.2.2

หัวเรื่อง

- 4.2.1 การเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ
- 4.2.2 การปฏิบัติการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

แนวคิด

1. การเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ ผู้แสดงจะต้องเรียนรู้เทคนิค ในส่วนก่อนการเล่านิทาน ที่มุ่งเน้นการฝึกซ้อมในการเชิดหุ่นมือ และพากย์หุ่นมือ ในส่วนขณะแสดงการเล่านิทานที่มุ่งเน้นเทคนิคต่าง ๆ ตั้งแต่การเริ่มต้นเล่านิทาน การเล่านิทาน ไปจนถึงการสรุปการเล่านิทาน
2. การแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ มีกิจกรรมใหญ่ ๆ อยู่ 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมก่อนการแสดง กิจกรรมการแสดง และกิจกรรมหลังการแสดง

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษา “การเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ” แล้ว ผู้รับการฝึกอบรมสามารถอธิบายเทคนิคการแสดงหุ่นมือได้ถูกต้อง
2. หลังจากศึกษา “การปฏิบัติการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย” แล้ว ผู้รับการฝึกอบรมสามารถแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง

เรื่องที่ 4.2.1 การเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ

การเล่านิทานหุ่นมือเป็นศิลปะอย่างหนึ่งของการใช้ตัวละครหุ่นมือให้เกิดความน่าสนใจแก่ผู้ฟัง ทั้งนี้ บางครั้งการเล่านิทานปากเปล่าอาจจะไม่เพียงพอที่จะเสริมความน่าสนใจได้ ด้วยเหตุนี้จึงต้องมีการนำหุ่นมือ และอุปกรณ์เสริมเพื่อประกอบการเล่าให้มีรสชาติมากยิ่งขึ้น การเล่านิทานให้ดีมีหลักการกว้าง ๆ ดังนี้

❖ อ่านนิทานมากๆ

การอ่านนิทานมากๆ เป็นสิ่งจำเป็นยิ่งสำหรับผู้ที่จะเล่านิทานเพราะการอ่านนิทานมากๆ จะทำให้ผู้เล่า มีคลังนิทาน อยู่ในความทรงจำที่สามารถจะนำออกมาใช้ได้เหมาะสมกับกลุ่มคนฟังนิทาน เช่น หากกลุ่มผู้ฟังเป็นนักเรียนอนุบาล ผู้เล่าก็สามารถจะคัดเลือกนิทานสั้นๆ ที่มีความสนุกสนานมาเล่าได้ ตรงตามความสนใจของผู้ฟัง เป็นต้น

การอ่านนิทานมากๆ จะทำให้ผู้เล่ามีมุมมองและรู้โครงเรื่องนิทานมากยิ่งขึ้น บางครั้งอาจจะนำโครงเรื่องนิทานเหล่านั้นมาประยุกต์สำหรับสร้างนิทานเรื่องใหม่ขึ้นมาได้

❖ ซ้อมการเล่านิทาน

วิธีการซ้อมเล่านิทานก็คือ ฝึกเล่านิทานออกมาดังๆ เพื่อฟังเสียงตัวเองดูว่าเป็นอย่างไร เช่น เสียงแจ่มใสหรือไม่ คิดอย่าง กุกๆ กักๆ หรือไม่ จำตัวละคร ได้แม่นยำหรือเปล่า

วิธีการที่ดีสำหรับการซ้อมเล่านิทานก็คือ เล่าให้คนที่อยู่ใกล้ซัดฟัง เช่น ลูก หลาน สามี ภรรยา ญาติ คนในครอบครัว โดยขณะที่เล่านั้น สังเกตดูความสนใจว่า ผู้ฟังมีที่ทำอย่างไร หลังเล่าจบแล้วลองสอบถามดูว่า การเล่านิทานของเรามีข้อบกพร่องตรงไหนบ้าง เช่น น้ำเสียงค่อยไป ดังไป ขอบพูดคำซ้ำ จำตัวละครผิดพลาด เป็นต้น

ข้อผิดพลาดอย่างนี้ให้นำไปปรับปรุงแก้ไขและไม่ต้องท้อแท้ใจ เพราะคงไม่มีใครทำอะไรได้สมบูรณ์แบบร้อยเปอร์เซ็นต์ เพียงแต่ต้องหมั่นแก้ไขให้เกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

❖ ตรวจสอบข้อผิดพลาด

ปัจจุบันเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า มีส่วนช่วยให้ผู้เล่านิทานมีโอกาสตรวจสอบจุดอ่อนของตนได้โดยสะดวก

เครื่องมือตรวจสอบจุดอ่อนในการเล่านิทานก็คือ เทปบันทึกเสียง

ทุกครั้งที่เราเล่านิทานหากต้องการทราบว่า การเล่านิทานของเราบกพร่องตรงไหนแล้ว ก็ควรที่จะบันทึกเทปการเล่านิทานของเราไว้ และหลังจากเล่านิทานจบแล้ว เมื่อมีเวลาว่างก็นำเทปที่บันทึกเสียงการเล่านิทานดังกล่าวมาเปิดทบทวนดูว่า นิทานที่เล่าไปนั้นมีข้อผิดพลาดอย่างไร

1. เทคนิคการเล่านิทานหุ่่มือ
การเล่านิทานหุ่่มือให้เกิดความน่าสนใจนั้น มีเทคนิคในแต่ละขั้นตอนของการเล่านิทานหุ่่มือ

ดังนี้

1. วิธีเริ่มต้นเล่านิทาน

- ควรสร้างความสนใจให้แก่เด็ก
- กำหนดเวลาให้เหมาะสม ไม่น้อยเกินไปหรือมากเกินไป
- เมื่อเริ่มต้นเล่าและเล่าตอนต่อไป ควรมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน
- บทนำเรื่องไม่ควรยาวเกินไป

2. วิธีการเล่านิทาน

- ลำดับของการเล่านิทาน ไม่ข้ามไปข้ามมา จนทำให้เกิดความสับสน
- เน้นความสำคัญของเรื่องให้ชัดเจน ไม่ยาว จนทำให้ผู้ฟังเบื่อหน่าย
- อธิบายตอนใดตอนหนึ่งมากเกินไป จนทำให้เนื้อเรื่องขาดความสนุกสนาน
- ควรเน้นตัวละครสำคัญของเรื่อง ส่วนตัวประกอบไม่ควรเน้นมาก เพราะจะทำให้ตัวเอกหมดความหมาย

3. การใช้ถ้อยคำเสียง

- ใช้ถ้อยคำ สำนวนที่สุภาพ ไม่หยาบหรือให้ความหมายหลายแง่ หลายมุม
- ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับเด็ก ไม่ใช้สำนวนที่สูงเกินไป จนยากแก่การเข้าใจ
- มีเสียงดังฟังชัด ได้ยินทั่วถึง
- ใช้เสียงสูง ต่ำ หรือเสียงเหมาะสมกับบรรยากาศของเรื่อง เช่น เสียงแสดงความเศร้า โศก ตีใจหรืออื่นๆ
- เน้นเสียงหนักเบา ตามโอกาส ไม่เป็นเสียงระดับเดียวกันหมด

4. บุคลิกภาพของผู้เล่านิทาน

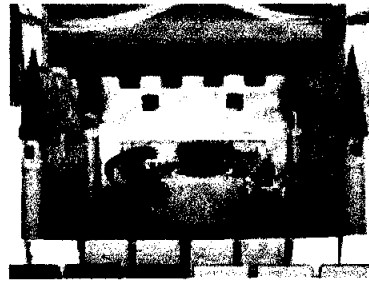
- แสดงท่าทางประกอบการเล่านิทานอย่างเหมาะสม
- แสดงสีหน้า ดวงตา เพื่อแสดงออกทางอารมณ์ได้ดี
- อย่าพูดดัง หรือหัวเราะก่อนคนอื่น

5. สรุป

- บทสรุปได้เฉลยปัญหาต่างๆ ที่ผูกมาในเรื่องตอนต้นจนกระทั่งจบ
- ใช้เวลาได้เหมาะสมไม่มากหรือน้อยเกินไป
- สรุปโดยเรียกจุดสนใจของนักเรียนได้ดี เช่น อาจใช้คำพังเพย คำคม สุภาษิตต่างๆ
- ชี้ให้เห็นถึงคุณและโทษของการกระทำตามท้องเรื่อง
- เน้นการนำข้อคิดไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. ขั้นตอนการจัดแสดง

ในการแสดงนั้น หากแบ่งเป็นกิจกรรมใหญ่ๆ จะแบ่งได้ 3 ตอนคือ กิจกรรมก่อนการแสดง กิจกรรมการแสดง และกิจกรรมหลังการแสดง

1. กิจกรรมก่อนการแสดง มีสิ่งที่จะต้องทำอยู่ 2 ส่วนคือ

1.1 การเตรียมผู้แสดง นอกจากจะเตรียมผู้แสดงในเรื่องของการซ้อมก่อนการแสดงจริง เพื่อให้เกิดความมั่นใจในสิ่งที่กล่าว ไปแล้วนั้น เมื่อถึงวันแสดงก็จำเป็นต้องเตรียมผู้แสดงโดยการเตรียมร่างกาย (Warm up) ซึ่งก็ไม่ต่างจากนักกีฬาที่ก่อนจะลงสนามจะต้องมีการอบอุ่นร่างกาย ผู้แสดงก็เช่นกัน ก่อนแสดงต้องเตรียมร่างกายให้พร้อม ให้อวัยวะทุกส่วนในร่างกายเกิดความตื่นตัวโดยการเตรียมกล้ามเนื้อและข้อหมุนต่างๆ ทุกส่วนของร่างกาย ตั้งแต่หัวไปจนถึงเท้า โดยอาจเริ่มตั้งแต่การบริหารปาก พร้อมออกเสียง “อู ไอ อา เอ อี” แล้วย้อนกลับเป็น “อี เอ อา ไอ อู” ทำซ้ำไปมา 3-4 ครั้ง จากนั้นก็บริหาร ไบหน้า ลำคอ ไหล่ แขน ข้อศอก ข้อมือ มือ เอว สะโพก เข่า เท้า นอกจากเตรียมร่างกายแล้ว ควรฝึกสมาธิ (Concentrate) ด้วย อาจใช้วิธีง่ายๆ คือ ยืนหลับตาปล่อยแขนลงข้างลำตัว กำหนดลมหายใจเข้า-ออก

การเตรียมร่างกายมีประโยชน์คือ ช่วยในเรื่องของการเคลื่อนไหวขณะเชิดหุ่น ทำให้เกิดความคล่องแคล่วและไม่ปวดเมื่อยมาก ส่วนการทำสมาธิจะทำให้เกิดความพร้อมทางด้านจิตใจ ลดความประหม่า เกิดความมั่นใจยิ่งขึ้น

1.2 การเตรียมผู้ชม แต่ละครั้งที่ออกแสดงต้องเตรียมผู้ชมเพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคย เตรียมความพร้อมให้รู้สึกอยากดู สร้างแรงจูงใจ และเพื่อเกริ่นเข้าสู่เรื่องที่จะแสดง มีวิธีการง่ายๆ ดังนี้

1.2.1 เล่นสนุกกับผู้ชม ทักทายปราศรัย ชวนพูดคุยเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยโดยให้พิธีกรออกมาคุย ตามไถ่ในเรื่องต่างๆ เช่น กินข้าวกันมาหรือยัง คนเสื้อแดงอาบน้ำหรือเปล่า ใครมีลูก 4 คนบ้างจะมีรางวัลให้ ฯลฯ คนคุยต้องสนุกเป็นกันเองแต่อย่าให้เลยขอบเขต อาจมีลูกคู่สร้างความครื้นเครง

1.2.2 เล่นเกมส์ อาจตั้งคำถามง่ายๆ เกี่ยวกับหมู่บ้านหรือชุมชนนั้น เล่นทายศัพท์ในท้องถิ่น หรือเอาของใช้ของชาวบ้านมาเล่นเกมส์ อาจดึงเด็กมาเล่นก่อนโดยถามเด็กแล้วให้แม่ตอบ

เป็นการดึงไปให้ผู้ใหญ่และพยายามโยงมาสู่เรื่องที่เราต้องการจะให้ความรู้ มีรางวัลให้ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีราคาอะไร เน้นการร่วมสนุกเป็นหลัก ให้ผู้ชมเริ่มรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับผู้แสดง เพราะเมื่อชาวบ้านสนุกและเป็นมิตรกับเราเขาก็พร้อมที่จะเปิดรับความรู้จากเราได้ง่ายขึ้น

1.2.3 เบ็ดวาง เมื่อพร้อมที่จะแสดงอาจเริ่มด้วยเพลงประจำคณะเหมือนลิเกออกแขก อาจเป็นเพลงสั้นๆ สนุกๆ เพื่อให้ผู้ชมได้รู้จักคณะละครหุ่น และแนะนำผู้แสดง บอกให้รู้ว่าจะมาเล่นอะไร เพื่ออะไร โดยพูดคุยแทรกในเพลงก็ได้ คือหยุดเพลงเป็นช่วงๆ พูดแล้วร้องต่อ ทั้งนี้ทั้งนั้นต้องทำอย่างสนุกสนาน ห้ามเป็นพิธีต้องเด็ดขาด

2. กิจกรรมการแสดง คือการดำเนินเรื่องราวตามชุดการแสดงที่ได้กำหนดไว้ ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการแสดงทุกคนไม่ว่าจะเป็นผู้กำกับการแสดง ผู้แสดง ผู้ควบคุมเทคนิคต่างๆ จะต้องทำหน้าที่ตามบทบาทของตนเอง ต้องมีสมาธิในการเล่น ต้องรับผิดชอบการแสดงตั้งแต่ต้นจนจบเพื่อให้ผู้ชมได้รับอรรถรสมากที่สุดและเราเองก็มีความสุข สนุก ภาคภูมิใจไปกับการแสดงด้วย

หากมีปัญหาเฉพาะหน้าเกิดขึ้นขณะแสดง ก็ต้องพยายามแก้ไขให้ดีที่สุด บางครั้งอาจมีการโต้ตอบกับผู้ชม ซึ่งผู้ทำหน้าที่เชิดและพากย์ต้องใช้ไหวพริบต่อปัญหาเฉพาะหน้าที่นอกเหนือไปจากบทกำหนด การโต้ตอบกับผู้ชมในบางครั้งต้องทำได้อย่างฉับพลันและเหมาะสม จึงจะทำให้ผู้ชมมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ที่กำลังแสดงอยู่ และถือว่าเป็นผลสำเร็จในการแสดงละครหุ่นด้วย

มีหลายวิธีที่จะนำมาใช้เพื่อให้รายการมีความหลากหลายมากกว่านั่งฟังเรื่องเล่าอย่างเดียว ดังจะขอยกมากล่าวเป็นตัวอย่าง คือ

1) หยุดพักถามอะไรเอ่ยบ้าง หลังจากนิทานจบลงไปเรื่องหนึ่งหรือสองเรื่อง จะถามอะไรเอ่ยที่เป็นปัญหาเขาวัวบ้างก็ได้ หรือเป็นปัญหาสนุกๆ ก็ได้ ตัวอย่างอะไรเอ่ย

ก) อะไรเอ่ย ช้างนอกประตูไม้ ช้างในประตูเหล็ก ผ้าผืนเล็กตากเท่าไรก็ไม่แห้ง (ลิ้น)

ข) อะไรเอ่ย สิบตีนปืนปายขึ้นปากช่อง โสการ่าร้องอยู่ปากไห คือกฟกข้าวระกำใจ ซัพคงบรรล้วยด้วยน้ำเกลือ (ปู่จอมก้ม)

ค) อะไรเอ่ย ดินหกทางห้าดาวสอง เทียวท่องอยู่ในท้องกระแสนล โทกหัวเหน่บกฤษฤทริธ (กุ่ม)

ง) อะไรเอ่ย มาตัวเดียวเห็น มาสองตัวไม่เห็น (“มัวตาเดียว” เห็นได้ “มัวสองตา” ไม่เห็นเลย)

จ) อะไรเอ่ย อยู่ใต้สะพานพุทธ (สระ .)

ฉ) นกอะไรเอ่ยบินไม่ได้ (นกหวีด)

ช) ปลาอะไรเอ่ยบินได้ (ปลาอินทรี)

2) เล่นกลเล็กๆ น้อยๆ กลสามารถฝึกซ้อมเองได้ง่ายๆ เช่น กลพับกระดาษ กลด้วยเชือก กลด้วยไฟ ฯลฯ อาจมีการเล่นนิทานสั้นๆ โดยเป็นการเล่นกลด้วยไฟก็ได้ เช่น เอาไฟสำหรับหนึ่ง เลือกรูปหนึ่ง ออกมาทั้ง 4 ใบ คือ หนึ่งโพดำ หนึ่งคอกจิก หนึ่งข้าวหลามตัด และหนึ่งโพแดง ไฟที่เหลือขอยแล้ววางไว้ ทั้งสำหรับสมมติเป็นบ้าน แล้วเล่นนิทานว่ามีขโมย 4 คน เข้าไปขโมยของในบ้านหลังหนึ่ง คนหนึ่งลงไปชั้นล่างสุด คนที่สองไปดูชั้นกลาง คนที่สามดูชั้นถัดขึ้นมา คนสุดท้ายเป็นยามคอยดูใคร ไปใครมาอยู่บนหลังคาบ้าน (ขณะเล่าก็หยิบไฟแต่ละรูปสอดลงตามที่ตั้งๆ ในกล่องไฟเหลือรูปสุดท้ายวางไว้บนสุด) พอติขโมยที่เป็นยามมองเห็นตำรวจกำลังเดินมา จึงรีบส่งสัญญาณเรียกเพื่อนๆ ขึ้นมาจากชั้นต่างๆ แล้วรีบหนีไปด้วยกัน (ขณะเล่าตอนนี้ก็ใช้ฝ่ามือตบๆ ไปที่กองไฟท่าท่าเรียก แล้วหยิบหงายให้ดูทีละใบ ปรากฏว่ารูปหนึ่งซึ่งสอดไว้ตามที่ตั้งๆ ในสำหรับนั้นกลับมาเรียงกันอยู่ 4 ตัวได้จริงๆ) เด็กจะแปลกใจและสนใจมาก ว่าขโมยสามารถรวมกันได้จริงๆ ได้อย่างไร ไม่น่าเชื่อ

3) ให้เด็กแข่งกันพูดคำที่ลื่นพันกัน ซึ่งมีหลายประโยค เช่น

- ก) ขามเขี้ยวคว่ำเข้า ขามขาวคว่ำเอ็น ข) เปิดประตูโบสถ์ ปิดประตูโบสถ์
- ค) เข้ากินฟักผัด เข็นกินผัดฟัก ง) แบกปิ่น เบิกปูน ไปโบกตึก

4) เล่นวาดภาพนิทาน ครูผู้สอนที่มีความสามารถในทางวาดภาพ อาจคิดได้ว่าจะลากเส้นอย่างไร ขณะเล่าเรื่อง ที่พอจบก็เป็นรูปพอดี

5) ใช้กระดานป้ายสำลี หรือกระดานที่ใช้แม่เหล็กแท่งเล็กๆ วางได้ เตรียมภาพที่ตัดไว้ติดกับกระดาษทราย หรือติดกับแท่งแม่เหล็กเล็กๆ แล้วแต่จะใช้กระดานชนิดไหน ขณะเรื่องดำเนินไปก็ค่อยๆ วางต่อลงไปเรื่อยๆ เช่น เรื่องว่า หญิงคนหนึ่งนั่งอยู่ข้างหูกทอผ้า มือก็ทอผ้าไปใจก็นึกภาวนาอยากได้เพื่อนมาพูดเล่นเจรจาด้วยสักคน (เอาภาพหญิงทอผ้าขึ้นวางบนกระดาน ต่อมาหญิงนั้นพบอะไรต่ออะไร ก็วางภาพลงประกอบต่อกันไปจนจบเรื่อง) นิทานประเภทความซำๆ และคล้องจองกัน ใช้กระดานป้ายได้ผลดีอย่างมากหรือเช่นเล่าเรื่องพระราชาปูที่วางปูไว้ สมมติเป็นพระราชาปูนอนหลับ และวางสัตว์ต่างๆ ขุนมนู้นอยู่อีกมุมหนึ่ง พอเล่าถึงเต่า ถึงหิ่งห้อย ถึงยุง ก็วางภาพลงไปเรียงลำดับ

นิทานแทบทุกเรื่อง ถ้าสามารถวาดภาพหรือหาภาพเตรียมไว้ประกอบได้ ก็จะช่วยให้เรื่องแปลกออกไป แต่ผู้เล่านิทานบางคนถือว่าสำเนียงและลีลาการเล่าอย่างเดียวก็เป็นวิธีการดีที่ผู้จะใช้ในรายการเล่านิทาน นักเล่านิทานเก่งๆ สามารถทำได้จริง แต่ก็เหมาะสำหรับกลุ่มเด็กโต ถ้าเด็กเล็กยังคงอาศัยภาพและการเล่นเกมต่างๆ เข้าช่วยด้วยจึงจะได้ผลดียิ่งขึ้น

6) ให้เด็กมีส่วนร่วมในรายการนิทาน โดยเป็นผู้ช่วยพิเศษ เช่น เรื่องยายแก่กลืนแมลงวัน บรรณากรค์เตรียมหุ่นมือยายแก่อ้าปาก มีเชือกสองสายที่ขึงจากมุมหนึ่งไปถึงในปากของยายแก่ ใช้ถูกรอกสองตัวติดไว้สองด้าน เพื่อความคล่องตัวในการชักเชือก เวลาครูผู้สอนเล่าเรื่อง ผู้ช่วยพิเศษก็จะเอาสัตว์แต่ละชนิดแขวนกับสายเชือก แล้วสาวเชือกให้สัตว์เคลื่อนไปเข้าปากยายแก่โดยเรียงตามลำดับสัตว์ที่แขวนจากการผูกเชือกที่ยาวลงไปจนสั้น ตามลำดับ ให้เห็นว่ายายแก่กลืนอะไรก่อนหลังตามลำดับ ซึ่งได้แก่แมลงวัน แมงมุม นก แหว หมา แพะ วัว และมี

7) ถ้าเป็นเพลง ด้าเล่นดนตรีเป็นก็เล่นประกอบ จะเล่นเปียโน กีตาร์ ก็ได้ ให้เด็กร่วมร้องด้วย เช่น ‘ดุงแม็ค โคนัลด์’ อาศัยเพลงเด็กอนุบาล เช่น ‘หนึ่งสองสามสี่ห้า จับปุม้ามาได้หนึ่งตัว’ หนูมาลีมีลูกแมวเหมียว นิทานยายแก่กลืนแมลงวันร้องเป็นเพลงได้ แต่เป็นภาษาอังกฤษ อาจใช้เล่าแก่กลุ่มเด็กโตที่มีความสามารถพอที่จะเข้าใจภาษาอังกฤษได้ หรือถ้าผู้ใดมีความสามารถแปลงให้เป็นภาษาไทย โดยใช้ทำนองเดิมของต่างประเทศ แบบดุงแม็ค โคนัลด์ก็ใช้ร้องให้เด็กกลุ่มที่มีความรู้ภาษาอังกฤษได้รับความสนุกไปด้วย

เล่นแสดงท่าทางประกอบเพลง เช่น ‘แมงมุมลายตัวนั้น’ ‘นิ้วโป้งอยู่ไหน’ เล่นกระโดดออกทำออกทางตามเพลง เช่น ‘หากพวกเรากำลังสบายจงดบมือปล้น’ เพลงออกทำอื่นๆ ที่อาจแต่งขึ้นเองใหม่หรือดัดแปลงจากภาษาต่างประเทศ เช่น ‘พอเอบราฮัมมีลูกอยู่ 7 คน’ ‘เด็กชายชาวนามิฮมาตัวหนึ่ง’ ‘ขวดสปีบิววางอยู่บนกำแพง’ ซึ่งจะช่วยให้เด็กสนุกที่ได้ทำตามและร้องตามได้ เพราะเพลงนั้นง่าย และร้องซ้ำๆ กัน

8) ให้เด็กแสดงบทบาท ไปตามบทกลอนที่ครูผู้สอนท่องดั่งๆ ให้ฟัง หรือให้เด็กท่องเอง และแสดงบทบาทไปด้วยก็ได้ เด็กทำท่าคืบหน้า รับประทานอาหาร ใช้ส้อมช้อนอาหารให้เพื่อนทายว่าอาหารนั้นรสเผ็ดหรือขม กลิ่นหอมหรือเหม็น ฯลฯ การเล่นละครใบ้ (Pantomime) เหล่านี้ช่วยกระตุ้นให้เด็กมีจินตนาการและรู้จักคิดประดิษฐ์ท่าทางต่างๆ ครูผู้สอนแสดงให้เด็กดูก่อนก็ได้ ทำท่าสนเข้ม ทำท่าเดินไปแล้วถูกหนามตำ เดินกะเผลกไปนั่งบงหนาม แล้วชวนเด็กให้ลองทำ แสดงท่าคนแก่เดิน คนแก่ที่ใช้ไม้เท้า คนแก่ที่ปวดหลัง ล้างมือ เช็ดมือ ต่องกระจก แต่งตัว สวมเสื้อ ใส่กางเกง กระโปรง เปิดขวดนมุนเกลียว เปิดฝากระป๋องที่ปิดแน่น เดินย่องบนสะพานไม้แผ่นเดียว เลี้ยงตัวไม่ให้ตกลงคลอง แสดงท่าเลียนตัวสัตว์ต่างๆ เช่น กระต่าย หมู ช้าง นก คีเลื้อย ฯลฯ

เมื่อเด็กลองซ้อมเล่นจนคล่องแล้ว ก็อาจแต่งเป็นเรื่องง่ายๆ ให้เล่นเป็นกลุ่ม เช่น เด็กผู้หญิงกระโดดเตะลูกบอลของเด็กผู้ชาย คคมานูกเด็กหญิงคนหนึ่ง เด็กผู้ชายวิ่งมาเก็บลูกบอลและขอโทษ ให้แสดงละครใบ้ที่เกี่ยวกับนิทานที่ครูผู้สอนเล่าจะยิ่งสนุกมากขึ้น เช่น เรื่องแพะสามตัว หนูน้อยห่มวกแดง ถ้าเด็กจำนวนมากได้มีส่วนร่วมและถ้าจัดดีๆ อาจนำมาเป็นรายการพิเศษที่แสดงโดยเด็กๆ จะจัดให้บุคคลอื่นเข้ามาชมได้

3. กิจกรรมหลังการแสดง เมื่อการแสดงซดสุดท้าย หรือที่เราเรียกว่า “ซดปิด” จบลงแล้ว เราคงไม่ทำแค่กล่าวสวัสดิ... โบกมืออำลา และตั้งหน้าตั้งตาเก็บ iringunอย่างเร็วที่สุดเพื่อที่จะรีบกลับไปนอนเท่านั้น แต่เราควรจะต้องจัดให้มีการพูดคุยกับผู้ชมหลังการแสดงเพื่อเป็นการสรุปหรือให้ข้อคิด อาจถามผู้ชมว่าเขาคิดอย่างไรกับเรื่องที่ชมไป ถ้าหากเราเป็นตัวละครตัวนั้นเกิดปัญหาอย่างนั้น...เราน่าจะทำอย่างไร ฯลฯ การสรุปนั้นพยายามหาวิธีให้ผู้ชมได้สรุปกันเอง เพื่อเขาจะได้เกิดความรู้สึก นำไปสู่ การประยุกต์ไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือการก่อให้เกิดกิจกรรมต่อเนื่องภายหลัง

การประเมินผลการแสดง

การประเมินผลการแสดงมีความสำคัญและมีความจำเป็นมาก เพราะจะช่วยให้เรารู้ว่า การแสดงประสบความสำเร็จหรือมีข้อบกพร่องอะไรบ้าง การประเมินผลควรทำทั้งในขณะที่แสดงและเมื่อจบการแสดง คือขณะที่แสดงอยู่ ควรมีผู้รับผิดชอบคอยสำรวจผู้ชม โดยเข้าไปอยู่ในกลุ่มผู้ชมเพื่อสังเกตปฏิกิริยาและความสนใจ หากมีปัญหาต่างๆ เช่น เสียงค่อยไป หรือคนดูเริ่มเบื่อเพราะหุ่่นพูดมาก ต้องแก้ไขทันที แม้แต่ผู้แสดงเองขณะที่เล่นก็ต้องสังเกตผู้ชมด้วย และหลังจากที่แสดงเสร็จแล้วก็อาจใช้วิธีเข้าไปสัมภาษณ์พูดคุยกับผู้ชมในประเด็นต่างๆ เช่นคว่ามีความรู้อะไรเป็นพิเศษ อาจทำเป็นแบบสอบถามไว้เพื่อเป็นแนวทางก็ได้

นอกจากนั้น ในส่วนของคณะละครหุ่น ผู้ร่วมงานทั้งหมดควรมีการคุยกันเพื่อหาข้อผิดพลาดที่จะนำไปแก้ไข จุดใดบ้างที่ผู้ชมชอบต้องคงไว้ เพื่อช่วยกันพัฒนาปรับปรุงการแสดงในครั้งต่อไป

โดยสรุปแล้วการจัดการแสดงละครหุ่น จะต้องให้ความสำคัญใน 3 เรื่อง ใหญ่ๆ คือ การซ้อม การจัดแสดง และการประเมินผล นอกเหนือไปจากข้อปลีกย่อยอื่นๆ ซึ่งทั้งนี้ทั้งนั้นเป็นเรื่องที่คนทำต้องหมั่นทบทวน หาข้อสรุปจากการเล่นแต่ละครั้งเพราะฉะนั้นถ้าอยากแสดงละครหุ่นได้ดีก็ต้องหมั่นฝึกซ้อม และหาโอกาสแสดงบ่อยๆ

บรรณานุกรม

- วิไล มาศจรัส เทคนิคการเขียน การเล่านิทานสำหรับเด็ก สำนักพิมพ์มิติใหม่ กรุงเทพฯ 2539
 ปรีดี ปัญญาจันทร์, ชีวัน วิสาสะ เล่านิทานอย่างไรให้สนุก สำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก กรุงเทพฯ 2537
 ถัดดา เหมทานนท์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช กรุงเทพฯ 2545
 เกศินี โชติกเสถียร หุ่นเชิดมือ หนึ่งเจ้าการพิมพ์ กรุงเทพฯ 2531
 กองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน กรมการศึกษาออกโรงเรียน ละครหุ่นเพื่อชุมชน โรงพิมพ์อักษรไทย กรุงเทพฯ 2535

ภาคที่ 3

คู่มือเผชิญสถานการณ์ (สำหรับผู้ให้บริการฝึกอบรม)

หน่วยประสบการณ์ที่ 2
เรื่อง การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ (ภาคทฤษฎี)
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

คำสั่ง ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมใส่เครื่องหมาย X ในช่องที่สัมพันธ์ในกระดาษคำตอบโดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว (10 คะแนน)

1. Plot หมายถึงข้อใด

1. แก่นเรื่อง	2. แก้วโครงเรื่อง
3. ทักษะ	4. บทสนทนา

2. หากต้องการสร้างตัวละครที่มีบุคลิกของผู้มีอำนาจ ควรสร้างตัวละครใด

1. ลิง	2. ฤาษี
3. สิงโต	4. สุนัขจิ้งจอก

3. วิธีการวางโครงเรื่องแบบใด **ไม่เหมาะสม**ที่จะนำไปแตงนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

1. โครงเรื่องที่เกิดขึ้นได้ในชีวิตจริง	2. โครงเรื่องที่ดำเนินเรื่องรวดเร็ว
3. โครงเรื่องที่จบลงด้วยดี	4. โครงเรื่องที่มีเหตุการณ์หลากหลาย

4. ข้อใดอธิบายหลักเกณฑ์ของการแต่งเนื้อเรื่องที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง

1. เนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเองและสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว
2. เนื้อเรื่องที่ตัวละครเด่นหลายตัว
3. เนื้อเรื่องที่ผู้แต่งเป็นผู้เล่าเอง
4. เนื้อเรื่องที่ไม่มีบทสนทนา

5. Myths หมายถึงนิทานประเภทใด

1. นิทานท้องถิ่น	2. นิทานปรัมปรา
3. นิทานคลกขบขัน	4. นิทานเทพนิยาย

6. ข้อใดกล่าวถูกต้องสำหรับหลักเกณฑ์ในการเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

1. ใช้คำซ้ำ ๆ คำคล้องจองให้จำง่าย	2. เป็นนิทานเรื่องยาวมีหลายตอน
3. มีบทคลกมาก ๆ	4. มีตัวละครหลากหลาย

7. การเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ควรคำนึงถึงสิ่งใดเป็นสำคัญ

1. ความพร้อมของผู้เล่า	2. ความพร้อมของเด็ก
3. ความพร้อมของตัวหุ่น	4. ความพร้อมของสถานที่

8. ขั้นตอนใดเป็นขั้นตอนแรกในการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

1. กำหนดแก่นของเรื่อง	2. กำหนดวัตถุประสงค์
3. กำหนดโครงเรื่อง	4. กำหนดตัวละคร

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสร้างบทพุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ชื่อ.....

คำสั่ง กาเครื่องหมาย X ในช่องสี่เหลี่ยม โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (10 คะแนน)

ข้อ	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

ได้คะแนน.....

หน่วยประสพการณ์รองที่ 2.1.1 การศึกษาหลักการในการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “องค์ประกอบของการเขียนบทนิทานหุ่นมือ” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “วิธีการแต่งนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

หน่วยประสพการณ์รองที่ 2.1.2 การเลือกประเภทของนิทานหุ่นมือ

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “ประเภทของนิทาน” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “หลักเกณฑ์การเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

แบบฝึกปฏิบัติ

**กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน
หน่วยประสบการณ์ที่ 2. การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ**

ประสบการณ์รองที่ 2.1.1 การศึกษาหลักการในการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “องค์ประกอบของการเขียนบทนิทานหุ่นมือ” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

องค์ประกอบของการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

.....
.....
.....
.....

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “วิธีการแต่งนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

วิธีการแต่งนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

.....
.....
.....
.....

แบบฝึกปฏิบัติ

**กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน
หน่วยประสบการณ์ที่ 2. การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ**

ประสบการณ์รองที่ 2.1.2 การเลือกประเภทของนิทานหุ่นมือ

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “ประเภทของนิทาน” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

ประเภทของนิทาน

.....
.....
.....
.....

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “หลักเกณฑ์ในการเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

หลักเกณฑ์ในการเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

.....
.....
.....
.....

แบบฝึกปฏิบัติระหว่างเรียน

หน่วยประสบการณ์ 2.1 การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

คำสั่ง ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมใส่เครื่องหมาย X ในช่องสี่เหลี่ยมในกระดาษคำตอบโดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว (5 คะแนน)

1. ถ้าต้องการให้ตัวละครตัวหนึ่งเป็นผู้เฉลยเรื่องราวทั้งหมดอย่างมีแง่คิด ควรใช้ตัวละครใด

1. ฉายี	2. ลิง
3. ตู่นจิ้งจอก	4. นกอินทรี

2. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

1. ทัศนะ คือ การกำหนดแนวคิดของเรื่อง
2. เค้าโครงเรื่อง คือ การกำหนดเหตุการณ์ของเรื่อง
3. แก่นเรื่อง คือ การกำหนดสภาพแวดล้อมของเรื่อง
4. ท่วงทำนองการเขียน คือ การกำหนดมุมมองของผู้เล่าเรื่อง

3. ลักษณะ โครงเรื่องแบบใดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

1. มีหลากหลายแนวคิด	2. มีหลากหลายเหตุการณ์
3. มีความเข้าใจตลอดเวลา	4. มีการกระทำชวนให้ติดตาม

4. เนื้อเรื่องในข้อใดไม่เหมาะสมที่จะนำมาแต่งนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

1. เนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน	2. เนื้อเรื่องที่ใช้ตัวละครเด่นตัวเดียว
3. เนื้อเรื่องที่ใช้ผู้แต่งเป็นผู้เล่าเรื่อง	4. เนื้อเรื่องที่มีบทสนทนา

5. ข้อใดอธิบายหลักเกณฑ์การกำหนดแนวคิดของเรื่องให้เหมาะกับเด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง

1. เกิดความเป็นจริงบ้างเพื่อความตื่นเต้น	2. เป็นไปตามธรรมชาติของเด็ก
3. เกี่ยวพันกับความฝันของเด็ก	4. สั่งสอนแบบตรงไปตรงมา

กระดาษคำตอบแบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ 2.1 การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

ชื่อ.....

คำสั่ง ภาเครื่องหมาย X ในช่องสี่เหลี่ยม โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (5 คะแนน)

ข้อ	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				
5				

หน่วยประตบการณรงที่ 2.2.1 การศกษาวธการเขียนบทนทานหุนมือเพองสงเสริมการอนของเด็กปฐมวัย

คางจ้แง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คอ (1) ผู้เขารับการศกอบรมอนประมวลสาระเรอง “ขันตอนการเขียนบทนทานหุนมือ” และ (2) บันทศสาระสาคัญ (5 คะแนน)

คางจ้แง ในภารกิจที่ 2 มี 3 งาน คอ (1) ผู้เขารับการศกอบรมแบงกลุมผู้เขารับการศกอบรมออกเปน 5 กลุม (2) ศกษาดวอยางบทนทานหุนมือ และ (3) บันทศสาระสาคัญ (5 คะแนน)

หน่วยประตบการณรงที่ 2.2.2 การศกปฏิบัติการเขียนบทนทานหุนมือเพองสงเสริมการอนของเด็กปฐมวัย

คางจ้แง ในภารกิจที่ 1 มี 3 งาน คอ (1) แบงกลุมผู้เขารับการศกอบรมออกเปน 5 กลุม (2) เขียนบทนทานสงเสริมการอนดวอยหุนมือ ความยาวไมเกิน 5 นาที ดวละคร 2-3 ดว และ (3) ตรวจสอบความเรียบรอย (15 คะแนน)

คางจ้แง ในภารกิจที่ 2 มี 3 งาน คอ (1) เสนอผลงาน (2) วิพากษ และ (3) สรูป (5 คะแนน)

แบบฝึกปฏิบัติ

**กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน
หน่วยประสบการณ์ที่ 2. การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย**

ประสบการณ์รองที่ 2.2.1 การศึกษาวิธีการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “ขั้นตอนการเขียนบทนิทานหุ่นมือ” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

ขั้นตอนการเขียนบทนิทานหุ่นมือ”

.....
.....
.....
.....

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 3 งาน คือ (1) แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็น 5 กลุ่ม
(2) คุยตัวอย่างบทนิทานหุ่นมือ และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

บทนิทานหุ่นมือจากตัวอย่างที่ศึกษา

.....
.....
.....
.....

แบบฝึกปฏิบัติ

**กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน
หน่วยประสบการณ์ที่ 2. การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย**

ประสบการณ์รองที่ 2.2.2 การฝึกปฏิบัติการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 3 งาน คือ (1) แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็น 5 กลุ่ม (2) เขียนบท
นิทานส่งเสริมการอ่านด้วยหุ่นมือ ความยาวไม่เกิน 5 นาที ตัวละคร 2-3 ตัว และ (3) ตรวจสอบ
ความเรียบร้อย (15 คะแนน)

บทนิทานส่งเสริมการอ่านด้วยหุ่นมือ ความยาวไม่เกิน 5 นาที ตัวละคร 2-3 ตัว

.....
.....
.....
.....

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 3 งาน คือ (1) เสนอผลงาน (2) วิพากษ์ และ (3) สรุป (5 คะแนน)
บันทึกสาระสำคัญ

เสนอผลงาน

.....
.....
.....

วิพากษ์

.....
.....
.....

สรุปผลงานการเขียนบทนิทานส่งเสริมการอ่านด้วยหุ่นมือ

.....
.....
.....

แบบฝึกปฏิบัติระหว่างเรียน

หน่วยประสบการณ์ 2.2 การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

คำสั่ง ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมใส่เครื่องหมาย X ในช่องสี่เหลี่ยมในกระดาษคำตอบโดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว (5 คะแนน)

1. Fairy Tales หมายถึงนิทานประเภทใด

1. นิทานท้องถิ่น	2. นิทานปรัมปรา
3. นิทานคลกขบขัน	4. นิทานเทพนิยาย

2. ถ้าท่านต้องเลือกนิทานให้เด็กอายุ 3 ขวบ ท่านจะเลือกโดยใช้หลักเกณฑ์ใด

1. เหมาะสมกับความสามารถของผู้เล่า	2. มีบทสนทนาน้อย ๆ
3. ปกดูสวยงามน่าสนใจของเด็ก	4. มีตัวละครหลากหลาย

3. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

1. เด็กขี้เลื่อยเนื้อเรื่องของนิทานจะต้องเป็นเรื่องที่แสดงข้อเท็จจริง
2. เด็กขี้เลื่อยเนื้อเรื่องของนิทานจะต้องเป็นเรื่องที่มหัศจรรย์
3. เด็กขี้เลื่อยเนื้อเรื่องของนิทานจะต้องเป็นเรื่องที่เพื่อน
4. เด็กขี้เลื่อยเนื้อเรื่องของนิทานจะต้องเป็นเรื่องที่ถูกต้อง

4. การเขียนบทสนทนา ควรเขียนเมื่อใด

1. หลังจากกำหนดแก่นเรื่อง	2. หลังจากกำหนดโครงเรื่อง
3. หลังจากกำหนดแบ่งฉากของเรื่อง	4. หลังจากกำหนดตัวละครของเรื่อง

5. สาเหตุที่ทำให้ตัวละครเข้า-ออกฉากไม่ถูกต้อง คือข้อใด

1. ไม่กำหนดจังหวะการแสดง	2. ไม่กำหนดแก่นเรื่อง
3. ไม่กำหนดโครงเรื่อง	4. ไม่กำหนดฉาก

กระดาษคำตอบแบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ 2.2 การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ชื่อ.....

คำสั่ง กาเครื่องหมาย X ในช่องสี่เหลี่ยม โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (5 คะแนน)

ข้อ	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				
5				

แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

คำสั่ง ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมใส่เครื่องหมาย X ในช่องสี่เหลี่ยมในกระดาษคำตอบโดยเลือกคำตอบที่ถูกต้อง ที่สุดเพียงคำตอบเดียว (10 คะแนน)

1. คำโครงเรื่อง หมายถึงข้อใด

1. Plot	2. Theme
3. Dialogue	4. Point of view

2. สิงโต ใช้แสดงบุคลิกใจของตัวละคร

1. ชุกชน	2. เจ้าเล่ห์
3. มีความรู้	4. มีอำนาจ

3. วิธีการวางโครงเรื่องแบบใด เหมาะสมที่จะนำไปแตงนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

1. โครงเรื่องที่มีเหตุการณ์หลากหลาย	2. โครงเรื่องที่ดำเนินเรื่องแบบค่อยเป็นค่อยไป
3. โครงเรื่องที่จบลงด้วยดี	4. โครงเรื่องที่มาจากข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์

4. หลักเกณฑ์ในข้อใดไม่เหมาะสมที่จะนำมาแตงนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

1. เนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน	2. เนื้อเรื่องที่ใช้ตัวละครเด่นหลายตัว
3. เนื้อเรื่องที่ตัวละครเป็นผู้เล่าเรื่อง	4. เนื้อเรื่องที่มีบทสนทนา

5. นิทานเทพนิยาย หมายถึงข้อใด

1. Myths	2. Legends
3. Jests	4. Fairy Tales

6. หลักเกณฑ์ใดไม่ถูกต้องในการเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

1. มีตัวละครน้อย	2. เรื่องสั้นจบในตอนเดียว
3. มีบทกลกมาก ๆ	4. นิทานที่พรรณนาถึงความงามของธรรมชาติ

7. ข้อใดไม่ใช่หลักเกณฑ์การเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

1. กระตุ้น ปุจฉาเงินคนกาการของเด็ก
2. ช่วยเสริมจริยธรรมและคุณธรรมให้เด็ก
3. สนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก
4. ตัวละครเอกอยู่ในวัยเดียวกับพ่อ แม่ของเด็ก

8. การกำหนดวัตถุประสงค์ของเรื่อง ควรกระทำเมื่อใด

1. หลังจากกำหนดตัวละคร	2. ขณะกำหนดแก่นเรื่อง
3. ขณะเขียนโครงเรื่อง	4. เริ่มวางแผนเขียนบท

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสร้างบทพู่กันมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ชื่อ.....

คำสั่ง กาเครื่องหมาย X ในช่องที่เหลี่ยม โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (10 คะแนน)

ข้อ	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

ได้คะแนน.....

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติ

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน
หน่วยประสบการณ์ที่ 2. การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

ประสบการณ์รองที่ 2.1.1 การศึกษาหลักการในการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “องค์ประกอบของการเขียนบทนิทานหุ่นมือ” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

องค์ประกอบของการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

1. เค้าโครงเรื่อง	2. ตัวละคร	3. ฉาก	4. แก่นเรื่อง
5. ทิศนะ	6. ท่วงทำนองการเขียน	7. บทสนทนา	

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “วิธีการแต่งนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

วิธีการแต่งนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

1. โครงเรื่องควรเป็นเรื่องง่ายๆ มีเหตุการณ์อย่างเดียว ดำเนินเรื่องรวดเร็วสนุกสนานน่าสนใจ และจบลงด้วยดี
2. เนื้อเรื่องเป็นเรื่องที่ใช้อยู่ในชีวิตจริง ตรงกับความสนใจและความต้องการของเด็ก
3. แนวคิดของเรื่องต้องมีคุณค่าสำหรับเด็ก
4. บุคลิกลักษณะของตัวละคร ควรเป็นบุคลิกลักษณะที่สมจริงสมจัง
5. เรื่องควรเต็มไปด้วยการกระทำและการเคลื่อนไหว การเล่าเรื่องควรให้ตัวละครเป็นผู้เล่า

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติ

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน
หน่วยประสบการณ์ที่ 2. การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมข้อมูลสำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

ประสบการณ์รองที่ 2.1.2 การเลือกประเภทของนิทานหุ่นมือ

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “ประเภทของนิทาน” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

ประเภทของนิทาน

1. ตำนานหรือนิทานท้องถิ่น	2. นิทานปรัมปรา	3. เทพนิยาย
4. นิทานเรื่องสัตว์	5. นิทานตลกขบขัน	

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “หลักเกณฑ์ในการเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

หลักเกณฑ์ในการเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

1. เรื่องง่ายๆ มีโครงเรื่องและการดำเนินเรื่องดี เด็กสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้พอสมควร ให้ความประหลาดใจเพื่อเด็กจะได้คาดเดาว่าจะเกิดอะไรขึ้นต่อไป
2. มีบทสนทนาหลายๆ
3. มีการใช้คำซ้ำๆ คำคล้องจอง คำที่น่าสนใจที่เด็กจำได้ง่าย
4. มีการกลั่นกรองภาษาที่ใช้เป็นอย่างดี และมีชีวิตชีวา
5. เหตุการณ์ในเรื่องต้องเป็นเหตุการณ์ที่เด็กคุ้นเคยบ้างจะช่วยให้เด็กเข้าใจเรื่องราวใหม่ๆ ได้ง่ายขึ้น
6. เนื้อเรื่องเป็นเรื่องที่เข้าใจง่าย และจบลงอย่างน่าพอใจ
7. ไม่ควรมีตัวละครมากนัก
8. ความยาวของเรื่องเหมาะสมกับวัยของเด็ก

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติ

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน
หน่วยประสบการณ์ที่ 2. การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์รองที่ 2.2.1 การศึกษาวิธีการเขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “ขั้นตอนการเขียนบทนิทานหุ่นมือ” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

ขั้นตอนการเขียนบทนิทานหุ่นมือ

1. วางจุดประสงค์ของเรื่องที่จะเสนอ
2. Theme ของเรื่อง วางแนวทางของเรื่องหรือแก่นของเรื่องแนวใด เช่น เรื่องความซื่อสัตย์ เป็นต้น
3. การ Plot เรื่อง ผู้เขียนบทควรจะกำหนดโครงเรื่องคร่าวๆ ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน แก่ใคร อย่างไร
4. การแบ่งฉากว่าแต่ละฉากมีเหตุการณ์อะไร ตัวละครมีใครบ้าง แต่ละฉากจะให้อะไรกับ
5. ตัวละคร ผู้เขียนบทจะต้องกำหนดให้ชัดว่าตัวใดเป็นตัวหลัก ตัวใดเป็นตัวประกอบ
6. การเดินเรื่อง คือการเขียนบทสนทนา
7. จังหวะการแสดง กำหนดว่าฉากนี้หุ่นตัวไหนเข้าตัวไหนออก แต่ละฉากมีตัวละครกี่ตัว ยืนตำแหน่งใด ต้องเขียนบรรยายให้หมดตามที่วาดภาพไว้
8. เพลงประกอบ แสง เสียง ผู้เขียนบทควรเขียนไว้ในบทให้ละเอียดเพื่อความสะดวกของผู้จัดการแสดง
9. อุปกรณ์ประกอบฉาก บทที่ดีต้องบอกให้ละเอียดว่าแต่ละฉากมีอุปกรณ์ประกอบฉากอะไรบ้าง

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติระหว่างเรียน
หน่วยประสพการณ์ที่ 2 การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

หน่วยประสพการณ์ที่ 2.1 การเตรียมข้อมูล สำหรับการเขียนบทนิทานหุ่นมือ		หน่วยประสพการณ์ที่ 2.2 การเขียนบทนิทาน หุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย	
ข้อ 1	1	ข้อ 1	2
ข้อ 2	2	ข้อ 2	3
ข้อ 3	4	ข้อ 3	1
ข้อ 4	3	ข้อ 4	4
ข้อ 5	2	ข้อ 5	1

เฉลยแบบทดสอบก่อน-หลังเผชิญประสพการณ์
หน่วยประสพการณ์ที่ 2 การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

เฉลยแบบทดสอบก่อนเผชิญประสพการณ์		เฉลยแบบทดสอบหลังเผชิญประสพการณ์	
ข้อ 1	4	ข้อ 1	1
ข้อ 2	3	ข้อ 2	4
ข้อ 3	1	ข้อ 3	3
ข้อ 4	1	ข้อ 4	2
ข้อ 5	4	ข้อ 5	1
ข้อ 6	1	ข้อ 6	3
ข้อ 7	2	ข้อ 7	4
ข้อ 8	2	ข้อ 8	4
ข้อ 9	3	ข้อ 9	3
ข้อ 10	4	ข้อ 10	2

หน่วยประสบการณ์ที่ 3
เรื่อง การผลิตอุปกรณ์การเล่นทานประกอบหุ่นมือ

แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ (ภาคทฤษฎี)
หน่วยประสบการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การดำน้ำทวนประกอบหุ่นมือ

คำสั่ง ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมใส่เครื่องหมาย X ในช่องสี่เหลี่ยมในกระดาษคำตอบ โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้อง ที่สุดเพียงคำตอบเดียว (10 คะแนน)

1. ขั้นตอนแรกในการออกแบบหัวหุ่นมือคือข้อใด
 1. ตัดกระดาษเป็นรูปถุงมือ
 2. ร่างแบบหัวหุ่นมือลงบนกระดาษ
 3. วัดขนาดของถุงมือ ลงบนกระดาษ
 4. วาดโครงร่างของหัวหุ่นมือลงบนกระดาษ
2. การออกแบบหัวหุ่นมือควรคำนึงถึงข้อใดเป็นสำคัญ
 1. ความสมดุลระหว่างส่วนคอกับขนาดมือ
 2. ความสมดุลระหว่างส่วนคอกับส่วนแขน
 3. ความสมดุลระหว่างส่วนแขนกับขนาดมือ
 4. ความสมดุลระหว่างส่วนแขนกับส่วนฐาน
3. ส่วที่ใช้ยึดหัวหุ่น ควรเลือกส่วนใด
 1. แบบแผ่น นำมาซ้อนกันแล้วให้กลมก่อนใส่
 2. แบบม้วน แล้วนำมาขยำรวมเป็นก้อน
 3. แบบก้อน แล้วใส่ทีละก้อน
 4. ได้ทุกแบบ
4. ขั้นตอนแรกในการผลิตหุ่นมือคือข้อใด
 1. นำกระดาษแบบมาวางทาบลงบนถุงมือ
 2. กลับถุงมือเอาด้านในออกมาด้านนอก
 3. ใช้เข็มเย็บเป็น โครงสร้าง
 4. ร่างแบบลงบนถุงมือ
5. เมื่อบรรจุสำลีลงในหัวหุ่นเรียบร้อยแล้ว ควรทำอะไรต่อไป
 1. ตัดลูกตา และเย็บปากของหุ่น
 2. กำหนดตำแหน่งติดลูกตา และปาก
 3. เย็บด้านล่างถุงมือแล้วนำปลายมารวมกัน
 4. เย็บผ้าสักกะหลาดที่ทำเป็นวงติดกับหัวหุ่น
6. การออกแบบมีความจำเป็นต่อการประดิษฐ์โรงละครหุ่นอย่างไร
 1. ช่วยถ่ายทอดความคิดให้ผู้อื่นได้เข้าใจ
 2. ช่วยให้ผู้อื่นเห็นความสวยงามมากที่สุด
 3. ช่วยถ่ายทอดความรู้สึกให้ผู้อื่นได้เข้าใจ
 4. ช่วยในการวางรูปให้เหมาะสมกับหน้าที่
7. วัตถุประสงค์ของการออกแบบฉากหน้าของโรงละครหุ่นคือข้อใด
 1. ประชาสัมพันธ์
 2. ความสวยงาม
 3. บังคับคนเชิด
 4. ถูกทุกข้อ
8. ผ้าใดเหมาะสำหรับทำฉากหลังของโรงละครหุ่นมือ
 1. ผ้าโปร่งสีโอรส
 2. ผ้าดิบสีขาว
 3. ผ้าฝ้ายสีดำ
 4. ผ้าถุงลายดอก

9. ขั้นตอนใดเป็นขั้นตอนแรกของการผลิตโรงละครหุ่นมือจากลึงกระดาษ

1. เจาะรูเพื่อแขวนท่อพลาสติก
2. แขวนฉากหลังกับท่อพลาสติก
3. เจาะด้านหน้า และด้านหลังลึงกระดาษ
4. ตกแต่งโรงละครหุ่นมือด้วยวัสดุเหลือใช้

10. ฉากหน้าของโรงละครหุ่นมือควรมีขนาดเท่าใด

1. เท่ากับโรงละครหุ่นมือ
2. ใหญ่เป็น 1 เท่าของโรงละครหุ่นมือ
3. ใหญ่เป็น 2 เท่าของโรงละครหุ่นมือ
4. ใหญ่กว่าโต๊ะที่ใช้วางโรงละครหุ่นมือเล็กน้อย

แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ (ภาคปฏิบัติ)

หน่วยประสบการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การดำเนินทานประกอบหุ่นมือ

คำสั่ง ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมผลิตหุ่นมือ 1 ตัว และโรงละครหุ่น 1 หลัง จากวัสดุที่กำหนดให้

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การดำเนินทานประกอบหุ่นมือ

ชื่อ.....

คำสั่ง ภาเครื่องหมาย X ใน ช่องสี่เหลี่ยม โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (10 คะแนน)

ข้อ	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

ได้คะแนน.....

หน่วยประสบการณ์รองที่ 3.1.1 การออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมชมเทพภาพเรื่อง “การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ” และ (2) ออกแบบตัวละครตามบทที่ได้เขียนไว้ (2.5 คะแนน)

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเลือกวัสดุในการผลิตหัวหุ่นมือ และ (2) เลือกวัสดุในการผลิตตัวหุ่นมือ (2.5 คะแนน)

หน่วยประสบการณ์รองที่ 3.1.2 การฝึกปฏิบัติการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 3 งาน คือ (1) ผลิตหัวหุ่นมือ (2) ผลิตตัวหุ่นมือ และ (3) ประกอบหุ่นมือ (12.5 คะแนน)

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 3 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเสนอผลงาน (2) วิพากษ์ และ (3) สรุปผลงานการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ (2.5 คะแนน)

แบบฝึกปฏิบัติ

**กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน
หน่วยประสบการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ
ประสบการณ์หลักที่ 3.1 การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ**

ประสบการณ์รองที่ 3.1.1 การออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมชมเทพภาพเรื่อง “การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ”
และ(2) ออกแบบตัวละครตามบทที่ได้เขียนไว้ 1 ตัว (2.5 คะแนน)

ออกแบบตัวละคร

--

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเขียนรายการวัสดุในการผลิตหัวหุ่นมือ และ
(2) เขียนรายการวัสดุในการผลิตตัวหุ่นมือ (2.5 คะแนน)

รายการวัสดุในการผลิตหัวหุ่นมือ	รายการวัสดุในการผลิตตัวหุ่นมือ

แบบฝึกปฏิบัติ

**กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน
หน่วยประสบการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ
ประสบการณ์หลักที่ 3.1 การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ**

ประสบการณ์รองที่ 3.1.2 การฝึกปฏิบัติการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 3 งาน คือ (1) ผลิตหัวหุ่นมือ (2) ผลิตตัวหุ่นมือ และ (3) ประกอบหุ่นมือ (12.5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

ผลิตหัวหุ่นมือ (5 คะแนน)

.....
.....

ผลิตตัวหุ่นมือ (5 คะแนน)

.....
.....

ประกอบหุ่นมือ (2.5 คะแนน)

.....
.....

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 3 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการอบรมเสนอผลงาน (2) วิพากษ์ และ (3) สรุปผลงาน การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ (2.5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

เสนอผลงาน

.....
.....

วิพากษ์

.....
.....

สรุปผลงานการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

.....
.....

แบบฝึกปฏิบัติระหว่างเรียน

หน่วยประสบการณ์ 3.1 การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

คำสั่ง ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมใส่เครื่องหมาย X ในช่องสี่เหลี่ยมในกระดาษคำตอบโดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว (5 คะแนน)

1. ขั้นตอนแรกในการออกแบบหัวหุ่นมือคือข้อใด
 1. วาด โครงร่างของหัวหุ่นลงบนกระดาษ
 2. วัดขนาดของถุงมือ ลงบนกระดาษ
 3. ร่างแบบหัวหุ่นมือลงบนกระดาษ
 4. ตัดกระดาษเป็นรูปถุงมือ
2. หลักเกณฑ์ของการออกแบบที่ควรคำนึงถึงได้แก่ข้อใดมากที่สุด
 1. วัสดุ ความสะอาด ประโยชน์
 2. การนำไปใช้ การประหยัด วัสดุ
 3. การประหยัด รูปทรง ความทนทาน
 4. ลักษณะพิเศษ ความงาม ความสมดุล
3. ถุงมือที่ใช้ทำหัวหุ่นควรมีลักษณะอย่างไร
 1. บาง ถักแบบละเอียด
 2. บาง ถักแบบหลวม
 - 3.หนา ถักแบบละเอียด
 - 4.หนา ถักแบบหลวม
4. เราควรตกแต่งหน้าตาของหุ่นเมื่อใด
 1. หลังจากเย็บที่สวมนิ้วหัวหุ่น
 2. หลังจากเย็บ โครงสร้างหัวหุ่น
 3. หลังจากร่างแบบลงบนหัวหุ่น
 4. หลังจากใส่สำลีลงในหัวหุ่น
5. ขนาดโดยประมาณของตัวหุ่นมือคือเท่าใด
 1. 10 x 30 เซนติเมตร
 2. 10 x 20 เซนติเมตร
 3. 20 x 20 เซนติเมตร
 4. 20 x 30 เซนติเมตร

กระดาษคำตอบแบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ 3.1 การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

ชื่อ.....

คำสั่ง ภาเครื่องหมาย X ใน ช่องสี่เหลี่ยม โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (5 คะแนน)

ข้อ	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				
5				

หน่วยประสบการณ์รองที่ 3.2.1 การออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมชมเทพภาพเรื่อง “การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้” และ (2) ออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ตามบทที่ได้เขียนไว้ (2.5 คะแนน)

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเลือกวัสดุในการผลิตโครงสร้างโรงละครหุ่นมือ และ (2) เลือกวัสดุในการผลิตฉากโรงละครหุ่นมือ (2.5 คะแนน)

หน่วยประสบการณ์รองที่ 3.2.2 การฝึกปฏิบัติการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 3 งาน คือ (1) ผลิตโครงสร้างโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ (2) ผลิตฉากโรงละครหุ่นมือ และ (3) ประกอบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ (12.5 คะแนน)

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 3 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเสนอผลงาน (2) วิจารณ์ และ (3) สรุปผลงานการผลิตหุ่นมือจากดุงมือ (2.5 คะแนน)

แบบฝึกปฏิบัติ

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน
หน่วยประสบการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ
ประสบการณ์หลักที่ 3.2 การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

ประสบการณ์รองที่ 3.2.1 การออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมชมเทพภาพเรื่อง “การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้” และ (2) ออกแบบโรงละครตามบทที่ได้เขียนไว้ (2.5 คะแนน)
ออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเขียนรายการวัสดุในการผลิต โครงสร้างโรงละคร และ (2) เขียนรายการวัสดุในการฉากโรงละคร (2.5 คะแนน)

รายการวัสดุในการผลิตโครงสร้างโรงละคร	รายการวัสดุในการผลิตฉากโรงละคร

แบบฝึกปฏิบัติ

**กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน
หน่วยประสบการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การดำเนินนิทานประกอบหุ่นมือ
ประสบการณ์หลักที่ 3.2 การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้**

ประสบการณ์รองที่ 3.2.2 การฝึกปฏิบัติการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 3 งาน คือ (1) ผลิต โครงสร้างโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ (2) ผลิตฉากโรงละครหุ่นมือ และ (3) ประกอบประกอบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ (12.5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

ผลิตโครงสร้างโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ (5 คะแนน)

.....
.....

ผลิตฉากโรงละครหุ่นมือ (5 คะแนน)

.....
.....

ประกอบประกอบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ (2.5 คะแนน)

.....
.....

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 3 งาน คือ (1) เสนอผลงาน (2) วิพากษ์ และ (3) สรุป (2.5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

เสนอผลงาน

.....
.....

วิพากษ์

.....
.....

สรุปผลงานการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

.....
.....
.....

แบบฝึกปฏิบัติระหว่างเรียน

หน่วยประสบการณ์ 3.2 การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

คำสั่ง ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมใส่เครื่องหมาย X ในช่องสี่เหลี่ยมในกระดาษคำตอบโดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว (5 คะแนน)

1. การออกแบบมีความจำเป็นต่อการประดิษฐ์โรงละครหุ่นอย่างไร
 1. ช่วยให้ผู้อื่นเห็นความสวยงามมากที่สุด
 2. ช่วยในการวางรูปให้เหมาะสมกับหน้าที่
 3. ช่วยถ่ายทอดความคิดให้ผู้อื่นได้เข้าใจ
 4. ช่วยถ่ายทอดความรู้สึกให้ผู้อื่นได้เข้าใจ
2. ส่วนประกอบสำคัญในการออกแบบโรงละครหุ่นมือที่จะขาดไม่ได้คือข้อใด
 1. โครงสร้างหลัก ฉากหลัง
 2. โครงสร้างหลัก ฉากหน้า
 3. ฉากหน้า ฉากหลัง
 4. พื้นเวทีหุ่น
3. กระดาษใดเหมาะสมที่จะมาทำโครงสร้างหลักของโรงละครหุ่นมือ
 1. กระดาษลัง
 2. กระดาษโปสเตอร์
 3. กระดาษแข็งเทา-ขาว
 4. กระดาษหนังสือพิมพ์
4. การติดฉากหลังของโรงละคร ควรติดอย่างไร
 1. ชิดแน่นกับกึ่งกระดาษ
 2. ชิดแน่นกับท่อพลาสติก
 3. ติดหลวม ๆ กับกึ่งกระดาษ
 4. ติดหลวม ๆ กับท่อพลาสติก
5. วัสดุในข้อใดเหมาะสมที่สุดในการทำฉากหน้าของโรงละครหุ่นมือ
 1. ดุงพลาสติก
 2. ผ้าฝ้ายสีทึบ
 3. กระดาษแข็ง
 4. ผ้าดิบสีขาว

กระดาษคำตอบแบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ 3.2 การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

ชื่อ.....

คำสั่ง ภาเครื่องหมาย X ใน ช่องสี่เหลี่ยม โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (5 คะแนน)

ข้อ	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				
5				

แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การดำน้ำทานประกอบหุ่นมือ

คำสั่ง ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมใส่เครื่องหมาย X ในช่องสี่เหลี่ยมในกระดาษคำตอบโดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว (10 คะแนน)

1. เรากลับแบบหุ่นมือลงบนกระดาษเพื่อวัตถุประสงค์ใด

1. มองเห็นภาพรวมของตัวหุ่น	2. ได้แบบหุ่นที่ต้องการ
3. ได้กำหนดวัสดุที่ใช้	4. ถูกทุกข้อ
2. หลักเกณฑ์ของการออกแบบที่ควรคำนึงถึงได้แก่ข้อใดมากที่สุด

1. การประหยัด รูปทรง ความทนทาน	2. วัสดุ ความสะอาด ประโยชน์
3. การนำไปใช้ การประหยัด วัสดุ	4. ลักษณะพิเศษ ความงาม ความสมดุล
3. สำลีแบบก้อนกลมเหมาะสมหรือไม่ในการนำมาใช้หุ้มหุ่น
 1. ไม่เหมาะ เพราะทำให้หุ้มหุ่นเป็นตะปุ่มตะป่ำ
 2. ไม่เหมาะ เพราะมีราคาแพง
 3. เหมาะ เพราะหุ้มหุ่นจะได้กลม
 4. เหมาะ เพราะหาได้ง่ายในท้องตลาด
4. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการตัดถุงมือตามแบบ
 1. ตัดห่างจากเส้นด้ายที่เย็บตามแบบเล็กน้อย
 2. ตัดห่างจากเส้นด้ายที่เย็บตามแบบ 3 ซม.
 3. ไม่จำเป็นต้องตัดเพราะอยู่ค้ำใน
 4. ตัดชิดเส้นด้ายที่เย็บตามแบบ
5. ความสูงของหุ่นมือควรมีขนาดเท่าใด

1. ประมาณข้อมือผู้เจด	2. ประมาณกึ่งกลางแขนผู้เจด
3. ยาวกว่าข้อศอกผู้เจด	4. ยาวเท่าใดก็ได้ ไม่จำกัด
6. ต่อไปนี้ข้อใดเป็นอุปกรณ์ในการจัดการออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

1. ลังกระดาษ	2. ขวดพลาสติก
3. ถุงขนมขบเคี้ยว	4. ถูกทุกข้อ
7. ส่วนประกอบสำคัญในการออกแบบโรงละครหุ่นมือที่จะขาดไม่ได้คือข้อใด

1. โครงสร้างหลัก ฉากหลัง	2. โครงสร้างหลัก ฉากหน้า
3. ฉากหน้า ฉากหลัง	4. พื้นที่ใช้หุ่น

8. ผ้าใตเหมาะสำหรับทำจากหน้าของโรงละครหุ่นมือ

1. ผ้าโปร่งสีไอรส	2. ผ้าสีขาวบาง
3. ผ้าฝ้ายสีดำ	4. ผ้าถุงลายดอก

9. เราเจาะช่องด้านบนหลังกระดาษเพื่อวัตถุประสงค์ใด

1. สำหรับหุ่นเชิด	2. สำหรับฉากหลัง
3. สำหรับฉากหน้า	4. สำหรับผู้เชิดหุ่น

10. การติดฉากหลัง ควรทำเมื่อใด

1. ก่อนเจาะด้านหน้าของลังกระดาษ	2. หลังเจาะด้านข้างของลังกระดาษ
3. หลังออกแบบโรงละครจากวัสดุเหลือใช้	4. หลังนำวัสดุเหลือใช้มาตกแต่งโรงละคร

แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ (ภาคปฏิบัติ)

หน่วยประสบการณ์ที่ 3.2 การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

คำสั่ง ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมผลิตหุ่นมือ 1 ตัว และโรงละครหุ่น 1 หลัง จากวัสดุที่กำหนดให้

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การดำเนินทานประกอบหุ่นมือ

ชื่อ.....

คำสั่ง ภาครื่องหมาย X ในช่องสี่เหลี่ยม โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (10 คะแนน)

ข้อ	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

ได้คะแนน.....

เกณฑ์แบบฝึกปฏิบัติ

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน
หน่วยประสบการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ
ประสบการณ์หลักที่ 3.1 การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ

ประสบการณ์รองที่ 3.1.1 การออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ(1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมชมเทปภาพเรื่อง“การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ” และ(2) ออกแบบตัวละครตามบทที่ได้เขียนไว้ 1 ตัว (2.5 คะแนน)

ออกแบบตัวละคร

1. ส่วนหัว วาดจากโครงร่างของถุงมือ (1 คะแนน)
2. ส่วนตัว วาดโครงร่างบนผ้าสี่เหลี่ยม (1 คะแนน)
3. ความสวยงาม วาดเพิ่มเติมอุปกรณ์ตกแต่ง เช่น ลูกตา ปาก กระจุกเส้น (0.5 คะแนน)

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเขียนรายการวัสดุในการผลิตหัวหุ่นมือ และ (2) เขียนรายการวัสดุในการผลิตตัวหุ่นมือ (2.5 คะแนน)

รายการวัสดุในการผลิตหัวหุ่น	รายการวัสดุในการผลิตตัวหุ่น
ถุงมือ เข็ม ค้าย	ผ้าสี่ต่าง ๆ
กรรไกร	เข็ม ค้าย
สำลี	กระจุก
ผ้าสักกะหลาด ลูกตา	ลูกไม้
ไหมพรม	กรรไกร

**หมายเหตุ วัสดุรายการละ 0.25 คะแนน

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติ

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน
หน่วยประสบการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การดำเนินทานประกอบหุ่นมือ
ประสบการณ์หลักที่ 3.2 การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

ประสบการณ์รองที่ 3.2.1 การออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมชมเทพาภาพเรื่อง “การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้” และ(2) ออกแบบโรงละครตามบทที่ได้เขียนไว้ (2.5 คะแนน)

ออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้

1. ส่วนโครงสร้าง วาดโครงร่างเจาะด้านหน้า - ด้านหลัง (1 คะแนน)
2. ส่วนฉาก วาดโครงร่างบนผ้าสีเหลี่ยมแนวนอน (1 คะแนน)
3. ความสวยงาม วาดเพิ่มเติมอุปกรณ์ตกแต่ง เช่น ต้นไม้ บ้าน (0.5 คะแนน)

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเขียนรายการวัสดุในการผลิตโครงสร้างโรงละคร และ (2) เขียนรายการวัสดุในการฉากโรงละคร (2.5 คะแนน)

รายการวัสดุในการผลิตโครงสร้างโรงละคร	รายการวัสดุในการผลิตฉากโรงละคร
กล่องกระดาษ	ผ้าดิบ
กล่องโฟม	ท่อพีวีซี
ถุงขนม	สีโปสเตอร์
สีโปสเตอร์	เศษกระดาษ
กาว กรรไกร มีดคัตเตอร์	เศษผ้า

**หมายเหตุ วัสดุรายการละ 0.25 คะแนน

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสพการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การเดินทวนประกอบหุ่นมือ

หน่วยประสพการณ์ที่ 3.1 การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ		หน่วยประสพการณ์ที่ 3.2 การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้	
ข้อ 1	3	ข้อ 1	3
ข้อ 2	2	ข้อ 2	1
ข้อ 3	3	ข้อ 3	1
ข้อ 4	1	ข้อ 4	4
ข้อ 5	4	ข้อ 5	2

เฉลยแบบทดสอบก่อน-หลังเผชิญประสพการณ์

หน่วยประสพการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การเดินทวนประกอบหุ่นมือ

เฉลยแบบทดสอบก่อนเผชิญประสพการณ์		เฉลยแบบทดสอบหลังเผชิญประสพการณ์	
ข้อ 1	3	ข้อ 1	4
ข้อ 2	2	ข้อ 2	3
ข้อ 3	1	ข้อ 3	1
ข้อ 4	2	ข้อ 4	1
ข้อ 5	3	ข้อ 5	2
ข้อ 6	1	ข้อ 6	4
ข้อ 7	4	ข้อ 7	1
ข้อ 8	2	ข้อ 8	3
ข้อ 9	3	ข้อ 9	2
ข้อ 10	4	ข้อ 10	4

หน่วยประสบการณ์ที่ 4

เรื่อง การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ (ภาคทฤษฎี)
หน่วยประสบการณ์ที่ 4 การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

คำสั่ง ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมใส่เครื่องหมาย X ในช่องสี่เหลี่ยมในกระดาษคำตอบโดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว (10 คะแนน)

1. ข้อใดคืออุปกรณ์ประกอบการเชิดหุ่น

1. บทละคร ม่านหน้าเวที คนพากย์	2. เวที ม่านหน้าเวที บทเชิดหุ่น
3. บทละคร ฉาก คนเขียนบท	4. เวที ม่านหน้าเวที คนเชิด
2. ข้อใดต่อไปนี้คือหน้าที่ของม่านหน้าเวที

1. เปลี่ยนเหตุการณ์	2. เปลี่ยนตอน
3. เปลี่ยนเวลา	4. ถูกทุกข้อ
3. ข้อใดกล่าวถึงหลักการพากย์ได้ถูกต้อง

1. เสียงที่ใช้ควรราบเสมอกันทุกเหตุการณ์	2. ทิศทางของเสียงควรใกล้เคียงกับตัวหุ่น
3. การกำหนดเสียงหุ่นดูจากเสียงผู้พากย์	4. ควรท่องบทให้แม่นยำทุกคำพูด
4. หากต้องการให้หุ่นตกทาสวัสดิกับผู้ฟัง ข้อใดไม่ควรทำ

1. ทำท่าไหว้เสร็จแล้วจึงพูด	2. พูดเสร็จแล้วจึงทำท่าไหว้
3. ทำท่าไหว้และพูดไปพร้อม ๆ กัน	4. ถูกทุกข้อ
5. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการเตรียมตัวของครูในการเริ่มต้นเล่านิทาน
 1. เอ เล่าบทนำเรื่อง 5 นาที เล่านิทาน 10 นาที
 2. บี ทายปัญหาอะไรก่อนเล่านิทาน
 3. ซี เล่านิทานยาว 10 นาทีสำหรับเด็ก 3 ขวบ
 4. ดี สอนปั้นดินน้ำมันรูปคาบ ก่อนเล่านิทานเจ้าชายน้อย
6. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับการฝึกหัดเล่านิทาน

1. การเลือกเรื่องนิทาน	2. การอ่านและทบทวน
3. การจดบันทึกย่อ	4. การผลิตรูปเล่มนิทาน
7. การทำความเข้าใจลักษณะจินตนาการของเด็กมีประโยชน์ต่อการเล่านิทานอย่างไร
 1. ทำให้ผู้เล่าและผู้ฟังมีความเข้าใจซึ่งกันและกันได้ดี
 2. ช่วยให้ผู้ฟังตระหนักในความสำคัญของการจินตนาการ
 3. ช่วยให้ผู้เล่าสามารถถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ได้สอดคล้องกับจินตนาการของเด็ก
 4. ทำให้สามารถเลือกสื่อหรืออุปกรณ์มเล้าประกอบได้ตามความต้องการของผู้เล่า

8. สิ่งที่ต้องทำก่อนการจัดแสดงคือข้อใด

1. เตรียมผู้แสดง เตรียมผู้ชม	2. เตรียมผู้แสดง เตรียมผู้กำกับ
3. เตรียมผู้ชม เตรียมผู้กำกับ	4. ไม่มีข้อใดถูก

9. สิ่งใดไม่ควรทำในช่วง “เปิดวง” ก่อนการแสดงนิทานหุ่นมือสำหรับเด็กปฐมวัย

1. เล่นเกมต่อเนื่องเพลง	2. เปิดเพลงประจำคณะละครหุ่น
3. เล่าข้อเท็จจริงเกี่ยวกับนิทาน	4. โชว์มายากล

10. จงเรียงลำดับขั้นตอนการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ

1. เปิดวง แสดง สรูป ประเมิน	2. แสดง เปิดวง ประเมิน สรูป
3. เปิดวง แสดง ประเมิน สรูป	4. แสดง เปิดวง สรูป ประเมิน

แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ (ภาคปฏิบัติ)

หน่วยประสบการณ์ที่ 4 การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

คำสั่ง ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเขียนขั้นตอนการจัดแสดงนิทานหุ่นมือสำหรับเด็กปฐมวัย (10 คะแนน)

.....

.....

.....

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 4 การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ชื่อ.....

คำสั่ง ภาครื่องหมาย X ในช่องสี่เหลี่ยมโดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (10 คะแนน)

ข้อ	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

ได้คะแนน.....

หน่วยประสบการณ์รองที่ 4.1.1 การขีดหุ่นมือ

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “หลักการขีดหุ่นมือ” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 2 งาน คือ (1) ผู้แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็น 5 กลุ่ม และ (2) ฝึกปฏิบัติการขีดหุ่น แบบต่างๆ (5 คะแนน)

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 3 มี 3 งาน คือ (1) เสนอผลงาน (2) วิพากษ์ และ (3) สรุป (2.5 คะแนน)

หน่วยประสบการณ์รองที่ 4.1.2 การพากย์หุ่นมือ

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “หลักการพากย์หุ่นมือ” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 2 งาน คือ (1) ผู้แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็น 5 กลุ่ม และ (2) ฝึกปฏิบัติการพากย์หุ่น แบบต่างๆ (5 คะแนน)

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 3 มี 3 งาน คือ (1) เสนอผลงาน (2) วิพากษ์ และ (3) สรุป (2.5 คะแนน)

แบบฝึกปฏิบัติ

**กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน
หน่วยประสบการณ์ที่ 4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
ประสบการณ์หลักที่ 4.1 การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ**

ประสบการณ์รองที่ 4.1.1 การเชิดหุ่นมือ

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “หลักการเชิดหุ่นมือ” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

หลักการเชิดหุ่นมือ

.....
.....
.....

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 2 งาน คือ (1) ผู้แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็น 5 กลุ่ม และ (2) ฝึกปฏิบัติการเชิดหุ่น แบบต่างๆ (5 คะแนน)

.....
.....
.....

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 3 มี 3 งาน คือ (1) เสนอผลงาน (2) วิพากษ์ และ (3) สรุป (2.5 คะแนน)
บันทึกสาระสำคัญ

เสนอผลงาน

.....
.....

วิพากษ์

.....
.....

สรุปผลการเชิดหุ่นมือ

.....
.....

แบบฝึกปฏิบัติ

**กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน
หน่วยประสบการณ์ที่ 4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
ประสบการณ์หลักที่ 4.1 การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ**

ประสบการณ์รองที่ 4.1.2 การพากย์หุ่นมือ

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “หลักการ
พากย์หุ่นมือ” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

หลักการพากย์หุ่นมือ

.....
.....
.....

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 2 งาน คือ (1) ผู้แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็น 5 กลุ่ม และ
(2) ฝึกปฏิบัติการพากย์หุ่นมือ (5 คะแนน)

.....
.....
.....

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 3 มี 3 งาน คือ (1) เสนอผลงาน (2) วิพากษ์ และ (3) สรุป (2.5 คะแนน)
บันทึกสาระสำคัญ

เสนอผลงาน

.....
.....

วิพากษ์

.....
.....

สรุปผลการพากย์หุ่นมือ

.....
.....

แบบฝึกปฏิบัติระหว่างเรียน

หน่วยประสบการณ์ 4.1 การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ

คำสั่ง ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมใส่เครื่องหมาย X ในช่องสี่เหลี่ยมในกระดาษคำตอบโดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว (5 คะแนน)

1. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการเชิดหุ่น
 1. ฝึกให้หุ่นขยับตัวตลอดเวลา
 2. ฝึกหุ่นหายใจเข้าออกพร้อมคนเชิด
 3. ฝึกมองคาหุ่นเพื่อถ่ายทอดความรู้สึก
 4. ฝึกบังคับคาหุ่นให้มองสิ่งต่าง ๆ รอบตัว
2. ท่าพักที่เหมาะสมสำหรับหุ่น คือข้อใด
 1. มือหุ่นสูงระดับอก ห่างตัวหุ่น3-4นิ้ว
 2. มือหุ่นสูงระดับไหล่ ห่างตัวหุ่น3-4นิ้ว
 3. มือหุ่นสูงระดับอก ห่างตัวหุ่น8-9นิ้ว
 4. มือหุ่นสูงระดับไหล่ ห่างตัวหุ่น8-9นิ้ว
3. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการเข้า-ออกของหุ่น
 1. เข้าซ้าย ออกซ้าย
 2. เข้าซ้าย ออกขวา
 3. เข้ากลางเวที ออกกลางเวที
 4. เข้า-ออกจากตำแหน่งใดก็ได้
4. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับแนวฝึกการพากย์หุ่น
 1. ศึกษาลักษณะของหุ่นก่อนแสดง
 2. ฝึกเปล่งเสียงให้ดัง แต่ไม่ตะโกน
 3. เน้นความหมายของคำที่ควรเน้น
 4. ถูกทุกข้อ
5. หากผู้พากย์พยายามคัดเสียงมากเกินไป จะส่งผลอย่างไร
 1. เหนื่อยและหายใจหอบ
 2. พุคตะกุกตะกัก
 3. สื่ออารมณ์ไม่ชัดเจน
 4. ผู้ฟังสนุกสนาน

กระดาษคำตอบแบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ 4.1 การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ

ชื่อ.....

คำสั่ง กาเครื่องหมาย X ในช่องสี่เหลี่ยมโดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (5 คะแนน)

ข้อ	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				
5				

หน่วยประสบการณ์รองที่ 4.2.1 การเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “เทคนิคการเล่านิทานหุ่นมือ” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “ขั้นตอนการจัดแสดงนิทานหุ่นมือ” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

หน่วยประสบการณ์รองที่ 4.2.2 การปฏิบัติการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็น 5 กลุ่ม
(2) ปฏิบัติการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ (10 คะแนน)

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 3 งาน คือ (1) เสนอผลงาน (2) วิพากษ์ และ (3) สรุป (5 คะแนน)

แบบฝึกปฏิบัติ

**กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน
หน่วยประสบการณ์ที่ 4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
ประสบการณ์หลักที่ 4.2 การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ**

ประสบการณ์รองที่ 4.2.1 การเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “เทคนิคการ
เล่านิทานหุ่นมือ” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

เทคนิคการเล่านิทานหุ่นมือ

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “ขั้นตอนการจัดแสดง
นิทานหุ่นมือ” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

ขั้นตอนการจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกปฏิบัติ

ประสบการณ์หลักที่ 4.2 การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

**กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน
หน่วยประสบการณ์ที่ 4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย**

ประสบการณ์รองที่ 4.2.2 การปฏิบัติการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็น 5 กลุ่ม (2)
ปฏิบัติการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ (10 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

ปฏิบัติการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ

.....
.....
.....

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 3 งาน คือ (1) เสนอผลงาน (2) วิพากษ์ และ (3) สรุป (5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

เสนอผลงาน

.....
.....

วิพากษ์

.....
.....

สรุปผลงานการปฏิบัติการแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ

.....
.....

แบบฝึกปฏิบัติระหว่างเรียน

หน่วยประสบการณ์ 4.2 การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

คำสั่ง ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมใส่เครื่องหมาย X ในช่องสี่เหลี่ยมในกระดาษคำตอบโดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว (5 คะแนน)

1. ข้อใดไม่ใช่สิ่งที่ผู้เล่านิทานต้องทำก่อนการเล่านิทานหุ่นมือ
 1. เตรียมผู้แสดง
 2. ศึกษาบทนิทาน
 3. ประเมินผลการแสดง
 4. ประเมินวิชุดิของผู้ชม
2. ในการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้เล่าควรศึกษาสิ่งใดก่อนการเล่า
 1. วัยของผู้ชม
 2. ทักษะความรู้ของผู้ชม
 3. ภาษาที่สอดคล้องกับผู้ชม
 4. ถูกทุกข้อ
3. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการแสดงหุ่นมือ
 1. ควรมีกิจกรรมอื่นแทรก เพื่อให้เด็กไม่เบื่อ
 2. ควรมีกิจกรรมอื่นแทรก เพื่อให้ผู้แสดงได้พัก
 3. ไม่ควรมีกิจกรรมอื่นแทรก เพราะอาจทำให้เด็กขาดสมาธิ
 4. ไม่ควรมีกิจกรรมอื่นแทรก เพราะอาจทำให้เด็กหลงประเด็น
4. ข้อใดกล่าวถึงการสร้างบุคลิกที่ไม่เหมาะสมของผู้เล่านิทาน
 1. ไม่นิ่งจนเกินไป
 2. ไม่หลุดหลิกจนเกินไป
 3. มีท่าขึ้นที่ผ่อนคลายเป็นกันเองกับเด็ก ๆ
 4. มีการแสดงท่าทางประกอบตามจังหวะ โลก โชน หรือเผ็คร้อนของนิทานอย่างเต็มที่
5. การ “เปิดวง” เป็นกิจกรรมเพื่อวัตถุประสงค์ใด
 1. แนะนำชื่อตัวละครหุ่นมือ
 2. แนะนำคณะละครหุ่น
 3. แนะนำเรื่องที่แสดง
 4. แนะนำผู้ชม

กระดาษคำตอบแบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ 4.2 การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

ชื่อ.....

คำสั่ง กาเครื่องหมาย X ในช่องสี่เหลี่ยมโดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (5 คะแนน)

ข้อ	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				
5				

แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 4 การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

คำสั่ง ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมใส่เครื่องหมาย X ในช่องสี่เหลี่ยมในกระดาษคำตอบโดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว (10 คะแนน)

1. ข้อใดคือองค์ประกอบของการเชิดหุ่น

1. ฉาก	2. เวที
3. บทละคร	4. ถูกทุกข้อ

2. ข้อใดต่อไปนี้เป็นไม่ใช่หน้าที่ของม่านหน้าเวที

1. เปลี่ยนเหตุการณ์	2. เปลี่ยนหุ่นเชิด
3. เปลี่ยนคอน	4. เปลี่ยนเวลา

3. หากผู้พากย์พยายามคิดเสียงมากเกินไป จะส่งผลอย่างไร

1. สื่ออารมณ์ไม่ชัดเจน	2. เหนื่อยหายใจหอบ
3. ผู้ฟังสนุกสนาน	4. พุคตะกุกตะกัก

4. ผู้พากย์ควรเลือกเสียงของหุ่นจากข้อใด

1. บุคลิกลักษณะ นิสัยใจคอของผู้พากย์	2. บุคลิกลักษณะ นิสัยใจคอของหุ่น
3. บุคลิกลักษณะ นิสัยใจคอของผู้ชม	4. ตามความถนัดของผู้พากย์

5. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับเทคนิคการเริ่มต้นเล่านิทาน

1. สร้างความสนใจให้แก่เด็ก	2. บทนำเรื่องไม่ควรยาวเกินไป
3. สร้างความคุ้นเคยกับผู้ชม	4. ชี้ให้เห็นถึงคุณและโทษของการกระทำ

6. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับการเตรียมตัวเล่านิทาน

1. การอ่านบทบทวนหลักการ	2. การเตรียมสื่อและทดลองใช้
3. การเตรียมกิจกรรมประกอบการเล่า	4. การฝึกซ้อมบทบาทของตัวละคร

7. ลักษณะเนื้อความของนิทานที่ควรเลือกมาเล่าให้เด็กฟังข้อใดไม่เข้าพวก

1. ตอนกลางคืนผมของนอราจะกลายเป็นสีม่วงส่องประกายวาว
2. แม่น้ำนิทานมีสีเหลืองเหมือนมะนาว ใครอยากได้นิทานต้องกระโดดลงไป
3. บ้านของป้าตั้งอยู่ริมแม่น้ำ ทุกวันเขาจะถือเหล็กแหลมที่ริมน้ำ เพื่อจะแทงปลาให้ได้ มันเป็น

เกมที่เขาชื่นชอบเป็นพิเศษ

4. จึงใช้ที่บ้านของวิลเป็นพันธมิตรพิเศษมันมีหาง5แฉกแต่ละแฉกกระดิกได้พร้อมกันทีเดียว หรือจะแยกกันกระดิกเป็นท่าต่างๆก็ได้

8. เหตุใดจึงควรมีการเตรียมผู้ชมก่อนจัดแสดง

1. เพื่อเกริ่นเข้าสู่เรื่อง	2. ให้ผู้ชมลืกลายากดู
3. สร้างแรงจูงใจ	4. ถูกทุกข้อ

9. การ “เปิดวง” เป็นกิจกรรมเพื่อวัตถุประสงค์ใด

1. แนะนำชื่อตัวละครหุ่นมือ	2. แนะนำคณะละครหุ่น
3. แนะนำเรื่องที่แสดง	4. แนะนำผู้ชม

10. การชี้ให้เห็นคุณและโทษของตัวละครในเรื่อง ควรใช้เมื่อใด

1. กิจกรรมก่อนการแสดง	2. กิจกรรมการแสดง
3. กิจกรรมหลังการแสดง	4. การประเมินผลการแสดง

แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ (ภาคปฏิบัติ)

หน่วยประสบการณ์ที่ 4 การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

คำสั่ง ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเขียนขั้นตอนการจัดแสดงนิทานหุ่นมือสำหรับเด็กปฐมวัย (10 คะแนน)

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 4 การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ชื่อ.....

คำสั่ง ภาเครื่องหมาย X ในช่องสี่เหลี่ยม โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (10 คะแนน)

ข้อ	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

ได้คะแนน.....

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติ

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน
หน่วยประสบการณ์ที่ 4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
ประสบการณ์หลักที่ 4.1 การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ

ประสบการณ์รองที่ 4.1.1 การเชิดหุ่นมือ

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “หลักการเชิดหุ่นมือ” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

หลักการเชิดหุ่นมือ

การฝึกเชิดให้หุ่นเคลื่อนไหวได้คือนั้น หมายถึง การเคลื่อนไหวท่าทางหุ่นให้ทำอิริยาบถต่างๆ ที่ดูสมจริง และตรงกับบุคลิกลักษณะของหุ่นตัวนั้น ฝึกให้หุ่นพูด โดยให้ตัวหุ่นเคลื่อนไหวได้จังหวะสอดคล้องกับเสียงพูด และอารมณ์ที่หุ่นต้องแสดงออก

แบบฝึกปฏิบัติ

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน
หน่วยประสบการณ์ที่ 4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
ประสบการณ์หลักที่ 4.1 การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ

ประสบการณ์รองที่ 4.1.2 การพากย์หุ่นมือ

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “หลักการพากย์หุ่นมือ” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

หลักการพากย์หุ่นมือ

การพากย์หุ่นสำหรับปฐมวัยควรเน้นที่การสื่อสารด้วยภาษา การเลือกใช้คำแสดงออก และแนวการตัดสินใจเฉพาะหน้า เนื่องจากเด็กวัยนี้แสดงละครสด คิดคำพูดโต้ตอบกันมากกว่าจะท่องจำบท

เจดยแบบฝึกปฏิบัติ

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน

หน่วยประสบการณ์ที่ 4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์หลักที่ 4.2 การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

ประสบการณ์รองที่ 4.2.1 การเตรียมตัวก่อนแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “เทคนิคการเล่านิทานหุ่นมือ” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

เทคนิคการเล่านิทานหุ่นมือ

1. วิธีเริ่มต้นเล่านิทาน ควรสร้างความสนใจให้แก่เด็ก กำหนดเวลาให้เหมาะสม ไม่น้อยเกินไป หรือมากเกินไป เมื่อเริ่มต้นเล่าและเล่าต่อเนื่องไป ควรมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน บทนำเรื่องไม่ควรยาวเกินไป

2. วิธีการเล่านิทาน ลำดับของการเล่านิทาน ไม่ข้ามไปข้ามมา จนทำให้เกิดความสับสน เน้นความสำคัญของเรื่องให้ชัดเจน ไม่ยาว จนทำให้ผู้ฟังเบื่อหน่าย อย่าอธิบายตอนใดตอนหนึ่งมากเกินไป จนทำให้เนื้อเรื่องขาดความสนุกสนาน ควรเน้นตัวละครสำคัญของเรื่อง ส่วนตัวประกอบไม่ควรเน้นมาก เพราะจะทำให้ตัวเอกหมดความหมาย

3. การใช้ถ้อยคำเสียง ใช้ถ้อยคำ สำนวนที่สุภาพ ไม่หยาบหรือให้ความหมายหลายแง่ หลายมุม ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับเด็ก ไม่ใช้สำนวนที่สูงเกินไป จนยากแก่การเข้าใจ มีเสียงดังฟังชัด ได้ยินทั่วถึง ใช้เสียงสูง ต่ำ หรือเสียงเหมาะสมกับบรรยากาศของเรื่อง เช่น เสียงแสดงความเศร้า โศก คีโงหรืออื่นๆ เน้นเสียงหนักเบา ตามโอกาส ไม่เป็นเสียงระดับเดียวกันหมด

4. บุคลิกภาพของผู้เล่านิทาน แสดงท่าทางประกอบการเล่านิทานอย่างเหมาะสมแสดงสีหน้า ดวงตา เพื่อแสดงออกทางอารมณ์ได้ดี อย่าพูดดัง หรือหัวเราะก่อนคนอื่น

5. สรूप บทสรूपได้เจดยปัญหาต่างๆ ที่ผูกมาในเรื่งตอนต้นจนกระทั่งจบ ใช้เวลาได้เหมาะสม ไม่มากหรือน้อยเกินไป สรूपโดยเรียกจุดสนใจของนักเรียนได้ดี เช่น อาจใช้คำพังเพย คำคม สุภาษิตต่างๆ ซึ่ให้เห็นถึงคุณและโทษของการกระทำตามท้องเรื่ง เน้นการนำข้อคิดไปใช้เป็นประ โยชน์ในชีวิตประจำวัน

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มี 2 งาน คือ (1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านประมวลสาระเรื่อง “ขั้นตอนการจัดแสดงนิทานหุ่นมือ” และ (2) บันทึกสาระสำคัญ (2.5 คะแนน)

บันทึกสาระสำคัญ

ขั้นตอนการจัดแสดงนิทานหุ่นมือ

1. กิจกรรมก่อนการแสดง โดยการเตรียมผู้แสดง และผู้ชม
2. กิจกรรมการแสดง จะต้องทำหน้าที่ตามบทบาทของตนเอง ต้องมีสมาธิในการเล่น ต้องรับผิดชอบการแสดงตั้งแต่ต้นจนจบ
3. กิจกรรมหลังการแสดง การสรุปหรือให้ข้อคิด อาจถามผู้ชมว่า เขาคิดอย่างไรกับเรื่องที่ชมไป

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสพการณ์ที่ 4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

หน่วยประสพการณ์ที่ 4.1 การเตรียมการแสดงนิทานหุ่นมือ		หน่วยประสพการณ์ที่ 4.1 การจัดแสดงนิทานหุ่นมือ	
ข้อ 1	1	ข้อ 1	3
ข้อ 2	3	ข้อ 2	4
ข้อ 3	2	ข้อ 3	1
ข้อ 4	4	ข้อ 4	4
ข้อ 5	3	ข้อ 5	2

เฉลยแบบทดสอบก่อน - หลังเผชิญประสพการณ์

หน่วยประสพการณ์ที่ 4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

เฉลยแบบทดสอบก่อนเผชิญประสพการณ์		เฉลยแบบทดสอบหลังเผชิญประสพการณ์	
ข้อ 1	2	ข้อ 1	4
ข้อ 2	4	ข้อ 2	2
ข้อ 3	2	ข้อ 3	1
ข้อ 4	3	ข้อ 4	2
ข้อ 5	1	ข้อ 5	4
ข้อ 6	4	ข้อ 6	1
ข้อ 7	3	ข้อ 7	3
ข้อ 8	1	ข้อ 8	4
ข้อ 9	3	ข้อ 9	2
ข้อ 10	1	ข้อ 10	3

บทที่ 6

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต2 สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

1.1.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

- 1) เพื่อสร้างชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต2ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด
- 2) เพื่อศึกษาความก้าวหน้าทางการฝึกอบรมของผู้รับการฝึกอบรม ด้วยชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ
- 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้รับการฝึกอบรม ที่มีต่อคุณภาพของชุดการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ

1.2 สมมติฐานการวิจัย

1.2.1 ชุดฝึกอบรมเรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85

1.2.2 ผู้ได้รับการฝึกอบรมที่อบรมด้วยชุดฝึกอบรมแบบอิงประสพการณ มีผลสัมฤทธิ์หลังการฝึกอบรมสูงกว่ก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.3 ผู้รับการฝึกอบรมมีความคิดเห็นในเรื่องของคุณภาพของชุดฝึกอบรมแบบอิงประสพการณ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร คือ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 2 จำนวน 684 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 39 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

1.3.2 เครื่องมือการวิจัย

1) เครื่องมือต้นแบบชิ้นงาน (Prototype) ได้แก่ ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสพการณ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจ้ดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือสำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยยึดระบบการสอนแบบอิงประสพการณ เป็นชุดฝึกอบรมแบบอิงประสพการณที่ประกอบด้วยบทฝึกอบรม 3 หน่วย คือ หน่วยประสพการณที่ 2 การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย หน่วยประสพการณที่ 3 การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ และหน่วยประสพการณที่ 4 การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

2) แบบทดสอบก่อนฝึกอบรมและแบบทดสอบหลังฝึกอบรม เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) ชนิด 4 ตัวเลือก ซึ่งเป็นข้อสอบแบบคู่ขนาน (Paralleled Form) จำนวน 3 หน่วย แบ่งเป็นหน่วยละ 2 ชุด คือแบบทดสอบก่อนฝึกอบรมและแบบทดสอบหลังฝึกอบรม ชุดละ 10 ข้อ รวมเป็น 60 ข้อ และแบบทดสอบปฏิบัติ จำนวน 3 หน่วย หน่วยละ 1 ข้อ รวมเป็น 3 ข้อ บรรจุอยู่ในชุดฝึกอบรมแบบอิงประสพการณ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจ้ดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน

3) แบบสอบถามความคิดเห็นตามวิธีการของลิเคอร์ท (Likert's) โดยกำหนดตัวเลือกของคำตอบเป็น 5 ระดับ รวม 23 ข้อ

4) เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

(1) สถิติที่ใช้หาประสิทธิภาพของ ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน คือ สถิติในการทดสอบประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์การหาประสิทธิภาพ E_1/E_2

(2) สถิติที่ใช้วัดความก้าวหน้าทางการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม คือ การทดสอบค่าที (t-test)

(3) สถิติที่ใช้ศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อชุด ฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทาน ประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน คือค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยทดลอง ที่ละหน่วยการฝึกอบรม จากครูผู้สอนระดับปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 39 คน โดยเก็บ ข้อมูลดังนี้

1) ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็ก ปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน เก็บข้อมูลจากแบบทดสอบก่อน ฝึกอบรมแบบทดสอบหลังฝึกอบรม แบบฝึกปฏิบัติระหว่างฝึกอบรม เก็บข้อมูลเพื่อหา ความก้าวหน้า(t-test) และประสิทธิภาพของชุดการฝึกอบรม (E_1/E_2) ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ ใช้ชุดการฝึกอบรมโดยแบ่งเป็นหน่วยดังนี้

หน่วยที่ 1 การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

1. แบบทดสอบก่อนฝึกอบรม ซึ่งบรรจุไว้ในชุดการฝึกอบรม เป็นแบบ พุทธิพิสัย 10 ข้อ และแบบทักษะพิสัย 1 ข้อ รวม 20 คะแนน
2. แบบทดสอบหลังฝึกอบรม ซึ่งบรรจุไว้ในชุดการฝึกอบรม เป็นแบบ พุทธิพิสัย 10 ข้อ และแบบทักษะพิสัย 1 ข้อ รวม 20 คะแนน
3. แบบฝึกปฏิบัติที่บันทึกไว้ในหัวข้อย่อยของชุดการฝึกอบรมจำนวน รวม 50 คะแนน

หน่วยที่ 2 การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ

1. แบบทดสอบก่อนฝึกอบรม ซึ่งบรรจุไว้ในชุดการฝึกอบรม เป็นแบบ พุทธิพิสัย 10 ข้อ และแบบทักษะพิสัย 1 ข้อ รวม 20 คะแนน
2. แบบทดสอบหลังฝึกอบรม ซึ่งบรรจุไว้ในชุดการฝึกอบรม เป็นแบบ พุทธิพิสัย 10 ข้อ และแบบทักษะพิสัย 1 ข้อ รวม 20 คะแนน

3. แบบฝึกปฏิบัติที่บันทึกไว้ในหัวข้อย่อยของชุดการฝึกอบรมจำนวน
รวม 50 คะแนน

หน่วยที่ 7 การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

1. แบบทดสอบก่อนฝึกอบรม ซึ่งบรรจุไว้ในชุดการฝึกอบรม เป็นแบบ
พุทธิพิสัย 10 ข้อ และแบบทักษะพิสัย 1 ข้อ รวม 20 คะแนน

2. แบบทดสอบหลังฝึกอบรม ซึ่งบรรจุไว้ในชุดการฝึกอบรม เป็นแบบ
พุทธิพิสัย 10 ข้อ และแบบทักษะพิสัย 1 ข้อ รวม 20 คะแนน

3. แบบฝึกปฏิบัติที่บันทึกไว้ในหัวข้อย่อยของชุดการฝึกอบรมจำนวน
รวม 50 คะแนน

2) แบบสอบถามความคิดเห็น เก็บข้อมูลความคิดเห็นของผู้เข้ารับการ
ฝึกอบรมที่มีต่อ ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดย
การจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน จากผู้เข้ารับการฝึกอบรมมือฝึกอบรมครบ
ทุกหน่วยเสร็จสิ้น

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.4.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพ

ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็ก
ปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน จำนวน 30 คน มีประสิทธิภาพ
ตามเกณฑ์ 85/85

1.4.2 ผลการวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์
กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน
จำนวน 30 คน พบว่าจากการเปิดตารางการแจกแจงแบบ t ที่ระดับนัยสำคัญ $.05 = 1.699$ แสดงว่าผู้
เข้ารับการฝึกอบรมมีความก้าวหน้าในการฝึกอบรมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$

1.4.3 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ฝึกอบรม ด้วยชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์
กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน
จำนวน 30 คน พบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความคิดเห็นในด้านความเหมาะสมของชุดฝึกอบรม
แบบอิงประสบการณ์ โดยเฉลี่ยในระดับเหมาะสมมาก

2. อภิปรายผล

การพัฒนาชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 มีประเด็นหลักที่จะนำมาอภิปราย 3 ประเด็นคือ (1) ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน ทั้ง 3 หน่วยประสบการณ์มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 85/85 ตรงตามสมมติฐานข้อที่ 1 แสดงให้เห็นว่าแบบฝึกปฏิบัติ และแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์แต่ละหน่วยประสบการณ์มีความยากง่ายใกล้เคียงกัน (2) ผู้รับการฝึกอบรมมีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตรงตามสมมติฐานข้อที่ 2 แสดงให้เห็นว่า การฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น และ (3) ผู้รับการฝึกอบรมมีความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์มีความเหมาะสมในระดับเหมาะสมมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ เพราะชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์มีลักษณะเด่น ดังนี้

2.1 สื่อที่ใช้ในชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ ได้แก่ (1) ประมวลสาระที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นยึดหลักการผลิตตำราทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีแผนการสอนประกอบด้วยหัวเรื่องและแนวคิด ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เข้าใจสาระสำคัญในเนื้อหาสาระก่อนฝึกอบรม การเสนอเนื้อหาสาระเสนอจากง่ายไปหายาก ทำให้ผู้รับการฝึกอบรมเข้าใจเนื้อหาเป็นลำดับอย่างต่อเนื่อง ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถศึกษาหาความรู้จากประมวลสาระได้ตลอดเวลาเมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่เข้าใจหรือต้องการทบทวน (2) เทปภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นสื่อที่ช่วยขยายเนื้อหาสาระในประมวลสาระให้ผู้รับการฝึกอบรมเข้าใจดียิ่งขึ้นอยู่ในรูปแบบรายการสารคดี มีความยาว 5 นาที เทปภาพขยายเนื้อหาสาระในส่วนที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการผลิตหุ่นมือจากถาดมือและขั้นตอนการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ และ (3) PowerPoint Presentation ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นช่วยในการปฐมนิเทศ สรุปประสบการณ์ที่ผู้รับการฝึกอบรมเผชิญ ทำให้ผู้รับการฝึกอบรมเข้าใจขั้นตอนในสาระเผชิญประสบการณ์ และตรวจสอบการเผชิญประสบการณ์

2.2 วิธีการเผชิญประสบการณ์ ใช้การเผชิญประสบการณ์ 3 รูปแบบ คือ (1) วิธีการเรียนจากวิทยากร (TDL) โดยวิทยากรให้คำแนะนำในการกิจและงาน ตรวจสอบผลงานให้ผู้รับการฝึกอบรมได้ทราบคำตอบหรือผลย้อนกลับของงานทันที เกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง (2) วิธีการเรียนจากเพื่อน (PDL) เป็นการทำงานกลุ่ม ทำให้ผู้รับการฝึกอบรมได้มีส่วนร่วมในการเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ทำให้เกิดการเรียนรู้ และ (3) วิธีการเรียน

ด้วยตนเอง (SDL) ผู้รับการฝึกอบรมจะศึกษาจากสื่อด้วยตนเอง ได้แก่ ประมวลสาระ นอกจากนี้ ผู้รับการฝึกอบรมต้องทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง ทำให้เข้าใจกิจกรรมที่ได้เผชิญไปแล้วดียิ่งขึ้น และตรงกับความคิดเห็นของผู้รับการฝึกอบรมที่ว่าได้มีโอกาสแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยจัดไว้

2.3 **ภารกิจและงานที่มอบหมายให้ผู้รับการฝึกอบรม** เป็นการให้ผู้รับการฝึกอบรมได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้ปฏิบัติหรือทำได้มากกว่าจะเรียนจากการอ่านและท่องจำ ได้แก่ เขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่าน การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ และการจัดแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

2.4 **ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์** ได้ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพใน 3 ขั้นตอน คือ (1) การทดสอบแบบเดี่ยว (2) การทดสอบแบบกลุ่ม และ (3) การทดสอบแบบภาคสนาม โดยนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับเนื้อหาสาระของแต่ละหน่วยประสบการณ์

3. ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยการพัฒนาชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ สำหรับครูผู้สอน มีข้อเสนอแนะ 2 ประการ คือ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้วยการฝึกอบรม และเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าต่อไป ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ห้องฝึกอบรมควรมีขนาดที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีพื้นที่สำหรับจัดมุมต่าง ๆ ได้ เช่น มุมวิชาการ มุมอุปกรณ์ และควรมีพื้นที่ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างพอเพียง

3.1.2 ควรมีนาฬิกาตั้งไว้ในที่ที่สังเกตเห็นได้ชัดเจน เพื่อไม่ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมใช้เวลาในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งมากเกินไป

3.1.3 ต้องมีการจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ให้ครบถ้วนและมีจำนวนเพียงพอสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

3.1.4 ควรมีผู้ช่วยวิทยากรประจำกลุ่มอย่างน้อย 1 คนต่อ 2 กลุ่ม เพื่อช่วยกำกับเวลาในการเผชิญประสบการณ์ และประเมินผลภาคปฏิบัติ

3.1.5 จัดเวลาในแต่ละประสบการณ์หลักให้มีเวลาต่อเนื่อง 3 ชั่วโมง เพื่อให้
วิทยากรสามารถฝึกอบรมได้ครบทุกขั้นตอนตามแผนกำกับประสบการณ์

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเพียง 3 หน่วยประสบการณ์ ควรมีการ
วิจัยเพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ในเรื่องอื่น ๆ เช่น การส่งเสริมการอ่านของเด็ก
ปฐมวัยด้วยการเล่นเกมที่นำไปสู่การอ่าน ด้วยการแข่งขันหรือการประกวดความรู้ที่ได้จากการอ่าน
หรือด้วยการจัดนิทรรศการ เป็นต้น ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญในการกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ที่
ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานที่ทำมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกพร พันธุ์เถระ (2537) “ผลของการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์เล่นสมมุติที่ส่งเสริมความสนใจในการอ่านและการเขียนของเด็กอนุบาล” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กรมวิชาการ (2546) *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 : สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- เกริก ยืนพันธุ์ (2539) *การเล่านิทาน พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาตร์
- กฤษยา ตันศิลาชีวะ (2541) *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์
- จินดา จำเริญ (2542) *กิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- ฉวีวรรณ อุทานันท์ (2542) *การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน* กรุงเทพมหานคร ศิลปบรรณาการ
- ฉวีวรรณ อุทานันท์ (2545) *วรรณกรรมสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร โสภณการพิมพ์
- ชัยรงค์ พรหมวงศ์ (2540) “การประชุมเชิงปฏิบัติการ การผลิตชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ คู่มือปฏิบัติการ โรงเรียนเกษมวิทยา” (อัคราเนนา)
- _____ (2538) “ชุดฝึกอบรม” ใน *ประมวลสาระเทคโนโลยีและสื่อสารการฝึกอบรม* หน่วยที่ 11 หน้า 151-186 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ชัยรงค์ พรหมวงศ์, สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สีนสกุล (2520) *ระบบสื่อการสอน* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชาญ สวัสดิ์สวัสดิ์ (2539) *คู่มือฝึกเขียนมืออาชีพ* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ ก.พ.
- ครุณี คันทวังอินทร์ (2537) “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความโดยใช้หนังสือการ์ตูนเป็นสื่อ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสันทราย จังหวัดเชียงราย” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์-การสอน) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- คำรา ณ เมืองใต้ (2536) *นิทานอีสป* กรุงเทพมหานคร รวมสาสน์
- ถนอมวงศ์ ถ้ายอดมรรคผล (2535) *การอ่านให้เก่ง พิมพ์ครั้งที่ 7* กรุงเทพมหานคร กระดาษสา
- ทัศนมา แคมณี (2522) *คู่มือการจัดกลุ่มกลุ่มสัมพันธ์ เล่ม 1* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- นิคม ทาแดง (2537) “วิธีการและสื่อการฝึกอบรมแบบโครงการและแบบแก้ปัญหา” ใน
เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อการฝึกอบรม หน่วยที่ 8 หน้า 1-41
นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- นิตา หงษ์วิวัฒน์ (2543) อ่านหนังสือให้ลูกฟัง : หนทางสู่ความฉลาดของเด็ก กรุงเทพมหานคร
แสงแดด
- เนาวรัตน์ พลายน้อย (2532) “ปัญหาและแนวโน้มของประชากรศึกษา” ใน เอกสารการสอน
ชุดวิชาประชากรและประชากรศึกษา หน่วยที่ 15 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- บันลือ พงกษะวัน (2538) มติใหม่ในการสอนอ่าน กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- บำรุง ไตรรัตน์ (2524) วิธีการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ นครปฐม พิมพ์ครั้งที่ 2
- บุญชม ศรีสะอาด (2535) การวิจัยทางการวัดและประเมินผล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม
- เบญจวรรณ วัฒนเสรี (2524) “การสร้างชุดการสอนเรื่องสังคมและวัฒนธรรม วิชามนุษย์กับสังคม
สำหรับนิสิตระดับอุดมศึกษาของโครงการศึกษาทั่วไป ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปาริชาติ อรุณศักดิ์ (2533) “การศึกษาการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ที่มีผลต่อการคิดแบบ
อเนกนัยของเด็กปฐมวัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- เป็รื่อง กุมุท (2537) เทคโนโลยีทางการศึกษาสื่อการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา
กรุงเทพมหานคร เจริญวิทย์การพิมพ์
- เรืองชัย ทรัพย์นิรันดร์ (2544) ชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการบรรณาธิการหนังสือเล่ม สำหรับ
สำนักพิมพ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตเทคโนโลยีและสื่อการการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ล้วน สายยศ (2537) “หน่วยที่ 1-4 ระเบียบวิธีทางสถิติบางประการเพื่อการวิจัย” ใน เอกสารการ
สอนชุดวิชาการวิจัยเทคโนโลยีและสื่อการการศึกษา นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- พจมาน เทียนมนัส (2539) “ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การ
เล่านิทานประกอบการแสดงละครสร้างสรรค์และประกอบการวาดภาพ” วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

- พร้อมพรรณ อุดมสิน (2538) *การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนคณิตศาสตร์*
กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ไพพรรณ อินทนิล (2546) *การส่งเสริมการอ่าน กรุงเทพมหานคร ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์*
มหาวิทยาลัย
- ไพรัตน์ อยู่สมบูรณ์ (2539) “การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและนิสัยรักการอ่านในเด็กก่อน
วัยเรียนโดยการเล่านิทานแบบไม่จบเรื่องก่อนนอน” วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย
- ยวดี คงเพชรขาว (2538) “การพัฒนาชุดฝึกอบรม เรื่อง การสื่อสารสำหรับบุคลากรธนาคาร
กรุงเทพ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีและ
สื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เขวภา เดชะคุปต์ (2517) *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย กรุงเทพมหานคร เอพีกราสฟิกส์*
ดีไซน์
- มาลี ช่วยทอง (2539) “การพัฒนาชุดฝึกอบรม เรื่อง การบริหารทารกสำหรับมารดาในจังหวัด
ภาคเหนือ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีและ
สื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- รังสิมา สีนะพงษ์พิพิธ (2540) “ผลของการใช้ตัวแบบในนิทานหุ่นมือต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าว
ในเด็กก่อนวัยเรียน” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- ลัดดา นีละมณี (2539) *คู่มือครูอนุบาล นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาศูนย์การเรียนรู้*
กิจกรรมเสริมระดับเด็กวัยก่อนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร บรรณกิจ
- วราภรณ์ รักวิชัย (2540) *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย กรุงเทพมหานคร แสงศิลป์การพิมพ์*
- วันวิสาข์ ไวทยรุ่งโรจน์ (2534) “การใช้วรรณกรรมสำหรับเด็ก พัฒนาการอ่านจับฝงความของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดคำหนักใต้ จังหวัดนนทบุรี” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์-การสอน) บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วาริ ธีระจิตร (2536) “วิธีการสอนแบบแก้ปัญหา” ใน *เทคนิคและวิธีการสอนในระดับประถมศึกษา*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วาโร เฟิงสวัสดิ์ (2544) *การวิจัยการศึกษาปฐมวัย กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาตร์*

- วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2541) “ปฏิบัติการชุดสื่อผสมเพื่อการศึกษา” ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
 ประสบการณ์วิชาชีพเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หน่วยที่ 7 นนทบุรี
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- วิจิตร ภักดิ์รัตน์ (2525) เอกสารการสอนวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา กรุงเทพมหานคร
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- วิจิตร อาวะกุล (2537) เทคนิคมนุษยสัมพันธ์ กรุงเทพมหานคร โอเอส ปรีนติ้ง เฮ้าส์
- วิริยะ สิริสิงห์ (2537) การเขียนเรื่องสำหรับเด็ก กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาสน์
- เวทิการ์ เหลืองเจริญรัมย์ (2542) “การพัฒนาชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง เทคนิคการ
 เขียนข่าว สำหรับบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
 มหำบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา
- ศิริกาญจน์ โกลุภ (2520) การเล่านิทานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์แก่เด็กก่อนวัยเรียน
 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์สุรสภา
- ศิริพันธ์ มณีรัตน์ (2523) “ระบบการฝึกอบรมโดยใช้สื่อประสมสำหรับธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย
- ศรีรัตน์ เจริญจันทร์ (2538) การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน กรุงเทพมหานคร
 สำนักพิมพ์ไทนวัฒนาพานิช
- สมชาติ กิจขรรจรค์ และ อรจรรย์ ฒ ตะกั่วทุ่ง (2539) เทคนิคการจัดฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ
 กรุงเทพมหานคร ซีเอ็ดยูเคชั่น
- สมคิด บางโม (2538) หลักการจัดการ กรุงเทพมหานคร วิทยพัฒน์
- สุภพงษ์ วงศ์สมิตกุล (2544) “ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์เรื่องการเพาะเห็ดสำหรับนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา”
 วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสาร
 การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา
- สุพัศรา พร้อมดิษฐ์ (2546) “ผลของการใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดจันทบุรีที่มีต่อการอ่านจับใจความ
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี”
 วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน
 การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา

ศุณีย์ ทองศิริประภา (2535) “การเปรียบเทียบความพร้อมในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนอนุบาล
ซึ่งได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับการอ่านต่างกัน” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543) *ความพร้อมในการเรียน*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

อรพรรณ สุขสมัย (2531) “สร้างนิสัยให้รักการอ่าน” *ท้องถิ่น 25* (กันยายน 2531) : 73-77

อำพร ศรีหิรัญ (2540) “ความสนใจในการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัด
ประสบการณ์ การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
การศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

อาชญญา รัตนอุบล (2540) *กระบวนการฝึกอบรมสำหรับการศึกษานอกระบบ* กรุงเทพมหานคร
ประชาชน

Blain Heatherlene. (1983). “A Case Study Comparison Between Early Readers and Non
Early Readers. *Dissertation Abstracts*. 44 (July): 125- A .

Carter V. Good (1973) *Dictionary of Education*. New York. Mc. Graw Hill.

Dixon, Johnson and Salt (1977) *Journal of Personality and Social Psychology*. 24, 285-A

Morrow, Lesley. (1990). “Preparing the Classroom Environment to Promote Literacy
During Play.” *Early Childhood Research Quarterly*. 5 (May): 537-554.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย มีดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา

1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ พันธุ์ล้ำเจียก อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

1.2 นางสาวศิริลักษณ์ อึ้งเจริญสุกานต์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

2. ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านเนื้อหาเรื่องการจัดแสดงหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

2.1 ดร.ภัสสร สังข์ศรี อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

2.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์วงจันทร์ ขวงศรี อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์

3. ผู้ทรงคุณวุฒิทางการวัดและประเมินผล

3.1 นางสาวสุกัญญา กล้ายทอง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ภาคผนวก ข
แบบประเมินสื่อของผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินเนื้อหาสาระโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 เรื่อง การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ผู้รับการประเมิน นางฉันทภัทร์ เบญจวิริย์กุล

ชื่อวิทยานิพนธ์ ชุดฝึกอบรบแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดง

นิทานประกอบหุ่นมือสำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้ทรงคุณวุฒิประเมินระดับคุณภาพของเนื้อหาในด้านต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย / และกรอกข้อเสนอแนะในช่องที่กำหนดไว้

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ข้อเสนอแนะ
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	
1. เนื้อหาที่เสนอครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้					
2. เนื้อหามีความถูกต้อง					
3. เนื้อหามีความทันสมัย					
4. เนื้อหาอ่านเข้าใจง่าย เหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรบ					
5. ภาพที่นำมาใช้ประกอบมีความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา					
6. ภาษาที่ใช้เขียนเข้าใจง่าย					
7. เนื้อหาให้ความรู้เรื่องการสร้างบทละครหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย ได้ครบถ้วน					
8. เนื้อหานำไปใช้เขียนบทละครหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยได้					

โดยภาพรวมแล้ว ท่านคิดว่าเนื้อหา หน่วยประสบการณ์ที่ 2 เรื่อง การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย เป็นอย่างไร

ดีมาก

ดี

ปานกลาง

ต้องปรับปรุง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันที่ เดือน พ.ศ.....

แบบประเมินเนื้อหาสาระโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

หน่วยประสบการณ์ที่ 3 เรื่อง การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ

ผู้รับการประเมิน นางชันยาภัทร์ เบญจบริรักษ์กุล

ชื่อวิทยานิพนธ์ ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัด
แสดงนิทานประกอบหุ่นมือสำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้ทรงคุณวุฒิประเมินระดับคุณภาพของเนื้อหาในด้านต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของท่าน โดย
ทำเครื่องหมาย / และกรอกข้อเสนอแนะในช่องที่กำหนดไว้

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ข้อเสนอแนะ
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	
1. เนื้อหาที่เสนอครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้					
2. เนื้อหามีความถูกต้อง					
3. เนื้อหามีความทันสมัย					
4. เนื้อหาอ่านเข้าใจง่าย เหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม					
5. ภาพที่นำมาใช้ประกอบมีความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา					
6. ภาษาที่ใช้เขียนเข้าใจง่าย					
7. เนื้อหาให้ความรู้เรื่องการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ และการผลิต โรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ ได้ครบถ้วน					
8. เนื้อหานำไปใช้ผลิตหุ่นมือจากถุงมือ และผลิต โรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ได้					

โดยภาพรวมแล้ว ท่านคิดว่าเนื้อหา หน่วยประสบการณ์ที่ 3 เรื่อง การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทาน
ประกอบหุ่นมือ เป็นอย่างไร

ดีมาก

ดี

ปานกลาง

ต้องปรับปรุง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันที่ เดือน พ.ศ.

แบบประเมินเนื้อหาสาระโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

หน่วยประสบการณ์ที่ 4 เรื่อง การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ผู้รับการประเมิน นางฉันทภัทร์ เบญจบริรักษ์กุล

ชื่อวิทยานิพนธ์ ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือสำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้ทรงคุณวุฒิประเมินระดับคุณภาพของเนื้อหาในด้านต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย / และกรอกข้อเสนอแนะในช่องที่กำหนดไว้

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ข้อเสนอแนะ
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	
1. เนื้อหาที่เสนอครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้					
2. เนื้อหามีความถูกต้อง					
3. เนื้อหามีความทันสมัย					
4. เนื้อหาอ่านเข้าใจง่าย เหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม					
5. ภาพที่นำมาใช้ประกอบมีความเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหา					
6. ภาษาที่ใช้เขียนเข้าใจง่าย					
7. เนื้อหาให้ความรู้เรื่องการจัดแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยได้ครบถ้วน					
8. เนื้อหานำไปใช้จัดแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยได้					

โดยภาพรวมแล้ว ท่านคิดว่าแบบทดสอบ หน่วยประสบการณ์ที่ 4 เรื่อง การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย เป็นอย่างไร

ดีมาก

ดี

ปานกลาง

ต้องปรับปรุง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันที่ เดือน พ.ศ.....

แบบประเมินคุณภาพชุดการเรียนรู้แบบอิงประสบการณ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 เรื่อง การสร้างบทพหุมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
 ผู้รับการประเมิน นางชั้นชาภัทร์ เบญจบริรักษ์กุล
 ชื่อวิทยานิพนธ์ ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดย
 การจัดแสดงนิทานประกอบพหุมือสำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษา
 กรุงเทพมหานคร เขต 2

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้ทรงคุณวุฒิประเมินชุดการเรียนรู้แบบอิงประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ตามความคิดเห็น
 ของท่าน โดยทำเครื่องหมาย / และกรอกข้อเสนอนะในช่องที่กำหนดไว้

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ข้อเสนอแนะ
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	
คู่มือการใช้ชุดฝึกอบรม (สำหรับวิทยากร)					
1. แผนการเรียนรู้แบบอิงประสบการณ์					
1.1 ประสบการณ์หลักครอบคลุมหน่วยการเรียนรู้					
1.2 ประสบการณ์รองครอบคลุมประสบการณ์หลัก					
2. แผนเผชิญประสบการณ์					
2.1 ภารกิจและงานมีความสอดคล้องกัน					
2.2 ภารกิจและงานมีความชัดเจน เข้าใจง่าย					
3. แผนกำกับประสบการณ์					
3.1 เวลาแต่ละกิจกรรมมีความเหมาะสม					
4. แผนผลิตสื่อ					
4.1 แผนผลิตสื่อบอกลำดับขั้นตอนการผลิตอย่างชัดเจน					
5. สื่อที่ใช้ในชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์					
5.1 ประมวลสาระ					
- เนื้อหามีความถูกต้อง					
- เนื้อหามีความทันสมัย					
- ภาพที่นำมาใช้ประกอบมีความเหมาะสม					

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ข้อเสนอแนะ
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	
5.2 มัลติมีเดียเพาเวอร์พอยต์ปฐมนิเทศ					
- ขนาดของตัวอักษรเหมาะสม					
- สีของตัวอักษรมองเห็นชัดเจน					
- เทคนิคการเคลื่อนไหวมีความเหมาะสม					
5.3 บทนิทานหุ่นมือเรื่อง เจ้าชายคิด คิด					
- บทนิทานมีวัตถุประสงค์ชัดเจน					
- บทนิทานมีความเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย					
คู่มือเหรียญประสบการณ์ (สำหรับผู้เข้ารับกรฝึกอบรม)					
1. ความเหมาะสมของเวลา กับจำนวนข้อ แบบทดสอบก่อน-หลังเหรียญประสบการณ์					
2. แบบฝึกปฏิบัติครอบคลุมภารกิจและงาน					
3. เฉลยแบบฝึกปฏิบัติมีความถูกต้อง					

โดยภาพรวมแล้ว ท่านคิดว่าชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการ
จัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือสำหรับครูผู้สอน หน่วยประสบการณ์ที่ 2 เรื่อง การสร้างบทหุ่นมือเพื่อ
ส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับใด

ดีมาก

ดี

ปานกลาง

ต้องปรับปรุง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
 (.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันที่ เดือน พ.ศ.....

แบบประเมินคุณภาพชุดการเรียนรู้แบบอิงประสบการณ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

หน่วยประสบการณ์ที่ 3 เรื่อง การผลิตอุปกรณ์การเล่นิทานประกอบหุ่นมือ
 ผู้รับการประเมิน นางชัชวาลย์ เบญจบริรักษ์กุล
 ชื่อวิทยานิพนธ์ ชุดการเรียนรู้แบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดย
 การจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือสำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษา
 กรุงเทพมหานคร เขต 2

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้ทรงคุณวุฒิประเมินชุดการเรียนรู้แบบอิงประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ตามความคิดเห็น
 ของท่าน โดยทำเครื่องหมาย / และกรอกข้อเสนอนะในช่องที่กำหนดไว้

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ข้อเสนอแนะ
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	
คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ (สำหรับวิทยากร)					
1. แผนการเรียนรู้แบบอิงประสบการณ์					
1.1 ประสบการณ์หลักครอบคลุมหน่วยการเรียนรู้					
1.2 ประสบการณ์รองครอบคลุมประสบการณ์หลัก					
2. แผนเผชิญประสบการณ์					
2.1 ภารกิจและงานมีความสอดคล้องกัน					
2.2 ภารกิจและงานมีความชัดเจน เข้าใจง่าย					
3. แผนกำกับประสบการณ์					
3.1 เวลาแต่ละกิจกรรมมีความเหมาะสม					
4. แผนผลิตสื่อ					
4.1 แผนผลิตสื่อบอกลำดับขั้นตอนการผลิตอย่างชัดเจน					
5. สื่อที่ใช้ในชุดการเรียนรู้แบบอิงประสบการณ์					
5.1 ประมวลสาระ					
- เนื้อหามีความถูกต้อง					
- เนื้อหามีความทันสมัย					
- ภาพที่นำมาใช้ประกอบมีความเหมาะสม					

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ข้อเสนอแนะ
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	
5.2 มัลติมีเดียเพาเวอร์พอยต์ปฐมนิเทศ					
- ขนาดของตัวอักษรเหมาะสม					
- สีของตัวอักษรมองเห็นชัดเจน					
- เทคนิคการเคลื่อนไหวมีความเหมาะสม					
5.3 วิธีดี (การผลิตหุ่นมือจากถุงมือ)					
- รูปแบบการนำเสนอ					
- เนื้อหามีความสอดคล้องกับหน่วย ประสบการณ์					
- ความคมชัดของภาพ					
- การลำดับภาพ					
- ความชัดเจนของเสียง					
- ความสัมพันธ์ของภาพและคำบรรยาย					
5.4 วิธีดี (การผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุ เหลือใช้)					
- รูปแบบการนำเสนอ					
- เนื้อหามีความสอดคล้องกับหน่วย ประสบการณ์					
- ความคมชัดของภาพ					
- การลำดับภาพ					
- ความชัดเจนของเสียง					
- ความสัมพันธ์ของภาพและคำบรรยาย					
คู่มือเผชิญประสบการณ์ (สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม)					
1. ความเหมาะสมของเวลากับจำนวนข้อ แบบทดสอบก่อน-หลังเผชิญประสบการณ์					
2. แบบฝึกปฏิบัติครอบคลุมภารกิจและงาน					
3. เฉลยแบบฝึกปฏิบัติมีความถูกต้อง					

โดยภาพรวมแล้ว ท่านคิดว่าชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการ
จัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือสำหรับครูผู้สอน หน่วยประสบการณ์ที่ 3
เรื่อง การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ อยู่ในระดับใด

ดีมาก

ดี

ปานกลาง

ต้องปรับปรุง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
 (.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันที่ เดือน พ.ศ.....

แบบประเมินคุณภาพชุดการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

หน่วยประสบการณ์ที่ 4 เรื่อง การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
ผู้รับการประเมิน นางธัญลักษณ์ เบญจบริรักษ์กุล
ชื่อวิทยานิพนธ์ ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดย
 การจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือสำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษา
 กรุงเทพมหานคร เขต 2

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้ทรงคุณวุฒิประเมินชุดการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ตามความคิดเห็น
 ของท่าน โดยทำเครื่องหมาย / และกรอกข้อเสนอแนะในช่องที่กำหนดไว้

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ข้อเสนอแนะ
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	
คู่มือการใช้ชุดฝึกอบรม (สำหรับวิทยากร)					
1. แผนการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์					
1.1 ประสบการณ์หลักครอบคลุมหน่วยการ ฝึกอบรม					
1.2 ประสบการณ์รองครอบคลุม ประสบการณ์หลัก					
2. แผนเผชิญประสบการณ์					
2.1 ภารกิจและงานมีความสอดคล้องกัน					
2.2 ภารกิจและงานมีความชัดเจน เข้าใจง่าย					
3. แผนกำกับประสบการณ์					
3.1 เวลาแต่ละกิจกรรมมีความเหมาะสม					
4. แผนผลิตสื่อ					
4.1 แผนผลิตสื่อบอกลำดับขั้นตอนการผลิต อย่างชัดเจน					
5. สื่อที่ใช้ในชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์					
5.1 ประมวลสาระ					
- เนื้อหามีความถูกต้อง					
- เนื้อหามีความทันสมัย					
- ภาพที่นำมาใช้ประกอบมีความ เหมาะสม					

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ข้อเสนอแนะ
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	
5.2 มัลติมีเดียเพาเวอร์พอยต์ปฐมวัย					
-ขนาดของตัวอักษรเหมาะสม					
-สีของตัวอักษรมองเห็นชัดเจน					
-เทคนิคการเคลื่อนไหวมีความเหมาะสม					
5.3 บัตรคำตั้ง					
- คำสั่งสื่อความหมายความชัดเจน					
- ตัวหนังสือมีขนาดใหญ่ชัดเจน					
คู่มือเผชิญประสบการณ์ (สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม)					
1. ความเหมาะสมของเวลากับจำนวนข้อ แบบทดสอบก่อน-หลังเผชิญประสบการณ์					
2. แบบฝึกปฏิบัติครอบคลุมภารกิจและงาน					
3. เฉลยแบบฝึกปฏิบัติมีความถูกต้อง					

โดยภาพรวมแล้ว ท่านคิดว่าชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการ
จัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือสำหรับครูผู้สอน หน่วยประสบการณ์ที่ 4 เรื่อง การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อ
ส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับใด

ดีมาก

ดี

ปานกลาง

ต้องปรับปรุง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
 (.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันที่ เดือน พ.ศ.

แบบประเมินคุณภาพของแบบทดสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

หน่วยประสพการณ์ที่ 2 เรื่อง การสร้างบทหุ่่มือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ผู้รับการประเมิน นางฉันทภัทร์ เบญจบริรักษ์กุล

ชื่อวิทยานิพนธ์ ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสพการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดง

นิทานประกอบหุ่่มือสำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้ทรงคุณวุฒิประเมินระดับคุณภาพของแบบทดสอบในด้านต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของท่าน

โดยทำเครื่องหมาย / และกรอกข้อเสนอแนะในช่องที่กำหนดไว้

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ข้อเสนอแนะ
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	
1. แบบทดสอบก่อน-หลังเผชิญประสพการณ์ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม					
2. แบบทดสอบก่อน-หลังเผชิญประสพการณ์ เป็นแบบคู่ขนาน					
3. แบบทดสอบก่อนเผชิญประสพการณ์					
3.1 คำถามมีความชัดเจน					
3.2 ตัวลวงทำหน้าที่ลวงผู้ทดสอบได้					
3.3 คำถามไม่ใช่แนะคำตอบ					
4. แบบทดสอบหลังเผชิญประสพการณ์					
4.1 คำถามมีความชัดเจน					
4.2 ตัวลวงทำหน้าที่ลวงผู้ทดสอบได้					
4.3 คำถามไม่ใช่แนะคำตอบ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

โดยภาพรวมแล้ว ท่านคิดว่าแบบทดสอบ หน่วยประสพการณ์ที่ 2 เรื่อง การสร้างบทหุ่่มือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย เป็นอย่างไร

ดีมาก

ดี

ปานกลาง

ต้องปรับปรุง

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันที่ เดือน พ.ศ.....

แบบประเมินคุณภาพของแบบทดสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

หน่วยประสบการณ์ที่ 3 เรื่อง การผลิตอุปกรณ์การเล่นิทานประกอบหุ่นมือ

ผู้รับการประเมิน นางชั้นชาภัทร์ เบญจบริรักษ์กุล

ชื่อวิทยานิพนธ์ ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดง
นิทานประกอบหุ่นมือสำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้ทรงคุณวุฒิประเมินระดับคุณภาพของแบบทดสอบในด้านต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของท่าน
โดยทำเครื่องหมาย / และกรอกข้อเสนอนะในช่องที่กำหนดไว้

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ข้อเสนอแนะ
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	
1. แบบทดสอบก่อน-หลังเผชิญประสบการณ์ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม					
2. แบบทดสอบก่อน-หลังเผชิญประสบการณ์ เป็นแบบคู่ขนาน					
3. แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์					
3.1 คำถามมีความชัดเจน					
3.2 ตัวลวงทำหน้าที่ลวงผู้ทดสอบได้					
3.3 คำถามไม่ใช่เนะคำตอบ					
4. แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์					
4.1 คำถามมีความชัดเจน					
4.2 ตัวลวงทำหน้าที่ลวงผู้ทดสอบได้					
4.3 คำถามไม่ใช่เนะคำตอบ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

โดยภาพรวมแล้ว ท่านคิดว่าแบบทดสอบ หน่วยประสบการณ์ที่ 2 เรื่อง การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการ
อ่านของเด็กปฐมวัย เป็นอย่างไร

ดีมาก

ดี

ปานกลาง

ต้องปรับปรุง

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันที่ เดือน พ.ศ.....

แบบประเมินคุณภาพของแบบทดสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

หน่วยประสบการณ์ที่ 4 เรื่อง การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ผู้รับการประเมิน นางฉันทภัทร์ เบญจบริรักษ์กุล

ชื่อวิทยานิพนธ์ ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือสำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้ทรงคุณวุฒิประเมินระดับคุณภาพของแบบทดสอบในด้านต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย / และกรอกข้อเสนอแนะในช่องที่กำหนดไว้

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ข้อเสนอแนะ
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	
1. แบบทดสอบก่อน-หลังเผชิญประสบการณ์ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม					
2. แบบทดสอบก่อน-หลังเผชิญประสบการณ์ เป็นแบบคู่ขนาน					
3. แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์					
3.1 คำถามมีความชัดเจน					
3.2 ตัวลวงทำหน้าที่ลวงผู้ทดสอบได้					
3.3 คำถามไม่ชี้แนะคำตอบ					
4. แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์					
4.1 คำถามมีความชัดเจน					
4.2 ตัวลวงทำหน้าที่ลวงผู้ทดสอบได้					
4.3 คำถามไม่ชี้แนะคำตอบ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

โดยภาพรวมแล้ว ท่านคิดว่าแบบทดสอบ หน่วยประสบการณ์ที่ 2 เรื่อง การสร้างบทหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย เป็นอย่างไร

ดีมาก

ดี

ปานกลาง

ต้องปรับปรุง

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันที่ เดือน พ.ศ.....

ภาคผนวก ก
ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของผู้ทรงคุณวุฒิ
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสร้างบทุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1 (ด้านวิศก)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2 (ด้านเนื้อหา)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3 (ด้านเนื้อหา)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4 (ด้านเทคโนโลยี)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5 (ด้านเทคโนโลยี)	ค่าเฉลี่ย
แบบทดสอบก่อนเรียน						
1	1	1	1	1	1	1.00
2	1	0	1	1	1	0.80
3	1	1	1	1	1	1.00
4	1	1	1	1	1	1.00
5	0	1	1	0	1	0.60
6	1	1	1	1	0	0.80
7	1	1	1	1	1	1.00
8	1	1	1	1	1	1.00
9	0	1	1	0	1	0.60
10	0	1	1	1	1	0.80
แบบทดสอบหลังเรียน						
1	0	1	1	1	1	0.80
2	1	1	1	1	1	1.00
3	1	1	1	1	1	1.00
4	0	1	1	0	1	0.60
5	1	1	1	1	1	1.00
6	0	1	1	1	1	0.80
7	1	1	1	1	0	0.80
8	1	1	1	1	1	1.00
9	1	1	1	1	1	1.00
10	1	1	1	1	1	1.00

ข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1 (ด้านวัสดุ)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2 (ด้านเนื้อหา)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3 (ด้านเนื้อหา)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4 (ด้านเทคโนโลยี)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5 (ด้านเทคโนโลยี)	ค่าเฉลี่ย
แบบทดสอบ ภาคปฏิบัติ	0	1	1	1	1	0.80
แบบฝึกปฏิบัติที่ 2.1						
1	1	1	1	1	1	1.00
2	1	1	1	1	1	1.00
3	1	1	1	1	1	1.00
4	0	1	1	0	1	0.60
5	1	1	1	1	1	1.00
แบบฝึกปฏิบัติที่ 2.2						
1	0	1	1	1	1	0.80
2	1	1	1	1	1	1.00
3	1	1	1	1	1	1.00
4	0	1	1	1	1	0.80
5	1	1	1	1	1	1.00

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของผู้ทรงคุณวุฒิ
หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การผลิตอุปกรณ์การดำเนินงานประกอบหุ่นมือ

ข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1 (ด้านวัสดุ)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2 (ด้านเนื้อหา)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3 (ด้านเนื้อหา)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4 (ด้านเทคโนโลยี)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5 (ด้านเทคโนโลยี)	ค่าเฉลี่ย
แบบทดสอบก่อนเรียน						
1	1	1	1	1	1	1.00
2	1	1	1	1	1	1.00
3	1	1	1	1	1	1.00
4	1	1	1	1	0	0.80
5	1	1	1	1	1	1.00
6	0	1	1	0	1	0.60
7	1	1	1	1	1	1.00
8	1	1	1	1	1	1.00
9	1	1	1	1	0	0.80
10	1	1	1	1	1	1.00
แบบทดสอบหลังเรียน						
1	0	1	1	1	1	0.80
2	1	1	1	1	1	1.00
3	1	1	1	1	1	1.00
4	1	1	1	1	1	1.00
5	0	1	1	1	0	0.60
6	1	1	1	0	1	0.80
7	1	1	1	1	1	1.00
8	1	1	1	1	1	1.00
9	1	1	1	1	1	1.00
10	1	1	1	1	1	1.00

ข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1 (ด้านวัดผล)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2 (ด้านเนื้อหา)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3 (ด้านเนื้อหา)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4 (ด้านเทคโนโลยี)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5 (ด้านเทคโนโลยี)	ค่าเฉลี่ย
แบบทดสอบ ภาคปฏิบัติ	1	1	1	1	1	1.00
แบบฝึกปฏิบัติที่ 3.1						
1	1	1	1	1	1	1.00
2	1	1	1	1	1	1.00
3	1	1	1	1	1	1.00
4	0	1	1	1	1	0.80
5	1	1	1	1	1	1.00
แบบฝึกปฏิบัติที่ 3.2						
1	0	1	1	0	1	0.60
2	1	1	1	1	1	1.00
3	1	1	1	1	1	1.00
4	0	1	1	1	1	0.80
5	1	1	1	1	1	1.00

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของผู้ทรงคุณวุฒิ
หน่วยประสบการณ์ที่ 4 การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1 (ด้านวัดผล)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2 (ด้านเนื้อหา)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3 (ด้านเนื้อหา)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4 (ด้านเทคโนโลยี)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5 (ด้านเทคโนโลยี)	ค่าเฉลี่ย
แบบทดสอบก่อนเรียน						
1	1	1	1	1	1	1.00
2	1	1	1	1	1	1.00
3	1	1	1	1	1	1.00
4	1	1	1	1	1	1.00
5	1	1	1	0	1	0.80
6	1	1	1	1	1	1.00
7	1	1	1	1	1	1.00
8	0	1	1	0	1	0.60
9	1	1	1	1	0	0.80
10	1	1	1	0	1	0.80
แบบทดสอบหลังเรียน						
1	0	1	1	1	1	0.80
2	1	1	1	1	1	1.00
3	0	1	1	1	1	0.80
4	1	1	1	1	1	1.00
5	1	1	1	1	1	1.00
6	1	1	1	1	1	1.00
7	1	1	1	1	1	1.00
8	0	1	1	1	1	0.80
9	1	1	1	1	1	1.00
10	1	1	1	1	1	1.00

ข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1 (ด้านวัสดุ)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2 (ด้านเนื้อหา)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3 (ด้านเนื้อหา)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4 (ด้านเทคโนโลยี)	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5 (ด้านเทคโนโลยี)	ค่าเฉลี่ย
แบบทดสอบ ภาคปฏิบัติ	1	1	1	1	1	1.00
แบบฝึกปฏิบัติที่ 4.1						
1	1	1	1	1	1	1.00
2	1	1	1	1	1	1.00
3	1	1	1	1	1	1.00
4	1	1	1	1	1	1.00
5	1	1	1	1	1	1.00
แบบฝึกปฏิบัติที่ 4.2						
1	1	1	1	1	1	1.00
2	1	1	1	1	1	1.00
3	1	1	1	1	1	1.00
4	0	1	1	1	1	0.80
5	1	1	1	1	1	1.00

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามความคิดเห็น ที่มีต่อชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อบุคลากรฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์
กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดแสดงนิทานประกอบหุ่นมือ
สำหรับครูผู้สอน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องแสดงความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5 คะแนน
เห็นด้วย	4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน

ที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
1	แผนเผชิญประสบการณ์ ภารกิจ และงาน					
	1.1 แผนเผชิญประสบการณ์ ช่วยให้ทราบถึงขั้นตอนของภารกิจ และงาน					
	1.2 ภารกิจ และงานช่วยให้เขียนบทนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านได้					
	1.3 ภารกิจ และงานช่วยให้ผลิตหุ่นมือจากถุงมือ และผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ได้					
	1.4 ภารกิจ และงานช่วยให้จัดแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยได้					
2	สื่อที่ใช้ในชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์					
	2.1 สื่อมีลัทธิเดียวเพนเวอร์พอยท์ ช่วยให้เข้าใจขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์					
	2.2 ประมวลสาระอ่านแล้วเข้าใจง่าย ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาสาระได้ดียิ่งขึ้น					
	2.3 ตัวอย่างบทละครหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่าน เรื่อง เจ้าชายคิดคิด ช่วยให้เห็นแนวทางในการเขียนบทละครหุ่นมือได้ดียิ่งขึ้น					
	2.4 สื่อวีซีดีช่วยให้เข้าใจขั้นตอนการผลิตหุ่นมือจากถุงมือได้ดียิ่งขึ้น					
	2.5 สื่อวีซีดีช่วยให้เข้าใจขั้นตอนการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ได้ดียิ่งขึ้น					
	2.6 บัตรคำสั่ง เป็นแนวทางในการฝึกเชิด และพากย์หุ่นมือได้เป็นอย่างดี					

ที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
3	บริบทในการเผชิญประสบการณ์					
	3.1 มุมวิชาการ ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีโอกาสค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง					
	3.2 มุมแสดงผลงาน ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความภูมิใจในสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติ					
4	รูปแบบการเรียนรู้					
	4.1 การเรียนด้วยตนเอง (SDL) ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้แสวงหาความรู้ เพื่อนำไปสู่การเผชิญประสบการณ์ได้ด้วยตนเอง					
	4.2 การเรียนด้วยตนเอง (SDL) ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้แสวงหาความรู้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง					
	4.3 การเรียนกับเพื่อน (PDL) ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ช่วยเหลือกัน และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน					
	4.4 การเรียนกับเพื่อน (PDL) ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีโอกาสได้แก้ปัญหาจากการทำภารกิจ และงานร่วมกัน					
	4.5 การเรียนกับครู (TDL) ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความมั่นใจในการเผชิญประสบการณ์					
	4.6 การเรียนกับครู (TDL) ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทราบผลย้อนกลับของงานที่หันไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น					
5	วิธีการเผชิญประสบการณ์					
	5.1 การเผชิญประสบการณ์ด้วยการฝึกปฏิบัติช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำงานได้จริง					
	5.2 ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ทำให้ปฏิบัติภารกิจและงานได้สำเร็จ					
6	สถานการณ์จำลอง					
	6.1 สถานการณ์ที่กำหนดช่วยให้ผู้เรียนรู้ศักยภาพปฏิบัติภารกิจ และงานในแผนเผชิญประสบการณ์ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์					
7	ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์					
	7.1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมขอวิธีการฝึกอบรมด้วยชุดการฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์					
	7.2 การฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ช่วยให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริงได้					

ภาคผนวก จ

ตารางแสดงจำนวนผู้เข้ารับการศึกษาอบรมที่เลือกตอบแบบสอบถามความคิดเห็น

รายละเอียด	หน่วย / จำนวนคะแนน																														B1	B2	S.D.	X	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30					
3.1 บุคลากร ช่วยให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรม ได้มีโอกาสค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง	5	5	4	5	5	4	4	5	5	4	4	3	5	5	3	3	4	5	4	3	4	3	4	5	5	5	3	5	5	4	126	564	0.78	4.37	
3.2 บุคลากรช่วย ช่วยให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรม เกิดความสนใจในสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติ	4	5	5	5	5	5	4	5	5	3	4	5	3	4	4	3	4	5	4	3	4	3	3	4	4	5	4	4	5	4	123	531	0.76	4.30	
4.1 การเรียนด้วยตนเอง (SDL) ช่วยให้ผู้เข้ารับ การศึกษาอบรม ได้แสวงหา ความรู้ เพื่อนำไปสู่การ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	4	5	5	5	3	4	5	4	5	4	5	5	5	4	5	5	5	5	5	143	687	0.85	4.77	
4.2 การเรียนด้วยตนเอง (SDL) ช่วยให้ผู้เข้ารับ การศึกษาอบรม ได้แสวงหา ความรู้เพิ่มขึ้นอย่าง ต่อเนื่อง	5	3	4	5	5	3	3	5	4	5	5	5	4	5	4	5	4	5	5	5	3	5	5	3	5	5	4	4	5	4	152	588	0.77	4.48	
4.3 การเรียนกับเพื่อน (PDL) ช่วยให้ผู้เข้ารับ การศึกษาอบรม ได้ ช่วยเหลือกัน และให้ ผลประโยชน์ทางความคิดเห็น ชิงกันและกัน	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5	4	4	5	5	4	5	5	5	4	4	4	4	5	4	5	5	5	4	5	4	139	651	0.89	4.63	
4.4 การเรียนกับเพื่อน (PDL) ช่วยให้ผู้เข้ารับ การศึกษาอบรม มีโอกาสได้ เห็นปัญหา บทบาททำ การกิจ และงานร่วมกัน	5	4	5	4	4	4	5	4	5	4	4	5	5	4	4	5	5	3	4	4	4	5	5	5	4	5	4	4	4	5	134	688	0.81	4.47	
4.5 การเรียนกับครู (TDL) ช่วยให้ผู้เข้ารับ การศึกษาอบรม มีความสนใจใน การประยุกต์ใช้สถานการณ์	5	4	5	4	4	4	4	5	5	5	4	3	5	4	4	3	5	5	4	3	4	3	4	3	4	5	5	3	4	5	4	127	583	0.73	4.23

รายละเอียด	ผลดี / จำนวนคะแนน																														BC	BK	S.D.	X
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30				
5.1 การเผชิญ ประสบการณ์ด้วยวิธีการฝึก ปฏิบัติช่วยให้ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมสามารถปฏิบัติงาน ได้จริง	5	4	5	5	5	5	4	4	5	4	4	5	4	4	5	4	5	5	4	4	5	4	5	5	4	5	4	4	5	5	136	424	0.51	4.53
5.2 ขั้นตอนการเผชิญ ประสบการณ์ที่ช่วยให้ ปฏิบัติการทันและงานได้ สำเร็จ	4	5	5	4	5	4	5	5	5	4	4	4	4	5	3	5	4	5	4	3	4	3	4	5	5	5	4	5	4	5	131	505	0.67	4.37
6.1 สถานการณ์ที่ผู้พัฒนา ช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกอยาก ปฏิบัติการถึง และงาน ในแผนเผชิญ ประสบการณ์ที่สำเร็จ ตามวัตถุประสงค์	3	5	4	3	4	5	4	5	4	4	5	4	3	4	3	5	4	5	4	4	4	5	3	4	5	5	4	3	4	4	123	519	0.71	4.10
7.1 ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม ยอมรับวิธีการฝึกอบรมด้วย ชุดการฝึกอบรมแบบอิง ประสบการณ์	4	5	4	3	5	4	5	4	5	3	4	4	4	3	4	5	3	5	4	3	4	3	5	4	5	5	3	5	4	5	124	520	0.70	4.15
7.2 การฝึกอบรมจากชุด ฝึกอบรมแบบอิง ประสบการณ์ช่วยให้ สามารถนำความรู้ไปใช้ ในสถานการณ์จริงได้	4	5	4	5	3	4	4	5	5	4	4	4	3	4	3	4	3	5	4	5	4	4	4	5	4	5	3	5	5	4	125	533	0.70	4.17

ภาคผนวก ง

**คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ คะแนนจากแบบทดสอบก่อน-หลังฝึกอบรม
และคะแนนความก้าวหน้า ในการทดลองแบบเดี่ยว (n = 3)**

ตารางแสดงคะแนนแบบฝึกปฏิบัติ คะแนนจากแบบทดสอบก่อนและหลังฝึกอบรม การทดลอง
แบบเดี่ยว หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสร้างบทน่มือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

คนที่	คะแนน	คะแนนทดสอบ	คะแนนแบบฝึก	คะแนน	คะแนน
	ทดสอบก่อน	หลังฝึกอบรม	ปฏิบัติ	ความก้าวหน้า	ความก้าวหน้า
	ฝึกอบรม				ยกกำลังสอง
	(20 คะแนน)	(20 คะแนน)	(50 คะแนน)		
1	9	15	32	6	36
2	11	14	38	3	9
3	11	15	34	4	16
รวม	31	44	104		
เฉลี่ย	10.33	14.67	34.67		
ร้อยละ	51.67	73.33	69.33		

$$E_1 / E_2 = 69.33/73.33$$

ตารางแสดงคะแนนแบบฝึกปฏิบัติ คะแนนจากแบบทดสอบก่อนและหลังฝึกอบรม การทดลอง
แบบเดี่ยว หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การผลิตอุปกรณ์การเรียนการสอนประกอบหุ่นมือ

คนที่	คะแนน	คะแนนทดสอบ	คะแนนแบบฝึก	คะแนน	คะแนน
	ทดสอบก่อน	หลังฝึกอบรม	ปฏิบัติ	ความก้าวหน้า	ความก้าวหน้า
	ฝึกอบรม				ยกกำลังสอง
	(20 คะแนน)	(20 คะแนน)	(50 คะแนน)		
1	10	16	34	6	36
2	8	16	34	6	36
3	9	14	35	5	25
รวม	27	46	103		
เฉลี่ย	9.00	15.33	34.33		
ร้อยละ	45.00	76.67	68.67		

$$E_1 / E_2 = 68.67/76.67$$

ตารางแสดงคะแนนแบบฝึกปฏิบัติ คะแนนจากแบบทดสอบก่อนและหลังฝึกอบรมการ
ทดลองแบบเดี่ยว หน่วยประสบการณ์ที่ 4 การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็ก

ปฐมวัย

คนที่	คะแนน	คะแนนทดสอบ	คะแนนแบบฝึก	คะแนน	คะแนน
	ทดสอบก่อน ฝึกอบรม	หลังฝึกอบรม	ปฏิบัติ	ความก้าวหน้า	ความก้าวหน้า ชกกำลังสอง
	(20 คะแนน)	(20 คะแนน)	(50 คะแนน)		
1	8	12	30	4	16
2	9	12	30	3	9
3	10	11	33	1	1
รวม	27	35	93		
เฉลี่ย	9.00	11.67	31.00		
ร้อยละ	45.00	58.33	62.00		

$$E_1 / E_2 = 62.00 / 58.33$$

ภาคผนวก ข

**คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ คะแนนจากแบบทดสอบก่อน-หลังฝึกอบรม
และคะแนนความก้าวหน้า ในการทดลองแบบกลุ่ม (n = 6)**

ตารางแสดงคะแนนแบบฝึกปฏิบัติ คะแนนจากแบบทดสอบก่อน - หลังการฝึกอบรม
และคะแนนความก้าวหน้า จากการทดลองแบบกลุ่มหน่วยประสบการณ์ที่ 2. การสร้างบทหุ่่มือ
เพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

คนที่	คะแนน	คะแนนทดสอบ	คะแนนแบบฝึก	คะแนน	คะแนน
	ทดสอบก่อน ฝึกอบรม	หลังฝึกอบรม	ปฏิบัติ	ความก้าวหน้า	ความก้าวหน้า ยกกำลังสอง
	(20 คะแนน)	(20 คะแนน)	(50 คะแนน)		
1	9	16	39	7	49
2	9	17	43	8	64
3	8	15	40	7	49
4	9	16	39	7	49
5	11	15	42	4	16
6	9	16	23	7	49
รวม	55	95	226		
เฉลี่ย	9.17	15.83	37.67		
ร้อยละ	45.83	79.17	75.33		

$$E_1/E_2 = 75.33/79.17$$

ตารางแสดงคะแนนแบบฝึกปฏิบัติ คะแนนจากแบบทดสอบก่อน - หลังการฝึกอบรมและคะแนนความก้าวหน้า จากการทดลองแบบกลุ่มหน่วยประสบการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ

คนที่	คะแนน	คะแนนทดสอบ	คะแนนแบบฝึก	คะแนน	คะแนน
	ทดสอบก่อน ฝึกอบรม	หลังฝึกอบรม	ปฏิบัติ	ความก้าวหน้า	ความก้าวหน้า ยกกำลังสอง
	(20 คะแนน)	(20 คะแนน)	(50 คะแนน)		
1	7	14	36	7	49
2	9	17	38	8	64
3	9	15	35	6	36
4	10	17	38	7	49
5	10	16	36	6	36
6	8	13	38	5	25
รวม	53	92	221		
เฉลี่ย	8.83	15.33	36.83		
ร้อยละ	44.17	76.67	73.67		

$$E_1 / E_2 = 73.63 / 76.67$$

ตาราง แสดงคะแนนแบบฝึกปฏิบัติ คะแนนจากแบบทดสอบก่อน - หลังการฝึกอบรมและคะแนนความก้าวหน้า จากการทดลองแบบกลุ่มหน่วยประสบการณ์ที่ 4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

คนที่	คะแนน	คะแนนทดสอบ	คะแนนแบบฝึก	คะแนน	คะแนน
	ทดสอบก่อน ฝึกอบรม	หลังฝึกอบรม	ปฏิบัติ	ความก้าวหน้า	ความก้าวหน้า ยกกำลังสอง
	(20 คะแนน)	(20 คะแนน)	(50 คะแนน)		
1	10	15	39	5	25
2	9	18	38	9	81
3	10	16	43	6	36
4	8	17	40	9	81
5	11	14	42	5	25
6	9	15	41	6	36
รวม	57	95	243		
เฉลี่ย	9.50	15.83	40.50		
ร้อยละ	47.50	97.17	81.00		

$$E_1/E_2 = 81.00/97.17$$

ภาคผนวก ข

**คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ คะแนนจากแบบทดสอบก่อน-หลังฝึกอบรม
และคะแนนความก้าวหน้า ในการทดลองแบบสนาม (n = 30)**

ตารางแสดงคะแนนแบบฝึกปฏิบัติ คะแนนจากแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมการทดลอง
ภาคสนาม หน่วยประสบการณ์ที่ 2. การสร้างบทุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

คนที่	คะแนนทดสอบก่อน	คะแนนทดสอบหลัง	คะแนนแบบฝึก	คะแนน
	ฝึกอบรม (20 คะแนน)	ฝึกอบรม (20 คะแนน)	ปฏิบัติ (50 คะแนน)	ความก้าวหน้า
1	10	16	39	6
2	10	18	41	8
3	11	18	39	7
4	10	16	41	6
5	9	15	43	6
6	9	18	42	9
7	8	17	43	9
8	8	16	43	8
9	10	17	42	7
10	11	18	37	7
11	10	16	40	6
12	9	18	42	9
13	10	15	41	5
14	10	18	44	8
15	8	16	41	8
16	9	16	40	7
17	8	15	39	7
18	11	17	42	6
19	10	16	38	6
20	9	19	46	10
21	11	18	44	7
22	10	17	48	7

คนที่	คะแนนทดสอบก่อน	คะแนนทดสอบหลัง	คะแนนแบบฝึก	คะแนน
	ฝึกอบรม	ฝึกอบรม	ปฏิบัติ	ความก้าวหน้า
	(20 คะแนน)	(20 คะแนน)	(50 คะแนน)	
23	9	14	47	5
24	11	16	48	6
25	8	18	44	10
26	8	16	43	8
27	9	16	45	7
28	9	18	43	9
29	11	17	40	6
30	9	16	46	7
รวม	285	501	1271	
เฉลี่ย	9.50	16.70	42.37	
ร้อยละ	47.50	83.50	84.73	

$$E_1 / E_2 = 84.73 / 83.50$$

ตารางแสดงคะแนนแบบฝึกปฏิบัติ คะแนนจากแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมการทดลอง
ภาคสนาม หน่วยประสบการณ์ที่ 3. การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ

คนที่	คะแนนทดสอบก่อน	คะแนนทดสอบหลัง	คะแนนแบบฝึก	คะแนน
	ฝึกอบรม (20 คะแนน)	ฝึกอบรม (20 คะแนน)	ปฏิบัติ (50 คะแนน)	ความก้าวหน้า
1	11	15	39	4
2	11	18	42	7
3	9	15	41	6
4	9	18	40	9
5	12	19	41	7
6	12	19	45	8
7	11	15	45	4
8	10	17	41	7
9	8	16	45	8
10	11	16	46	5
11	10	16	47	6
12	9	16	42	7
13	11	20	45	9
14	10	16	43	6
15	10	14	44	4
16	9	14	41	5
17	9	17	45	8
18	11	20	43	9
19	10	16	46	6
20	10	14	44	4
21	8	16	41	8
22	10	19	45	9

คนที่	คะแนนทดสอบก่อน	คะแนนทดสอบหลัง	คะแนนแบบฝึก	คะแนน
	ฝึกอบรม	ฝึกอบรม	ปฏิบัติ	ความก้าวหน้า
	(20 คะแนน)	(20 คะแนน)	(50 คะแนน)	
23	11	18	43	7
24	9	15	45	6
25	12	19	39	7
26	12	18	43	6
27	8	13	40	5
28	11	15	42	4
29	10	17	39	7
30	10	17	41	7
รวม	304	498	1283	
เฉลี่ย	10.13	16.60	42.77	
ร้อยละ	50.67	83.00	85.53	

$$E_1 / E_2 = 85.53/83.00$$

ตาราง แสดงคะแนนแบบฝึกปฏิบัติ คะแนนจากแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรวมการทดลอง
ภาคสนาม หน่วยประสบการณ์ที่ 4. การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

คนที่	คะแนนทดสอบก่อน	คะแนนทดสอบหลัง	คะแนนแบบฝึก	คะแนน ความก้าวหน้า
	ฝึกอบรวม	ฝึกอบรวม	ปฏิบัติ	
	(20 คะแนน)	(20 คะแนน)	(50 คะแนน)	
1	9	16	44	7
2	11	15	42	4
3	11	17	44	6
4	10	18	41	8
5	9	15	44	6
6	12	15	43	3
7	8	14	42	6
8	10	16	44	6
9	9	17	42	8
10	8	18	40	10
11	9	18	44	9
12	9	19	46	10
13	8	14	39	5
14	11	17	43	6
15	9	16	41	7
16	9	17	43	8
17	8	16	45	8
18	10	18	41	8
19	8	17	46	9
20	12	15	45	3
21	9	16	45	7
22	9	17	46	8

คนที่	คะแนนทดสอบก่อน	คะแนนทดสอบหลัง	คะแนนแบบฝึก	คะแนน
	ฝึกอบรม	ฝึกอบรม	ปฏิบัติ	ความก้าวหน้า
	(20 คะแนน)	(20 คะแนน)	(50 คะแนน)	
23	9	17	43	8
24	11	15	43	4
25	9	20	43	11
26	10	19	40	9
27	9	18	47	8
28	10	17	44	7
29	8	15	40	7
30	10	19	42	9
รวม	284	501	1292	
เฉลี่ย	9.47	16.70	43.07	
ร้อยละ	47.33	83.50	86.13	

$$E_1/E_2 = 86.13/86.50$$

ภาคผนวก ฅ
ตารางวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสร้างบทนุ่่มือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์	ความรู้/ ความจำ	ความ เข้าใจ	การ นำไปใช้	การ วิเคราะห์	การ สังเคราะห์	การ ประเมิน ค่า
1. ผู้รับการฝึกอบรมสามารถอธิบายองค์ประกอบของการเขียนบทนุ่่มือได้ถูกต้อง	/	/				
2. ผู้รับการฝึกอบรมสามารถอธิบายวิธีการแต่งนุ่่มือสำหรับเด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง		/	/			
3. ผู้รับการฝึกอบรมสามารถบอกประเภทของนุ่่มือได้ถูกต้อง	/	/				
4. ผู้รับการฝึกอบรมสามารถอธิบายหลักเกณฑ์การเลือกนุ่่มือให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง	/		/			
5. ผู้รับการฝึกอบรมอธิบายขั้นตอนการเขียนบทนุ่่มือได้ถูกต้อง	/	/				
6. ผู้รับการฝึกอบรมเขียนบทนุ่่มือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยได้ 1 บท	ปฏิบัติ					
จำนวนรวม	4	4	2		ปฏิบัติ 1	

หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การผลิตอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ

วัตถุประสงค์	ความรู้/ ความจำ	ความ เข้าใจ	การ นำไปใช้	การ วิเคราะห์	การ สังเคราะห์	การ ประเมินค่า
1. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอธิบายวิธีการออกแบบหุ่นมือจากถุงมือ ได้ถูกต้อง		/	/			
2. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมระบุวัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ ได้ถูกต้อง	/					
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอธิบายขั้นตอนการผลิตหุ่นมือจากถุงมือ ได้ถูกต้อง		/	/			
4. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอธิบายวิธีการออกแบบโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ ได้ถูกต้อง		/	/			
5. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมระบุวัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ ได้ถูกต้อง	/					
6. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอธิบายขั้นตอนการผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ ได้ถูกต้อง		/	/			
7. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถผลิตหุ่นมือจากถุงมือ และผลิตโรงละครหุ่นมือจากวัสดุเหลือใช้ ได้ถูกต้อง	ปฏิบัติ					
จำนวนรวม	2	4	4	ปฏิบัติ 1		

หน่วยประสบการณ์ที่ 4 การแสดงนิทานหุ่นมือเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์	ความรู้/ ความจำ	ความ เข้าใจ	การ นำไปใช้	การ วิเคราะห์	การ สังเคราะห์	การ ประเมินค่า
1. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม อธิบายหลักการเชิดหุ่นมือได้ ถูกต้อง	/	/				
2. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม อธิบายหลักการพากย์หุ่นมือ ได้ถูกต้อง	/	/				
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม อธิบายการเตรียมตัวเล่นนิทาน หุ่นมือได้ถูกต้อง	/	/	/			
4. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม อธิบายวิธีการจัดแสดงหุ่นมือ ได้ถูกต้อง	/	/	/			
5. ผู้เข้ารับการสามารถจัด แสดงละครหุ่นมือเพื่อส่งเสริม การอ่านของเด็กปฐมวัยได้ ถูกต้อง	ปฏิบัติ					
จำนวนรวม	4	4	2	ปฏิบัติ 1		

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางธัญชาภัทร์ เบญจบริรักษ์กุล
วัน เดือน ปีเกิด	10 มีนาคม 2522
สถานที่เกิด	เขตบางเขน จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ศษ.บ.) เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล อดองหก รัษฎบุรี พ.ศ.2544
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนยุวทูตศึกษา เขตบึงกุ่ม จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่วิชาการ